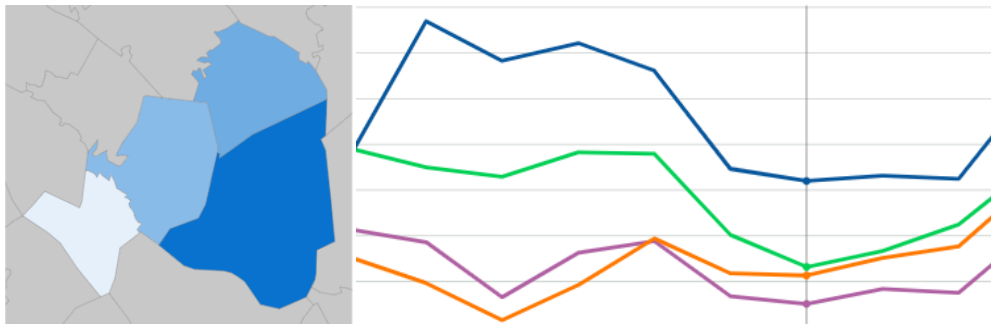

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS 2020

Sisällysluettelo

1. Kuntayhtymän johtajan katsaus	1
2. Kuntayhtymän hallinto	3
3. Yleinen ja alueen kehitys	6
4. Kuntayhtymän toiminta	7
5. Kuntayhtymän henkilöstö	8
6. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä	9
7. Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä	11
8. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	13
8.1 Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut	15
8.2 Rahoituslaskelma	16
8.3 Tase	17
8.4 Kokonaistulot ja –menot	18
8.5 Tilikauden tuloksen käsittely	18
9. Talousarvion toteutuminen	19
9.1 Hallinto	27
9.1.1 Hallinto- ja toimistopalvelut	27
9.1.2 Koronakustannukset ja niiden jako sote-jäsenkuntien kesken	29
9.2 Hyvinvointipalvelut	32
9.2.1 Hallinto	32
9.2.2 Aikuissosiaalityö	33
9.2.3 Aikuisten psykososiaaliset palvelut	36
9.2.4 Perhepalvelut	41
9.2.5 Vammaispalvelut	50
9.3 Terveys- ja vanhuspalvelut	60
9.3.1 Hallinto	60
9.3.2 Hoito- ja hoivapalvelut	63
9.3.3 Vastaanottopalvelut	80
9.3.4 Tukipalvelut ja yhteiset	84
9.3.5 Kuntoutus	88
9.3.6 Suun terveydenhuollon palvelut	91
9.3.7 Erikoissairaanhoito	95
9.3.8 Työterveyshuolto	98
9.4 Ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut	103
9.5 Investointien toteutuminen	110
9.6 Rahoitusosan toteutuminen	111
10. Tilinpäätöslaskelmat	112
11. Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	115
11.1 Arvostuksen periaatteet	115
11.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	115
11.2.1 Kuntayhtymän toimintatuotot	115
11.2.2 Palvelujen ostot eriteltyinä asiakaspalvelujen ostoihin ja muiden palvelujen ostoihin	115
11.3 Käyttöomaisuus	116
11.4 Tasetta koskevat liitetiedot	117
11.4.1 Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	117
11.4.2 Sijoitukset	117
11.4.3 Saamiset	118
11.4.4 Peruspääoma	119

11.4.5 Sekkitililimiitti ja siitä käyttämättä oleva määrä	119
11.4.6 Lyhytaikainen vieraspääoma	120
11.4.7 Lomapalkkavelka	120
11.4.8 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot, vuokrien jäljellä oleva määrä, leasingvastuut, taseen ulkopuolisten järjestelyjen erääntyvä osuus	121
12. Tilinpäätöksen allekirjoitukset	123
Liitteet	
1. Henkilöstöraportti vuodelta 2019	124

Kannen kuvat

Kuva 1. Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen jäsenkunnat

Kuva 2. Työttömien osuus työvoimasta maalis-joulukuulta 2017-2020 Ppky Selänteen jäsenkunnissa
(TEM)

Kuvien lähde: Kuntamaisema

1 Kuntayhtymän johtajan katsaus

Peruspalvelukuntayhtymä Selänne lähti yhdenteentoista toimintavuoteensa neljän jäsenkunnan, Haapajärven ja Pyhäjärven kaupunkien sekä Reisjärven ja Kärämäen kuntien, voimin.

1.6.2017 voimaan tulleen kuntalain muutoksen myötä kuntayhtymän perussopimusta muutettiin vuoden 2020 aikana siten, että jäsenkuntien valtuustojen sijaan ylintä päätösvaltaa kuntayhtymässä käyttää yhtymävaltuusto. Perussopimuksen muuttamisen yhteydessä Kärsämäen kunnasta tuli jälleen jäsenkunta, vaikka kuntayhtymä järjestääkin sille pelkästään ympäristö- ja rakennusvalvontaan liittyvän palvelukokonaisuuden. Uusi perussopimus tuli voimaan 1.8.2020.

Kuntayhtymän talous- ja henkilöstöhallinnon ohjelmien hankinnasta yhtymähallitus päätti vuoden 2019 lopussa. Ohjelmien kilpailutuksen myötä yhtymähallitus valitsi uudeksi talous- ja henkilöstöhallinnon ohjelmien toimittajaksi CGI Suomi Oy:n kokouksessaan 27.2.2020 § 33. Ohjelmistojen käyttöönottoprojekti alkoi elokuussa 2020. Käyttöönottoprojekti oli erittäin vaativa ponnistus kuntayhtymän talous- ja henkilöstöhallinnon henkilökunnalle. Projektia johti kuntayhtymän taholta talous- ja henkilöstöjohtaja.

Suomea kohtasi keväällä 2020 koko muun maailman ohella tilanne, jossa tartuntataudin (covid-19) aiheuttava koronavirus alkoi levitä laajasti. Suomen hallitus linjasi 16.3.2020 yhteistoiminnassa tasavallan presidentin kanssa Suomen olevan poikkeusoloissa koronavirustilanteen vuoksi ja päätyi ottamaan valmiuslain käyttöön. Hallitus teki keväällä useita rajoittamistoimenpiteitä koskevia linjauksia sekä antoi eduskunnalle valmiuslain käyttöönottoasetuksia ja soveltamisasetuksia, sekä näiden kumoamisasetuksia. Hallitus totesi 15.6.2020, että maassa eivät enää vallitse valmiuslain 3 §:ssä tarkoitetut poikkeusolot.

Koronaepidemiaan lähdettiin varautumaan myös kuntayhtymän tasolla heti maaliskuun puolesta välistä lähtien. Pyhäjärven sairaalaan perustettiin kuntayhtymän infektiovastaanotto ja -osasto, joihin ohjattiin kuntayhtymän alueen infektioasiakkaat. Haapajärvellä ja Reisjärvellä hoidettiin muu vastaanotto. Reisjärven Arviida muutettiin keväällä noin kahdeksi kuukaudeksi akuuttivuosastoksi. Haapajärven ja Reisjärven akuuttiosastoilla hoidettiin keväällä muut kuin infektioasiakkaat. Reisjärven hammashoitola muutettiin keväällä infektioasiakkaiden vastaanotoksi. Kaiken kaikkiaan hammashuollon toimintaa supistettiin ja työntekijöitä koulutettiin mm. tartuntaketjujen jäljittämistehtäviin.

Koronaepidemian alkuaikana asiakkaat eivät käyttäneet auki olleita terveystalouksia normaalisti. Tämä heijastui luonnollisesti toiminnasta kertyviin asiakasmaksutuloihin. Reisjärven Arviidan toiminta palautui normaaliksi 12.5.2020 alkaen. Pyhäjärven infektio- ja tautien toiminta päättyi 31.7.2020 ja sen jälkeen infektio- ja tautien osastolla on otettu vastaan kuntayhtymän kaikilla vastaanotoilla. Infektio- ja tautien osaston toiminta Pyhäjärvellä päättyi 11.5.2020. Reisjärven hammashoitolan osalta siirryttiin normaaliin toimintaan 16.5.2020 alkaen.

Yhtymähallitus päätti 27.2.2020 § 35 perustaa palvelurakennetyöryhmä pohtimaan kuntayhtymän palvelurakenneuudistusta. Lisäksi yhtymähallitus päätti tuolloin ottaa ulkopuolisen konsultin selvittämään palvelurakenneuudistuksen tarpeellisuutta ja toteuttamistapaa. Työ tilattiin FCG Oy:ltä ja konsulttiyhtiön loppuraportti käsiteltiin yhtymähallituksessa 26.8.2020 § 106. Yhtymähallitus päätti samassa kokouksessa käynnistää taloudellisista ja tuotannollisista syistä johtuen koko kuntayhtymää koskevat yhteistoimintamenettelyt. Yhteistoimintaneuvottelut käytiin ajalla 7.9. – 16.10.2020. Yhtymähallitus teki kokouksessaan 29.10.2020 § 139 palvelurakenneuudistus-esityksen yhtymävaltuustolle. Yhtymävaltuusto teki asiasta päätöksen 12.11.2020 § 19. Yhtymähallitus käsitteli

yhtymävaltuuston päätösten täytäntöönpanoa kokouksessaan 10.12.2020 § 182. Yhtymähallitus päätti tuolloin, että se ei laita yhtymävaltuuston tekemää palvelurakennemuudistuspäätöstä täytäntöön.

Suomen väestö ikääntyy nopeasti ja tarvitsee aiempaa enemmän palveluita. Syntyvyyden lasku vähentää työikäisten määrää ja verotuloja. Sanna Marinin hallitus käynnisti sote-uudistuksen valmistelun syksyllä 2019. Sote-uudistus tarvitaan, jotta voidaan hillitä kustannusten kasvua ja varmistaa yhdenvertaiset sosiaali- ja terveyspalvelut myös tuleville sukupolville. Uudistuksessa siirretään sosiaali- ja terveydenhuollon painopiste peruspalveluihin ja varhaiseen ongelmien ehkäisyyn. Tavoitteena on myös nopeuttaa hoitoon pääsyä. Uudistuksessa vastuu sote-palvelujen ja pelastustoimen järjestämisestä siirtyy kunnilta hyvinvointialueille.

Sote-uudistukseen valmistaudutaan käytännössä kahden valtakunnallisen hankkeen kautta. Peruspalveluja kehitetään Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelmassa. Toinen hanke on rakennemuudistusta tukeva hanke. Pohjois-Pohjanmaan maakunta on mukana kansallisessa kehittämissuunnitelmassa. Maakunnassamme uudistuksen eteenpäin viemiseksi on perustettu POPsote-hanke, jossa kaikki maakunnan kunnat ja sote-organisaatiot ovat mukana. Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen viranhaltijoita on keskeisesti mukana molemmissa POPsote-hankkeen osiossa. Hanke on työllistänyt siinä mukana olevia kuntayhtymän viranhaltijoita runsaasti vuoden 2020 aikana.

Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen uutta strategiaa vuosille 2021-2025 työstettiin vuoden 2020 aikana koko henkilökunnan ja päättäjien yhteistyönä. Yhtymävaltuusto hyväksyi kuntayhtymälle uuden strategian kokouksessaan 12.11.2020 § 11. Strategiassa on kuvattu kuntayhtymän arvot, visio, toiminta-ajatus, strategiset päämäärät ja mittarit. Strategia ohjaa kuntayhtymän toimintaa ja konkretisoi tavoitteet.

Kuntayhtymä on järjestänyt jäsenkuntiensa palvelut vuosisopimusten mukaisesti, vaikkakin jäsenkuntien tiukka taloustilanne toi haasteita palvelujen järjestämiselle. Toimintakertomuksessa esitetään palvelulinjoittain taloudelliset ja toiminnalliset toteutumat vuodelta 2020. Kuntayhtymähallitus seurasi talouden toteumaa kuukausiraporttien muodossa. Lisäksi vuoden aikana laadittiin kaksi osavuosisikatsausta, joissa raportoitiin toiminnasta ja taloudesta.

Tuomas Aikkila, kuntayhtymän johtaja

2 Kuntayhtymän hallinto

Luottamushenkilöhallinto

Perussopimuksen mukaisesti ylintä päätösvaltaa Peruspalvelukuntayhtymä Selänteessä käyttää yhtymävaltuusto. Sen tehtävät vastaavat kuntalain (410/2015) 14 §:n mukaisesti kuntien valtuustojen tehtäviä. Sen tehtävänä on päättää:

- strategiasta,
- hallintosäännöstä,
- talousarviosta ja taloussuunnitelmasta,
- varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteista,
- sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista,
- palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista,
- takaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen velasta;
- jäsenten valitsemisesta toimielimiin, jollei jäljempänä toisin säädetä;
- luottamushenkilöiden taloudellisten etuuksien perusteista;
- tilintarkastajien valitsemisesta;
- tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapaudesta;
- muista valtuuston päätettäviksi säädettyistä ja määrätyistä asioista.

Muu päätöksenteko kuuluu yhtymähallitukselle, ellei päätösvaltaa ole hallinto- tai muilla säännöillä siirretty muulle toimielimelle tai viranhaltijalle.

Yhtymävaltuusto 1.10.-31.12.2020

Varsinaiset jäsenet:

Paavo Ranua, pj. Haapajärvi
Jarmo Halonen, 1.vpj. Pyhäjärvi
Kaarlo Paavola, 2.vpj. Reisjärvi
Veikko Ekman, Haapajärvi
Esko Peltoniemi, Haapajärvi
Ulla Savola, Haapajärvi
Maritta Niska, Haapajärvi
Teijo Paananen, Haapajärvi
Jari Nahkanen, Haapajärvi
Sirli Hautamäki, Haapajärvi
Eeva-Riitta Pappila, Pyhäjärvi
Jukka Tikanmäki, Pyhäjärvi
Martti Savolainen, Pyhäjärvi
Mirja-Liisa Hynninen, Pyhäjärvi
Raija Leppäharju, Pyhäjärvi
Helena Kinnunen, Reisjärvi
Teuvo Nyman, Reisjärvi
Markku Koski, Kärsämäki
Pekka Anttila, Kärsämäki
Tuula Huovila, Kärsämäki

Varajäsenet:

Risto Hautakangas
Ilpo Karvonen
Eija Siniluoto
Kaarina Torkkola
Unto Kananen
Hilkka Soranta
Aila Kukkola
Markku Mäkelä
Mauri Tenkula
Samuel Vainio
Aila Kauranen
Juha Liuska
Teija Mykkänen
Reijo Pennanen
Markku Liuska
Sari Huuskonen
Johannes Mattila
Esko Ristinen
Mika Autio
Jaana Kyllönen

Yhtymävaltuusto on kokoontunut 2 kertaa ja käsitellyt 19 asiaa. Esittelijänä on toiminut yhtymähallitus, jonka puheenvuoron on käyttänyt yhtymähallituksen puheenjohtaja Jukka Tikanmäki ja pöytäkirjanpitäjänä talous- ja henkilöstöjohtaja Marianne Ahmaoja.

Yhtymähallitus 1.1.-30.3.2020

Varsinaiset jäsenet:

Jukka Tikanmäki, pj. Pyhäjärvi
Teuvo Nyman, 1. vpj. Reisjärvi
Veikko Ekman, 2. vpj. Haapajärvi
Ulla Savola, Haapajärvi
Aila Kukkola, Haapajärvi
Jari Nahkanen, Haapajärvi
Aila Kauranen, Pyhäjärvi
Jouni Jussinniemi, Pyhäjärvi
Helena Kinnunen, Reisjärvi
Marjatta Seppä, Kärämäki
Esko Loukkola, Kärämäki

Varajäsenet:

Teuvo Liimatainen
Jouni Tilli
Kaarina Torkkola
Paavo Ranua
Maritta Niska
Mauri Tenkula
Satu Väisänen
Teija Mykkänen
Marjatta Mattila
Katariina Lohvansuu
Harri Pernu

Yhtymähallitus 1.4.-31.10.2020

Jukka Tikanmäki, pj. Pyhäjärvi
Helena Kinnunen, 1. vpj. Reisjärvi
Veikko Ekman, 2. vpj. Haapajärvi
Ulla Savola, Haapajärvi
Aila Kukkola, Haapajärvi
Jari Nahkanen, Haapajärvi
Aila Kauranen, Pyhäjärvi

Teuvo Liimatainen
Eija Siniluoto
Kaarina Torkkola
Paavo Ranua
Maritta Niska
Mauri Tenkula
Jarmo Halonen

Satu Väisänen tilalle kesällä 2020

Jouni Jussinniemi, Pyhäjärvi
Jouni Tilli, Reisjärvi
Marjatta Seppä, Kärämäki
Esko Loukkola, Kärämäki

Teija Mykkänen
Kaarlo Paavola
Katariina Lohvansuu
Harri Pernu

Yhtymähallitus 1.11.-31.12.2020

Jukka Tikanmäki, pj. Pyhäjärvi
Helena Kinnunen, 1. vpj. Reisjärvi
Veikko Ekman, 2. vpj. Haapajärvi
Ulla Savola, Haapajärvi
Aila Kukkola, Haapajärvi
Jari Nahkanen, Haapajärvi
Aila Kauranen, Pyhäjärvi
Jouni Jussinniemi, Pyhäjärvi
Antti Vedenpää, Reisjärvi
Marjatta Seppä, Kärämäki
Esko Loukkola, Kärämäki

Teuvo Liimatainen
Eija Siniluoto
Kaarina Torkkola
Paavo Ranua
Anne Nevasaari
Mauri Tenkula
Jarmo Halonen
Teija Mykkänen
Kaarlo Paavola
Katariina Lohvansuu
Harri Pernu

Yhtymähallitus on kokoontunut 12 kertaa ja käsitellyt 194 asiaa. Esittelijänä on toiminut kuntayhtymän johtaja Tuomas Aikkila ja pöytäkirjanpitäjänä toimistosihteeri Hille-Mari Hollanti.

Yksilöjaos 1.1.-31.12.2020

Varsinaiset jäsenet:

Aila Kauranen, pj. Pyhäjärvi
Jari Nahkanen, Haapajärvi
Veikko Ekman, Haapajärvi
Teuvo Nyman, Reisjärvi

Varajäsenet:

Teuvo Liimatainen
Lyyli Nivala
Ulla Savola
Marjatta Mattila

Yksilöjaos on kokoontunut 5 kertaa ja käsitellyt 33 asiaa. Esittelijänä ja pöytäkirjanpitäjänä on toiminut kuntayhtymän johtaja Tuomas Aikkila.

Henkilöstöjaos 12.11.2020-31.12.2020

Varsinaiset jäsenet:

Jari Nahkanen, pj. Haapajärvi
Marjatta Seppä, Kärämäki
Jukka Tikanmäki, vpj. Pyhäjärvi
Helena Kinnunen, Reisjärvi

Varajäsenet:

Aila Kukkola, Haapajärvi
Veikko Ekman, Haapajärvi
Aila Kauranen, Pyhäjärvi
Kaarlo Paavola, Reisjärvi

Henkilöstöjaos ei kokoontunut vuonna 2020 kertaakaan eikä valinnut pöytäkirjanpitäjää. Esittelijänä toimii talous- ja henkilöstöjohtaja Marianne Ahmaoja.

Ympäristölautakunta 1.7.-31.12.2020

Varsinaiset jäsenet:

Mauri Tenkula, vpj. Haapajärvi
Hilkka Soranta, Haapajärvi
Pauli Ojalehto, pj. Kärämäki,
Anne Ruha, Kärämäki
Markku Kärkkäinen, Pyhäjärvi
Sanni Kantola, Pyhäjärvi
Jarkko Savola, Reisjärvi
Hilkka Lindberg, Reisjärvi

Varajäsenet:

Liisa Myllylä
Raimo Salomaa
Timo Flankkila
Jaana Kyllönen
Jaana Niskanen
Reijo Pennanen
Sakari Pesola
Leena Kinnunen

Ympäristölautakunta on kokoontunut neljä kertaa ja käsitellyt 40 asiaa. Viranhaltija, joka valmistelee asian lautakunnalle, toimii myös esittelijänä ja pöytäkirjanpitäjänä on toiminut ympäristöjohtaja Sanna Rätty.

Tarkastuslautakunta 1.1.-11.11.2020

Varsinaiset jäsenet:

Esa Hirvinen, pj. Reisjärvi

Varajäsenet:

Pauli Niemi

Oili Kiviranta, Reisjärvi
Vesa Puputti, vpj, Haapajärvi
Marja Hiltunen, Haapajärvi
Eeva-Riitta Pappila, Pyhäjärvi
Asko Torssonen, Pyhäjärvi

Sari Huuskonen
Hilkka Soranta
Jouko Pekonen
Heikki Koski
Mirja Hynninen

Tarkastuslautakunta 12.11.2020-31.12.2020 (yhtymävaltuusto 12.11.2020 § 13)

Varsinaiset jäsenet:

Maritta Niska, pj, Haapajärvi
Vesa Puputti, Haapajärvi
Pekka Anttila, Kärämäki
Tuula Huovila, Kärämäki
Eeva-Riitta Pappila, vpj, Pyhäjärvi
Asko Torssonen, Pyhäjärvi
Oili Kiviranta, Reisjärvi
Pauli Niemi, Reisjärvi

Varajäsenet:

Jouko Pekonen
Hilkka Soranta
Markku Koski
Jaana Kyllönen
Heikki Koski
Mirja-Liisa Hynninen
Sari Huuskonen
Jarno Saaranen

Tarkastuslautakunta on kokoontunut 7 kertaa ja käsitellyt 57 asiaa. Esittelijänä on toiminut lautakunnan puheenjohtaja Esa Hirvinen kokoukset 1-6/2020 ja Maritta Niska kokouksen 7/2020. Pöytäkirjanpitäjänä on toiminut toimistosihteeri Paula Ilmonen.

Organisaatio ja vastuuhenkilöt

Kuntayhtymää johtaa kuntayhtymän johtaja Tuomas Aikkila. Kuntayhtymällä on myös tukipalveluyksikkö (Taloushallinto SELMA), joka tuottaa talous- ja henkilöstöhallinnon sekä IT-palveluja kuntayhtymälle ja jäsenkunnille. Tukipalveluyksikköä johtaa talous- ja henkilöstöjohtaja Marianne Ahmaoja.

Kuntayhtymän organisaatio jakaantuu palvelulinjoihin, joita ovat:

- hyvinvointipalvelut, vastuuhenkilö hyvinvointijohtaja Minna Malila
- terveys- ja vanhuspalvelut, vastuuhenkilö palvelujohtaja Hannele Koski
- terveys- ja vanhuspalvelut/erikoissairaanhoito/lääkinnällinen vastuu, vastuuhenkilö ylilääkäri Kirsi Kiukaanniemi ja
- ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut, vastuuhenkilö ympäristöjohtaja Sanna Rätty.

Tilivelvollisia viranhaltijoita ovat kuntayhtymän johtaja, talous- ja henkilöstöjohtaja sekä palvelulinjojen esimiehinä toimivat palvelujohtajat (ks. yllä oleva luettelo).

3 Yleinen ja alueen kehitys

Alueen keskeisiä haasteena on vanheneva ja vähenevä väestö, vaikka syntyvyys osassa jäsenkuntia on maakunnan ja maan keskiarvoja runsaampaa.

Selänteen jäsenkuntien asukasluvut 2016-2019.

Kunta	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2016
Haapajärvi	7010	7147	7251	7332
Kärsämäki*				
Pyhäjärvi	5131	5248	5337	5446
Reisjärvi	2718	2743	2813	2854
Yhteensä	14859	15138	15401	15632

*Kärsämäen väkiluku 31.12.2019 2576, 31.12.2018 2613, 31.12.2017 2611, 31.12.2016 2655

Ikärakenne sote-palvelut ppky Selänteelle siirtäneissä jäsenkunnissa.

	0-14 v. osuus vä- estöstä 31.12.2019	15-64 v. osuus vä- estöstä 31.12.2019	yli 65 v. osuus vä- estöstä 31.12.2019	perheiden luku- määrä 31.12.2019
Haapajärvi	1309	3988	1713	1805
Pyhäjärvi	751	2619	1761	1399
Reisjärvi	499	1495	724	697
Yh- teensä/ka	853	2 701	1 399	1 300

Lähde: Sotkanet, Väestö. Saatavilla osoitteessa: <https://sotkanet.fi/sotkanet/fi/haku?g=219> [2.3.2021]

4 Kuntayhtymän toiminta

Vuosi 2020 oli kuntayhtymän 11 toimintavuosi. Palvelutoiminta toimi hyvin. Haasteita palvelujen tarjoamiselle aiheuttivat vuoden 2020 aikana koronaepidemia, minkä johdosta toimintoja supistettiin, maaliskuulla 2020 eriytettiin valtion hallinnon ohjeiden mukaisesti infektio-osasto, -poliklinikka sekä -hammashuolto muusta toiminnasta. Koronaepidemia ja sen aiheuttamat rajoitustoimet vaikuttivat myös hyvinvointipalvelujen järjestämiseen, sillä monet aiemmin ryhmätoimintana toteutetut palvelut muutettiin vuoden 2020 aikana yksilöpalveluiksi.

Vuoden 2020 toimintaa ja palvelujen tarjoamista leimasi myös koko vuoden käynnissä ollut palvelurakenneuudistus. Osana sitä käytiin syksyllä 2020 perusteelliset yt-neuvottelut. Kolmas merkittävä toimintaan vaikuttanut tekijä oli vuoden 2020 aikana käyntiin lähtenyt sote- ja maakuntauudistus, jonka POPsote-hankkeisiin on osallistuttu aktiivisesti. Se on myös merkinnyt toiminnan kehittämistä uusien hankkeiden kautta.

Erityisesti talous- ja henkilöstöhallinnon palveluiden toimintaan vaikutti vuoden 2020 aikana uusien talous- ja henkilöstöhallinnon ohjelmien käyttöönottoprojekti, joka alkoi elokuussa 2020. Syksyn aikana tulevan valtiokonttorin edellyttämän tilastointimallien mukaisesti kehitettiin niin organisatiota (kustannuspaikat) kuin tilikarttaakin. Kevään 2021 aikana käyttöön otetaan myös uusi versio asiakirjahallinnon ohjelmasta Dynastysta. Molemmat ohjelma ja sitä kautta toiminnan kehittäminen ovat osa EU:n ja kansallisen lainsäädännön edellyttämää siirtymistä sähköiseen tiedonhallintaan, jonka osana viime vuoden aikana kehitettiin tiedonhallintaa elinkaarimallin mukaisesti sekä laadittiin tiedonhallintamallia.

Kärsämäki on mukana kuntayhtymässä ympäristö- ja rakennusvalvontapalveluiden osalta.

Kuntayhtymän toimintaa on sopeutettu koko ajan palvelujen tarpeen mukaiseksi mahdollisuuksien rajoissa. Kaikkia virkoja ei ole täytetty, tehtäviä on jaettu uudelleen ja toimintaa kehitetään.

Ppky Selänteen kuntayhtymähallitus 13.6.2019 § 109 perusti talouden tasapainottamistyöryhmän, johon nimettiin yhtymähallituksen puheenjohtajisto ja kuntayhtymän johtavista viranhaltijoista kuntayhtymän johtaja, talous- ja henkilöstöjohtaja, terveysterveys- ja vanhuspalvelujohtaja, ylilääkäri ja hyvinvointipalvelujohtaja. Lisäksi työryhmään nimettiin jokaisesta jäsenkunnasta (Haapajärvi, Pyhäjärvi ja Reisjärvi) yksi jäsen. Lisäksi taloustyöryhmään henkilöstöjärjestöjen edustajat nimesivät yhden jäsenen. Taloustyöryhmä jätti loppuraportin kuntayhtymähallitukselle 23.1.2020 esittäen toimenpiteitä kustannussäästöjen aikaan saamiseksi palvelurakennetta tarkastelemalla. Palvelurakennemuutostusta on jatkettu kuluneen vuoden aikana konsultin avustuksella. Prosessi jatkuu vuonna 2021.

5 Kuntayhtymän henkilöstö

Kertomusvuonna vakinaista henkilökuntaa oli 441 henkilöä ja sijaisia 188 henkilöä, joista työllistettyjä oli 1. Vakituudesta henkilökunnasta osa-aikatyössä oli 60 työntekijää. Avoimia vakansseja oli hakijoiden puuttumisen takia tai meneillään olevan palvelurakennemuutostuksen vuoksi. Sijaisia käytetään vuosi-, sairaus- ja muiden työolomien sijaisuuksiin.

Henkilöstökulut olivat yhteensä noin 25,3 miljoonaa euroa, josta palkkojen ja palkkioiden osuus oli noin 20,9 miljoonaa euroa, henkilösivukulujen osuus 4,4 miljoonaa euroa. Henkilöstökulut laskivat edellisestä vuodesta 0,1 miljoonaa euroa, mikä johtuu mm. koronaepidemian vaikutuksista lomiin, palvelurakennemuutostukseen liittyvistä yt-neuvotteluista ja niiden aiheuttamasta rekrytointikiellosta syksyllä 2020. Selänteen henkilökunnasta lähes puolet työskentelee terveysterveys- ja vanhuspalveluissa. Seuraavaksi eniten työntekijöitä on hyvinvointipalveluissa.

Henkilöstökulujen jakaantuminen palvelulinjoittain.

Palvelulinja	Palkat ja palkkiot (1000 euroa) 2020	Henkilösivukulut (1000 euroa) 2020	Yhteensä (1000 euroa) 2020	% kokonaissummasta	Yhteensä (1000 euroa) 2019	Muutos 2019/2020 (1000 euroa/%)
Hallinto	921	182	1 103	4,35	1 041	62/6,0
Hyvinvointipalvelut	3 984	859	4 843	19,11	4 974	-145/2,9
Terveysterveys- ja vanhuspalvelut	15 119	3 156	18 275	72,12	18 331	-56/0,3
Ympäristöpalvelut	882	238	1 120	4,42	1 064	56/5,3
Yhteensä	20 906	4 435	25 341	100	25 410	-83/0,3

Kustannusten vähentyminen on merkitty vertailusarakkeeseen negatiivisella luvulla.

Koko henkilökunnan määrä (vakinaiset ja sijaiset) lukumäärinä eri palvelulinjoilla 31.12.2020.

Liitteenä olevassa henkilöstöraportissa esitetään yksityiskohtaiset tiedot palvelulinjoittain mm. henkilökunnan määrästä, poissaoloista ja työhyvinvoinnista.

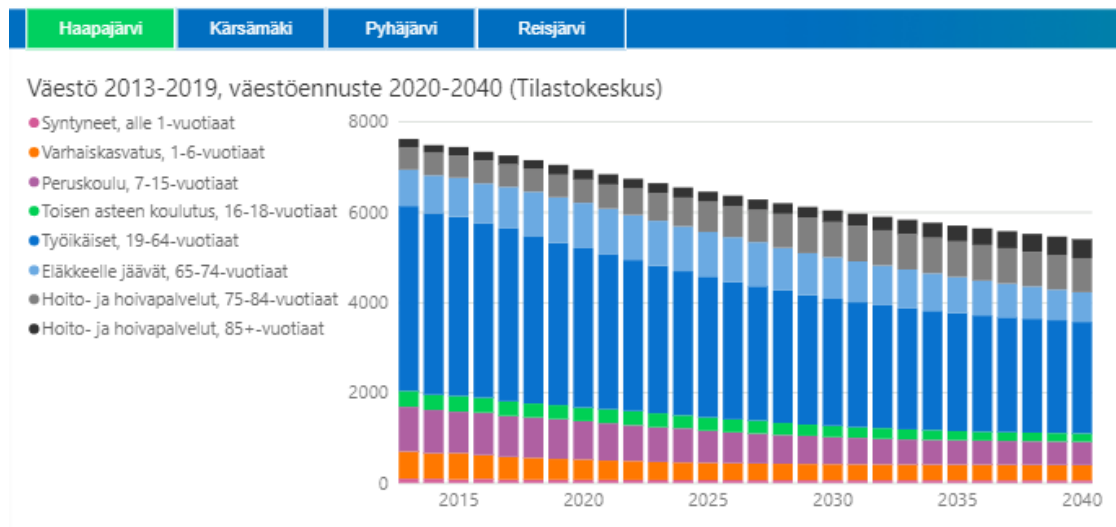
6 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toimintaan vaikuttavista tekijöistä

Merkittävin riski ja epävarmuustekijä on ollut ja tulee olemaan toimintaympäristössä tapahtuva muutos. Sote-uudistus on käynnistynyt vuoden 2020 aikana ja sen lakien odotetaan tulevan voimaan heinäkuussa 2021. Kuntayhtymän toimintaan ei sisälly merkittäviä ympäristökysymyksiä tai ihmisoikeusasioita. Lahjontaa ja korruptiota seurataan sisäisen valvonnan keinoin eikä niitä hyväksytä kuntayhtymän toiminnassa.

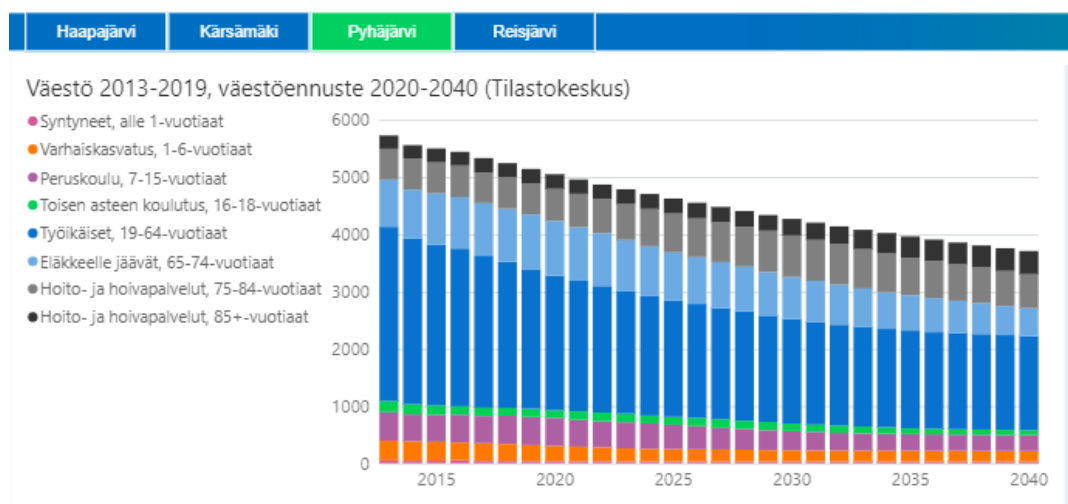
Henkilöstön saatavuus, varsinkin yleisesti vaikeasti rekrytoivien ammattiryhmien kohdalla, on myös merkittävä riski kuntayhtymän toiminnan turvaamiseksi. Myös mahdollinen koulutuksen keskittyminen kauas aluekeskuksiin vähentää koulutetun ja ammattitaitoisen henkilökunnan saatavuutta. Henkilöriskeihin liittyvät myös toimitilakysymykset, joita selvitetään yhteistyössä toimitilatoimistavien jäsenkuntien kanssa. Työergonomiakortti-, työyhteisön alaistaitojen ja ergonomisten työvuorojen koulutuksilla pyritään henkilöstön hyvinvoinnin lisäämiseen. Varhaisen tuen –mallin mukaisia keskusteluja käydään työntekijöiden kanssa, mahdollistetaan työnkierto ja järjestetään tarvittaessa henkilökunnalle työnohjausta. Kuluneen vuoden aikana koronaepidemia kuormitti henkilöstön jaksamista. Koronaepidemian pitkittyminen tulee kuormittamaan henkilöstöä vielä ainakin vuonna 2021, mutta sen aiheuttama epävarmuus ja kuormitus voi vaikuttaa pidempäänkin. Esimiesvalmennuksella vahvistetaan esimiesten osaamista ja työyhteisötaitoja sekä edistetään henkilökunnan tasa-arvoista kohtelua ja pyritään henkilöstön hyvinvoinnin lisäämiseen.

Palvelujen kysynnän kasvu väestön ikääntyessä ja Selänteen alueen väestön sairastavuus sekä sosiaalisten ja terveydellisten ongelmien lisääntyminen asettaa kuntayhtymän palvelutuotannolle haasteita. Väestö tulee ikääntymään vuoteen 2030 mennessä merkittävästi, kuten alla olevasta taulukosta voidaan havaita. Palvelujen tarpeen lisääntyminen ajassa, jolloin kuntien taloudelliset resurssit palvelujen tuottamiseen vähentyvät, aiheuttaa rahoitukseen olennaisen vajauksen. Tämän vuoksi paineet toiminnan tehostamiselle lisääntyvät jatkuvasti. Erityisesti työntekijöiden näkökulmasta tämä on epävarmuustekijä.

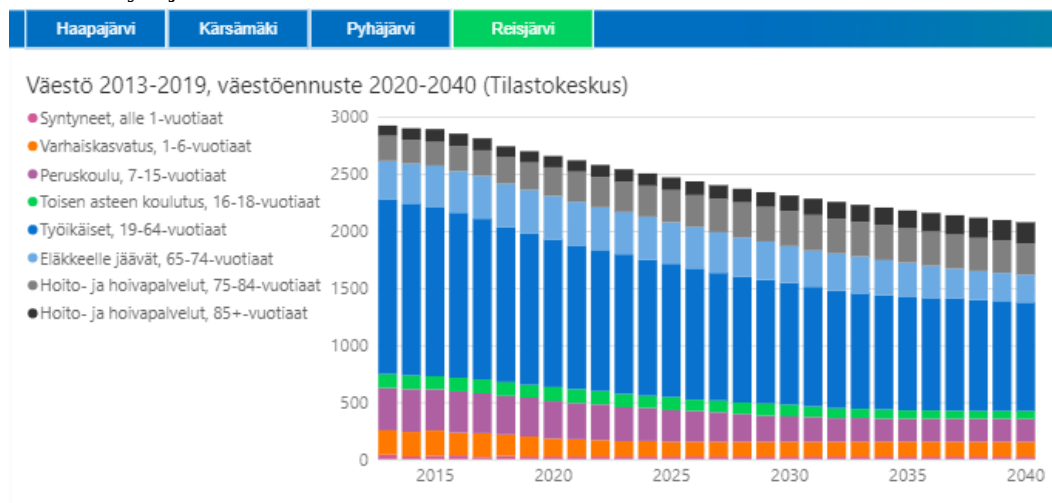
Ennusteet väestörakenteesta vuoteen 2040 asti on oheisiin kuvioihin poimittu Kuntamaisemasta.

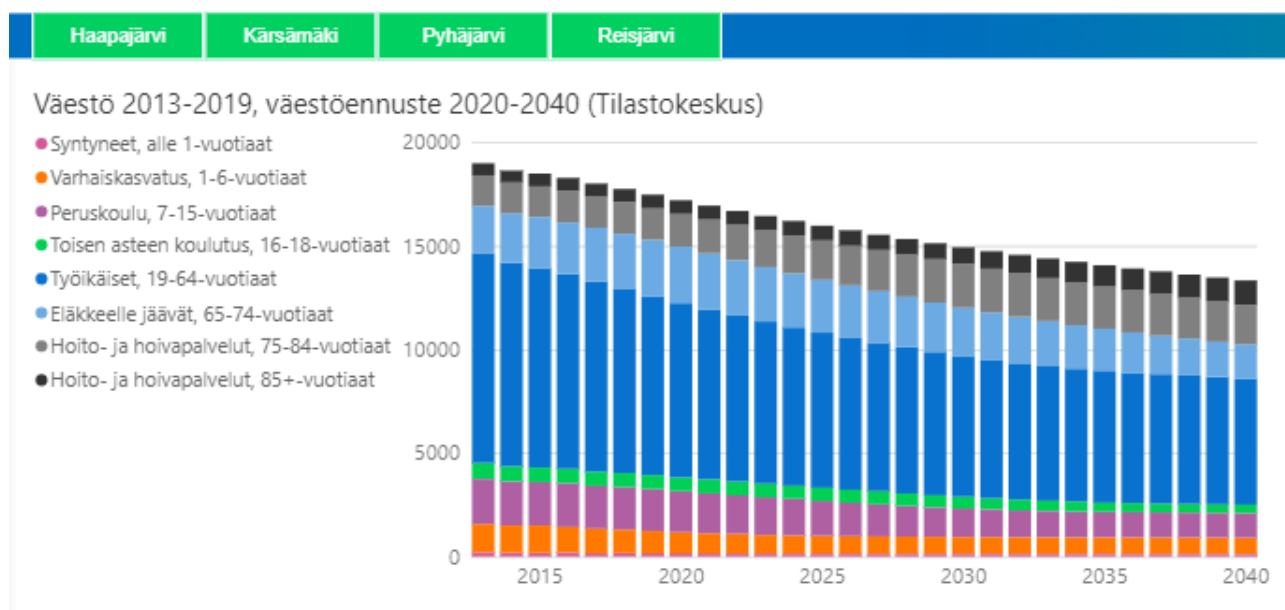
Ennuste Haapajärven väestörakenteesta vuoteen 2040 asti.

Ennuste Pyhäjärven väestörakenteesta vuoteen 2040 asti.

Ennuste Reisjärven väestörakenteesta vuoteen 2040 asti.

Ennuste koko Selänteen alueen väestörakenteesta vuoteen 2040 asti.

Toiminnassa tarvittavat tietojärjestelmät ja niiden toimivuus ovat riski, jota hallitaan mm. yhteistyösopimuksilla palvelun tuottajien kanssa sekä organisaation sisäisellä tietoturvatoinnalla. Potilasturvallisuuskoulutuksen on suorittanut hoito- ja avustava henkilökunta verkkokoulutuksena. Lisäksi osa henkilökunnasta on suorittanut sähköisen potilastiedonarkiston koulutuksen. Tietoturvasuunnitelmat sisällytetään jatkossa tiedonhallintamalliin, jonka avulla pyritään osaltaan hallitsemaan tiedon elinkaareen (syntyminen, käsittely, säilytys ja tuhoaminen) liittyviä mahdollisia riskejä. Työtä ohjaa EU:n ja kansallinen lainsäädäntö.

Kyberturvallisuus on turvallisuuden osa-alue, jolla pyritään sähköisen ja verkotetun yhteiskunnan turvallisuuteen. Kyberturvallisuudessa tunnistetaan, ehkäistään ja varaudutaan sähköisten ja verkotettujen järjestelmien häiriöiden vaikutuksiin yhteiskunnan kriittisiin toimintoihin. Kyberturvallisuusajattelussa yhdistyy tietoturvallisuuden, jatkuvuuden hallinnan ja yhteiskunnan kriisivarautumisen ajattelu. Erilaiset verkkohyökkäykset ovat ajankohtaisia ja huoli omien tietojen päätyemisestä vääriin käsiin huolestuttaa. Kuntayhtymässä päivitetään säännöllisesti erilaisia it-ohjelmia ja ohjelmistojen turvallinen käyttövarmuus on entistäkin tärkeämpää. Kuntayhtymä osallistuu Joki ICT:n järjestämiin työpajoihin, joilla pyritään ehkäisemään ja hallitsemaan tietoturvallisuuden kohdistuvia epävarmuus- ja riskitekijöitä.

Kuntayhtymällä on lakisääteisen tapaturmavakuutuksen lisäksi työnantajan työttömyysvakuutus, vapaaehtoisia työajan ja hoidon aikaisia tapaturmavakuutuksia erityisryhmille, omaisuusvakuutus toimitiloissa olevalle irtaimistolle, vastuuvakuutus tilivelvollisille viranhaltijoille ja luottamushenkilöille sekä toiminnan vastuuvakuutus. Vakuutukset on hankittu If Vahinkovakuutusyhtiö Oy:ltä.

7 Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen hallintosäännön 8 luvussa mainitaan ulkoisesta ja sisäisestä valvonnasta seuraavasti:

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen on osa kuntayhtymän johtamista. Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kuntayhtymän sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joiden avulla pyritään

varmistamaan, että toiminta on taloudellista, tuloksellista ja lainmukaista ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Sisäinen tarkastus on osa sisäistä valvontaa. Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on arvioida ja varmentaa sisäisen valvonnan toimivuutta ja riskienhallinnan riittävyyttä.

Riskienhallinnalla tunnistetaan, arvioidaan ja hallitaan tavoitteiden saavuttamista uhkaavia tekijöitä. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tulee perustua järjestelmälliseen ja dokumentoituun toimintatapaan.

56 § Yhtymähallituksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät

Yhtymähallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, sekä

1. hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat,
2. valvoo, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimeenpannaan ohjeistuksen mukaisesti ja tuloksellisesti sekä
3. antaa toimintakertomuksessa tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä sekä selvityksen merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä,
4. käsittelee vuosittain kuntayhtymän johtajan laatiman raportin sisäisestä valvonnasta.

Yhtymähallitus voi siirtää riskienhallintaa koskevaa toimivaltaansa edelleen muille toimielimille ja viranhaltijoille.

57 § Viranhaltijoiden ja esimiesten sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät

Palvelujohtajat vastaavat palvelulinjansa sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta. Talous- ja henkilöstöjohtaja suorittaa sisäistä valvontaa kuntayhtymän talouden ja henkilöstöhallinnon sekä tukipalveluyksikön osalta.

Kuntayhtymän johtaja, palvelujohtajat sekä talous- ja henkilöstöjohtaja tekevät sisäistä valvontaa jatkuvasti kuntayhtymän sisäisen valvonnan ohjeen ja valvontasuunnitelman mukaisista valvontakohteista sekä muista tarvittavista kohteista. Valvonta-toimenpiteet kirjataan sisäisen valvonnan seurantaraporttiin, jonka perusteella laaditaan vuosittain vuoden loppuun mennessä sisäisen valvonnan raportti. Kuntayhtymän johtaja esittää yhtymähallitukselle vuosittain koko kuntayhtymää koskevan sisäisen valvonnan raportin helmikuun loppuun mennessä.

Kuntayhtymähallitus on hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet, joka käsitellään yhtymävaltuustossa maaliskuussa 2021 sekä Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen sisäisen valvonnan ohjeen 10.12.2020 § 178.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa kuntayhtymän johtamis- ja hallintojärjestelmää, strategista ja operatiivista toiminnan suunnittelua, päätöksentekoa ja seurantaa. Kuntayhtymässä sisäinen valvonta toteutetaan vertaamalla toimintayksiköiden ja niiden henkilöstön toiminnan tuloksia ja toimintatapaa säädettyihin lakeihin, säännöksiin ja ohjeisiin, kuntayhtymää sitoviin sopimuksiin, kuntayhtymän omiin ohjeisiin sekä talousarviossa ja taloussuunnitelmassa varattuihin resursseihin ja toimintatavoitteisiin.

Kuntayhtymähallitus on vastannut sisäisen valvonnan järjestämisestä hyväksymällä sisäisen valvonnan ohjeet ja käsittelemällä toimintakertomuksen ja osavuosikatsauksiin liittyvät talouden ja

toiminnan keskeiset tunnusmerkit koko kuntayhtymän osalta. Viranhaltijapäätökset on saatettu hallitukselle tiedoksi säännöllisesti päätöksiin mahdollisesti kohdistuvan otto-oikeuden käyttämisen varmistamiseksi hallituksen päättämässä laajuudessa.

Palvelujohtajien ja kuntayhtymän johtajan muodostama johtoryhmä (hallintosääntö xx §) kokoontuu pääasiassa viikoittain. Tämän lisäksi kuntayhtymän johtaja on kutsunut säännöllisesti koolle palvelujohtajien ja -päälliköiden kokouksen. Tätä kautta hänellä on tieto kuntayhtymän tilasta ja toiminnasta suhteessa talousarviossa asetettuihin tavoitteisiin. Toimintaan ja talouteen liittyvien suunnitelmien toteutuminen käydään läpi osavuositarkastusten yhteydessä. Palvelujohtajien osalta kuntayhtymän johtaja käy läpi tehtyjä päätöksiä vuosittain otannalla. Päätökset ovat nähtävillä Dynastyssa ja ProConsonassa.

Palvelulinjojen johtajat vastaavat johtamansa palvelulinjan osalta sisäisestä tarkastuksesta. He vastaavat toimintaan liittyvien riskien tunnistamisesta ja hallinnasta näistä erikseen annettujen ohjeiden mukaisesti. Palvelujohtajat toimittavat sisäisen valvonnan raportit kuntayhtymän johtajalle, joka vie niistä tehdyt johtopäätökset kuntayhtymähallitukselle vuosittain.

Peruspalvelukuntayhtymä Selänteessä jokainen esimies vastaa johtamansa toiminnan sisäisestä tarkastuksesta. Se on osa normaalia johtamista. Henkilöstön tulee raportoida esimiehelleen seikoista, jotka uhkaavat toiminnan tuloksellisuutta, laatua, laillisuutta ja kuntayhtymän varallisuuden asianmukaista hoitamista.

Asiahallintajärjestelmään kuuluvaa sopimuksenhallintaosiota käytetään sopimusten seurannassa. Työpaikan vaarojen tunnistamiseksi ja riskien arvioimiseksi on otettu käyttöön Työturvallisuuskeskuksen Riski-Arvi –tietojärjestelmä ja sen käyttöönottoa ja vuosittaista työn vaarojen ja riskien tarkistamista on edistetty toimintayksiköissä. Potilasturvallisuuden seurannassa on käytössä HaiPro-järjestelmä.

8 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja tuloksen käsittely

Jäsenkuntien ennakkolaskutus perustui kuntayhtymähallituksen päätöksen mukaisesti oman toiminnan osalta talousarvioon ja erikoissairaanhoidon osalta sairaanhoitopiirien toteutuneeseen laskutukseen. Elokuun osavuositarkastuksen yhteydessä hyväksyttyjen talousarvion muutosesitysten pohjalta toteutettiin määrämuutokset, joiden perusteella jäsenkuntien palveluihin varattuja määrärahoja korotettiin seuraavasti:

Haapajärvi 1.086.000 euroa,
Pyhäjärven 732.000 euroa, joista siirtona hyvinvointipalveluista 132.000 euroa ja
Reisjärvi 720.000 euroa, joista siirtona hyvinvointipalveluista 75.000.

Talousarvion toteutuminen kunnittain hallinnon ja muiden palvelujen osalta.

	HALLINTO			PALVELUT			
	TA	TOT	Tot%	TA	TA muut	TOT	Tot%
Haapajärvi	791 322	770 164,83	97,33	29 160 600,00	30246600	29307642,1	96,90
Kärsämäki				249 130,00	249 130,00	170 544,87	68,46
Pyhäjärvi	581 756	566 201,68	97,33	25 802 270,00	26402270	25772190,79	97,61
Reisjärvi	303 452	295 338,63	97,33	11 801 590,00	12446590	11822766,59	94,99
Yhteensä	1 676 530	1 631 705,14	97,33	67 013 590	69 344 590	67 073 144,35	96,72

Yhtymähallitus hyväksyi talousarvioon lokakuussa yhteensä 2.538.000 euron määrärahamuutokset toimintakuluihin sekä 207.000 euron siirrot palvelulinjojen välillä ja 2.331.000 euron muutokset toimintatuotoissa oleviin kuntaosuuksiin. Talousarvion määrärahojen muutoksia selvitetään myöhemmin tarkemmin asianomaisissa kohdissa. Rahoitustuottoja ja -kuluja on syntynyt lähinnä perintätoimiston laskutustavasta johtuen. Perintätoimisto tilittää omat saatavansa Selänteelle tilitysten yhteydessä ja perii ne takaisin itselleen.

Kuntayhtymän nettomenot nousivat edelliseen vuoteen verrattuna 1.036.449 euroa (1,4 %). Tätä voidaan pitää erittäin maltillisena nousuna. Kuntayhtymän menojen merkittävin kustannusten nousu edelliseen vuoteen verrattuna tuli palvelujen ostoissa. Henkilöstökulut laskivat edelliseen vuoteen verrattuna noin 68 tuhatta euroa, mikä johtuu pääosin koronaepidemian aiheuttamista lomien siirtymisestä ja siitä johtuvasta sijaistarpeen vähenemisestä sekä matkakorvausten vähentymisestä sekä siitä, että osa henkilöstön palkkauskustannuksista on saatu POPsote-hankkeelta. Palvelujen ostojen kustannukset nousivat noin 1,32 miljoonaa euroa ja aineet, tarvikkeet ja tavarat noin 300.000 euroa koronaepidemian edellyttämien suojausten hankkimisesta johtuen. Muiden toimintakulujen ja avustusten menot sen sijaan laskivat edelliseen vuoteen verrattuna, avustukset noin 360.000 ja muut toimintakulut noin 115.000 euroa.

Talousarvioon verrattuna ulkoiset toimintatuotot nousivat noin 965.500 euroa ja nousivat edelliseen vuoteen verrattuna noin 24.000 euroa ilman jäsenkuntien maksuosuutta. Edelliseen vuoteen verrattuna ulkoisista tuotoista myyntituotot nousivat noin 3,4 miljoonaa euroa ja muut toimintatuotot 96.000 euroa. Maksutuotot laskivat noin 150.000 euroa, tuet ja avustukset noin 61.000 euroa. Maksutuottojen lasku johtuu koronan aiheuttamasta asiakkaiden varovaisuudesta hakeutua hoitoon. Tämä vaikuttaa myös nostavasti jäsenkuntien maksuosuuksiin ja sitä kautta myyntituottojen nousuun. Tuet ja avustukset laskivat mm. Kelan korvausten osalta.

8.1 Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut (vain ulkoiset)

TULOSLASKELMA (ulk.)	2020	2019	Erotus
	1000 euroa	1000 euroa	1000 euroa
TOIMINTATUOTOT	79 921	76 515	3 406
Myyntituotot	74 065	70 544	3 521
Maksutuotot	5 032	5 182	-150
Tuet ja avustukset	291	352	-61
Muut toimintatuotot	533	437	96
TOIMINTAKULUT	-77 324	-76 288	-1 036
Henkilöstökulut	-25 341	-25 409	68
Palkat ja palkkiot	-20 907	-20 915	8
Henkilösivukulut	-4 435	-4 494	59
Eläkekulut	-3 669	-3 764	95
Muut henkilösivukulut	-766	-730	-36
Palvelujen ostot	-39 167	-37 847	-1 320
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 876	-2 617	-259
Avustukset	-6 356	-6 716	360
Muut toimintakulut	-3 584	-3 699	115
TOIMINTAKATE	2 597	227	2 370
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	23	37	-14
Korkotuotot	4	15	-11
Muut rahoitustuotot	59	53	6
Muut rahoituskulut	-40	-31	-9
VUOSIKATE	2 619	264	2 355
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-183	-264	81
TILIKAUDEN TULOS Summa	2 437	0	2 437
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	2 437	,00	2 437

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT:

	2020	2019
Toimintatuotot/toimintakulut %	103,36	100,30
Vuosikate/Poistot %	1431,15	100,00
Vuosikate eur/asukas, sote jäsenkunnat	176	17
Vuosikate eur/asukas, kaikki jäsenkunnat	150	15
Asukasluku, sote-jäsenkunnat	14 859	15 138
Asukasluku kaikki jäsenkunnat	17 435	17 749

Toimintatuotot 100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut – Valmistus omaan käyttöön)
Vuosikate/poistot % 100 * Vuosikate/Poistot ja arvonalentumiset

8.2 Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA (1.000 €)	2020	2019
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 619	264
Satunnaiset erät		
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-179	-57
Investointihyödykkeiden myyntitulot		
Toiminnan ja investointien rahavirta	2 440	207
Rahoituksen rahavirta		
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	6	-9
Vaihto-omaisuuden muutos	24	-11
Saamisten muutos	1 359	-938
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	-714	128
Rahoituksen rahavirta	675	-830
Rahavarojen muutos	3 115	-623
Rahavarat 31.12.	6 576	3461
Rahavarat 1.1.	3 461	4 084
Muutos	3 115	-623

Rahoituslaskelmassa on huomioitu vuoden 2019 myöhään tullut Soiten lasku. Vuoden 2019 luvut on korjattu vastaamaan kyseisen laskun mukaista lopputulosta.

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT:

	2020	2019
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, € (2016-2020)	2 678	236
Investointien tulorahoitus, %	1462,9	462,4
Lainanhoitokate, 1000 €	0	0
Kassan riittävyys	31,0	16,5
Asukasmäärä, sote-jäsenkunnat	14 859	15 138
Kaikki jäsenkunnat	17 356	17 749

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €
Investointien tulorahoitus, %
Lainanhoitokate

Kassan riittävyys pv

Tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymä
 $100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$
 $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{lainanlyhennykset})$
 $365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat 31.12.} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

8.3 Tase

TASE	2020	2019		2020	2019
VASTAAVAA	11 615 949,01	9 902 333,46	VASTATTAVAA	11 615 949,01	9 902 333,46
A Pysyvät vastaavat	306 904,93	310 438,04	A Oma pääoma	2 455 676,94	18 998,00
I Aineettomat hyödykkeet	49 386,99	86 605,29	I Peruspääoma	18 998,00	18 998,00
1. Aineettomat oikeudet	49 386,99	86 605,29	V Tilikauden yli-/alijäämä	2 436 678,94	
II Aineelliset oikeudet	256 516,94	222 831,75	D Toimeksiantojen pääomat	11 127,32	5 166,32
4. Koneet ja kalusto	98 089,44	205 873,75	2. Valtion toimeksiannot		
6. Keskeneräiset hankinnat	158 427,50	16 958,00	3. Muut toimeksiantojen pääomat	11 127,32	5 166,32
III Sijoitukset	1 001,00	1 001,00	E Vieras pääoma	9 149 144,75	9 878 169,14
1. Osakkeet ja osuudet	1 001,00	1 001,00	II Lyhytaikainen	9 149 144,76	9 878 169,14
C Vaihtuvat vastaavat	11 309 044,08	9 591 895,42	5. Saadut ennakot	40 876,45	11 654,16
I Vaihto-omaisuus	111 272,21	134 420,01	6. Ostovelat	4 551 147,31	4 835 337,31
1. Aineet ja tarvikkeet	103 602,21	124 170,01	7. Muut velat	905 625,42	1 446 782,44
2. Valmiit tuotteet	7 670,00	10 250,00	8. Siirtovelat	3 651 495,57	3 584 395,23
II Saamiset	4 621 924,93	5 996 678,03			
1. Myyntisaamiset	3 828 337,85	5 252 124,90			
3. Muut saamiset	551 715,12	513 017,13			
4. Siirtosaamiset	241 871,96	231 536,00			
IV Rahat ja pankkisaamiset	6 575 846,94	3 460 797,38			

TASEEN TUNNUSLUVUT:

	2020	2019
Omavaraisuusaste %	21,2	0,2
Suhteellinen velkaantuneisuus %	11,4	12,9
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	2437	0

Aiemman perussopimuksen mukaan yli-/alijäämä tasattiin loppulaskulla jäsenkuntien kesken. Tämän johdosta yli-/alijäämää ei aiempina vuosina muodostunut.

Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas, sote-jäsenkunnat	164	0
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas, kaikki jäsenkunnat	140	
Lainakanta 31.12.2020, 1000 €	0	0
Lainakanta 31.12.2020, €/asukas	0	0
Lainsaamiset	0	0
Asukasmäärä, sote-jäsenkunnat	14 859	15 138
Kaikki jäsenkunnat	17 356	17 749

Omavaraisuusaste	100 * (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma – Saadut ennakot)
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	100 * (Vieras pääoma – Saadut ennakot) / Käyttötulot
Kertynyt ylijäämä (alijäämä)	Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	((Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)) / Asukasmäärä

8.4 Kokonaistulot ja –menot

TULOT (ulkoiset)	€	MENOT (ulkoiset)	€
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	79 920 957	Toimintakulut	77 324 393
Korkotuotot	3 825	Muut rahoituskulut	40 155
Muut rahoitustuotot	59 024	Poistot	182 580
Kokonaistulot yhteensä	79 983 806	Kokonaismenot yhteensä	77 547 128
Pysyvät vastaavat		Investoinnit	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot		Investointimenot	179 047

8.5 Tilikauden tuloksen käsittely

Uuden kuntalain mukaan kuntayhtymillä on alijäämän kattamisvelvollisuus. Alijäämä tulee kattaa neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien (Kuntalaki 410/2015 110.3 §). Kuntalain kunnan tilikauden alijäämä katetaan tilinpäätöstä seuraavan vuoden kirjanpidossa edellisten tilikausien ylijäämästä määrään, mihin taseen ylijäämämäärät riittävät. Kuntayhtymässä noudatetaan vastaavaa menettelyä. Jäsenkunnat voivat kuitenkin sopia erikseen tilikauden alijäämän kattamisesta ja ylijäämän palautuksesta (www.kunnat.net/fi/asiantuntipalvelut/kuntatalous, Soveltamisohje kuntalain talouden tasapainottamista koskevasta sääntelystä).

Kuntayhtymän tulos on vuodelta 2020 2,44 miljoonaa euroa positiivinen. Tilikauden tulos siirretään yli-/alijäämätilille.

Ylijäämän jakautuminen kunnittain maksuosuuksiin perusteella.

	HALLINTO					MAKSETUT ENNAKKO-MAKSU-OSUUDET	EROTUS - LISÄ-PERINTÄ/+P ALAUTUS
	JA PALVELUT YHTEENSÄ						
	TA	TA muut.	TOT	Ero €	Tot%	€	€
Haapajärvi	29 951 922,16	31 037 922,16	30 077 806,93	960 115,23	96,91	30 850 461,36	772 654,43
Kärsämäki	249 130,00	249 130,00	170 544,87	78 585,13	68,46	249 130,00	78 585,13
Pyhäjärvi	26 384 025,91	26 984 025,91	26 338 392,47	645 633,44	97,61	27 012 343,00	673 950,53
Reisjärvi	12 105 041,93	12 750 041,93	12 118 105,22	631 936,71	95,04	13 029 594,07	911 488,85
Yhteensä	68 690 120,00	71 021 120,00	68 704 849,49	2 316 270,51	96,74	71 141 528,43	2 436 678,94

Yhtymävaltuusto voi perussopimuksen 21 §:n mukaisesti tilinpäätöstä käsitellessään päättää tilikauden ylijäämän tulouttamisesta jäsenkunnille.

Kuntien tiukan taloudellisen tilanteen johdosta yhtymähallitus esittää yhtymävaltuustolle, että ylijäämä palautetaan jäsenkunnille tilinpäätöksen yhteydessä yllä mainittujen osuuksien mukaisesti.

9 Talousarvion toteutuminen

	Alkup. TA 2020	TA muutos	muutos-TA 2020	Tot 2020	Tot %
TOIMINTATUOTOT	76 624 440,00	2 331 000,00	78 955 440,00	79 920 957,36	101,22 %
Myyntituotot	71 093 670,00	2 391 000,00	73 484 670,00	74 065 493,32	100,79 %
Maksutuotot	4 783 920,00	-60 000,00	4 723 920,00	5 031 792,93	106,52 %
Tuet ja avustukset	326 150,00		326 150,00	290 633,07	89,11 %
Muut toimintatuotot	420 700,00		420 700,00	533 038,04	126,70 %
TOIMINTAKULUT	-76 320 940,00	-2 331 000,00	-78 651 940,00	-77 324 392,99	98,31 %
Henkilöstökulut	-25 573 810,00	-176 000,00	-25 749 810,00	-25 341 278,35	98,41 %
Palkat ja palkkiot	-20 742 610,00	-176 000,00	-20 918 610,00	-20 906 679,18	99,94 %
Henkilösivukulut	-4 831 200,00		-4 831 200,00	-4 434 599,17	91,79 %
Palvelujen ostot	-36 851 250,00	-2 566 000,00	-39 417 250,00	-39 166 795,42	99,36 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 344 180,00	-110 000,00	-2 454 180,00	-2 875 781,58	117,18 %
Avustukset	-7 709 350,00	521 000,00	-7 188 350,00	-6 356 147,96	88,42 %
Muut toimintakulut	-3 842 350,00		-3 842 350,00	-3 584 389,68	93,29 %
TOIMINTAKATE Summa	303 500,00	,00	303 500,00	2 596 564,37	855,54 %
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	5 000,00		5 000,00	22 694,18	453,88 %
Korkotuotot	15 000,00		15 000,00	3 825,03	25,50 %
Muut rahoitustuotot	30 000,00		30 000,00	59 023,96	196,75 %
Muut rahoituskulut	-40 000,00		-40 000,00	-40 154,81	100,39 %
Ryhmä2 Summa	5 000,00		5 000,00	22 694,18	453,88 %
VUOSIKATE Summa	308 500,00	,00	308 500,00	2 619 258,55	849,03 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-308 500,00		-308 500,00	-182 579,61	59,18 %
TILIKAUDEN TULOS Summa	,00	,00	0,00	2 436 678,94	
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	,00	,00	0,00	2 436 678,94	

Talousarvion sitovuuden yhtymähallitukseen nähden muodostavat palvelulinjan kunnittaiset toimintakatteet. Palvelujohtaja voi siirtää käyttösuunnitelmassa tai sen tarkistuksessa toimintatuottoja tai -kuluja palvelulinjan sisällä palveluyksiköiden välillä kunnittain. Yhtymähallitus hakee määrärahamuutokset yhtymävaltuustolta, mikäli määräraha on ylittymässä.

Yllä olevassa toteutumisessa on huomioitu yhtymävaltuuston 12.11.2020 § 9 hyväksymät määrärahamuutokset.

Haapajärven osalta talousarvion määrärahamuutos oli yhteensä -1.086.000 euroa. Hyvinvointipalveluissa -500.00 euroa (lastensuojelu). Terveys- ja vanhuspalveluissa se oli -586.000 euroa (erikoissairaanhoito ja koronaepidemia) ja saatavien poistot eri palvelulinjoilla -5.345 euroa

Kärsämäen osalta talousarvioon ei tehty määrärahamuutoksia.

Pyhäjärven osalta talousarvion määrärahamuutos oli -732.000 euroa terveys- ja vanhuspalveluissa (erikoissairaanhoito, koronaepidemia). Lisäksi hyvinvointipalveluista siirrettiin 132.000 euroa terveys- ja vanhuspalveluihin. Saatavien poistoja eri palvelulinjoilla oli -587 euroa.

Reisjärven osalta talousarvion määrärahamuutos oli -720.000 euroa terveys- ja vanhuspalveluissa (erikoissairaanhoito, ensihoito, koronaepidemia). Lisäksi hyvinvointipalveluista siirrettiin 75.000 euroa terveys- ja vanhuspalveluihin. Saatavien poistot eri palvelulinjoilla olivat -3.487 euroa.

Yhteensä toimintakulujen ylitykset ja toimintatuottojen alitukset arvioitiin olevan **-2.538.000 euroa**, mikä kasvatti jäsenkuntien maksuosuuksia 2.331.000 euroa.

Seuraavalla sivulla olevassa taulukossa on esitetty talousarvion muutokset tuloslaskelmaan.

Talousarvion toteutuminen ja talousarviomuutokset tuloslaskelmamuodossa.

Talousarvion toteutuminen	Alkup.TA 2020	TA muutos	muut. TA2020	Toteutunut	Ero €
TOIMINTATUOTOT	77 858 040,00	2 331 000,00	80 189 040,00	82 602 116,73	2 413 076,73
TOIMINTAKULUT	-77 554 540,00	-2 331 000,00	-79 885 540,00	-80 005 552,36	-120 012,36
TOIMINTAKATE	303 500,00	,00	352 840,00	2 596 564,37	2 243 724,37
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	5 000,00		5 000,00	22 694,18	17 694,18
VUOSIKATE	308 500,00	,00	308 500,00	2 619 258,55	2 310 758,55
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-308 500,00		-308 500,00	-182 579,61	125 920,39
Kaikki yhteensä	-,00	,00	-,00	2 436 678,94	2 436 678,94

Talousarvion toteutuminen ja talousarviomuutokset kunnittain.

Talousarvion toteutuminen	Alkup.TA 2020	TA muutos	muut TA2020	Toteutunut	Ero €
Kuntayhtymän hallinto	67 013 590,00	2 331 000,00	69 344 590,00	69 509 823,29	165 233,29
Haapajärven palvelut	-29 160 600,00	-1 086 000,00	-30 246 600,00	-29 307 642,10	938 957,90
Kärsämäen palvelut	-249 130,00		-249 130,00	-170 544,87	78 585,13
Pyhäjärven palvelut	-25 802 270,00	-600 000,00	-26 402 270,00	-25 772 190,79	630 079,21
Reisjärven palvelut	-11 801 590,00	-645 000,00	-12 446 590,00	-11 822 766,59	623 823,41
Kaikki yhteensä	-,00	,00	-,00	2 436 678,94	2 436 678,94

Jäsenkuntien maksuosuudet olivat talousarvioon verrattuna yhteensä 0,1 milj. euroa suuremmat. Haapajärven maksuosuus oli noin 699.400 euroa suurempi, Kärsämäen noin 78.500 euroa, Reisjärven noin 883.400 euroa ja Pyhäjärven noin 620.100 euroa suurempi kuin talousarviossa.

Hallinnon osalta talousarviomäärärahat ylittyivät noin 165.000 euroa, josta Haapajärven osuus noin 77.900 euroa, Pyhäjärven 57.300 euroa ja Reisjärven 29.900 euroa. Johdon kustannuspaikan osalta toteutuma oli noin 50.200 euroa talousarvioon varattua pienempi. Kuntaosuushankkeisiin käytettiin rahaa noin 49.400 euroa, ja talousarviomääräraha ylittyi noin 5.400 euroa. Henkilökunnan käyttämät työterveyshuollon palveluiden ostot laskivat noin 42.000 verrattuna edelliseen vuoteen. Työterveyshuollon kustannusten laskussa näkyy koronaepidemian aiheuttama työpaikkakäyntien vähentyminen. Kelan korvaus työterveyshuollon palveluista on 50/60 %. Kaikkiaan henkilöstöpalvelujen kustannukset toteutuivat talousarvioon nähden noin 112.000 euroa pienempinä. Rahoituksen tuotot ja kulut toteutuivat noin 17.700 euroa suurempana, kuin mihin talousarviossa oli varauduttu. Taloushallinto Selman menot ylittyivät noin 127.900 eurolla.

Haapajärven osalta talousarviomäärärahat alittuivat hyvinvointipalveluissa noin 403.800 euroa, ympäristö- ja rakennusvalvontapalveluissa noin 179.000 euroa sekä terveys- ja vanhuspalveluissa noin 356.000 euroa verrattuna talousarvioon. Euromääräisesti säästöä tuli hyvinvointipalveluissa hallinnon menoissa noin 18.550 euroa, neuvola- ja lapsiperheiden neuvolapalvelussa noin 131.600 euroa, aikuissosiaalityössä noin 94.400 euroa, vammaispalveluissa noin 305.800 euroa ja terapiapalveluissa noin 2.800 euroa. Lastensuojelussa määrärahat ylittyivät noin 177.000 euroa. Terveys- ja vanhuspalveluissa euromääräisesti kustannukset ylittyivät kuntoutuksessa noin 19.200 euroa, suun ja hampaiden huollossa noin 4.600 euroa, kotiin annettavissa palveluissa noin 112.000 euroa. Asumispalveluissa määrärahat alittuivat noin 56.000 euroa. Terveys- ja vanhuspalvelujen hallinnossa talousarviomäärärahat ylittyivät noin 30.000 euroa, täydentävissä palveluissa noin 316.000 euroa ja ensihoidossa noin 22.000 euroa. Vastaanottopalveluissa määrärahat alittuivat noin 147.000 euroa ja vuodeosastolla noin 373.000 euroa, erikoissairaanhoidossa noin 544.000 euroa, arviointi- ja vuorohoidossa noin 94.800 euroa. Työterveyshuollon tulos jäi tavoitteesta noin 68.000 euroa.

Kärsämäen osalta talousarviomäärärahat alittuivat noin 78.600 euroa ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelujen osalta.

Pyhäjärven osalta talousarviomäärärahat alittuivat hyvinvointipalveluissa noin 677.000 euroa ja ympäristö- ja rakennusvalvontapalveluissa noin 148.000 euroa. Terveys- ja vanhuspalveluissa talousarvioon verrattuna menot ylittyivät noin 195.000 euroa. Euromääräisesti säästöä tuli hyvinvointipalveluissa lapsiperheiden neuvolapalvelussa noin 54.000 euroa, hallinnossa 24.500 euroa, aikuisosiaalityössä noin 58.000 euroa, vammaispalveluissa noin 343.000 euroa ja terapiapalveluissa noin 180.000 euroa. Lastensuojelussa määrärahat ylittyivät noin 31.000 euroa. Terveys- ja vanhuspalveluissa euromääräisesti säästöä tuli kotiin annettavissa palveluissa noin 204.500 euroa, vuodeosastolla noin 164.000 euroa, hallinnossa noin 15.000 euroa, vastaanottopalveluissa 148.000 euroa, kuntoutuksessa noin 15.000 euroa ja ensihoidossa noin 24.000 euroa. Asumispalveluissa määrärahat ylittyivät noin 169.000 euroa, täydentävissä palveluissa noin 351.500 euroa, suun ja hampaiden huollossa noin 3.400 euroa, erikoissairaanhoidossa noin 43.800 euroa sekä arviointi- ja vuorohoidossa noin 173.000. Työterveyshuollon tulos jäi tavoitteesta noin 31.000 euroa.

Reisjärven osalta talousarviomäärärahat alittuivat hyvinvointipalveluissa noin 559.500 euroa ja ympäristö- ja rakennusvalvontapalveluissa noin 93.000 euroa. Terveys- ja vanhuspalveluissa talousarvioon verrattuna menot ylittyivät noin 28.700 euroa. Euromääräisesti säästöä tuli hyvinvointipalveluissa hallinnossa noin 4.000 euroa, lapsiperheiden neuvolapalvelussa noin 40.000 euroa, lastensuojelussa noin 59.000 euroa, vammaispalveluissa noin 379.000 euroa, aikuissosiaalityössä noin 36.000 ja terapiapalveluissa noin 30.500 euroa. Terveys- ja vanhuspalveluissa euromääräisesti säästöä tuli kotiin annettavissa palveluissa noin 36.000 euroa, asumispalveluissa noin 65.500 euroa, hallinnossa noin 25.000 euroa, ensihoidossa noin 56.500 euroa, kuntoutuksessa noin 18.600 euroa, erikoissairaanhoidossa noin 324.500 euroa sekä arvioinnissa ja vuorohoidossa noin 34.000 euroa. Vuodeosaston määrärahat ylittyivät noin 101.000 euroa, vastaanottopalveluissa noin 203.000 euroa, täydentävissä palveluissa noin 138.000 euroa, suun ja hampaiden huollossa noin -25.700 euroa. Työterveyshuollon tulos jäi tavoitteesta noin 10.500 euroa.

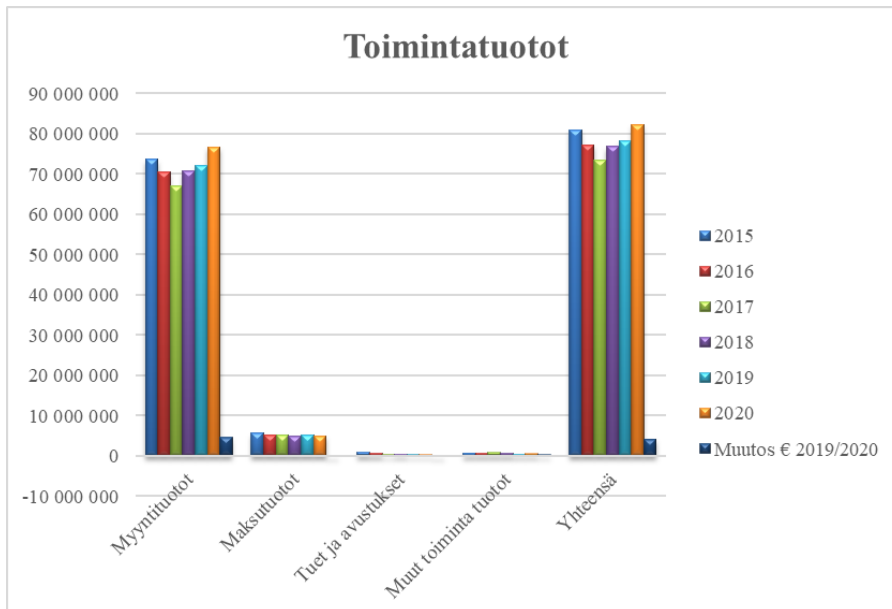
Kunnille on toimitettu talousarvion toteutumisesta tämän tilinpäätöksen lisäksi Kuntapaketti, jossa on mm. talousarvion toteutuminen kustannuspaikoittain.

Kuntayhtymän toimintatuottojen ja toimintakulujen toteutuminen.

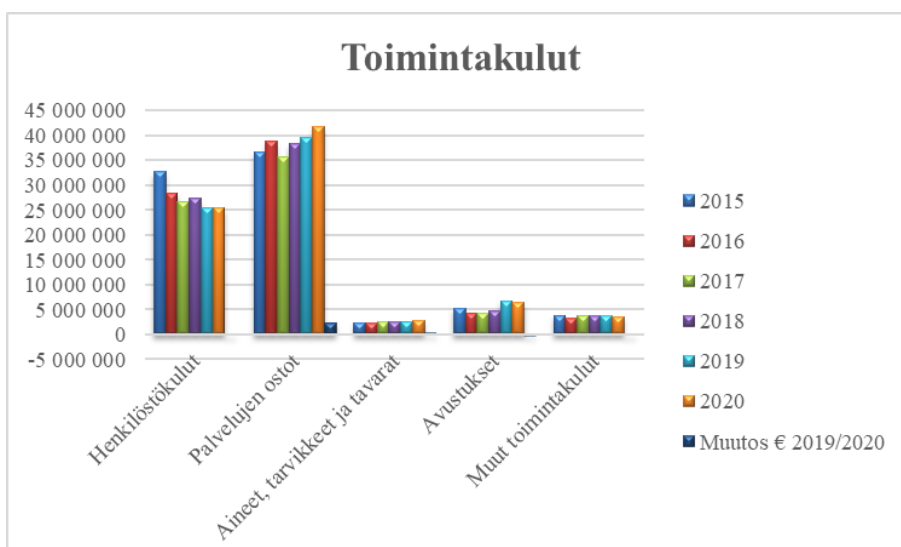
TOIMINTATUOTOT	Euroa	%
Myyntituotot	76 746 652,69	92,9
Maksutuotot	5 031 792,93	6,1
Tuet ja avustukset	290 633,07	0,4
Muut toimintatuotot	533 038,04	0,6
Yhteensä	82 602 116,73	100,0

TOIMINTAKULUT	Euroa	%
Henkilöstökulut	-25 341 278,35	31,7
Palvelujen ostot	-41 847 863,34	52,3
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 875 873,03	3,6
Avustukset	-6 356 147,96	7,9
Muut toimintakulut	-3 584 389,68	4,5
Yhteensä	-80 005 552,36	100,0

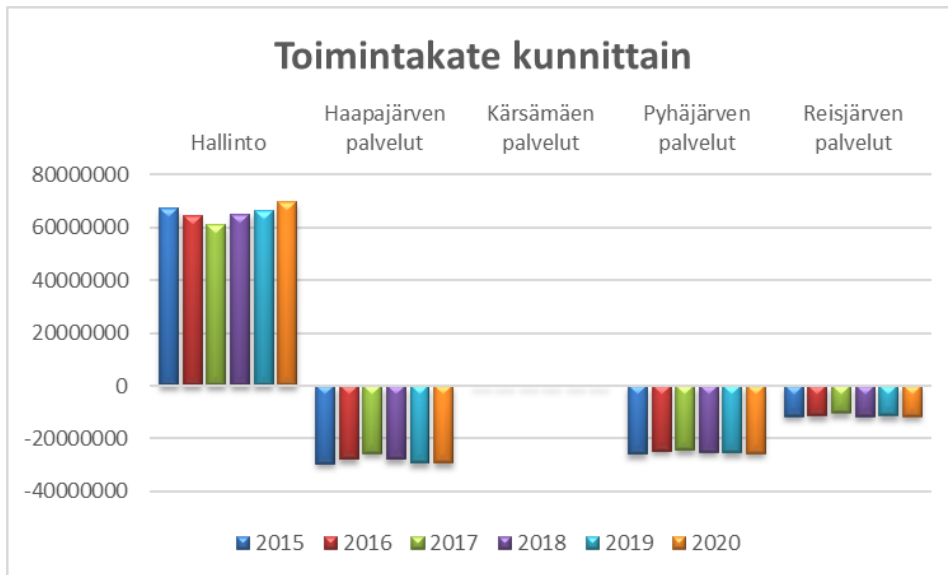
Toimintatuotot kaikki jäsenkunnat, ilman varhaiskasvatusta vuosina 2014-2015		2015	2016	2017	2018	2019	2020	Muutos € 2019/2020
Myyntituotot		73 624 520	70 604 200	67 080 690	70 770 976	72 203 750	76 746 653	4 542 903
Maksutuotot		5 658 870	5 294 025	5 184 195	4 985 554	5 182 095	5 031 793	-150 302
Tuet ja avustukset		928 344	734 917	337 754	470 643	352 040	290 633	-61 407
Muut toiminta tuotot		749 636	679 924	816 629	662 041	436 596	533 038	96 442
Yhteensä		80 961 371	77 313 066	73 419 268	76 889 214	78 174 481	82 363 327,37	4 188 846
Sisältää vuosina 2014-2016 perustoimeentulotuen tulot.								

Toimintakulut ilman Kärämäkeä vuosina 2015-2020, ilman varhaiskasvatusta vuosina 2014-2015		2015	2016	2017	2018	2019	2020	Muutos € 2019/2020
Henkilöstökulut		32 731 339	28 425 004	26 781 388	27 309 188	25 409 701	25 350 330	-59 371
Palvelujen ostot		36 578 403	38 809 618	35 769 550	38 359 808	39 502 273	38 052 200	-1 450 073
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		2 390 578	2 281 649	2 513 976	2 550 130	2 620 975	2 338 230	-282 745
Avustukset		5 294 988	4 279 584	4 210 356	4 694 441	6 715 829	7 709 350	993 521
Muut toimintakulut		3 789 929	3 266 181	3 849 891	3 665 688	3 698 931	3 817 650	118 719
Yhteensä		80 785 237	77 062 037	73 125 161	76 579 255	77 947 709	77 267 760	-679 949
Sisältää vuosina 2014-2016 kunnallisen työmarkkinatuen osuuden ja perustoimeentulotuen menot.								

Toimintakate kunnittain	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Muutos € 2019/2020
Hallinto	67 066 768	64 261 016	60 983 856	64 924 344	66 146 228	69 509 823	-3 363 595
Haapajärven palvelut	-29 456 780	-27 751 635	-25 687 856	-27 775 060	-29 259 973	-29 307 642	47 670
Kärsämäen palvelut	-179 748	-180 795	-177 161	-209 273	-161 608	-170 545	8 937
Pyhäjärven palvelut	-25 828 662	-24 767 054	-24 589 782	-25 206 814	-25 358 936	-25 772 191	413 255
Reisjärven palvelut	-11 601 577	-11 561 533	-10 529 058	-11 733 197	-11 365 711	-11 822 767	457 055
Sisältää vuosina 2015-2016 kunnallisen työmarkkinatuen osuuden ja perustoimeentulotuen tulot/menot.							

Talousarvion toteutuminen kuukausittain (hallinnon menot kuntayhtymän hallinnossa).

2020	Kuntayhtymän hallinto	Haapajärven palvelut	Kärsämäen palvelut	Pyhäjärven palvelut	Reisjärven palvelut	Yhteensä
Tammikuu	3 911 274,19	-1 194 856,96	-15 272,89	-1 184 956,37	-430 175,83	1 086 012,14
Helmikuu	5 623 008,84	-2 203 362,11	-17 556,46	-1 998 126,44	-1 022 478,27	381 485,56
Maaliskuu	6 009 452,03	-2 703 770,00	-15 990,83	-2 051 824,69	-1 038 101,17	199 765,34
Huhtikuu	5 422 223,60	-2 422 252,40	-21 528,91	-2 144 505,38	-923 632,66	-89 695,75
Toukokuu	5 390 383,73	-2 563 623,80	-1 978,92	-1 857 254,50	-802 880,78	164 645,73
Kesäkuu	5 596 189,83	-3 081 978,31	-21 088,09	-2 646 428,67	-1 157 376,22	-1 310 681,46
Heinäkuu	5 491 098,54	-2 393 190,38	-18 183,08	-2 119 826,07	-923 028,45	36 870,56
Elokuu	5 309 188,65	-2 142 691,54	249,22	-1 868 794,45	-1 115 196,82	182 755,06
Syyskuu	5 951 813,14	-2 533 989,23	-11 593,88	-2 320 436,82	-1 009 502,22	76 290,99
Lokakuu	5 537 277,36	-2 539 402,20	-15 556,85	-2 402 088,08	-803 486,00	-223 255,77
Marraskuu	7 992 249,78	-2 429 330,17	-16 345,48	-2 091 563,53	-954 664,45	2 500 346,15
Joulukuu	7 275 663,60	-3 099 195,00	-15 698,70	-3 086 385,79	-1 642 243,72	-567 859,61
Kaikki yhteensä	69 509 823,29	-29 307 642,10	-170 544,87	-25 772 190,79	-11 822 766,59	2 436 678,94

Jäsenkuntien erikoissairaanhoidon sairaanhoitopiirien kustannukset laskutetaan toteutuneen mukaisesti. Loka-marraskuussa talousarviota tarkistettiin osavuositarkistuksen perusteella ja toimintaan varattuja määrärahoja korotettiin Haapajärven osalta 1.086.000 euroa, Pyhäjärven 732.000 euroa ja Reisjärven osalta 720.000 euroa. Erikoissairaanhoidon, asumis- ja ruokapalvelujen laskutus perustuu toteutuneiden palvelujen jälkikäteen tehtävään laskutukseen, minkä takia kuukauden palvelujen käyttö laskutetaan vasta seuraavassa kuussa. Tämä aiheuttaa sen, että joulukuun kirjanpitoon tulee kahden kuukauden menot eli joulukuussa maksettavat marraskuun laskut ja tammikuussa maksettavat joulukuun laskut. Vastaavasti tammikuulle ei tule ko. menoja juuri lainkaan.

Joulukuussa toimintakuluja kertyi muita kuukausia enemmän, koska ko. kuukaudelle kirjautuvat mm. kahden kuukauden (marras- ja joulukuu) erikoissairaanhoidon ja asumispalvelujen ostopalvelut, menojäämälaskut sekä lomapalkkavelan muutos ja poistot. Toimintatuotoissa joulukuulle kirjautuvat mm. marras- ja joulukuun asiakasmaksutulot.

Talous- ja henkilöstöhallinnon ohjelmien vaihdos sijoitettiin vuodenvaihteeseen siten, että vuoden 2020 tapahtumat on kirjattu Abilitan ohjelmaan ja vuoden 2021 tapahtumat kirjataan CGI:n Raindanceen. Vuoteen 2020 kohdistuvat osto- ja myyntilaskut käsitellään Abilitalla ja vuoteen 2021 kohdistuvat CGI:n Rondolla. Henkilöstöhallinnossa käytettiin vuoden 2020 aikana Abilitaa, joka vaihtui 1.1.2021 CGI:n Populukseksi.

Talous- ja henkilöstöhallinnon ohjelmien vaihdoksen yhteydessä siirryttiin Ppky Selänteessä jäsenkuntien mukaiseen käytäntöön, jossa menojäämälaskuja ei makseta, vaan palkat maksetaan normaaleina palkanmaksupäivinä. Tämä johdosta vuoden 2020 palkkakustannukset ovat xxx.xxx euroa pienemmät vuoden 2020 viimeisten palkkojen kohdentuessa vuodelle 2021. Kyseinen vaikutus tilinpäätökseen on kertaluonteinen. Työntekijälle tästä muutoksesta ei ole verotuksellisia tai muitaakaan seuraamuksia.

Talousarvion toteutuminen kunnittain ja palvelulinjoittain.

	Alkup. Ta 2020	TA muutos 2020	muut. Ta 2020	Tot. 2020	Tot.-%
C10 Kuntayhtymän hallinto	67 013 590,00	2 331 000,00	69 344 590,00	69 509 823,29	100,24 %
C11 Hallinto ja toimistopalvelut	-881 280,00		-881 280,00	-718 108,00	81,48 %
A3100 TOIMINTATUOTOT	151 150,00		151 150,00	180 648,81	119,52 %
A4100 TOIMINTAKULUT	-1 037 430,00		-1 037 430,00	-921 450,99	88,82 %
A6100 RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	5 000,00		5 000,00	22 694,18	453,88 %
C12 Tukipalveluyksikkö	-769 960,00		-769 960,00	-897 902,54	116,62 %
A3100 TOIMINTATUOTOT				1 266,46	
A4100 TOIMINTAKULUT	-763 260,00		-763 260,00	-892 462,68	116,93 %
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-6 700,00		-6 700,00	-6 706,32	100,09 %
C13 Tarkastustoimi	-25 290,00		-25 290,00	-15 694,60	62,06 %
A4100 TOIMINTAKULUT	-25 290,00		-25 290,00	-15 694,60	62,06 %
C14 Kuntaosuudet	68 690 120,00	2 331 000,00	71 021 120,00	71 141 528,43	100,17 %
A3100 TOIMINTATUOTOT	68 690 120,00	2 331 000,00	71 021 120,00	71 141 528,43	100,17 %
C20 Haapajärven palvelut	-29 160 600,00	-1 086 000,00	-30 246 600,00	-29 307 642,10	96,90 %
C21 Hyvinvointipalvelut	-2 357 950,00	-680 000,00	-3 037 950,00	-3 055 729,26	100,59 %
A3100 TOIMINTATUOTOT	107 550,00		107 550,00	55 231,32	51,35 %
A4100 TOIMINTAKULUT	-2 463 700,00	-680 000,00	-3 143 700,00	-3 110 960,58	98,96 %
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 800,00		-1 800,00		
C22 Hyvinvointipalvelut	-5 267 820,00	180 000,00	-5 087 820,00	-4 666 198,49	91,71 %
A3100 TOIMINTATUOTOT	776 120,00		776 120,00	804 173,29	103,61 %
A4100 TOIMINTAKULUT	-6 026 590,00	180 000,00	-5 846 590,00	-5 461 853,08	93,42 %
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-17 350,00		-17 350,00	-8 518,70	49,10 %
C23 Terveys- ja vanhuspalvelut	-7 195 320,00	,00	-7 195 320,00	-6 523 469,83	90,66 %
A3100 TOIMINTATUOTOT	1 742 100,00		1 742 100,00	2 429 973,26	139,49 %
A4100 TOIMINTAKULUT	-8 903 220,00	,00	-8 903 220,00	-8 937 533,95	100,39 %
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-34 200,00		-34 200,00	-15 909,14	46,52 %
C24 Terveys- ja vanhuspalvelut	-13 802 580,00	-586 000,00	-14 388 580,00	-14 704 342,07	102,19 %
A3100 TOIMINTATUOTOT	1 967 150,00	,00	1 967 150,00	2 204 740,49	112,08 %
A4100 TOIMINTAKULUT	-15 678 430,00	-586 000,00	-16 264 430,00	-16 850 778,54	103,61 %
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-91 300,00		-91 300,00	-58 304,02	63,86 %
C25 Ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut	-536 930,00		-536 930,00	-357 902,45	66,66 %
A3100 TOIMINTATUOTOT	83 700,00		83 700,00	178 852,65	213,68 %
A4100 TOIMINTAKULUT	-613 930,00		-613 930,00	-530 081,35	86,34 %
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-6 700,00		-6 700,00	-6 673,75	99,61 %

C30 Kärsämäen palvelut	-249 130,00		-249 130,00	-170 544,87	68,46 %
A3100 TOIMINTATUOTOT	38 950,00		38 950,00	83 636,46	214,73 %
A4100 TOIMINTAKULUT	-286 780,00		-286 780,00	-252 897,93	88,19 %
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 300,00		-1 300,00	-1 283,40	98,72 %
C40 Pyhäjärven palvelut	-25 802 270,00	-600 000,00	-26 402 270,00	-25 772 190,79	97,61 %
C41 Hyvinvointipalvelut	-1 704 520,00	-168 000,00	-1 872 520,00	-1 801 157,39	96,19 %
A3100 TOIMINTATUOTOT	57 850,00		57 850,00	55 779,42	96,42 %
A4100 TOIMINTAKULUT	-1 760 120,00	-168 000,00	-1 928 120,00	-1 856 936,81	96,31 %
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-2 250,00		-2 250,00		
C42 Hyvinvointipalvelut	-4 371 360,00	300 000,00	-4 071 360,00	-3 465 949,63	85,13 %
A3100 TOIMINTATUOTOT	547 500,00		547 500,00	602 241,67	110,00 %
A4100 TOIMINTAKULUT	-4 901 210,00	300 000,00	-4 601 210,00	-4 059 622,36	88,23 %
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-17 650,00		-17 650,00	-8 568,94	48,55 %
C43 Terveys- ja vanhuspalvelut	-8 012 660,00	15 000,00	-7 997 660,00	-7 798 182,57	97,51 %
A3100 TOIMINTATUOTOT	972 600,00		972 600,00	1 517 624,49	156,04 %
A4100 TOIMINTAKULUT	-8 968 410,00	15 000,00	-8 953 410,00	-9 307 507,48	103,95 %
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-16 850,00		-16 850,00	-8 299,58	49,26 %
C44 Terveys- ja vanhuspalvelut	-11 317 670,00	-747 000,00	-12 064 670,00	-12 459 285,08	103,27 %
A3100 TOIMINTATUOTOT	959 100,00		959 100,00	1 094 513,18	114,12 %
A4100 TOIMINTAKULUT	-12 210 620,00	-747 000,00	-12 957 620,00	-13 510 922,80	104,27 %
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-66 150,00		-66 150,00	-42 875,46	64,82 %
C45 Ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut	-396 060,00		-396 060,00	-247 616,12	62,52 %
A3100 TOIMINTATUOTOT	67 700,00		67 700,00	154 135,61	227,67 %
A4100 TOIMINTAKULUT	-461 860,00		-461 860,00	-399 826,58	86,57 %
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 900,00		-1 900,00	-1 925,15	101,32 %
C50 Reisjärven palvelut	-11 801 590,00	-645 000,00	-12 446 590,00	-11 822 766,59	94,99 %
C51 Hyvinvointipalvelut	-851 400,00		-851 400,00	-741 596,07	87,10 %
A3100 TOIMINTATUOTOT	108 550,00		108 550,00	234 517,34	216,05 %
A4100 TOIMINTAKULUT	-958 950,00		-958 950,00	-975 956,78	101,77 %
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 000,00		-1 000,00	-156,63	15,66 %
C52 Hyvinvointipalvelut	-2 528 890,00	75 000,00	-2 453 890,00	-2 004 264,25	81,68 %
A3100 TOIMINTATUOTOT	358 150,00		358 150,00	368 475,12	102,88 %
A4100 TOIMINTAKULUT	-2 880 740,00	75 000,00	-2 805 740,00	-2 369 766,04	84,46 %
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-6 300,00		-6 300,00	-2 973,33	47,20 %
C53 Terveys- ja vanhuspalvelut	-3 160 600,00	60 000,00	-3 100 600,00	-3 099 530,67	99,97 %
A3100 TOIMINTATUOTOT	741 100,00	,00	741 100,00	950 927,37	128,31 %
A4100 TOIMINTAKULUT	-3 889 000,00	60 000,00	-3 829 000,00	-4 046 003,79	105,67 %
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-12 700,00		-12 700,00	-4 454,25	35,07 %
C54 Terveys- ja vanhuspalvelut	-4 994 090,00	-780 000,00	-5 774 090,00	-5 803 869,52	100,52 %
A3100 TOIMINTATUOTOT	450 750,00		450 750,00	465 179,45	103,20 %
A4100 TOIMINTAKULUT	-5 423 490,00	-780 000,00	-6 203 490,00	-6 256 069,91	100,85 %
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-21 350,00		-21 350,00	-12 979,06	60,79 %
C55 Ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut	-266 610,00		-266 610,00	-173 506,08	65,08 %
A3100 TOIMINTATUOTOT	37 900,00		37 900,00	78 671,91	207,58 %
A4100 TOIMINTAKULUT	-301 510,00		-301 510,00	-249 226,11	82,66 %
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-3 000,00		-3 000,00	-2 951,88	98,40 %
Kaikki yhteensä	,00	,00	,00	2 436 678,94	

Talousarvion toteutuminen kunnittain tuloslaskelmamuodossa.

	TP2018	TP2019	TA 2020	Tot. 2020	Tot %
C10 Kuntayhtymän hallinto	64 924 343,87	66 146 227,80	69 344 590,00	69 509 823,29	100,24 %
A3100 TOIMINTATUOTOT	66 747 088,00	67 924 012,11	71 172 270,00	71 323 443,70	100,21 %
A3120 Myyntituotot	66 494 747,01	67 768 802,62	71 021 120,00	71 150 038,60	100,18 %
A3170 Maksutuotot				2 051,43	
A3240 Tuet ja avustukset	248 378,02	154 957,63	151 150,00	155 152,90	102,65 %
A3250 Muut toimintatuotot	3 962,97	251,86		16 200,77	
A4100 TOIMINTAKULUT	-1 845 037,89	-1 811 194,31	-1 825 980,00	-1 829 608,27	100,20 %
A4110 Henkilöstökulut	-1 071 290,79	-1 040 760,42	-1 032 500,00	-1 102 810,23	106,81 %
A4170 Palvelujen ostot	-624 936,77	-617 738,50	-647 550,00	-575 735,00	88,91 %
A4200 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-31 036,09	-27 157,47	-17 050,00	-25 321,96	148,52 %
A4230 Avustukset	-4 200,00	-4 200,00	-2 200,00	-2 200,00	100,00 %
A4270 Muut toimintakulut	-113 574,24	-121 337,92	-126 680,00	-123 541,08	97,52 %
A6100 RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	27 498,18	37 138,71	5 000,00	22 694,18	453,88 %
A6110 Korkotuotot	16 280,83	15 468,20	15 000,00	3 825,03	25,50 %
A6120 Muut rahoitustuotot	43 865,53	52 725,37	30 000,00	59 023,96	196,75 %
A6140 Muut rahoituskulut	-32 648,18	-31 054,86	-40 000,00	-40 154,81	100,39 %
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-5 204,42	-3 728,71	-6 700,00	-6 706,32	100,09 %
C20 Haapajärven palvelut	-27 775 060,22	-29 259 972,58	-30 246 600,00	-29 307 642,10	96,90 %
A3100 TOIMINTATUOTOT	4 934 901,70	5 092 855,63	4 676 620,00	5 672 971,01	121,30 %
A3120 Myyntituotot	2 352 394,25	2 495 469,31	2 233 050,00	3 059 895,48	137,03 %
A3170 Maksutuotot	2 189 585,90	2 283 668,93	2 173 220,00	2 267 222,97	104,33 %
A3240 Tuet ja avustukset	141 049,84	130 497,44	113 000,00	103 250,41	91,37 %
A3250 Muut toimintatuotot	251 871,71	183 219,95	157 350,00	242 602,15	154,18 %
A4100 TOIMINTAKULUT	-32 589 095,79	-34 245 949,16	-34 771 870,00	-34 891 207,50	100,34 %
A4110 Henkilöstökulut	-10 848 227,40	-10 562 993,20	-10 810 630,00	-10 761 361,77	99,54 %
A4170 Palvelujen ostot	-17 356 027,19	-18 617 499,73	-18 662 800,00	-19 017 807,67	101,90 %
A4200 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 248 769,04	-1 270 364,41	-1 187 950,00	-1 450 285,87	122,08 %
A4230 Avustukset	-1 820 135,95	-2 316 649,45	-2 484 400,00	-2 215 279,89	89,17 %
A4270 Muut toimintakulut	-1 315 936,21	-1 478 442,37	-1 626 090,00	-1 446 472,30	88,95 %
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-120 866,13	-106 879,05	-151 350,00	-89 405,61	59,07 %
C30 Kärsämäen palvelut	-209 272,86	-161 608,18	-249 130,00	-170 544,87	68,46 %
A3100 TOIMINTATUOTOT	41 696,09	74 388,68	38 950,00	83 636,46	214,73 %
A3120 Myyntituotot	5 754,13	6 252,56	6 450,00	5 831,98	90,42 %
A3170 Maksutuotot	35 691,98	68 135,62	32 500,00	77 664,13	238,97 %
A3250 Muut toimintatuotot	249,98	,50		140,35	
A4100 TOIMINTAKULUT	-250 631,49	-234 878,17	-286 780,00	-252 897,93	88,19 %
A4110 Henkilöstökulut	-195 229,02	-184 457,81	-223 480,00	-198 864,76	88,99 %
A4170 Palvelujen ostot	-29 298,43	-27 570,87	-32 650,00	-27 314,43	83,66 %
A4200 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 591,43	-1 973,06	-5 950,00	-3 867,18	64,99 %
A4270 Muut toimintakulut	-23 512,61	-20 876,43	-24 700,00	-22 851,56	92,52 %
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-337,46	-1 118,69	-1 300,00	-1 283,40	98,72 %
C40 Pyhäjärven palvelut	-25 206 813,83	-25 358 935,62	-26 402 270,00	-25 772 190,79	97,61 %
A3100 TOIMINTATUOTOT	3 485 741,96	3 130 973,37	2 604 750,00	3 424 294,37	131,46 %
A3120 Myyntituotot	1 255 492,31	1 176 854,42	879 500,00	1 620 530,00	184,26 %
A3170 Maksutuotot	1 914 052,51	1 750 300,54	1 533 800,00	1 639 565,87	106,90 %
A3240 Tuet ja avustukset	56 477,49	55 639,04	51 000,00	24 983,14	48,99 %
A3250 Muut toimintatuotot	259 719,65	148 179,37	140 450,00	139 215,36	99,12 %
A4100 TOIMINTAKULUT	-28 520 040,53	-28 368 671,37	-28 902 220,00	-29 134 816,03	100,80 %
A4110 Henkilöstökulut	-10 421 053,94	-8 833 411,79	-8 806 930,00	-8 578 528,29	97,41 %
A4170 Palvelujen ostot	-13 553 602,95	-13 682 629,98	-14 089 890,00	-14 954 100,88	106,13 %
A4200 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-841 684,71	-837 867,58	-754 030,00	-948 405,08	125,78 %
A4230 Avustukset	-1 961 594,28	-3 451 649,80	-3 786 700,00	-3 213 122,08	84,85 %
A4270 Muut toimintakulut	-1 742 104,65	-1 563 112,22	-1 464 670,00	-1 440 659,70	98,36 %
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-172 515,26	-121 237,62	-104 800,00	-61 669,13	58,84 %
C50 Reisjärven palvelut	-11 733 196,96	-11 365 711,42	-12 446 590,00	-11 822 766,59	94,99 %
A3100 TOIMINTATUOTOT	1 679 785,69	1 952 251,55	1 696 450,00	2 097 771,19	123,66 %
A3120 Myyntituotot	662 587,83	756 371,10	578 150,00	910 356,63	157,46 %
A3170 Maksutuotot	846 223,71	1 079 990,12	984 400,00	1 045 288,53	106,19 %
A3240 Tuet ja avustukset	24 737,37	10 946,30	11 000,00	7 246,62	65,88 %
A3250 Muut toimintatuotot	146 236,78	104 944,03	122 900,00	134 879,41	109,75 %
A4100 TOIMINTAKULUT	-13 374 449,50	-13 287 016,41	-14 098 690,00	-13 897 022,63	98,57 %
A4110 Henkilöstökulut	-4 773 386,85	-4 788 078,02	-4 876 270,00	-4 699 713,30	96,38 %
A4170 Palvelujen ostot	-6 795 942,58	-6 556 834,05	-7 217 960,00	-7 272 905,36	100,76 %
A4200 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-426 049,06	-483 612,31	-489 200,00	-447 992,94	91,58 %
A4230 Avustukset	-908 510,52	-943 329,75	-915 050,00	-925 545,99	101,15 %
A4270 Muut toimintakulut	-470 560,49	-515 162,28	-600 210,00	-550 865,04	91,78 %
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-38 533,15	-30 946,56	-44 350,00	-23 515,15	53,02 %
Kaikki yhteensä	-,00	-,00	,00	2 436 678,94	

9.1 Hallinto

9.1.1 Hallinto- ja toimistopalvelut

Vastuuhenkilö: Kuntayhtymän johtaja Tuomas Aikkila

Hallinnon talousarviomääräraha alittui yhteensä noin 63.000 euroa. Talousarviomääräraha alittui johdon kustannuksissa noin 50.000 euroa, henkilöstöpalveluissa noin 116.000 euroa ja tarkastustoi-
messu noin 9.600 euroa. Potilasasiamiespalveluissa määrärahat ylittyivät noin 80 euroa. Rahoitus-
tuotot toteutuivat noin 17.700 euroa suurempana kuin talousarvioon oli varattu. Kuntaosuushank-
keissa talousarvio ylittyi noin 5.400 euroa.

Hallinnossa työskentelee neljä työntekijää. Kuntayhtymän henkilökunnan työterveyshuolto toteute-
taan omana toimintana. Työsuojelupäällikkö hoitaa tehtäviä tarpeen mukaan ja työsuojeluvaltuu-
tettu työskentelee noin kolme päivää viikossa.

Hallintopalvelut ovat järjestäneet palvelulinjojen esimiehille esimiespäiviä, joissa on käsitelty ajan-
kohtaisia asioita, henkilöstöasioita sekä ohjattu talouden seurantaan. Kuntayhtymässä toimii laaja-
alainen työhyvinvointityöryhmä, joka seuraa ja arvioi henkilöstön jaksamista, työoloja ja tuottaa eh-
dotuksia työhyvinvoinnin lisäämiseksi. Henkilökunnan jaksamiseen kiinnitetään huomiota koulu-
tuksen, työnohjauksen, esimiesvalmennuksen ja toimintojen järjestämisen avulla. Sote-uudistus on
käynnistynyt uudestaan heinäkuussa 2020. Kuntayhtymän johtajan lisäksi palvelulinjoilta on osal-
listuttu POPsote-hankkeen työhön. Myös LifeCare -potilastietojärjestelmän kehittämistä on jatkettu.

Hallinnon kustannusten jakautuminen	Haapajärvi	Pyhäjärvi	Reisjärvi	Yhteensä
Kuntaosuudet %	47,20	34,70	18,10	100,00
Muu hallinto	-346 354,83	-254 629,50	-132 818,27	-733 802,60
Tukipalveluyksikkö Selma	-423 810,00	-311 572,18	-162 520,36	-897 902,54
Yhteensä	-770 164,83	-566 201,68	-295 338,63	-1 631 705,14

Hankkeet

Kuntaosuushankkeisiin kirjattiin vuonna 2020 yhteensä 49.400 euroa. Merkittävimmät hankkeet
vuoden aikana olivat LC10 kehitystyö sekä POPsote-hankkeen käynnistyminen. Erityisesti POPsote
hankkeen myötä osallistutaan erilaisiin pilotteihin, kuten automatisoidun työvuorosunnittelun pi-
lottiin. Kuntayhtymän johtaja on mukana POPsote-hankkeen sote-palvelustrategian kehittämishank-
keessa, sen sparrausryhmässä sekä alueellisessa työryhmässä.

Tukipalveluyksikkö

Vastuuhenkilö: Talous- ja henkilöstöjohtaja Marianne Ahmaoja

Toiminta-ajatus: Tukipalveluyksikkö Selma tuottaa palvelusopimuksella kolmen jäsenkunnan
(Haapajärvi, Pyhäjärvi ja Reisjärvi) ja kuntayhtymän talous-, henkilöstö- ja it-palvelut. Tukipalvelu-
yksikkö Selmassa on 18 vakinaista työntekijää.

Toiminnan tavoitteet: Tavoitteena on tuottaa talous-, henkilöstöhallinnon ja it-palvelut palvelut
jäsenkunnille ja kuntayhtymälle oikea-aikaisesti ja sopimuksessa sovitun vastuunjakotaulukon mu-
kaisesti.

Toiminnan ja palveluiden toteutuminen: Taloushallinnossa on panostettu tulojen seuraamiseen mm. edunvalvojen tapaamisella ja antamalla neuvontaa tarpeen mukaan. Vuoden toimintaa leimasi valmistautuminen talous- ja henkilöstöhallinnon ohjelmien vaihtoon. Elokuusta 2020 alkaen koko tukipalveluyksikön henkilöstö on rakentanut uusia ohjelmia tiiviissä yhteistyössä CGI:n ja Joki ICT:n kanssa. Tämä on merkinnyt myös kuntayhtymän ja jäsenkuntien organisaatiokaavioiden (kustannuspaikat) ja tilikarttojen uudistamista vastaamaan Valtiokonttorin uusia tilastointivaatimuksia (AURA-käsikirja). Laadittuja vastuunjakotaulukkoja, joilla on määritelty asiakkaina olevien kuntien ja kuntayhtymän palvelutoiminnan periaatteet, on noudatettu. Uusien ohjelmien ja muuttuvan lainsäädännöllisen ympäristön johdosta vastuunjako tulee tarkistaa vuoden 2021 aikana.

Asiakas				
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2020	Toteutuma 31.12.2020
Palveluja ja palveluprosesseja kehitetään ja uudistetaan teknologiaa hyödyntämällä	Sähköisten toimintojen laajentaminen talous- ja henkilöstöhallinnossa Selman ja yhteistyökumppaneiden välillä	Asiakastyytyväisyyskysely jäsenkuntien ja Seelänteen käyttäjille	Asiakaskyselyn tulos vähintään 4 (asteikko 1-5)	Ei toteutunut.
Palvelut (prosessit)				
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2020	Toteutuma 31.12.2020
Palveluja ja palveluprosesseja kehitetään ja uudistetaan teknologiaa hyödyntämällä	Osallistuminen uusien ratkaisujen suunnitteluun ja käyttöönottoon Seelänteen alueella	Uusien ohjelmien käyttöönotto vuoden 2021 alusta lähtien, projektin aloitus vuonna 2020	Henkilökunnan koulutukset Abilitan joustavaan käyttöön	Abilitan ohjelmien käyttöä on jatkettu vuoden 2020 loppuun asti. Samalla on valmisteltu uusien ohjelmien käyttöönotto 1.1.2021. Tukipalveluyksikön osalta projekti sujui suunnitellusti.
Henkilöstö				
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2020	Toteutuma 31.12.2020
Ammattitaitoinen, hyvinvoiva ja työssään tuloksia saavuttava henkilöstö	Henkilöstön osaaminen ja saatavuus turvataan/varmistetaan työhyvinvointia, koulutusta ja työssä	Osaava henkilöstö Sairauslomapäivät	Ammatilliseen koulutukseen osallistuminen x 12 pv	Ammatilliseen koulutukseen on osallistuttu aktiivisesti osana uusien ohjelmien

	jaksamista kehittämisellä sekä tukemalla		Sairauslomapäivät alle 5 pv/hlö/vuosi	käyttöönotto- projektia. Sairauslomia hallinnossa oli 415 kalenteripäivää
Talous				
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2020	Toteutuma 31.12.2020
Tuottavuuden lisääminen	Resurssien oikea kohdentaminen	Talousarvio	Talousarviossa pysyminen	Toteutettu

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Tukipalveluyksikkö Selma valmisteli uusien talous- ja henkilöstöhallinnon ohjelmien käyttöönottoa vuoden 2021 alusta alkaen. Käyttöönottoprojekti eteni tukipalveluyksikön osalta suunnitellusti.

Tukipalveluyksikössä talousarvion määräraha ylittyi noin 127.000 eurolla. Suurin yksittäinen syy tähän oli talousarvion 2020 laadintavaiheessa tapahtunut henkilöstöhallinnon henkilöstökulujen siirtovirhe Abilita-ohjelmassa. Taloushallinnon kustannusten ylitystä noin 12.600 euroa selittää Kuntamalli 2.6 käyttöönottoprojektin aiheuttamat kustannukset.

Toimintatuotot ja –menot

Kuntayhtymän hallinto	Alkup.TA 20	Muutos	muut. TA 20	TP2020	Ero €	Tot %	TP2019	Muutos 2019/2020 €
Hallinto ja toimistopalvelut	-881 280,00		-881 280,00	-718 108,00	163 172,00	81,48 %	-710 314,22	-7 793,78
A3000 KUNNALLINEN TULOSLASKELMA	-881 280,00		-881 280,00	-718 108,00	163 172,00	81,48 %	-710 314,22	-7 793,78
TOIMINTATUOTOT	151 150,00		151 150,00	180 648,81	29 498,81	119,52 %	162 862,21	17 786,60
TOIMINTAKULUT	-1 037 430,00		-1 037 430,00	-921 450,99	115 979,01	88,82 %	-910 315,14	-11 135,85
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	5 000,00		5 000,00	22 694,18	17 694,18	453,88 %	37 138,71	-14 444,53
POISTOT JA ARVONALENTUMISET					0,00			0,00
Tukipalveluyksikkö	-769 960,00		-769 960,00	-897 902,54	-127 942,54	116,62 %	-883 505,15	-14 397,39
A3000 KUNNALLINEN TULOSLASKELMA	-769 960,00		-769 960,00	-897 902,54	-127 942,54	116,62 %	-883 505,15	-14 397,39
TOIMINTATUOTOT				1 266,46	1 266,46		1 746,20	-479,74
TOIMINTAKULUT	-763 260,00		-763 260,00	-892 462,68	-129 202,68	116,93 %	-881 522,64	-10 940,04
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-6 700,00		-6 700,00	-6 706,32	-6,32	100,09 %	-3 728,71	-2 977,61
Tarkastustoimi	-25 290,00		-25 290,00	-15 694,60	9 595,40	62,06 %	-19 356,53	3 661,93
A3000 KUNNALLINEN TULOSLASKELMA	-25 290,00		-25 290,00	-15 694,60	9 595,40	62,06 %	-19 356,53	3 661,93
TOIMINTAKULUT	-25 290,00		-25 290,00	-15 694,60	9 595,40	62,06 %	-19 356,53	3 661,93
Kuntaosuudet	68 690 120,00	2 331 000,00	71 021 120,00	71 141 528,43	120 408,43	100,17 %	67 759 403,70	3 382 124,73
A3000 KUNNALLINEN TULOSLASKELMA	68 690 120,00	2 331 000,00	71 021 120,00	71 141 528,43	120 408,43	100,17 %	67 759 403,70	3 382 124,73
TOIMINTATUOTOT	68 690 120,00	2 331 000,00	71 021 120,00	71 141 528,43	120 408,43	100,17 %	67 759 403,70	3 382 124,73
Kaikki yhteensä	67 013 590,00	2 331 000,00	69 344 590,00	69 509 823,29	165 233,29	100,24 %	66 146 227,80	3 363 595,49

9.1.2 Koronakustannukset ja niiden jako sote-jäsenkuntien kesken

Koronaepidemian alkuvaiheessa, keväällä 2020 peruspalvelukuntayhtymä Selänteen alueella toimi Pyhäjärvellä infektiovastaanotto 17.3.-31.7.2020. Sinne ohjattiin kaikki Ppky Selänteen alueen infektioasiakkaat. Pyhäjärvellä toimi 17.3.-11.5.2020 myös infektio-osasto infektiopotilaiden hoidon turvaamiseksi. Infektioituneiden asiakkaiden hammashuolto järjestettiin 30.3.-15.5.2020 Reisjärvellä, kun taas Haapajärvellä ohjattiin muut asiakkaat.

Nämä erityisjärjestelyt aiheuttivat kustannuksia, jotka jaettiin sote-jäsenkunnille yhtymähallituksen 25.2.2021 § 24 päätöksen mukaan sisäisillä siirroilla laskemalla ensin normaalilla käynti- tai hoitovuorokauden hinnalla käyntikertojen mukaisesti kunkin jäsenkunnan osuus kustannuksista. Näin

saatua yhteissummaa on verrattu erityisjärjestelyistä aiheutuneisiin kokonaiskustannuksiin. Erotus on kohdennettu sote-jäsenkunnille asukaslukujen mukaisessa suhteessa oheisten taulukoiden mukaisesti.

Taulukko 6. Infektio-osaston kustannusten jako sote-jäsenkuntien kesken.

Infektio-osasto							
Pohjatiedot				Kustannusjako normaali vrk-hinta			
				Haapajärvi		28 911 €	
Pandemia kokonaiskustannukset				Pyhäjärvi		101 058 €	
		234 713 €		Reisjärvi		3 646 €	
Normaalikäyntihinta		260 €		Yhteensä		133 616 €	
Haapajärvi	111			Ylimenevä osa		97 049 €	
Pyhäjärvi	388			(pandemian aiheuttamat kustannukset-			
Reisjärvi	14			normaalilla vrk-hinnalla laskettu yhteishinta)			
ulkok.	9						
Yht.	522			Ylimenevän osan jako kunta-%:lla			
Ulkokuntalaiset laskutettu				Haapajärvi		45 807 €	
kotikuntalaskutuksena				Pyhäjärvi		33 676 €	
				Reisjärvi		17 566 €	
				Kustannukset yhteensä			
				Haapajärvi		74 718 €	
				Pyhäjärvi		134 735 €	
				Reisjärvi		21 212 €	

Infektiopoliklinikka							
Pohjatiedot				Käynnit normaalilla hinnalla			
				Haapajärvi		25 525 €	
Käynnit				Pyhäjärvi		33 048 €	
	Lääkäri	Hoitaja	Yhteensä	Reisjärvi		9 130 €	
Haapajärvi	168	229	397	Yhteensä		67 703 €	
Pyhäjärvi	182	332	514				
Reisjärvi	59	83	142	Ylimenevä osa		78 394 €	
	409	644		(pandemian aiheuttamat kustannukset-			
				normaalilla käyntihinnalla laskettu yhteishinta)			
Pandemiakustannukset yhteensä				Ylimenevän osan jako kunta-%:lla			
		146 097 €		Haapajärvi		37 002 €	
Normaalikäyntihinta		64 €		Pyhäjärvi		27 203 €	
				Reisjärvi		14 189 €	
				Kustannukset yhteensä			
				Haapajärvi		62 527 €	
				Pyhäjärvi		60 251 €	
				Reisjärvi		23 319 €	

Hammashuolto, infektio						
Pohjatiedot				Kustannusten jako normaalilla käyntihinnalla		
				Haapajärvi	1 099 €	
Käynnit				Pyhäjärvi	471 €	
Haapajärvi	7			Reisjärvi	5 181 €	
Pyhäjärvi	3			Yhteensä	6 751 €	
Reisjärvi	33					
ulkok.	2			Ylimenevä osa	30 787 €	
Yhteensä	45			(pandemian aiheuttamat kustannukset- normaalilla käyntihinnalla laskettu yhteishinta)		
Ulkokuntalaiset laskutettu kotikuntalaskutuksena				Ylimenevän osan jako kunta-%:lla		
				Haapajärvi	14 531 €	
Infektioajan kustannukset	39 284 €			Pyhäjärvi	10 683 €	
Normaalikäyntihinta	157 €			Reisjärvi	5 572 €	
				Kustannukset yhteensä		
				Haapajärvi	15 630 €	
				Pyhäjärvi	11 154 €	
				Reisjärvi	10 753 €	

Koronakustannusten jakaantuminen sote-jäsenkuntien kesken kokonaisuutena vuonna 2020.

Pandemiavaraautuminen	TA muutos	muut. TA 20	Tot 2020	Tot %
Haapajärvi	20 000,00	20 000,00	-526 705,21	-2633,53 %
A3100 TOIMINTATUOTOT	170 000,00	170 000,00	357,00	0,21 %
A3120 Myyntituotot	170 000,00	170 000,00	357,00	0,21 %
A4100 TOIMINTAKULUT	-150 000,00	-150 000,00	-527 062,21	351,37 %
A4110 Henkilöstökulut			-59 099,00	
A4170 Palvelujen ostot	-10 000,00	-10 000,00	-329 698,07	3296,98 %
A4180 Asiakaspalvelujen ostot			-5 023,10	
A4190 Muiden palvelujen ostot	-10 000,00	-10 000,00	-324 674,97	3246,75 %
A4200 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-140 000,00	-140 000,00	-127 761,15	91,26 %
A4230 Avustukset			-4 364,32	
A4270 Muut toimintakulut			-6 139,67	
Pyhäjärvi	-458 000,00	-458 000,00	-625 311,20	136,53 %
A3100 TOIMINTATUOTOT	60 000,00	60 000,00		
A3120 Myyntituotot	60 000,00	60 000,00		
A4100 TOIMINTAKULUT	-518 000,00	-518 000,00	-625 311,20	120,72 %
A4110 Henkilöstökulut			-155 547,00	
A4170 Palvelujen ostot	-428 000,00	-428 000,00	-325 479,97	76,05 %
A4180 Asiakaspalvelujen ostot	-328 000,00	-328 000,00	-18 812,91	5,74 %
A4190 Muiden palvelujen ostot	-100 000,00	-100 000,00	-306 667,06	306,67 %
A4200 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-90 000,00	-90 000,00	-142 337,75	158,15 %
A4230 Avustukset			-1 294,70	
A4270 Muut toimintakulut			-651,78	
Reisjärvi	-160 000,00	-160 000,00	-237 036,21	148,15 %
A3100 TOIMINTATUOTOT			97,00	
A3120 Myyntituotot			97,00	
A4100 TOIMINTAKULUT	-160 000,00	-160 000,00	-237 133,21	148,21 %
A4110 Henkilöstökulut			-46 125,52	
A4170 Palvelujen ostot	-60 000,00	-60 000,00	-150 268,83	250,45 %
A4180 Asiakaspalvelujen ostot			-1 479,75	
A4190 Muiden palvelujen ostot	-60 000,00	-60 000,00	-148 789,08	247,98 %
A4200 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-100 000,00	-100 000,00	-37 022,54	37,02 %
A4230 Avustukset			-607,06	
A4270 Muut toimintakulut			-3 109,26	
Yhteensä	-598 000,00	-598 000,00	-1 389 052,62	-23,49

Luvut sisältävät aiemmin esitetyt infektiovastaanottojen ja -osaston erityiskulut.

9.2 Hyvinvointipalvelut

9.2.1 Hallinto

Vastuuhenkilö: Hyvinvointipalvelujohtaja Minna Malila

Hyvinvointipalvelut järjestävät Ppky Selänteen alueen asukkaille lakien ja asetusten mukaisia sosiaali- ja terveyspalveluja ja vastaavat sosiaalisten ongelmien ja niiden haittavaikutusten ehkäisemisestä. Palveluita järjestetään alueen asukkaiden palvelutarpeet huomioiden elämän eri vaiheissa. Ppky Selänteen hyvinvointipalvelut rakentuvat kotona ja arkiympäristössä tapahtuvaan arjen tukeen ja palveluihin, matalan kynnyksen palveluihin, peruspalveluihin sekä tarvittaviin erityispalveluihin. Palveluissa tehdään moniammatillista yhteistyötä niin Selänteen kuin kuntien palveluita tarjoavien tahojen kanssa. Myös kolmannen sektorin palvelut ovat tärkeä yhteistyökumppani.

Koronaepidemia on aiheuttanut voimakasta kuormitusta hyvinvointipalveluissa. Monelta osin asiakkaiden tarvitsema tuen määrä on kasvanut ja toisaalta työntekijöiden jaksamista on haastettu mm. yksintyöskentelyn lisääntyessä. Työntekijöiden hyvinvointiin on panostettu mm. kehitys- ja tsemp-pikeskustelujen avulla, etäkoulutuksien, hyven teams-kahvien ja kehittämispäivien avulla. Positiivisia uudistuksia koronan myötä ovat olleet mm. aiempaa laajemmin käyttöön otetut etäkokouskäytännöt, jotka ovat vähentäneet tienpäällä käytettävää aikaa. Lisäksi asiakkaille on kyetty tarjoamaan entistä enemmän etävastaanottoja. Etävastaanotot eivät ole kuitenkaan olleet missään vaiheessa ainoa palvelumuoto asiakkaille. Pandemiasta huolimatta asiakkaat ovat saaneet tarvitsemansa palvelun pääasiassa kasvokkain. Työntekijät ovat käyttäneet kasvomaskeja ja huolehtineet muista tarvittavista varotoimista. Myös asiakkaille on ollut tarjolla kasvomaskeja ja käsidesiä toimistotapaamisia varten. Hyvinvointipalveluissa on myös pystytty venymään ja muuttamaan nopeasti toimintamuotoja asiakkaiden kotona tukemiseen esimerkiksi vammaispalveluissa ja lapsiperheiden kotipalveluissa. Nämä toimintamuodot on huomioitu myös valtakunnallisesti.

Hyvinvointipalveluissa on jatkettu aktiivista kehittämistä koronaepidemiasta huolimatta, mm. hyvinvointineuvola, Voimaperheet-toimintamalli, perhekeskustoiminnot ja tuetun asumisen kehittämisen ovat olleet keskiössä. Vuoden 2020 aikana toteutettiin myös organisaatiouudistus, jossa terapia- ja vammaispalvelut yhdistettiin yhden palvelupäällikön alle. Hyvinvointipalveluissa on tämän myötä palvelujohtaja ja 2,3 palvelupäällikköä. Kehittämistyön lisäksi aiemmin todettuja hyviä yhteisiä käytänteitä on jatkettu. Hyvinvointipalveluiden hallinnon talous toteutui maltillisesti kaikilla paikkakunnilla.

Hyvinvointipalveluista on osallistuttu POPsote-hankkeeseen Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskusohjelman yhdessä osahankkeessa ja lisäksi yhdessä Rakenneuudistuksen hankkeessa. Hyvinvointipalvelujohtaja Minna Malila työskentelee 50 % :n työajalla lasten, nuorten ja perheiden kehittämisohjelman kokonaisuudessa. Kehittämisohjelman tavoitteena on lasten, nuorten ja perheiden palveluiden painopisteen siirtäminen varhaisempaan tukeen sekä lasten ja nuorten kehitysympäristöön, peruspalveluiden vahventaminen, oikea-aikaisten palveluiden saatavuus ja palvelujärjestelmän kehittäminen yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Tavoitteeseen pyritään yhdenmukaistamalla perhekeskustoimintaa maakunnallisesti, luomalla yhtenäiset toimintamallit palveluohjaukselle ja erityisen tuen tarpeessa oleville lapsille ja nuorille sekä vahvistamalla ja hyödyntämällä sähköisiä palveluita.

Minna Malila edustaa Selännettä myös Sähköinen perhekeskus sisällöntuottamisen projektissa. Tavoitteena on kehittää valtakunnallisesti yhtenäinen asiointiportaali ja tietopankki, josta löytyy kootusti perheiden, nuorten ja lasten asiointiin liittyvät ajankohtaiset tiedot, yhteisiä kansallisia

sähköisiä palveluita ja ohjaus alueellisiin palveluihin. Työ on Selänteessä edennyt vauhdikkaasti lasten, nuorten ja perheiden palveluissa. Loppuvuodesta 2020 aloitettiin kartoittamaan kuntien Lape-yhdyshenkilöiden kautta kuntien nykytilaa lasten ja nuorten palveluiden tilanteesta, Selänteen henkilökunnalle järjestettiin webropol-kysely ja lisäksi eri toimijoiden kanssa käytiin vuoropuhelua nykytilasta. Lasten, nuorten ja perheiden palveluita on Selänteessä kehitetty jo monilta osin pidemmälle kuin monessa kunnassa tai kuntayhtymässä. Meillä on toimivat perhekeskusten kohtaamispaikat, perhetyö on koordinoitu THL:n linjauksen mukaisesti, perhekeskukseen on nimetty oma sosiaaliohjaaja yhtenäistä palveluohjaustakin silmällä pitäen ja lasten ja nuorten mielenterveyshaasteisiin on lähdetty vastaamaan perustamalla lasten ja nuorten psykiatrisen sairaanhoitajan/psykykärin toimet. Kehittämistyö jatkuu aktiivisesti PoPsoten yhteiset tavoitteet huomioiden.

Leena Sikala on työskennellyt 10 % työpanoksella loppuvuoden 2020 aikana PoPsoten rakenneuudistuksen hankkeessa, sote-palvelustrategiatyöryhmässä palveluiden ja kriteereiden yhtenäistämisen työpaketissa. Työpaketin tavoitteena on luoda hyvinvointialueelle integroidut palvelurakenteet, -verkko ja -prosessit. Sote-palvelustrategian tavoitteena on rakentaa Pohjois-Pohjanmaan sote-palveluista ihmislähtöinen ja alueen erityispiirteitä ja tarpeita vastaava kokonaisuus. Hanke syventää eri alueiden tuntemusta ja yhteistyötä. Lisäksi se luo yhteistä tilannekuvaa ja ymmärrystä alueen muutospaineista ja kehityssuunnista. Sote-palvelustrategiatyötä tehdään yhdessä kuntalaisten, henkilöstön, luottamushenkilöiden, sote-yritysten ja -järjestöjen sekä muiden kumppaneiden kanssa.

PoPsote työ on Selänteessä edennyt hyvin myös rakenneuudistuksen hankkeessa. Loppuvuodesta 2020 aloitettiin yhteistyö ikäihmisten palveluiden kehittämisohjelman kanssa. Ikäihmisten kehittämisryhmä on tehnyt nykytila-analyysin, jonka pohjalta koettiin tarpeelliseksi käydä tilannekartoitus tehostetun palveluasumisen ja kotihoidon kriteereiden osalta maakunnan jokaisella alueella. Palvelustrategia työryhmä on tehnyt nykytila analyysin ja nostanut kärkeen esimerkiksi seuraavat tavoitteet: palvelujen integrointi ja palveluketjujen sujuvuus, tiedolla johtamisen vahvistaminen, palveluiden oikea-aikaisuus, palveluiden uudistaminen, kotona asumisen mahdollistavien palveluiden kehittäminen, osallistava muutosjohtaminen ja ennaltaehkäisevän ja varhaisen tuen vahvistaminen.

Hyvinvointipalvelut hallinto	Alkup. TA 20	TA muutos	muut. TA 20	Tot 2020	Tot %	Erotus €	TP 2019	Muutos 19/20
C20 Haapajärven palvelut	-261 090,00		-261 090,00	-242 506,55	92,88 %	18 583,45	-236 643,53	5 863,02
A3100 TOIMINTATUOTOT						0,00		0,00
A4100 TOIMINTAKULUT	-246 590,00		-246 590,00	-234 888,25	95,25 %	11 701,75	-226 595,76	8 292,49
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-14 500,00		-14 500,00	-7 618,30	52,54 %	6 881,70	-10 047,77	-2 429,47
C40 Pyhäjärven palvelut	-198 810,00		-198 810,00	-174 312,40	87,68 %	24 497,60	-193 404,85	-19 092,45
A3100 TOIMINTATUOTOT						0,00		0,00
A4100 TOIMINTAKULUT	-187 710,00		-187 710,00	-168 633,79	89,84 %	19 076,21	-184 829,56	-16 195,77
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-11 100,00		-11 100,00	-5 678,61	51,16 %	5 421,39	-8 575,29	-2 896,68
C50 Reisjärven palvelut	-95 990,00		-95 990,00	-91 990,05	95,83 %	3 999,95	-88 051,88	3 938,17
A3100 TOIMINTATUOTOT						0,00		0,00
A4100 TOIMINTAKULUT	-90 290,00		-90 290,00	-89 016,72	98,59 %	1 273,28	-84 109,00	4 907,72
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-5 700,00		-5 700,00	-2 973,33	52,16 %	2 726,67	-3 942,88	-969,55
Kaikki yhteensä	-555 890,00		-555 890,00	-508 809,00	91,53 %	47 081,00	-518 100,26	-9 291,26

9.2.2 Aikuissosiaalityö

Vastuuhenkilö: Johtava sosiaalityöntekijä Sirpa Pengerkoski, hyvinvointipalvelujohtaja Minna Malila

Toiminnankuvaus: Kuntayhtymässä toteutettavan aikuissosiaalityön tavoitteena on ehkäistä ja vähentää sosiaalisia ongelmia yksilöiden, perheiden, yhteisöjen ja rakenteiden tasolla. Työtä tehdään suunnitelmallisesti ja pitkäjänteisesti, usein moniammatillisena verkostotyönä. Aikuissosiaalityön

tiimissä on virkapohjana kaksi sosiaalityöntekijää, yksi sosiaalihojaaja ja yksi sosiaalisen kuntoutuksen sosiaalihojaaja. Lisäksi vammaispalveluiden sosiaalityöntekijän ja sosiaalihojaajan työpanoksesta pieni osa on ohjattu aikuissosiaalityöhön. Aikuissosiaalityössä myönnetään täydentävää ja ehkäisevää toimeentulotukea, hoidetaan välitystilejä, työskennellään pitkäaikaistyöttömien aktivointiin liittyvissä asioissa, tehdään palvelutarpeen arviointoja ja asiakassuunnitelmia osana sosiaalityön työprosesseja sekä osallistutaan moniammatilliseen työskentelyyn aikuissosiaalityön ammattilaisen roolissa.

Toiminnan ja palveluiden toteutuminen: Aikuissosiaalityössä on tehty pitkäaikaistyöttömien ja nuorten työttömien elämäntilanteen kartoittamista ja aktivointia yhteistyössä eri toimijoiden, muun muassa TE-keskuksen Kelan ja kuntien eri toimijoiden kanssa. Täydentävä ja ehkäisevä toimeentulotuki on myös hoidettu aikuissosiaalityössä. Välitystiliasiakkuuksien määrä on ollut hienoisessa laskussa. Uusia välitystiliasiakkuuksia on aloitettu, mutta vanhoja on myös pystytty purkamaan.

Aikuissosiaalityön osalta sosiaalityöntekijöiden saatavuudessa on ollut haastetta. Vuoden 2021 aikana joudutaan miettimään aikuissosiaalityön resurssin uudelleen organisointia, jotta saadaan kaikille paikkakunnilla jatkossakin varmennettua riittävä määrä sosiaalityöntekijän resurssia. Yksittäisiä poikkeustapauksia lukuun ottamatta toimeentulotukipäätökset on pystytty tekemään määräaikojen puitteissa.

Sosiaalisen kuntoutuksen sosiaalihojaaja aloitti työskentelyn syyskuussa 2020. Työ on käynnistetty kaikissa kolmessa kunnassa. Sosiaalisen kuntoutuksen sosiaalihojaajan työ on vahvasti asiakkaiden arkielämään jalkautuvaa, eri verkostojen kanssa tehtävää moniammatillista yhteistyötä. Sekä asiakkaat että heidän kanssaan työskentelevät ammattilaiset ovat ottaneet sosiaalisen kuntoutuksen toimintamuotona hyvin vastaan ja lähteneet mukaan työskentelyyn. Sosiaaliseen kuntoutukseen erikseen nimettyä työntekijää on vielä suhteellisen harvassa kunnassa/kuntayhtymässä ja etenkin Pohjois-Pohjanmaan alueella Selänne on tässä asiassa edelläkävijä.

Kelan kanssa tehtävää yhteistyötä on tiivistetty entisestään. Perustoimeentulotuki on ollut Kelan hoidettavana jo kolme vuotta ja monet käytännöt ovat jo vakiintuneet. Kela on panostanut paljon verkkovälitteisesti tapahtuvaan yhteistyöhön sosiaalitoimen kanssa ja tämä on nopeuttanut asiakkaiden asioiden hoitamista ja avannut uusia mahdollisuuksia Kelan ja sosiaalitoimen väliselle yhteistyölle.

Kokonaisuutena aikuissosiaalityö alitti talousarvion. Talousarvion alittumiseen vaikutti se, että virka-ajan ulkopuolinen sosiaalipäivystys ei vuoden 2020 aikana siirtynyt Oulaisten hoidettavaksi, joten kustannukset olivat ennakoitua pienemmät. Lisäksi sosiaalisen kuntoutuksen sosiaalihojaaja aloitti Selänteessä ennakoitua myöhemmin, joten myös siltä osin talousarvioon varattuja rahoja jäi käyttämättä.

Aikuissosiaalityössä taloudellisen tuen tarve on melko ennakoimatonta eli kaikilta osin ei kustannuksiin pystytä etukäteen varautumaan, mutta tiiviin työskentelyn avulla (esimerkiksi välitystilat ja asiakkaiden säännölliset tapaamiset) on aikuissosiaalityössä pystytty ehkäisemään maksamattomien vuokrien aiheuttamaa asunnottomuutta, sähköjen katkaisua ja parantamaan asiakkaiden elämänhalintaa tukemalla asiakkaita raha-asioiden hoitamisessa ja muussa elämänhallinnassa. Sosiaalisen kuntoutuksen sosiaalihojaaja on osaltaan vahvistanut tätä työskentelyä. Tämä on osaltaan ollut pienentämässä aikuissosiaalityön kustannuksia.

Asiakas				
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2020	Toteutuma 31.12.2020
Järjestetään laadukkaat ja tarpeen mukaiset aikuissosiaalityön palvelut, joissa painopistealueena asiakkaiden osallisuuden vahvistaminen.	Palveluiden ja palvelupros-sien jatkuva kehittäminen, asiakastyön tiivistyminen	Toimeentulo-tuen käsitte-lyajat Asiakkaiden kuntoutumi-nen ja työllis-tyminen	Määräajoissa py-syminen, enintään seitsemän arkipäi-vää toimeentulo-tukihakemusten osalta. Asiakkai-den kanssa tiivis työskentely, sosi-aalinen kuntoutus	Määräajoissa on pää-asiassa pysytty. Sosiaalisen kuntou-tuksen sosiaalihojaaja aloitti työskentelyn syyskuussa 2020, mikä on osaltaan mahdollistanut tii-viimmän tuen tarjoa-misen sitä tarvitse-ville asiakkaille.
Palvelut (prosessit)				
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2020	Toteutuma 31.12.2020
Toimivat pal-velut ja palve-luiden kehittä-minen jatku-vassa muutok- sessa. Uuden teknologian hyödyntäminen	Palveluiden ja palvelupros-sien kehittämi-nen, rajapinto-jen tunnistami-nen	Toimivat pro- sessit	Toimivat proses- sit	Palveluiden kehittä-mistä on jatkettu ja tämä työ tulee jatku-maan edelleen vuonna 2021. Ko-ronaepidemia on enti-sestään lisännyt tek-nologian hyödyntä-mistä.
Henkilöstö				
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2020	Toteutuma 31.12.2020
Riittävä kelpoi-suusehdot täyt-tävä henkilöstö Henkilöstön osaamisen jat-kuva kehittämi-nen ja henki-löstön hyvin-vointi	Rekrytoinnin onnistuminen Riittävä am-matillinen täy-dennyskoulu-tus Työhyvinvoin-nista huolehti-minen ja työn-tekijöiden oma motivaatio	Rekrytointi-prosessien ar-vioiminen Työhyvin-vointikyselyt Työnohjaus Sairasloma-päivät Kehityskes-kustelut	Vakituinen, kel-poisuusehdot täyt-tävä henkilöstö, onnistunut rekry-tointi Koulutuspäiviin osallistuminen, virkistysiltapäivä.	Sosiaalityöntekijöi-den rekrytoinnissa haasteita. Koulutuksiin osallis-tuttu koronan salli-missa rajoissa. Virkistysiltapäivä siirretty koronan vuoksi. Vuonna 2021 pidetään vuosien 2020-2021 virkistysil-tapäivät.
Talous				
Talousarviossa pysyminen	Kohdennetaan resurssit oikein ja parannetaan kokonaisuuden hallintaa.	Talousarvion jatkuva seu-ranta	Määrärahat riittä-vät	Aikuissosiaalityön osalta talousarvio alit-tunut kaikissa Selän-teen kunnissa.

SUORITTEET		TP20 YHT.	TP20 HPJ	TP20 PJ	TP20 RJ
Aikuissosiaalityö					
Sosiaalityö (työikäiset)					
Asiakasperheet	kpl	481	217	191	73
Palvelutarpeen arvioinnit	kpl	13	6	4	3
Asiakassuunnitelmat	kpl	4	2	0	2
Asiakkaat, 300 pv passiivista työmarkkinatukea	hlö	271	132	105	34
Aktivointisuunnitelmat	kpl	156	107	34	15
TYP-suunnitelmat	kpl	189	61	111	17
Taloudellinen tuki					
Toimeentulotuki					
Asiakasperheet, summataso	kpl	384	181	141	62
Täydentävä toimeentulotuki					
Asiakasperheet	kpl	193	113	46	34
Ehkäisevä toimeentulotuki					
Asiakasperheet	kpl	191	68	95	28
Välitystili					
Asiakkaat	hlö	46	19	22	5
Työllistämistoiminta					
Kuntouttava työtoiminta					
Asiakkaat	hlö	139	78	46	15
Toimintapäivät	pv	9 562	6 368	2 476	718
Sosiaalinen työtoiminta					
Asiakkaat	hlö	18	12	6	1
Uudet asiakkuudet	hlö	13	9	4	1

Hyvinvointipalvelut aikuissosiaalityö	Alkup. TA 20	TA muutos	muut. TA 20	Tot 2020	Tot %	Erutus €	TP 2019	Muutos 19/20
C20 Haapajärven palvelut	-191 720,00		-191 720,00	-97 291,89	50,75 %	94 428,11	-71 445,76	25 846,13
A3100 TOIMINTATUOTOT	87 200,00		87 200,00	68 151,09	78,15 %	-19 048,91	88 626,07	20 474,98
A4100 TOIMINTAKULUT	-278 470,00		-278 470,00	-165 442,98	59,41 %	113 027,02	-160 071,83	5 371,15
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-450,00		-450,00			450,00		0,00
C40 Pyhäjärven palvelut	-158 820,00		-158 820,00	-100 842,95	63,50 %	57 977,05	-86 966,83	13 876,12
A3100 TOIMINTATUOTOT	38 600,00		38 600,00	28 729,96	74,43 %	-9 870,04	39 570,60	10 840,64
A4100 TOIMINTAKULUT	-197 070,00		-197 070,00	-129 572,91	65,75 %	67 497,09	-126 537,43	3 035,48
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-350,00		-350,00			350,00		0,00
C50 Reisjärven palvelut	-88 320,00	10 000,00	-78 320,00	-42 352,22	54,08 %	35 967,78	-32 429,40	9 922,82
A3100 TOIMINTATUOTOT	11 350,00		11 350,00	8 642,65	76,15 %	-2 707,35	12 332,44	3 689,79
A4100 TOIMINTAKULUT	-99 470,00	10 000,00	-89 470,00	-50 994,87	57,00 %	38 475,13	-44 761,84	6 233,03
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-200,00		-200,00			200,00		0,00
Kaikki yhteensä	-438 860,00	10 000,00	-428 860,00	-240 487,06	56,08 %	188 372,94	-190 841,99	49 645,07

9.2.3 Aikuisten psykososiaaliset palvelut

Vastuuhenkilö: Hyvinvointipalvelujohtaja Minna Malila, terapiapalveluiden johtaja Taija Kekäläinen 1.1.-31.7.2020, terapia- ja vammaispalvelujohtaja Päivi Roivas 1.9.2020-

Toiminnan kuvaus: Aikuisten psykososiaaliset palvelut kattavat mielenterveys- ja päihdepalvelut. Psykososiaalisten palveluiden tavoitteena on tuottaa alueen kuntalaisten tarvitsemat tasavertaiset ja

laadukkaat mielenterveys- ja päihdetyön palvelut. Toiminta sisältää psykiatrisen kotikuntoutuksen, päivätoiminnan sekä mielenterveys- ja päihdekuntoutujien asumisen tukipalvelut. Päihdepalvelut ovat avohoitopalveluja vapaaehtoisesti hoitoon hakeutuville tai hoitoon ohjatuille päihderiippuvaisille ja heidän läheisilleen. Myös toiminnalliset riippuvuudet, kuten pelaaminen, voivat olla perusteena hoitoon hakeutumiselle. Palvelumuotoja ovat mm. riippuvuuksien hoito, yksikö- ja parikäynnit, hoidontarpeen arviointi, ajokorttiseurannat, työpaikkojen hoitoonohjaus, yhdyskuntapalveluun kuuluvat päihdetietousjaksot ja korva-akupunktiot. Mielenterveyspalveluissa tarjoamme arviointia, ohjausta, neuvontaa ja tarpeenmukaista psykososiaalista tukea sekä hoitoa erilaisissa mielenterveyden häiriöissä ja elämän kriisitilanteissa. Ppky Selänteen psykososiaaliset palvelut ovat pitkälti niin sanotusti korjaavia palveluita sekä vahvasti lakisääteisiä. Tarjoamme myös omana ja ostopalveluna asiakkaan toimintakyvyn mukaista asumispalvelua. Asumisen muotoja voivat olla tuettu asuminen, palveluasuminen sekä tehostettu palveluasuminen. Kuntien kanssa yhteistyössä tehdään myös ennaltaehkäisevää työtä niin mielenterveys- kuin päihdepuolella. Tavoitteena on kuntalaisten mielenterveyden vahvistaminen ja mielenterveyteen kohdistuvien uhkien vähentäminen.

Toiminnan ja palveluiden toteutuminen: Psykososiaalisissa palveluissa on ollut jo pidempään painetta resurssien riittävyydestä. Tämä on näkynyt erityisesti Haapajärvellä, mutta myös Pyhäjärvellä ja Reisjärvellä on ollut ajoittain resurssivajetta. Työn luonteen vuoksi sijaisia on ollut haastavaa saada/hyödyntää esimerkiksi lyhyissä poissaoloissa. Lisäksi asiakkaiden mielenterveyteen ja päihteenkäyttöön liittyvät asiat ovat olleet monialaista yhteistyötä vaativia. Tästä johtuen vuonna 2020 on esitetty ja myös saatu lisäresurssia. Kuntayhtymän yhteistoimintaneuvottelujen vuoksi, lisäresurssin kautta saatu työvoima tulee näkymään kuitenkin vasta vuonna 2021. Lisäresurssi tulee näkymään erityisesti lasten ja nuorten psykiatrisissa palveluissa.

Aikuisten psykososiaalisten palveluiden esimiestyö on myös organisoitu uudelleen. Syyskuun 2020 alusta lähtien terapia- ja vammaispalvelut on yhdistetty saman palvelupäällikön alle. Lisäksi terapiapalveluihin on saatu vakanssi terapiapalveluiden lähiesimiehelle. Tämä mahdollistaa jatkossa palveluiden tehokkaamman organisoinnin ja myös kiireelliset sijaistamistilanteet.

Mielenterveys- ja päihdepalveluiden asiakaskäyntimäärät ovat kasvaneet kaikilla paikkakunnilla. Haapajärvellä on ollut ajoittain ruuhkaa ja ajanvarausta on voinut joutua odottamaan 2-3 viikkoa mielenterveyspalveluissa. Kuitenkin akuutit tilanteet on pystytty hoitamaan nopeasti. Pyhäjärvellä ja Reisjärvellä vastaanottoajat ovat toteutuneet pääsääntöisesti suunnitellusti eikä jonotusaikoja juuri ole ollut. Reisjärvellä painetta oli loppuvuodesta, koska toinen psykiatrisen sairaanhoitajan vakanssi vapautui ja yhteistoimintaneuvottelujen vuoksi paikkaa ei pystytty laittamaan auki. Sijaisuuteen ei saatu tekijää.

Koronaepidemia vaikutti aikuisten psykososiaalisiin palveluihin suuntaamalla vastaanottoaikojen toteuttamista etävastaanottoina. Osa ajanvarauksista myös peruuntui erityisesti keväällä 2020. Toisaalta asiakkaiden parissa on ollut enemmän ahdistuneisuutta ja tarvetta purkaa myös koronaan liittyviä pelkoja. Terapiapalveluissa otettiin käyttöön kesällä VideoVisit-etävastaanottopalvelu, jota on päästy kokeilemaan alueella jonkin verran.

Myös päihdepalveluissa asiakaskäyntien määrässä on ollut kasvua. Päihdetyössä tarve laitostuntoutukselle on ollut ennakoitua suurempaa Haapajärvellä. Tarvetta on ollut myös yhteistyössä tehdylle kuntoutukselle lastensuojelun palveluita tarvitsevista perheistä. Päihdepalveluissa korvaushoidon tarve on lisääntynyt Haapajärvellä ja Pyhäjärvellä. Toiminnassa näkyy myös se, että hoitoja aloitetaan kansallisestikin helpommin. Ajoseurantojen määrä on kasvanut ja näkyy toiminnassa. Uutena on aloitettu C-hepatiitti hoidot.

Haapajärvellä kotikuntoutustiimi Kirsikan kautta järjestyvät kevyesti tuetut asumispalvelut. Asiakkaiden kotikuntoisuutta tukeva toiminta onkin ollut tarpeellista. Vuoden 2020 aikana on tullut uusia asiakkuuksia ja entisten kanssa palvelutarpeen määrä on jonkin verran kasvanut. Uusia asiakkuuksia tulee jatkuvasti myös ikäihmisten puolelta ja tarve mielenterveystyön osaamiselle on suuri. Tämän vuoksi yhteistyötä kotihoidon kanssa on syvennetty vuoden aikana. Samoin palveluohjauksen yhteistyötä on alettu kehittämään. Mielenterveys - ja päihdetyön kotikuntoutuksessa ja asumisen ostopalveluissa sekä palveluiden tarpeen määrittämisessä on tehty yhteistyötä Tervan SAS-työryhmässä. Päivätoiminnoissa jouduttiin koronaepidemian vuoksi siirtymään rajatumpaan päivätoimintaan keväällä 2020. Toimintaa on kuitenkin pyritetty koko ajan ja asiakkaille on pystytty tarjoamaan tukea myös erilaisin keinoin myös kotiin. Päivätoiminnan käynneissä näkyy kasvua edelliseen vuoteen verrattuna.

Pyhäjärvellä päivätoiminta Virikkeen toimintaa on kesän aikaan kehitetty ja monipuolistettu. Yhteistyötä Virikkeen, kotikuntoutuksen ja Ryhmäkodin kanssa on lähdetty suunnittelemaan. Reisjärvellä päivätoimintaa on järjestetty kehitysvammaisten toimintakeskus Violan kanssa. Palveluasumisen tarve näyttää ennakoitua suurempana johtuen uusien asiakkuuksien syntymisestä mielenterveys-, päihde- ja myös somaattisista sairauksista kärsivien asiakkaiden piirissä. Positiivista on, että asumispalveluissa painopistettä on saatu käännettyä entistä enemmän kotikuntoutuksen, tuetun asumisen ja palveluasumisen suuntaan koko Selänteen alueella. Tehostettu palveluasumisen tarve ei ole enää jatkanut kasvusuuntaansa. Tehostetussa palveluasumisessa näkyvät selkeästi ikääntyneet ihmiset, jotka tarvitsevat jo enemmän fyysisen puolen apua mielenterveyspalveluiden tarpeen vähentyessä.

Mielenterveyspalveluiden näkyvyyttä on lisätty mm. sosiaalisen median kautta. Päiväkeskus Virike, Kirsikka ja myös Pyhäjärven mielenvireyskeskus ovat ottaneet käyttöön Facebook- ja Instagram -tilit. Sosiaalisen median kautta saadaan mielenterveys- ja päihdetyöhön näkyvyyttä ja madalletaan myös ihmisten kynnystä ottaa yhteyttä tilanteissa, joissa apua tarvitaan. Ehkäisevää työtä on tehty yhteistyössä kuntien kanssa ja mm. mielenterveysviikolla näkyvyyttä saatiin niin lehtien kuin sosiaalisen median kautta.

Haapajärvellä psykososiaalisten palveluiden talousarvio toteutui melko täsmällisesti. Syksyn osavuosikatsauksen yhteydessä ennakoitiin odotettua suurempaa katkaisu- ja kuntoutuslaitoshoidon tarvetta, kuten myös mielenterveyspalveluiden asumispalveluiden tarvetta. Hyvinvointipalveluiden sisällä siirrettiin terapiapalveluihin näihin tarpeisiin 120 000 e, mikä mahdollisti talousarviossa pysymisen. Pyhäjärvellä psykososiaalisten palveluissa talousarvio alittui selkeästi. Suurimpana selittäjänä tekijänä tehostetun palveluasumisen ennakoitua pienempi tarve. Reisjärvellä psykososiaalisten palveluiden talousarvio alittui, vaikka sieltä siirrettiin elokuun osavuosikatsauksen yhteydessä yhteensä 35 000 euroa palveluasumisesta ja tehostetusta palveluasumisesta terveys- ja vanhuspalveluiden linjalle.

Asiakas				
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2020	Toteuma 31.12.20
Itsenäinen ja hyvinvoiva asiakas.	Oikea palvelu oikeaan aikaan ja oikeakestoisesti	Hoidon saatavuus Hoidon kesto Asiakastyytyväisyys	Uusien asiakkuuksien aloittaminen 1-2 viikon sisällä yhteydenotosta	Asiakkuuksien aloittaminen pääsääntöisesti 1-2 viikon sisällä. Haapajärvellä ajoittain hitaampaa, mutta palvelutarpeen arvioinnit ja asiakaiden kiireellisyys arvioitu aina. Kiireelliset asiakkaat hoidettu nopeammin.
		Palveluprosessin toimiminen	Palveluprosessi ohjaa asiakkaan hoitoa	Palveluprosesseissa todettu tarvetta selkeyttää ja tehostaa. Työ organisoidaan vuodelle 2021.
			Pitkien hoitojaksojen tauottaminen	Osa asiakkaista on pitkäaikaisia terapia-asiakkaita. Palveluprosessien tarkastelussa huomioitu tarve tehostaa entisestään päivätoimintaa ja muihin ryhmämuotoisiin toimintoihin ohjausta.
			Asiakastyytyväisyys	Asiakaspalaute positiivista pääsääntöisesti. Negatiiviset asiakaspalautteet käsitellään välittömästi työntekijöiden kanssa.
Palvelut (prosessit)				
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2020	Toteuma 31.12.20
Ihmisen kokonaisvaltainen hyvinvointi ja syrjäytymisen ehkäisy	Tuotetaan niitä palveluita mitä asiakas tarvitsee	Työntekijöiden ja yhteistyökumppaneiden kokemus palveluitamme	Yhteistyö toimivaa ja asiakasta tukevaa	Vuoden 2020 aikana on tehostettu yhteistyötä mm. terveyspalveluiden SAS-työryhmän, kotihoidon ja osastojen kanssa. Yhdessä mietitty toimivia ratkaisuja. Myös aikuissosiaalityön kanssa yhteistyö syventynyt.
Henkilöstö				

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2020	Toteuma 31.12.20
Osaava ja hyvinvoiva Henkilöstö	Työhyvinvointiin panostaminen Täydennyskoulutuksen ajantasaisuus Koulutusmäärärahojen riittävyys Rekrytointiprosessin toimivuus	Työhyvinvointikysely Koulutusten seuranta Rekrytointiprosessin arvioiminen	Virkistysiltpäivät 1-2 x vuosi Tutustumismatkat 1-2 x vuosi Koulutuspäivät asiakasvastaanotto-työssä vähintään 5 / vuosi Onnistunut rekrytointi	Virkistysiltpäivä siirtyi koronan vuoksi kokopäivän mittaiseksi vuoteen 2021. Koulutuspäiviä järjestetty pääsääntöisesti etäyhteyksien avulla koronan vuoksi. Rekrytointi lyhyisiin sijaisuuksiin epäonnistunut. Yhteistoimintaneuvottelujen vuoksi myönnetyn lisäresurssin rekrytointi siirtyi loppuvuoteen.
Talous				
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2020	
Talousarviossa Pysyminen Asumispalveluiden ostopalveluiden vähentäminen/keventtäminen	Talouteen aktiivinen vaikuttaminen Riittävä henkilöstö	Talouden seuranta Asumispalvelutoiminnan kokonaiskustannukset	Määrärahat riittävät/säästöt Ostopalveluiden vähentyminen asumisvuorokausissa	Määrärahat ovat riittäneet jokaisella paikkakunnalla. Haapajärvellä rahaa siirrettiin terapiapalveluihin hyvinvointipalveluiden sisältä ja Reisjärvellä terapiapalveluista siirrettiin rahaa terveyspalveluiden puolelle. Ostopalveluiden vuorokaudet ovat pysyneet kokonaisuudessaan samoissa lukemissa. Tehostetun palveluasumisen kasvava trendi on saatu katkaistua ja painopiste on siirtynyt kevyempiin tuettuihin asumispalveluihin. Erityisesti muutos näkyy nuorten aikuisten kohdalla. Ikääntyneitä on edelleen tehostetussa palveluasumisessa.

Suoritteet		TP20 YHT.	TP20 HPJ	TP20 PJ	TP20 RJ
Aikuisten psykososiaaliset palvelut					
Mielenterveyspalvelut					
Avopalvelut					
Kotiin viettävät palvelut					
Asiakkaat	hlö	89	1	86	0
Käynnit	kpl	4 579	3 595	966	0
Perustasoinen avohoito					
Asiakkaat	hlö	1 255	483	463	265
Käynnit	kpl	6 458	2 166	3 092	1 030
Päivätoiminta					
Toimintapäivät	pv	2 766	950	1 809	
Palveluasuminen					
Hoitopäivät	pv	21 657	10 644	7 577	3 436
Päihdehuollon palvelut					
Päihdehuollon avohoito					
Asiakkaat	hlö	523	247	210	50
Käynnit	kpl	4 538	2 790	1 569	148
Laitoskuntoutus					
Hoitopäivät	pv	585	410	111	64

Toimintatuotot ja –menot

Hyvinvointipalvelut aikuissosiaalityö	Alkup. TA 20	TA muutos	muut. TA 20	Tot 2020	Tot %	Erotus €	TP 2019	Muutos 19/20
C20 Haapajärven palvelut	-1 689 200,00	-120 000,00	-1 809 200,00	-1 806 373,01	99,84 %	2 826,99	-1 729 280,28	77 092,73
A3100 TOIMINTATUOTOT	223 020,00		223 020,00	288 857,52	129,52 %	65 837,52	285 745,21	-3 112,31
A4100 TOIMINTAKULUT	-1 910 720,00	-120 000,00	-2 030 720,00	-2 094 330,13	103,13 %	-63 610,13	-2 014 043,26	80 286,87
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 500,00		-1 500,00	-900,40	60,03 %	599,60	-982,23	-81,83
C40 Pyhäjärven palvelut	-1 317 920,00		-1 317 920,00	-1 138 209,80	86,36 %	179 710,20	-1 230 846,56	-92 636,76
A3100 TOIMINTATUOTOT	245 100,00		245 100,00	283 328,60	115,60 %	38 228,60	244 948,92	-38 379,68
A4100 TOIMINTAKULUT	-1 559 870,00		-1 559 870,00	-1 421 011,35	91,10 %	138 858,65	-1 467 459,60	-46 448,25
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-3 150,00		-3 150,00	-527,05	16,73 %	2 622,95	-8 335,88	-7 808,83
C50 Reisjärven palvelut	-402 560,00	35 000,00	-367 560,00	-336 976,90	91,68 %	30 583,10	-367 309,70	-30 332,80
A3100 TOIMINTATUOTOT	67 050,00		67 050,00	71 103,17	106,04 %	4 053,17	82 456,79	11 353,62
A4100 TOIMINTAKULUT	-469 610,00	35 000,00	-434 610,00	-408 080,07	93,90 %	26 529,93	-449 766,49	-41 686,42
Kaikki yhteensä	-3 409 680,00	-85 000,00	-3 494 680,00	-3 281 559,71	93,90 %	213 120,29	-3 327 436,54	-45 876,83

9.2.4 Perhepalvelut

Vastuuhenkilöt: Hyvinvointipalvelujohtaja Minna Malila, johtava sosiaalityöntekijä Sirpa Pengerkoski, johtava terveydenhoitaja Marja-Leena Lehtomäki, terapiapalveluiden johtaja Taija Kekäläinen 1.1.-31.7.20

Toiminnan kuvaus: Perhepalveluihin kuuluvat kaikki Ppky Selänteen lasten, nuorten ja perheiden palvelut. Nämä palvelut muodostavat yhdessä kuntien, järjestöjen ja muiden lapsiperheiden palveluita tarjoavien toimijoiden kanssa perhekeskuspalvelut. Perhekeskusten toiminta on tarkoitettu kaikille lapsiperheille. Lähtökohta on, että toiminta alkaa jo neuvolassa ensimmäistä lasta odotettaessa ja jatkuu lapsen kasvaessa muissa peruspalveluissa. Työ on ennalta ehkäisevää, varhaista tukea tarjoavaa ja perhelähtöistä.

Neuvolapalveluissa lähtökohtana on yksilöllinen ja asiakaslähtöinen palvelu, jossa perheen arjessa selviytymistä, hyvinvointia ja vanhemmuutta tuetaan tarpeen mukaan. Varsinaisen neuvolatoiminnan lisäksi terveydenhoitajat huolehtivat mm. matkailijoiden rokotusneuvonnasta, asevelvollisten kutsunnoista sekä naisten joukkotarkastuksista. Koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa tärkeää on moniammatillisen työn kehittäminen koululaisten ja opiskelijoiden terveellisten elintapojen ylläpitämiseksi koulunkäynnin ja opiskelun tukena. Perheneuvolan tehtävänä on lasten, nuorten ja perheiden myönteisen kasvun tukeminen sekä ohjauksen ja tuen antaminen kasvatus- ja ihmissuhdeongelmiin lapsiperheissä.

Lapsiperheiden sosiaalipalvelujen tavoitteena on edistää ja ylläpitää lasten, nuorten ja perheiden toimintakykyä, sosiaalista hyvinvointia, turvallisuutta ja osallisuutta. Lapsiperheiden sosiaalipalveluiden työmuotoja ovat esimerkiksi lastenvalvojan palvelut, eroneuvolatoiminta yhdessä perheneuvolan kanssa, sosiaaliohjaus ja sosiaalityö, perhetyö sekä tukiperhe- ja tukihenkilötoiminta. Lapsiperheiden palveluissa hoidetaan niiden lasten palvelut, joiden tilanteessa ei tarvita lastensuojelun tukitoimia vaan pärjätään matalamman kynnyksen palveluilla. Lapsiperheiden kotipalvelu on joko tilapäistä tai määräaikaista ja säännöllistä. Tilapäistä kotipalvelua voi saada ennakoitavissa olevaan ei-kiireelliseen avun tarpeeseen. Määräaikaisesta säännöllisestä kotipalvelusta on kysymys, kun perhe tarvitsee tukea selvitäkseen arkielämäänsä liittyvien asioiden hoitamisesta lastenhoidon, kasvatuksen ja kehityksen osalta eikä perheen käytettävissä ole lähiverkostoa tai muuta palvelua ja perheen tilanne edellyttää kotipalvelun ammattihenkilöstön tukea.

Perhetyön avulla tuetaan vanhemmuutta sekä lapsen turvallista kasvua ja kehitystä. Pääsääntöisesti perhetyötä toteutetaan perheen kotona, yhdessä vanhempien ja lasten kanssa. Perhetyöntekijä tapaa perheitä säännöllisesti, jolloin perheiden kanssa keskustellaan, työskennellään erilaisten työmenetelmien avulla ja pyritään vahvistamaan perheen omia voimavaroja. Perhetyötä voidaan toteuttaa varhaisen tuen perhetyönä, erityisen tuen perhetyönä ja tehostettuna perhetyönä.

Lastensuojelussa vastataan niiden lasten tarpeisiin, joiden elämäntilanne edellyttää lastensuojelun asiakkuutta ja tukitoimia. Lastensuojelussa pyritään tukemaan lasta ja perhettä aina ensisijaisesti avohuollon tukitoimilla. Avohuollon tukitoimia voivat olla esimerkiksi sosiaaliohjaus ja sosiaalityö, perhetyö, tukiperhe- ja tukihenkilötoiminta, perhekuntoutus ja avohuollon sijoitus. Mikäli avohuollon tukitoimilla ei riittävässä määrin pystytä turvaamaan lapsen kasvua ja kehitystä, voidaan lapsi sijoittaa kodin ulkopuolelle. Huostaanoton tai yli puoli vuotta kestäneen avohuollon sijoituksen jälkeen lasta/nuorta tuetaan jälkihuollon työskentelyn kautta. Selänteen lastensuojelu on sitoutunut systeemiseen lastensuojeluun ja sen kehittämiseen.

Toiminnan ja palveluiden toteutuminen: Maaliskuun alusta lähtien koronaepidemia on vaikuttanut kaikkien neuvolapalveluiden työpisteiden toimintaan ja pakottanut tekemään uudenlaisia ratkaisuja palveluiden turvalliseen järjestämiseen. Neuvolatoiminta hiipui aluksi, mutta palautui myöhemmin kesällä lähes normaaliksi, varsinkin kun rajoituksia lievennettiin ja saatiin kaivattua lääkeresurssia, minkä johdosta saatiin rästissä olevia neuvola- ja koululääkäritarkastuksia järjestymään. Koulujen terveystarkastuksia hidasti koulujen etätyövaihe, jonka jälkeen tarkastuksia jatkettiin kesäkuun ajan ja laajat lääkärin tarkastukset saatiin suurimmaksi osaksi tehtyä. Koululaisten ja opiskelijoiden moninaiset ongelmat, varsinkin sisäilmaongelmat Haapajärvellä ovat työllistäneet kouluterveydenhuoltoa.

Neuvoloissa ja kouluilla koronaepidemiaan varauduttiin kevään aikana oman työn ohella vastamalla koronapuhelimeen ja tutustumalla etukäteen nimettyihin toimintayksiköihin, joissa mahdollisesti tarvittaisiin apua, mikäli epidemiatilanne pahentuisi. Naisten joukkotarkastukset saatiin tehtyä

(irtosolupapakokeet ja mammografiat). Haapajärvellä on ollut gynekologi äitiysneuvolan lääkärinä, samoin Pyhäjärvellä ja sama gynekologi on käynyt joka toinen kuukausi myös Reisjärvellä. Osa Reisjärven äideistä on käynyt myös Haapajärvellä lääkarineuvolassa. Syntyvyys on ollut laskussa Haapajärvellä (52) ja Pyhäjärvellä (30), mutta Reisjärvelle saatiin viime vuonna ennätysmäärä vauvoja (42). Gynekologit ovat pystyneet ottamaan vastaan jonkin verran myös gynekologisia asiakkaita. Lastenlääkäri on käynyt Haapajärvellä 1-2 kertaa kuukaudessa.

Yksi terveydenhoitaja on kouluttautunut tekemään normaalin raskauden ja synnytyksen jälkeisiä jälkitarkastuksia. Hän aloitti toiminnan heinäkuun alussa Pyhäjärvellä ja syksyn mittaan hän on käynyt myös Reisjärvellä. Perhesuunnitteluneuvoloissa ja kouluilla on vuoden alusta lähtien annettu maksutta ehkäisy alle 20-vuotiaille. Syksyllä terveydenhoitajat olivat poliklinikalla ottamassa koronanäytteitä influenssarokotusten alkuun saakka. Rokotuskampanja toteutettiin terveysturvallisuuden vuoksi ajanvarausten kautta, mistä johtuen rokotuksiin kului enemmän aikaa kuin normaalisti massarokotuksina. Rokotteet myös loppuivat kesken, koska näin suureen kiinnostukseen rokotuksia kohtaan ei oltu osattu varautua tarpeeksi ajoissa.

Ennaltaehkäisevissä palveluissa Voimaperhe- ja Esikko-työskentelymallit on otettu käyttöön. Lapset Puheeksi -toimintamallia on myös tarjottu jonkin verran. Näitä palveluita ohjataan neuvoloiden terveydenhoitajien kautta. Voimaperhe-ohjausmallin olisi toivonut lähtevän paremmin liikkeelle, mutta perheet ovat vielä vierastaneet jonkin verran digitaalista ohjausmallia. Toimintaa tehdään tummaksi vuoden 2021 aikana.

Perheneuvolapalveluista irtisanoutuivat molemmat psykologit kesällä 2020. Elokuusta lähtien kaikkien paikkakuntien perheneuvolan psykologin palvelut on toteutettu ostopsykologien voimin. Tämä on taannut välttämättömät psykologiset tutkimus- ja tukikäynnit alueen lapsille ja perheille. Rekrytointia on yritetty, mutta psykologien saatavuus on alueella heikkoa. Koska perheneuvolan käynnit ovat kuitenkin lisääntyneet pyhäjärvisien ja reisjärvisien asiakkaiden keskuudessa, on työn kuormitus perheneuvolan sosiaalityöntekijöillä kasvanut. Osa perheneuvolatyöstä on edelleen ohjattu systeemiseen lastensuojelutyöhön tarjoamalla perheterapeutin työpanosta lastensuojelun tiimeihin. Lisäksi perheneuvolasta on oltu mukana kehittämässä Selänteen omaa perhetyön mallia varhaisemman ja tehokkaamman puuttumisen suuntaan. Kokonaisuudessaan perheneuvolassa tehdään laadukasta työtä perheiden kasvatuksellisten haasteiden ratkaisemiseksi.

Lapsiperheiden palveluissa on pystytty vastaamaan monien tuen tarpeessa olevien lasten ja perheiden palvelun tarpeeseen. Monissa tapauksissa lastensuojeluasiakkuutta ei ole tarvittu ollenkaan tai lastensuojeluasiakkuus on pystytty päättämään lyhyen työskentelyn jälkeen ja ohjaamaan perhe lapsiperheiden palveluiden asiakkuuteen. Haapajärven perhekeskusten kohtaamispaikkaan tehtiin remonttia alkuvuodesta ja toiminta jatkui kevään väistötiloissa. Reisjärvellä toimintaan saatiin seurakuntakodilta toimivimmat ja lapsille sopivat tilat leluineen ja tarvikkeineen.

Monissa perheissä isät käyvät viikot matkatöissä ja tämä on näkynyt varsinkin vuonna 2020 lisääntyneenä lapsiperheiden kotipalvelun tarpeena; mutta myös korona on tuonut lisää huolta perheille ja sitä kautta lisää palvelun tarvetta. Lapsiperheiden kotipalvelu ja perhekeskusten kohtaamispaikkojen toiminta jouduttiin myös mukauttamaan keväällä koronaepidemiaohjeiden mukaisesti lopettamalla kerhotoiminta ja jatkamalla toimintaa pienimuotoisemmin parkkeina sekä sopimalla yksittäin lasten tulosta vanhempien tarpeiden mukaan. Yksilöllisestä perheiden tukemisesta korona-aikana saatiin valtakunnallista tunnustusta Poikkeusolojen Sankarit maininnalla. Huhti- toukokuussa lainattiin perhekeskuksen Pyhäjärven kohtaamispaikasta työntekijää kotihoitoon vanhuspuolelle. Syksyllä perhekeskusten kohtaamispaikkojen toimintaa palautettiin osittain, kulloisetkin terveysturvallisuusohjeet huomioiden. Lapsiperheiden kotipalvelun työntekijät ovat olleet työpareina

perhetyöntekijöille varsinkin Pyhäjärvellä ja Reisjärvellä, mutta myös Haapajärvellä. Tämä on mahdollistanut moniammatillista työskentelyä ja perheen auttamista laaja-alaisesti.

Perhetyö on työskennellyt sekä lastensuojeluasiakkaiden että lapsiperheiden palveluiden asiakkaiden parissa. Lapsiperheiden palveluissa asiakasmäärät ovat kasvaneet kaikilla paikkakunnilla ja entistä suurempi määrä perheitä on saanut tarvitsemansa tuen lapsiperheiden palveluiden kautta. Perhekeskuksen sosiaaliohjaaja on jatkanut perhekeskusmallin kehittämistä yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Kehittämistyötä ovat hidastaneet koronaepidemia ja henkilöstön vaihtuvuus perhetyössä. On kuitenkin jo huomattu, että perhekeskusmallin kehittämisen kautta entistä suurempi osa perhetyöstä on pystytty tuottamaan omana toimintana eli ostopalvelut perhetyön osalta ovat vähentyneet. Lastenvalvonta on keskitetty yhdelle lastenvalvojalle, mutta pidempien poissaolojen varalta kaksi sosiaalityöntekijää osaa myös lastenvalvonnan. Lastenvalvoja on kouluttautunut muun muassa Follo-sovitteluun ja lastenvalvonnan prosesseja on kehitetty ja tehostettu entisestään.

Lapsiperheiden sosiaalipalveluiden osalta talousarvio alittui kaikissa Selänteen kunnissa, etenkin Pyhäjärvellä alitus oli merkittävä. On edelleen syytä jatkaa työskentelyä sen eteen, että vuosien aikana päästään tilanteeseen, jossa lastensuojelun kustannukset pienentyvät ja yhä suurempi osa asiakkaista tulee autetuksi lapsiperheiden palveluissa. Tämä vaatii määrätietoista kehittämistyötä ja totuttujen työskentelytapojen haastamista, jotta asiakkaat ohjautuvat oikeisiin palveluihin oikea-aikaisesti. Lisäksi tulee jatkaa lapsiperheiden palveluiden tunnetuksi tekemistä yhteistyökumppaneiden parissa, jotta yhteistyökumppanit tekisivät lasten asioissa rohkeammin yhteistyössä vanhempien kanssa yhteydenottoja lapsiperheiden palveluihin. Tietyissä tilanteissa on lakisääteinen velvollisuus tehdä nimenomaan lastensuojeluilmoitus, mutta useimmissa tilanteissa saman velvoitteen voi täyttää tekemällä yhdessä lapsen vanhemman kanssa yhteydenoton lapsiperheiden palveluihin.

Lastensuojeluilmoitusten osalta vuosi 2020 oli Haapajärvellä ja Reisjärvellä jonkin verran rauhallisempi kuin vuosi 2019, mutta Pyhäjärvellä lastensuojeluilmoituksia oli edelleen poikkeuksellisen runsaasti. Tarkasteltaessa lastensuojelun ja lapsiperheiden palveluiden asiakasmäärää, palvelutarpeen arviointien määrää ja lastensuojelun uusien asiakkaiden määrää, voidaan päätellä, että asiakkaiden ohjautuminen lapsiperheiden palveluihin toimii viime vuotta tehokkaammin. Tämä on toivottava kehityskulku, koska tarkoituksena on pystyä vastaamaan asiakkaan palvelun tarpeeseen mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Lastensuojelun asiakkuudet ovat vuoden 2020 aikana jonkin verran lisääntyneet Reisjärvellä ja Pyhäjärvellä, mutta kasvu on ollut hyvin maltillista. Haapajärvellä asiakasmäärä on laskenut aavistuksen. Selänteen lastensuojelussa on edelleen jatkettu systeemisen mallin mukaista lastensuojelutyötä. Lastensuojelun asiakasmäärä sosiaalityöntekijää kohden on yksittäisiä poikkeustilanteita lukuun ottamatta pystytty pitämään valtakunnallisella tasolla tarkasteltuna hyvin maltillisena.

Sijaishuoltovuorokausien määrät ovat Reisjärven osalta pysyneet melko lailla samanlaisena kuin vuonna 2019, vaikka hyvin pientä nousua on havaittavissa. Sen sijaan sijaishuoltovuorokausien määrät ovat nousseet sekä Haapajärvellä että Pyhäjärvellä. Etenkin Haapajärvellä nousu on ollut huomattava. Erityisesti Haapajärvellä laitospuolokausien määrä on huomattavan korkea, mikä etenkin erityisyksikköihin tehtyjen sijoitusten osalta kertoo lasten ja nuorten vaikeasta oirehdinnasta. Sijoitusten lukumäärän kasvaminen viime vuosien aikana on valtakunnallinen ilmiö. Ilmiönä se tulee sekä paikallistasolla että valtakunnallisesti ottaa vakavasti ja tarkastella sen taustalla olevia syitä sekä moniammatillisen yhteistyön kautta etsiä ratkaisuja. Kodin ulkopuolisten sijoitusten ehkäiseminen vaatii pitkäjänteistä ja tavoitteellista moniammatillista yhteistyötä perheiden ja lasten tukemiseksi. Suuri osa perheiden ja lasten hyvinvoinnissa olevista haasteista on ratkaistavissa tai

kokonaan ehkäistävissä hyvin kevyellä tuella, mikäli pitkäjänteisesti panostetaan toimiviin peruspalveluihin kunnissa.

Haapajärven lastensuojelun osalta jouduttiin hakemaan lisämäärärahaa 500 000 euroa, minkä lisäksi hyvinvointipalveluiden sisällä siirrettiin Haapajärvellä lastensuojeluun 180 000 euroa. Pyhäjärvellä hyvinvointipalveluiden sisällä siirrettiin lastensuojeluun 168 000 euroa. Suurimpina syinä määrärahojen lisäykselle olivat arvioitua suuremmat määrät kodin ulkopuolisia sijoituksia. Haapajärvellä ylitykseen vaikutti myös sijoitus, joka on useamman vuoden ajan mennyt virheellisesti toisen kunnan kuluksi. Asia korjattiin sen tultua ilmi. Haapajärvellä myös jälkihuolto oli ennakoitua kalliimpaa. Lähivuosien aikana jälkihuollon kustannukset todennäköisesti nousevat kaikissa kunnissa jälkihuollon yläkäräajan nostamisen vuoksi. Määrärahojen lisäyksestä huolimatta Haapajärven lastensuojelu ylitti talousarvion runsaalla 170 000 eurolla ja Pyhäjärven lastensuojelu noin 30 000 eurolla. Reisjärvellä lastensuojelu alitti talousarvion.

Vuoden 2020 aikana kelpoisuusehdot täyttävien sosiaalityöntekijöiden osalta tilanne parani lastensuojelussa. Vuoden 2020 päättyessä lastensuojelussa oli yhtä virkaa lukuun ottamatta kelpoisuusehdot täyttävä sosiaalityöntekijä ja tätä yhtä virkaa teki sijaispätevä sosiaalityön opiskelija. Lapsiperheiden palveluissa kaikki virat on täytetty vakituisilla ja kelpoisuusehdot täyttävillä työntekijöillä. Kaikille työntekijöille on tarjottu mahdollisuutta työnohjaukseen. Työntekijät ovat myös osallistuneet osaamista tukeviin koulutuksiin, mutta huomioitavaa on, että koronaepidemia perui osan koulutuksista tai muutti koulutuksen etäkoulutukseksi.

Virka-ajan ulkopuolisessa sosiaalipäivystyksessä Selänne on osallistunut Jokilaaksojen sosiaalipäivystysrenkaaseen. Vuoden 2019 aikana aloitettiin valmistelevaan virka-ajan ulkopuolisen sosiaalipäivystyksen siirtoa Oulaskankaan päivystyksen yhteyteen ja sosiaalipäivystyksen muuttamista sosiaali- ja kriisipäivystykseksi. Sosiaalipäivystyksen siirtyminen on edennyt ennakoitua hitaammin ja käytännössä koko vuoden 2020 ajan virka-ajan ulkopuolinen sosiaalipäivystys hoidettiin edelleen Jokilaaksojen sosiaalipäivystysrenkaan kautta. Vuoden 2020 loppupuolella Oulaskankaan uusi virka-ajan ulkopuolinen sosiaali- ja kriisipäivystys teki ensimmäisiä työvuorojaan, mutta edelleen vuoteen 2021 siirryttäessä osa virka-ajan ulkopuolisesta sosiaalipäivystämisestä hoidetaan kunnissa.

Asiakas				
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2020	Toteutuma 31.12.2020
Hyvinvoivat lapset ja perheet. Laadukkaat, oikea-aikaiset ja tarpeenmukaiset tukitoimet, asiakaslähtöinen prosessi	Oikeat palvelut, oikeaan aikaan, oikeassa paikassa. Yhteistyö muiden lasten ja perheiden kanssa työskentelevien kanssa. Painotetaan ennaltaehkäiseviä ja avopalveluita	Jonotusaika Sotkanet THL:n kysely perheille – tulokset Kouluterveyskysely	Terveystietojen hoitajalle normaalisti 1-2 vk, lääkärille 2-4 vk; akuutti samana päivänä	Terveystietojen hoitajalle on päässyt 2 viikon sisällä, mutta lääkäriresurssia ei keväällä ollut kuin äitiysneuvoloissa tarpeeksi. Akuutit asiat on hoidettu aina yhteistyöllä eri toimijoiden kesken. Lapsiperheiden kotipalvelun tarve ja käyttö on

	Vastentahtois- ten toimenpitei- den määrän py- syminen mah- dollisimman vä- häisenä Asiakastyyty- väisyys Osaava henki- löstö, toiminnan jatkuva arviointi ja kehittäminen	Lastensuojeluil- moitusten, yhtey- denottojen ja pal- velutarpeen arvi- ointien toteutu- minen määrääi- kojen puitteissa Suostumuksellis- ten sijoitusten määrä Asiakkaiden, työntekijöiden ja yhteistyötahtojen palaute.	Palvelutarpeen arvi- oinnit enintään seitse- män arkipäivää Enintään kolme kuu- kautta Suurin osa sijoituk- sista suostumukselli- sia Tieto analysoitu ja hyödynnetty, asiakkaat kokevat osallisuutta ja oikeu- denmukaisuutta pro- sesseissa	lisääntynyt. palve- lua on pystytty jär- jestämään. Suuri osa on toteu- tunut määrääjassa, Haapajärvellä las- tensuojelussa pal- velutarpeen arvi- ointien valmistu- misessa ollut vii- vettä vuoden puo- livälissä. Suuri osa sijoituk- sista suostumuk- sellisia. Asiakastyytyväi- syys ollut pääsään- toisesti hyvää. Moniammatillinen työskentely lisään- tynyt. Lastensuo- jelussa ollut muu- tamia heikommen asiakastyytyväi- syyden tapauksia, joten näiden ta- pauksien osalta tu- lee reflektoida asiaa ja miettiä olisiko voitu päästä parempaan yhteistyöhön.
Palvelut (prosessit)				
Strategiset päämäärät	Kriittiset me- nestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2020	Toteutuma 31.12.2020
Lasten ja perheiden palveluiden painopiste ennalta eh- käisevissä tukitoimissa ja varhai- sessa puuttu- misessa	Tukitoimien ja palveluiden tar- joaminen ja jär- jestäminen per- heille Työntekijöillä tulee olla aikaa lastensuojelu- asiakkaille Koulutus	Sijoitusvuorokau- sien määrien vä- hentäminen Asiakkuuksista suurin osa sosiaa- lihuoltolain mu- kaisia (lapsiper- heiden sosiaali- palveluissa) Asiakasmäärät	Sijoitusvuorokaudet ovat vähentyneet, avohuollon tukitoi- menpiteitä järjeste- tään riittävästi ja ene- nevässä määrin Oikein mitoitettut asiakasmäärät	Sijoitusvuorokau- sien määrä on noussut etenkin Haapajärvellä ja Pyhäjärvellä. Valtakunnallisesti maltilliset asiakas- määrät lastensuo- jelussa. Esimer- kiksi 11/20

Systeemisen lastensuojelumallin mukainen työskentely Perheterapeuttisen osaamisen lisääminen Toimiva palveluohjaus	Yhteistyötä kehitetään eri toimijoiden kanssa	Työntekijät ovat käyneet koulutuksen Toimivat prosessit	Useampi työntekijä lastensuojelussa/lapsiperheiden sosiaalipalveluissa ja perhe-työssä on käynyt koulutuksen Toimiva palveluohjaus ja oikeat palvelut oikeasta paikasta	asiakasmäärä 28 lasta / stt. Systeemisen mallin mukaista työskentelyä jatkettu. Suurella osalla työntekijöistä koulutus systeemisen mallin mukaiseen työskentelyyn. Jatkettu yhteistyötä eri toimijoiden välillä, mutta yhteistyön kehittämistä ja tiivistämistä syytä jatkaa edelleen.
Henkilöstö				
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2020	Toteutuma 31.12.2020
Riittävä kelpoisuusehdot täyttävä henkilöstö Henkilöstön osaamisen jatkuva kehittäminen ja henkilöstön hyvinvoinnin tukeminen	Työhyvinvointi Riittävä ammatillinen täydennyskoulutus Työhyvinvoinnista huolehtiminen	Esimiehen ja tiimin antama tuki työntekijälle Kohtuulliset asiakasmäärät Koulutuspäiviin osallistuminen, virkistyspäivät, työnohjaus, sairauslomapäivät, kehityskeskustelut, asiakaspalaute	Vakituinen, kelpoisuusehdot täyttävä henkilöstö ja virat täytettyinä Henkilöstö kehittää jatkuvasti osaamistaan ja voi hyvin	Sosiaalityöntekijätilanne tällä hetkellä kohtuullinen. Yhdessä virassa määräaikaaisesti sijaispätevä sosiaalityöntekijä, muuten vakituiset viranhaltijat. Psykologien saataavuudessa haasteita 8/20 lähtien, ostopalveluilla pysytty hoitamaan psykologin tarvetta. Koulutuksiin osallistuttu koronan vuoksi pääasiassa etäyhteydellä. Virkistyspäivä siirretty osalla koronan vuoksi vuoteen 2021, jolloin pidetään pidempi virkistyspäivä. Tehty tavoitteellisesti työtä

				työhyvinvoinnin parantamiseksi ja työskentely jatkuu myös 2021: mm. kehittämispalaverit, työnohjaus, parityöskentely, koulutukset, työergonomia.
Talous				
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2020	Toteutuma 31.12.2020
Ostopalveluiden vähentäminen, sijoitusten vähentäminen Talousarviossa pysyminen	Tiivis työskentely perheissä Talouden jatkuva arviointi	Talousarvion jatkuva seuranta	Määrärahat riittävät Enemmän avopalveluita kuin sijoituksia.	Määrärahojen riittävydessä vaihtelua kuntien / palveluiden kesken. Varhaisen vaiheen palvelut ovat pysyneet talousarviossa, mutta lastensuojelussa ylitystä Haapajärvellä ja Pyhäjärvellä. Sijoituksia jouduttu tekemään arvioitua enemmän, mutta myös avopalveluiden kehittämiseen panostettu ja pystytty tuottamaan merkittävä osa palveluista omana työnä.

SUORITTEET		TP20 YHT.	TP20 HPJ	TP20 PJ	TP20 RJ
Perhepalvelut					
Terveysneuvonta					
<i>Äitiysneuvola</i>					
Asiakkaat	hlö	1 945	1 022	498	387
Käynnit	kpl	3 753	1 977	978	729
Lääkärikäynnit	kpl	1 351	903	351	77
<i>Perhesuunnitteluneuvola</i>					
Asiakkaat	hlö	300	192	84	6

Käynnit	kpl	352	226	102	6
<i>Lastenneuvola</i>					
Asiakkaat	hlö	2 326	1 291	516	466
Käynnit	kpl	3 937	1 946	954	966
Lääkärikäynnit	kpl	696	315	218	160
<i>Koulu- ja opiskeluterveyden huolto</i>					
Asiakkaat	hlö	2 259	1 107	603	417
Käynnit	kpl	5 367	2 295	2 023	886
<i>Kouluterveydenhuolto</i>					
Asiakkaat	hlö	1 980	977	555	389
Käynnit	kpl	4 974	2 127	1 921	841
Lääkärikäynnit	kpl	795	323	320	131
<i>Opiskeluterveydenhuolto</i>					
Asiakkaat	hlö	279	130	48	28
Käynnit	kpl	393	168	102	45
Lääkärikäynnit	kpl	107	51	43	12
<i>Muu terveysneuvonta</i>					
Käynnit	kpl	3 764	1 536	1 615	536
Ennaltaehkäisevät palvelut					
Asiakkaat, alle 18-vuotiaat	hlö	746	327	201	218
<i>Lapsiperheiden kotipalvelu</i>					
Asiakkaat, alle 18-vuotiaat	hlö	383	152	86	145
Käynnit	kpl	1 245	463	344	438
<i>Ennaltaehkäisevä perhetyö</i>					
Asiakasperheet	kpl	89	47	27	15
Asiakkaat, alle 18-vuotiaat	hlö	165	87	49	29
Varhaisen vaiheen perhetyö					
Asiakasperheet	kpl	34	19	5	10
Asiakkaat, alle 18-vuotiaat	hlö	65	37	7	21
<i>Tuettu perhetyö</i>					
Asiakasperheet	kpl	55	28	22	5
Asiakkaat, alle 18-vuotiaat	hlö	100	50	42	8
<i>Perhekeskus</i>					
Kerhokäynnit	kpl	843	231	612	0
Lapsiparkin osallistujat	hlö	177	77	49	51
Lapsiparkin käynnit	kpl	1 040	308	452	280
Perhekerhoperheet	kpl	67	0	49	18
Perhekerholapset	kpl	117	0	83	34
<i>Muut ennaltaehkäisevät palvelut</i>					
Asiakkaat, alle 18-vuotiaat	hlö	198	88	66	44
Perheneuvola					
Asiakkaat, alle 18-vuotiaat	hlö	354	173	135	40
Asiakkaat, 18 vuotta täyttäneet	hlö	262	134	76	47
Käynnit	kpl	2 130	1 060	851	192
Sosiaalityö (lapset ja perheet)					
Asiakkaat, alle 18-vuotiaat	hlö	131	55	63	13

Asiakkaat, 18 vuotta täyttäneet	hlö	24	10	8	6
Lastensuojeluilmoitukset	kpl	507	237	234	36
Lastensuojelutarpeen selvitykset	kpl	179	79	74	26
Uudet asiakkuudet	hlö	63	24	35	4
Avohuolto					
Asiakasperheet	kpl	52	32	17	3
Tehostettu perhetyö					
Asiakasperheet	kpl	47	30	15	2
Asiakkaat, alle 18-vuotiaat	hlö	78	46	28	4
Perhekuntoutus					
Asiakasperheet	kpl	5	2	2	1
Asiakkaat, alle 18-vuotiaat	hlö	10	3	6	1
Kodin ulkopuolelle sijoitetut					
Hoitopäivät	pv	16 483	8 230	6 292	1 961
Perhehoito					
Hoitopäivät	pv	6 960	3 224	3 720	16
Laitohoito ja ammatilliset perhekodit					
Hoitopäivät	pv	9 523	5 006	2 572	1 945
Jälkihuolto					
Asiakkaat, alle 18-vuotiaat	hlö	2	2	0	0
Asiakkaat, 18 vuotta täyttäneet	hlö	24	10	8	6
Perheoikeudelliset palvelut					
<i>Lastenvalvoja</i>					
Sopimukset	kpl	255	121	101	33
Lausunnot	kpl	6	5	1	0

Toimintatuotot ja –menot

Hyvinvointipalvelut perheiden palvelut	Alkup. TA 20	TA muutos	muut. TA 20	Tot 2020	Tot %	Erotus €	TP 2019	Muutos 19/20
C20 Haapajärven palvelut	-2 357 950,00	-680 000,00	-3 037 950,00	-3 055 729,26	100,59 %	-17 779,26	-2 313 286,35	742 442,91
A3100 TOIMINTATUOTOT	107 550,00		107 550,00	55 231,32	51,35 %	-52 318,68	77 595,45	22 364,13
A4100 TOIMINTAKULUT	-2 463 700,00	-680 000,00	-3 143 700,00	-3 110 960,58	98,96 %	32 739,42	-2 390 881,80	720 078,78
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 800,00		-1 800,00			1 800,00		0,00
C40 Pyhäjärven palvelut	-1 704 520,00	-168 000,00	-1 872 520,00	-1 801 157,39	96,19 %	71 362,61	-1 566 442,08	234 715,31
A3100 TOIMINTATUOTOT	57 850,00		57 850,00	55 779,42	96,42 %	-2 070,58	48 776,63	-7 002,79
A4100 TOIMINTAKULUT	-1 760 120,00	-168 000,00	-1 928 120,00	-1 856 936,81	96,31 %	71 183,19	-1 612 007,53	244 929,28
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-2 250,00		-2 250,00			2 250,00	-3 211,18	-3 211,18
C50 Reisjärven palvelut	-851 400,00		-851 400,00	-741 596,07	87,10 %	109 803,93	-659 472,97	82 123,10
A3100 TOIMINTATUOTOT	108 550,00		108 550,00	234 517,34	216,05 %	125 967,34	159 396,54	-75 120,80
A4100 TOIMINTAKULUT	-958 950,00		-958 950,00	-975 956,78	101,77 %	-17 006,78	-818 698,63	157 258,15
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 000,00		-1 000,00	-156,63	15,66 %	843,37	-170,88	-14,25
Kaikki yhteensä	-4 913 870,00	-848 000,00	-5 761 870,00	-5 598 482,72	97,16 %	163 387,28	-4 539 201,40	1 059 281,32

9.2.5 Vammaispalvelut

Vastuuhenkilö: Hyvinvointipalvelujohtaja Minna Malila, terapia- ja vammaispalvelujohtaja Päivi Roivas

Toiminnankuvaus: Vammaispalveluihin kuuluvat vammaispalvelulain mukaiset vaikeavammaisten palvelut ja kehitysvammalain mukaiset kehitysvammahuollon palvelut. Vammaispalveluita

järjestetään jokaisessa jäsenkunnassa lähipalveluina. Vammaispalveluiden tavoitteena on tukea ja edistää vaikeavammaisten sekä kehitysvammaisten ihmisten osallisuutta, itsenäistä ja tasa-arvoista elämää yhteiskunnassa sekä turvata heidän tarvitsemansa hoito ja huolenpito. Keskeisimpiä vaikeavammaisten palveluja ovat sosiaaliohjaus, kuljetuspalvelut, henkilökohtainen apu, asumispalvelut, tukihenkilötoiminta, kodin muutostyöt sekä asuntoon kuuluvien laitteiden ja välineiden järjestäminen. Kehitysvammahuollon keskeisimpinä palveluina puolestaan ovat palveluohjaus, päivä- ja työtoiminta, eri muotoiset asumispalvelut (tuettu asuminen, palveluasuminen, tehostettu palveluasuminen), tilapäishoito, perhehoito, koululaisten päivä- ja loma-aikojen hoito. Vammaispalveluita järjestetään sekä omana toimintana että ostopalveluina. Omana toimintana järjestetään jokaisella paikkakunnalla sosiaalityötä (sosiaaliohjaus ja palveluohjaus), työ- ja päivätoimintaa ja tuettua asumista. Lisäksi Reisjärvellä on oma kehitysvammahuollon tehostettu asumispalveluyksikkö.

Toiminnan ja palveluiden toteutuminen: Koronaepidemia on vaikuttanut luonnollisesti vammaispalveluiden toimintaan vuonna 2020. Koronaepidemiasta huolimatta vaikeavammaisten sosiaalityön sekä kehitysvammahuollon palveluohjauksen asiakastyötä on tehty normaalisti ja asiakkaat ovat saaneet palvelua niin halutessaan normaalisti kasvokkain toimistokäynneillä ja kotikäynneillä. Työntekijät ja asiakkaat ovat tällöin suojautuneet kasvomaskein ja turvaväleistä on huolehdittu. Isot yhteistyöpalaverit on järjestetty riittävän isoissa tiloissa rajoitukset ja turvatoimet huomioon ottaen. Asiakkaan toiveesta vaihtoehtoisena toimintatapana on järjestetty etäpalavereita puhelimitse tai teams-yhteydellä. Etäpalavereita on järjestetty etenkin riskiryhmään kuuluvien ja toisella paikkakunnalla asuvien asiakkaiden kanssa. Asumisyksiköiden kanssa on tehty yhteistyötä ja sovittu käytännöt heillä asuvien asiakkaiden osalta. Asumisyksiköille on annettu myös ohjausta ja tukea koronatoimiin liittyen. Myös vuosittaiset tarkastuskäynnit asumisyksiköihin on tehty ja niissä on kiinnitetty huomiota itsemääräämisoikeuden ja koronatoimien toteutumiseen sekä rajoituksiin. Vaikeavammaisten palveluissa työntekijät ohjeistivat henkilökohtaisen avun saajia ja avustajia koronaan liittyvissä toimenpiteissä ja heille jaettiin myös tarvittavia suojavälineitä.

Eniten koronaepidemia vaikutti työ- ja toimintakeskusten toimintaan. Työ- ja toimintakeskukset olivat suljettuina huhti-heinäkuun ajan. Sulun aikana avustavien työntekijöiden työ Haapajärvellä ja Pyhäjärvellä sekä työtoiminnanohjaajan työ Reisjärvellä keskeytyivät. Asiakkaiden hyvinvoinnin ja itsenäisen elämän turvaamiseksi perinteisen työ- ja päivätoiminnan tilalle kehitettiin uusi toimintatapa; itsenäisesti ja riskiryhmiin kuuluvien vanhempien kanssa asuville tarjottiin yksilöllistä ohjausta ja tukea kotiin työ- ja toimintakeskusten henkilöstön toimesta koko sulun ajan, mistä saatiin valtakunnallista tunnustusta saamalla Poikkeusolojen Sankarit maininta. Myös asiakaspalaute yksilöllisesti räätälöidystä tuesta on ollut hyvää. Työ- ja toimintakeskusten toiminta on jatkunut sulun jälkeen supistetusti alueellisen ohjeistuksen mukaan. Kaikille itsenäisesti ja asumisyksiköissä asuville toimintaa on järjestetty pienemmässä mittakaavassa yhteistyössä asiakkaiden ja asumisyksiköiden kanssa. Koronasta huolimatta työ- ja toimintakeskusten toiminnan kehittämistä on jatkettu. Vuoden 2020 aikana toimintaa on muutettu perinteisten viriketoiminnan ja työpainotteisuuden sijaan enemmän asiakkaita kokonaisvaltaisemmin tukeväksi ja kuntouttavaksi toiminnaksi. Kehittämistä jatketaan edelleen vuoden 2021 aikana. Kehittämisen tavoitteena on asiakkaiden osallisuus, itsenäisen elämän tukeminen ja kokonaisvaltainen hyvinvointi.

Omaishoidontuen saajien määrä on pysynyt kuntayhtymän alueella melko kiinteänä Pyhäjärvellä ja Reisjärvellä. Haapajärvellä omaishoidon saajien määrä on puolestaan laskenut asiakkaiden muuttaneen toimintakyvyn ja luonnollisen poistuman vuoksi, mikä näkyy budjetin alittumisena. Vuodesta 2018 alkaen omaishoidon myöntäminen on ollut omaishoidon ohjaajan tehtävä, mutta päätökset tehdään vammaispalveluiden työryhmässä, jossa ovat mukana vammaispalveluiden palveluohjaajat, sosiaalityöntekijä, sosiaaliohjaaja, vastaava ohjaaja, palveluesimies ja vammaispalvelujohtaja. Omaishoitajien kotikäynnit on järjestetty Selänteen omaishoidon ohjaajan ja palveluohjaajan

yhteistyönä, mikä on koettu asiakkaita palvelevaksi ja tehokkaaksi työmuodoksi. Omaishoidossa yhtenäistettyjen käytänteiden vuoksi myös kehitysvammahuollossa sukulais- ja läheishoitajien perhehoidon toimeksiantosopimuksia on alettu muuttamaan omaishoitolain mukaisiksi sijaishoidon sopimuksiksi sellaisten hoitajien kohdalla, jotka eivät ole käyneet perhehoidon kurssia.

Koululaisten iltapäivä- ja loma-aikojen hoitoa on ostettu kuntien koulutoimilta Haapajärvellä ja Pyhäjärvellä. Reisjärvellä tarvetta ei viime vuosina ole ollut. Uutena toimintamallina loma-aikojen hoitoa on järjestetty myös työ- ja toimintakeskuksissa tai asiakkaiden kotona yksilöllisten tarpeiden mukaan. Oman toiminnan järjestäminen näkyy kustannusten alittumisena ostopalveluissa.

Kehitysvammaisten tilapäishoitoa on järjestetty tilapäisenä perhehoitona, omassa asumisyksikössä sekä ostopalveluna asiakkaiden yksilöllisten tarpeiden mukaan. Tilapäisen perhehoidon tarve on kasvavaa, etenkin Haapajärvellä ja Pyhäjärvellä. Perhehoidon turvaamiseksi aloitettiin uusi perhehoidon valmennuskoulutus yhteistyössä vanhuspalveluiden kanssa ja valmennuksesta valmistui keväällä 2020 viisi uutta perhehoitajaa. Kaikille aikuisille asiakkaille on saatu järjestettyä tilapäishoitoa perheen tarpeen mukaan. Sen sijaan lapsiperheiden tarpeet ja perhehoitajien mahdollisuudet tarjota hoitoa eivät ole aina kohdanneet, joten lapsiasiakkaille tilapäishoitoa on ostettu suurelta osin ostopalveluina. Alle 18-vuotiaiden tilapäishoidon ostopalveluiden haasteena on palveluntarjoajien puute. Perhehoidon budjetti alittui jokaisella paikkakunnalla myös koronasta johtuen, sillä perheet eivät käyttäneet tilapäishoitoa aikaisempien vuosien tapaan.

Kehitysvammahuollossa asumispalveluita (tuettu asuminen, palveluasuminen, tehostettu palveluasuminen) järjestetään sekä omana toimintana että ostopalveluina. Kehitysvammahuollon tuetun asumisen ohjaajat tarjoavat tuettua asumista jokaisella paikkakunnalla omana toimintana. Asiakkaan yksilöllisen tarpeen mukaan itsenäisen suoriutumisen tueksi palvelua täydennetään kotihoidon palveluilla tai ostopalveluilla. Tuetun asumisen ohjauksen tarve on kasvanut vuoden 2020 aika etenkin Haapajärvellä, jossa tuetun asumisenohjaaja toimi muutettiin 100 % alkuvuodesta. Palveluasumista ostetaan ostopalveluna. Ppky Selänteellä on oma kehitysvammahuollon tehostetun palveluasumisen yksikkö Reisjärvellä, muutoin tehostettu palveluasuminen järjestetään ostopalveluna. Vuonna 2020 asumispalveluiden tarve oli ennakoitua pienempää jokaisella paikkakunnalla. Ennakoidut asumispalvelutarpeet eivät aktivoituneet tai ajankohta siirtyi loppuvuoteen, mikä näkyy budjetin alittumisena. Osa syynä budjetin alittumiseen on myös koronaepidemia, sillä perheet eivät ole käyttäneet ostopalveluina toteutettava tilapäishoitoa hoitoa aikaisempien vuosien tapaan.

Myös vaikeavammaisten palveluissa palveluasumisen ostopalveluiden tarve oli vuonna 2020 ennakoitua pienempää Haapajärvellä ja Pyhäjärvellä. Haapajärvellä ostopalveluiden tarpeeseen vaikuttivat asiakkaiden muuttuneet elämän tilanteet ja sitä kautta eri palveluihin siirtyminen. Pyhäjärvellä asumispalveluiden tarve pysyi sinällään samanlaisena, mutta asiakkaan muuttaessa myös kotikunta vaihtui, minkä johdosta menot kirjautuvat kotikuntalain mukaisiin menoihin. Koronaepidemia näkyi selvästi vaikeavammaisten palveluissa: sen johdosta jokaisella paikkakunnalla kuljetuspalveluiden menot olivat ennakoitua huomattavasti pienemmät. Koronaepidemian vaikutus näkyy myös henkilökohtaisen avun käyttämisen vähentymisenä vapaa-ajan avustajien osalta Pyhäjärvellä ja Reisjärvellä.

Koronasta huolimatta vammaispalveluiden kehittäminen on jatkunut edellisten vuosien tapaan aktiivisesti. Asiakkaiden kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi on tehty yhteistyötä tuetun asumisenohjauksen sekä työ- ja toimintakeskusten välillä. Kehittämisen tavoitteena on ennalta ehkäisevä työ, jolla tulevaisuudessa voidaan mahdollisesti estää raskaat asumispalvelut. Kehittämistyötä jatketaan vuonna 2021. Yhteistyötä on tehty tiiviisti myös omaishoidonohjaajan, terapiapalveluiden, lastensuojelun, lapsiperheiden kotipalveluiden, neuvolan,

kotihoidon ja jäsenkuntien sivistystoimen kanssa. Myös alueellista yhteistyötä on jatkettu. Työn tavoitteena ovat olleet asiakaslähtöiset, yhdenmukaiset oikea-aikaiset, riittävät ja taloudelliset palvelut. Asiakaspalautteen perusteella työssä ollaan onnistuttu ja tiivistä yhteistyötä jatketaan tulevina vuosina. Vaikeavammaisten palveluissa on yhtenäistetty palveluiden ja etuuksien myöntämisen kriteereitä vammaispalveluiden asiakkaiden yhdenvertaisen kohtelun turvaamiseksi sekä resurssien oikein kohdentamiseksi. Lisäksi vammaispalveluissa on otettu syksyllä 2020 käyttöön henkilökohtaisten avustajien palkkojen maksuun sähköinen Oima-järjestelmä, millä saadaan aikaan taloudellisia ja työajan säästöä, mikä tulee näkymään tulevana vuonna.

Kehitysvammalakiin on lisätty itsemääräämisoikeutta vahvistavat ja rajoittamistoimenpiteitä koskevat pykälät vuonna 2016. Ne edellyttävät toimenpiteitä palveluohjauksessa, työ- ja päivätoiminnassa sekä tehostetussa palveluasumisessa. Vammaispalveluissa on laadittu ohjeistus itsemääräämisoikeuden tukemiseen ja rajoittamistoimenpiteisiin, mutta sen jalkauttaminen koko henkilöstölle jäi koronaepidemian jalkoihin ja työtä jatketaan vuonna 2021. Myös henkilöstölle, asumisyksiköihin ja asiakkaiden kotiväelle suunniteltu koulutus itsemääräämisoikeuteen liittyen siirtyi koronaepidemian vuoksi tulevaisuuteen. Koulutus toteutetaan yhteistyössä Kehitysvammaisten tukiliiton kanssa.

Vaikeavammaisten palveluissa on panostettu edellisenä vuonna aloitettuun tukihenkilötoimintaan. Sen avulla mahdollistetaan niille kehitysvammaisille, jotka eivät täytä henkilökohtaisen avun kriteerejä, matalan kynnyksen tukea esimerkiksi harrastustoimintaan vapaaehtoisten avulla. Vuoden 2020 aikana olemme saaneet rekrytoitua uusia vapaaehtoisia mukaan tukihenkilötoimintaan ja palvelua on voitu tarjota kaikille sitä tarvitseville. Tukihenkilötoiminta on ennaltaehkäisevää toimintaa, jolla voidaan muun muassa lisätä kehitysvammaisten osallisuutta, ehkäistä syrjäytymistä ja vähentää yksinäisyyttä.

Työntekijöiden työssäjaksamista, erityisesti työ- ja päivätoiminnan muutoksen tukemiseksi, on tuettu järjestämällä kaikille halukkaille työnohjausta. Lisäksi työhyvinvointia on edistetty järjestämällä kehittämispäiviä. Kaikkien työntekijöiden kanssa on myös käyty kehityskeskustelut vähintään kerran vuodessa. Virkistysiltapäivää ei toteutettu kaikissa toimintayksiköissä, vaan työntekijöiden toiveesta se siirrettiin järjestettäväksi kokopäiväisenä vuonna 2021.

Vammaispalveluiden talousarvio alittui jokaisessa jäsenkunnassa selkeästi. Elokuun osavuositarkastuksen yhteydessä siirrettiin Haapajärvellä 300 000 euroa vammaispalveluista terapiapalveluihin (120 000 euroa) ja lastensuojeluun (180 000 euroa). Kokonaisuudessaan vuoden 2020 säästöt syntyivät kehitysvammahuollon tehostetun palveluasumisen ostoista, perhehoidosta, toimintakeskuksen menoista ja vaikeavammaisten palveluista. Lisäsäästöjä Haapajärvellä tuli omaishoidontuen alituksesta, vaikeavammaisten asumispalveluiden tarpeiden pienentymisestä sekä koronaan liittyen henkilöstön pienentyneistä matkakuluista, toimintakeskusten aputyöntekijöiden työnkeskeytyksestä sulun aikana ja asiakkaiden kuljetustarpeen vähentymisestä sekä vaikeavammaisten kuljetuspalveluiden vähentyneestä tarpeesta johtuen.

Pyhäjärvellä elokuun osavuositarkastuksen yhteydessä siirrettiin vammaispalveluista yhteensä 300 000 euroa terveys- ja vanhuspalvelujen linjalle (132 000 euroa) ja lastensuojeluun (168 000 euroa). Säästöt Pyhäjärvellä syntyivät ennakoidun pitkäaikaisen laitoshoidon tarpeen rautessa ja tehostetun palveluasumisen ostojen ollessa ennakoitua pienemmät. Lisäsäästöä Pyhäjärvellä tuli koronaan liittyen henkilöstön matkakulujen poisjäämisestä, muualla asuvien päivätoiminnan ostopalvelujen vähenemisestä, työkeskuksen avustavan henkilöstön tarpeen vähenemisestä ja vaikeavammaisten kuljetuspalveluiden ja henkilökohtaisen avun tarpeen pienentymisestä.

Reisjärvellä puolestaan osavuositarkastuksen yhteydessä siirrettiin vammaispalveluista 30 000 euroa terveys- ja vanhuspalvelujen linjalle. Säästöjä syntyi omasta tehostetun toiminnasta, kun sijaisuuksiin on voitu käyttää toimintakeskuksen työntekijöitä supistetun toiminnan aikana ja koronaan liittyen säästöjä on tullut henkilöstön matkakuluista, toimintakeskuksen lomautuksesta sekä vaikeavammaisten kuljetuspalveluiden ja henkilökohtaisen avun tarpeen vähentymisestä johtuen.

Asiakas				
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestys tekijät	Mittari	Tavoitetaso 2020	Toteutuma 31.12.2020
Asiakkaan kokonaisvaltaisen hyvinvointi arjessa	Asiakaslähettäisyys Palvelut tuotetaan yksilöllisesti, asiakaslähtöisesti ja laadukkaasti	Asiakastyytyväisyyskysely toteutetaan jokaisessa yksikössä vähintään kerran vuodessa	Asiakaspalaute analysoidaan ja hyödynnetään toiminnan suunnittelussa	Asiakastyytyväisyyskysely on toteutettu. Palaute ollut hyvää ja kehittämis ehdotukset otettu huomioon toiminnassa. Etenkin työ- ja toimintakeskusten toimintaa sekä tuetun asumisen ohjausta on kehitetty asiakkaiden tarpeita vastaaviksi kuntouttava näkökulma huomioiden.
Palvelut (prosessit)				
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestys tekijät	Mittarit	Tavoitetaso 2020	Toteuma 31.12.2020
Ihmisen kokonaisvaltaisen hyvinvointi, oikea-aikaiset palvelut kuntouttavalla työotteella	Palvelujen toteuttamisessa painotetaan ennalta ehkäiseviä avopalveluita ja kuntouttavaa työtä rajapinnat tunnistamalla ja hyödyntämällä. Palveluohjaus toteutetaan oikea-aikaisesti.	Työntekijöiden ja yhteistyökumppaneiden kokemukset palveluista kartoitetaan kyselyllä	Kysely on analysoitu ja hyödynnetään toiminnan suunnittelussa Asiakaspalaute analysoidaan ja hyödynnetään toiminnan suunnittelussa	Kyselyä ei ole toteutettu koronaepidemian viedessä resursseja, toteutus siirretään vuodelle 2021 Saadut asiakaspalautteet on käsitelty palveluohjaajien kanssa. Palaute on ollut positiivista, eikä konkreettisia korjausehdotuksia ole tullut. Perhehoitajia on koulutettu lisää, uudelta perhehoidonkurssilta valmistui

		Perhehoitajia on koulutettu lisää ja heitä toimii alueella enemmän (tällä hetkellä tilapäistä hoitoa tarjoajia 4)	Perhehoitoa on tarjolla pääsääntöisesti kaikille sitä tarvitseville	viisi uutta perhehoitajaa. Perhehoitoa on saatu pääsääntöisesti järjestettyä sitä tarvitseville.
Kirjaaminen	Riittävä koulutus ja opastus ohjelmien käyttöön	Henkilöstön kirjaamisvalmiuden ovat kehittyneet	Kirjaamiskäytännöt ovat vakiintuneet osaksi jokapäiväistä toimintaa kaikissa toimintayksiköissä	Vammaispalveluiden henkilöstöä on opastettu ohjelmien käyttöön. Kirjaamiskäytännöt ovat vakiintuneet osaksi työtä jokaisessa toimintayksikössä.
Kehitysvammaisten asiakkaiden mahdollisimman itsenäinen suoriutuminen omissa kodeissa.	Tuetun asumisen kehittäminen vastaamaan tarvetta jokaisella paikkakunnalla	Asiakasmäärät / palvelumuodot	Tuetun asumisen palvelut vastaavat tarvetta ja mukana uusia toimintamuotoja.	Tuetun asumisen kehittämistä on tehty jokaisella paikkakunnalla. Haapajärvellä tuetun asumisen ohjaajan toimi on muutettu vuoden 2020 alkupuolella 100% asiakasmäärän ja tarpeiden kasvaessa. Uutena toimintamuotona asiakkaiden itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi on ohjausta alettu tehdä myös työ- ja toimintakeskuksesta. Lisäksi on lisätty yhteistyötä mm kotihoidon ja terapiapalveluiden kotikuntoutuksen kanssa. Tuetun asumisen kehittäminen jatkuu edelleen vuonna 2021

Henkilöstö				
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoite-taso 2020	Toteutuma 31.12.2020
Henkilöstön osaamista ylläpidetään ja kehitetään.	Työhyvinvoinnista huolehtiminen.	Henkilökunnan vaihtuvuus Työhyvinvointikysely Sairauspoissaolot	Pysyvä, tyytyväinen henkilöstö.	Henkilöstö vakiintunutta, sijaisuuksiin ja vapautuneisiin toimiin saatu päteviä sijaisia.
Työhyvinvoinnista huolehditaan	Täydennyskoulutus tarpeiden mukaisesti.	Kehityskeskustelut	Virkistysiltpäivä vuosittain Kehityskeskustelut toteutettu Täydennyskoulutus 3-5 pvä / vuosi	Virkistysiltpäivä pidetty osassa toimintayksiköistä, osa halunnut siirtää virkistyspäivän seuraavalle vuodelle korona takia. Kehityskeskusteluja on pidetty vähintään 1krt/vuosi Täydennyskoulutusta on tarjottu pääsääntöisesti etäkoulutuksena. Osallistuminen koulutuksiin ei vuonna 2020 ole ollut kovin aktiivista. Suunniteltu itsemääräämiskoulutus jouduttiin korona takia perumaan, pyritään järjestämään vuonna 2021.

Talous				
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoite-taso 2020	Toteutuminen 31.12.2020
Kustannustehokkuus ja taloudellisesti kestävä kehitys	Talouden kehitykseen vaikuttaa kohdentamalla resursit oikein ja panostamalla ennalta ehkäisevään työhön sekä tekemällä tavoitteellista moniammatillista yhteistyötä.	Talousarvion seuranta	Talousarviossa pysyminen	Vammaispalvelut alittivat talousarvion jokaisessa jäsenkunnassa. Toiminnassa on panostettu ennaltaehkäisevään työhön ja moniammatillisen yhteistyön. Näitä toimintamalleja kehitellään edelleen vuonna 2021.

Suoritteet		TP20 YHT.	TP20 HPJ	TP20 PJ	TP20 RJ	TP20 ulkopaikkak.
Vammaispalvelut						
Vpl Vammaispalvelut						
Vammaisten harkinnanvaraiset palvelut						
<i>Shl:n mukaiset kuljetuspalvelut</i>						
Asiakkaat	hlö	54	13	31	10	
Vaikeavammaisten subjektiiviset palvelut						
Asiakkaat, summatason hetu	hlö	354	123	158	73	
Palvelusuunnitelmat	kpl	30	8	21	1	
Henkilökohtainen avustaja						
Asiakkaat	hlö	113	40	50	23	
<i>Kuljetuspalvelu</i>						
Asiakkaat	hlö	312	102	141	69	
<i>Muut kotona selviytymistä tukevat palvelut</i>						
Asiakkaat	hlö	62	27	29	6	
<i>Vaikeavammaisten asumispalvelut</i>						
Asiakkaat	hlö	18	10	5	3	
Hoitopäivät	pv	2 572	1 097	743	732	
Kehitysvammahuolto						
Asiakkaat, summatason hetu	hlö	234	90	95	49	
Palvelusuunnitelmat	kpl	131	58	43	30	
Erityishuolto-ohjelmat	kpl	86	38	33	15	
Kehitysvammaisten avohoitoa tukevat toimet						

<i>Työ- ja päivätoiminta (kehitysvammaiset)</i>						
Asiakkaat	hlö	133	49	43	37	4
Käynnit	kpl	11 324	4 873	3 528	2 795	128
<i>Muut kehitysvammaisten avohoitoa tukevat toimet</i>						
Asiakkaat	hlö	51	18	26	7	
Hoitopäivät	pv	14 738	4 452	7 724	2 562	
Kehitysvammaisten palveluasuminen						
Asiakkaat	hlö	143	54	48	37	4
Hoitopäivät	pv	23 771	9 303	7 936	5 127	1 405
<i>Tuettu asuminen</i>						
Asiakkaat	hlö	47	15	15	17	
Käynnit	kpl	10 770	3 695	3 899	3 176	
Käynnit, ostopalvelu	kpl	1 714	326	347	1 041	
<i>Ohjattu asuminen</i>						
Asiakkaat	hlö	11	8	2	1	
Hoitopäivät	pv	3 934	2 836	732	366	
<i>Autettu asuminen</i>						
Asiakkaat	hlö	85	31	31	19	4
Hoitopäivät	pv	19 837	6 467	7 204	4 761	1 405
Kehitysvammaisten laitoshoido						
Hoitopäivät	pv	547	476	54	17	
<i>Kehitysvammaisten lyhytaikainen laitoshoido</i>						
Hoitopäivät	pv	137	66	54	17	
<i>Kehitysvammaisten pitkäaikainen laitoshoido</i>						
Hoitopäivät	pv	410	410	0	0	

Toimintatuotot ja -menot

Hyvinvointipalvelut vammaispalvelut	Alkup. TA 20	TA muutos	muut. TA 20	Tot 2020	Tot %	Erotus €	TP 2019	Muutos 19/20
C20 Haapajärven palvelut	-3 125 810,00	300 000,00	-2 825 810,00	-2 520 027,04	89,18 %	305 782,96	-2 705 362,60	-185 335,56
A3100 TOIMINTATUOTOT	465 900,00		465 900,00	447 164,68	95,98 %	-18 735,32	435 643,38	-11 521,30
A4100 TOIMINTAKULUT	-3 590 810,00	300 000,00	-3 290 810,00	-2 967 191,72	90,17 %	323 618,28	-3 141 005,98	-173 814,26
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-900,00		-900,00			900,00		0,00
C40 Pyhäjärven palvelut	-2 695 810,00	300 000,00	-2 395 810,00	-2 052 584,48	85,67 %	343 225,52	-2 298 573,75	-245 989,27
A3100 TOIMINTATUOTOT	263 800,00		263 800,00	290 183,11	110,00 %	26 383,11	308 984,58	18 801,47
A4100 TOIMINTAKULUT	-2 956 560,00	300 000,00	-2 656 560,00	-2 340 404,31	88,10 %	316 155,69	-2 605 764,99	-265 360,68
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-3 050,00		-3 050,00	-2 363,28	77,48 %	686,72	-1 793,34	569,94
C50 Reisjärven palvelut	-1 942 020,00	30 000,00	-1 912 020,00	-1 532 945,08	80,17 %	379 074,92	-1 632 985,89	-100 040,81
A3100 TOIMINTATUOTOT	279 750,00		279 750,00	288 729,30	103,21 %	8 979,30	263 429,15	-25 300,15
A4100 TOIMINTAKULUT	-2 221 370,00	30 000,00	-2 191 370,00	-1 821 674,38	83,13 %	369 695,62	-1 896 415,04	-74 740,66
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-400,00		-400,00			400,00		0,00
Kaikki yhteensä	-7 763 640,00	630 000,00	-7 133 640,00	-6 105 556,60	85,59 %	1 028 083,40	-6 636 922,24	-531 365,64

Hyvinvointipalvelut yhteensä

	Alkup. TA 20	TA muutos	muut. TA 20	Tot 2020	Tot %	Erotus €	TP 2019	Muutos 19/20
C20 Haapajärven palvelut	-7 625 770,00	-500 000,00	-8 125 770,00	-7 721 927,75	95,03 %	403 842,25	-7 056 018,52	665 909,23
C21 Perheiden palvelut	-2 357 950,00	-680 000,00	-3 037 950,00	-3 055 729,26	100,59 %	-17 779,26	-2 313 286,35	742 442,91
A3100 TOIMINTATUOTOT	107 550,00		107 550,00	55 231,32	51,35 %	-52 318,68	77 595,45	22 364,13
A4100 TOIMINTAKULUT	-2 463 700,00	-680 000,00	-3 143 700,00	-3 110 960,58	98,96 %	32 739,42	-2 390 881,80	720 078,78
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 800,00		-1 800,00			1 800,00		0,00
C22 Hallinto, aikuisten palvelut	-5 267 820,00	180 000,00	-5 087 820,00	-4 666 198,49	91,71 %	421 621,51	-4 742 732,17	-76 533,68
A3100 TOIMINTATUOTOT	776 120,00		776 120,00	804 173,29	103,61 %	28 053,29	810 014,66	5 841,37
A4100 TOIMINTAKULUT	-6 026 590,00	180 000,00	-5 846 590,00	-5 461 853,08	93,42 %	384 736,92	-5 541 716,83	-79 863,75
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-17 350,00		-17 350,00	-8 518,70	49,10 %	8 831,30	-11 030,00	-2 511,30
C40 Pyhäjärven palvelut	-6 075 880,00	132 000,00	-5 943 880,00	-5 267 107,02	88,61 %	676 772,98	-5 376 234,07	-109 127,05
C41 Perheiden palvelut	-1 704 520,00	-168 000,00	-1 872 520,00	-1 801 157,39	96,19 %	71 362,61	-1 566 442,08	234 715,31
A3100 TOIMINTATUOTOT	57 850,00		57 850,00	55 779,42	96,42 %	-2 070,58	48 776,63	-7 002,79
A4100 TOIMINTAKULUT	-1 760 120,00	-168 000,00	-1 928 120,00	-1 856 936,81	96,31 %	71 183,19	-1 612 007,53	244 929,28
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-2 250,00		-2 250,00			2 250,00	-3 211,18	-3 211,18
C42 Hallinto, aikuisten palvelut	-4 371 360,00	300 000,00	-4 071 360,00	-3 465 949,63	85,13 %	605 410,37	-3 809 791,99	-343 842,36
A3100 TOIMINTATUOTOT	547 500,00		547 500,00	602 241,67	110,00 %	54 741,67	593 504,10	-8 737,57
A4100 TOIMINTAKULUT	-4 901 210,00	300 000,00	-4 601 210,00	-4 059 622,36	88,23 %	541 587,64	-4 384 591,58	-324 969,22
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-17 650,00		-17 650,00	-8 568,94	48,55 %	9 081,06	-18 704,51	-10 135,57
C50 Reisjärven palvelut	-3 380 290,00	75 000,00	-3 305 290,00	-2 745 860,32	83,07 %	559 429,68	-2 780 249,84	-34 389,52
C51 Perheiden palvelut	-851 400,00		-851 400,00	-741 596,07	87,10 %	109 803,93	-659 472,97	82 123,10
A3100 TOIMINTATUOTOT	108 550,00		108 550,00	234 517,34	216,05 %	125 967,34	159 396,54	-75 120,80
A4100 TOIMINTAKULUT	-958 950,00		-958 950,00	-975 956,78	101,77 %	-17 006,78	-818 698,63	157 258,15
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 000,00		-1 000,00	-156,63	15,66 %	843,37	-170,88	-14,25
C52 Hallinto, aikuisten palvelut	-2 528 890,00	75 000,00	-2 453 890,00	-2 004 264,25	81,68 %	449 625,75	-2 120 776,87	-116 512,62
A3100 TOIMINTATUOTOT	358 150,00		358 150,00	368 475,12	102,88 %	10 325,12	358 218,38	-10 256,74
A4100 TOIMINTAKULUT	-2 880 740,00	75 000,00	-2 805 740,00	-2 369 766,04	84,46 %	435 973,96	-2 475 052,37	-105 286,33
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-6 300,00		-6 300,00	-2 973,33	47,20 %	3 326,67	-3 942,88	-969,55
Kaikki yhteensä	-17 081 940,00	-293 000,00	-17 374 940,00	-15 734 895,09	90,56 %	1 640 044,91	-15 212 502,43	522 392,66

9.3 Terveys- ja vanhuspalvelut

Vastuuhenkilö: Terveys- ja vanhuspalvelujohtaja Hannele Koski ja ylilääkäri Kirsi Kiukaanniemi

9.3.1 Hallinto

Vastuuhenkilö: Terveys- ja vanhuspalvelujohtaja Hannele Koski ja ylilääkäri Kirsi Kiukaanniemi

Toiminnan kuvaus: Tavoitteena on perusterveydenhuollon ja hoivapalveluiden sekä tarvittaessa erikoislääkäripalveluiden ja erikoissairaanhoidon palveluiden saatavuuden turvaaminen kuntalaisille. Lisäksi tavoitteena on tuottaa palveluita niin, että tuemme asiakkaiden/potilaiden toimintakykyä ja mahdollistamme kuntoutumisen ja laadukkaan hoidon ja hoivan.

Toiminnan ja palveluiden toteutuminen 2020: Terveys- ja vanhuspalveluiden kehittämistä on jatkettu aktiivisesti vuoden 2020 aikana. Palveluiden kehittämistä ovat ohjanneet valtakunnalliset linjaukset, lait ja maakunnallinen kehittäminen. Asiakaspalauteautomaatti Roidu on käytössä kaikkien kuntien alueella ja asiakaspalautteet on huomioitu toiminnan kehittämisessä Vuoden 2020 kuluessa suunniteltiin palvelurakenneuudistusta, joka kohdistui terveys- ja vanhuspalveluihin. Uudistuksesta päätettiin yhtymävaltuustossa joulukuussa 2020, mutta päätöstä ei kuitenkaan pantu täytäntöön.

Syksyn 2020 aikana käynnistyi sote-uudistukseen liittyvä maakunnallinen POPsote-hanke, jossa olemme olleet terveys- ja vanhuspalveluiden osalta tiiviisti mukana aluekehittäjinä. Maakunnalliseen POPsote-hankkeeseen olemme myyneet työpanosta ikäihmisten palveluihin 30 %: ja hoitotakuu-työryhmään 20%+20%, sekä digi -työryhmään 20 % työpanoksella sekä ensihoidon ja perusterveydenhuollon yhteistyöpilotissa noin 10 % työpanoksella. Lisäksi olemme mukana maakunnallisessa toimintalähtöinen työvuorosuunnittelu -pilotissa.

Vuoden 2020 aikana toimintaan vaikutti koronaepidemia. Kevään aikana maakunnallisen suositusten mukaisesti Selänteen alueelle perustettiin tilapäinen infektiopoliklinikka ja infektiovuodeosasto sekä hammashuollon infektiovastaanotto. Asiantuntijahoitajien ja erikoislääkärin vastaanottotoimintaa supistettiin, minkä lisäksi ikääntyneiden päivätoiminta oli tauolla kevään ja kesän aikana. Varautuminen koronaepidemiaan lisäsi kustannuksia kaikkien kuntien osalta. Koronaepidemia laski asiakkaiden palveluiden käyttöä selvästi maaliskuu-heinäkuun aikana. Elokuussa toiminta palautui lähes normaaliksi. Digitaalisten palveluiden käyttöä vastaanottotoiminnassa ja kotihoidossa koronaepidemia puolestaan lisäsi: Kotihoidossa etähoivapalvelu- asiakkaiden osuus kasvoi yli kaksinkertaisesti. Henkilöstön kokoukset pidettiin pääsääntöisesti Teams-yhteyksien avulla etänä, mistä muodostunut säästö näkyy matkakorvauskustannuksissa. Etätyötä tehtiin vuoden aikana ohjeistuksen ja mahdollisuuksien mukaan.

Selänteen turvallisen lääkehoidon suunnitelma päivitettiin joulukuussa 2020. Kaikki työyksiköt päivittivät yksikkökohtaiset suunnitelmansa vastaamaan uutta suunnitelmaa. Turvallinen lääkehoito, perehdytys ja koulutus ovat tärkeitä turvalliselle potilaiden/asiakkaiden hoitamiselle.

Potilasturvallisuussuunnitelman mukaisesti potilaan hoidossa tapahtuvia vaaratilanteita tai läheltä piti -tapahtumia seurataan ja käsitellään yksiköittäin ja ne kirjataan Haipro -tietojärjestelmään. Terveys- ja vanhuspalveluissa on vuoden 2020 aikana ilmoitettu 680 (425/2019) vaaratapahtumaa, joista 593 tapahtui potilaalle. Vaaratapahtuma liittyi lääkehoitoon 175 kertaa. Näistä eniten oli lääkkeenanto- tai lääkkeenjakovirheitä. Tapaturmia ja onnettomuuksia tapahtui asiakkaille 359 kertaa, joista suurin osa (77 %) oli kaatumisia. Kaatumisen ehkäiseminen on edelleen kehittämiskohteena vuodelle 2021. Tiedonkulkuun liittyviä haittatapahtumia ilmoitettiin 31.

Vaaratapahtumat luokitellaan haitan mukaan. Vuoden 2020 tapahtumista arvioitiin, että potilaille oli lievä haitta 222 tapahtumassa, kohtalainen haitta 37 tapahtumassa ja vakava haitta kolmessa tapahtumassa. Määrällisesti eniten tapahtumia ilmoitettiin ikääntyvien palveluissa ja akuuttiosastoilla. Vaaratapahtumat on käsitelty yksiköiden omissa palaverissa, joissa on mietitty toimintatapoja välttää tapahtumien uusiutuminen.

Navisec-tietosuojaja- ja tietoturvakoulutukset tehdään henkilöstön osalta vuosittain, vuoden 2020 aikana poikkeuksellisesta koronapandemiatilanteesta johtuen koulutukset toteutuivat vain yksittäisissä yksiköissä. Koko henkilöstö suorittaa tietoturvakoulutuksen alkuvuodesta 2021.

Vuodelle 2020 talousarviossa varatut määrärahat osoittautuivat riittämättömiksi, minkä johdosta syksyllä 2020 määrärahoja korotettiin kaikkien kuntien osalta. Kustannusten nousu johtui osittain kalliiden palveluiden käyttämisestä ja suurelta osin koronaepidemiaan liittyvien suojatarvikkeiden hankinnasta. Osaltaan kustannusten kasvuun vaikutti lääkereiden hankkiminen ostopalveluna, mihin ei ollut varauduttu vuoden 2020 talousarviossa. Kotihoidossa asiakkaiden hoitoisuus ja koronan takia erillisen työtilan tarve henkilöstölle, lisäsivät kotihoidon kustannuksia. Vuoden 2020 aika kotihoitoon ja tehostettuun palveluasumiseen ostettiin lääkäripalvelua, joka mahdollisti kattavan hoitosuunnitelmien tekemisen ja lääkäripalveluiden saamisen sekä hoidon jatkuvuuden varmistamisen palveluiden piirissä oleville ikäihmisille.

Asiakas Tervan hallinto 2020				
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2020	Toteuma 31.12.2020
Terveys- ja hoiva palveluiden saatavuuden turvaaminen alueen asukkailla	Palvelut tuotetaan yksilöllisesti asiakaslähteisesti ja laadukkaasti	Asiakkailla on saatavilla samat palvelut samoin kriteerein asuinpaikasta riippumatta	Selänteiden alueella on saatavilla tukipalvelut, yöpartio, perhehoito, tuettu asuminen ja kotikuntoutus	Koko Selänteiden alueella on saataville tukipalveluita, yöaikaista hoitoa ja hoivaa, sekä kotikuntoutusta. Perhehoitoa on kaikkien kuntien alueella ja tuettua asumista on Haapajärvellä ja Reisjärvellä.
Palvelut (prosessit)				
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2020	Toteuma 31.12.2020

Oikea ihminen on oikeaan aikaan oikeassa paikassa	Palvelurakenneuudistuksen toteuttaminen Hyvinvointiteknologia	Kuvatut palveluprosessit Hyvinvointiteknologian hyödyntäminen eri palvelutoiminnoissa ja toiminnan arvioinnissa	Palveluprosessit ohjaavat asiakkaan liikku- mista hoito- ja palveluketjussa Virtuaalikäynti- käynnit 50 asiakkaalla, joilla on useampia käyntejä vuoro- kaudessa. Klinik -käytössä hoidontarpeen arvioinnissa. Asumisella käytössä sähköinen omahoitopalvelu	Palveluprosessit on kuvattu ja osin päivitetty Virtuaalikäyntiasiakkaita on 47 osalla asiakkaista on ainoastaan etäkäyntipalvelu. Klinik-sähköinen yhteydenotopalvelu on asukkaiden käytössä Sähköinen alusta Omaolo-palvelun käyttöönotto siirtynyt vuodelle 2021.
Henkilöstö				
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestys-tekijät	Mittari	Tavoitetaso 2020	Toteuma 31.12.2020
Henkilöstön osaaminen ja työhyvinvointi	Henkilöstön riittävä lisä- koulutus ja työnohjaus Kehittyvä työyhteisö- kilpailu	Osaamiskartoitus työhyvinvointi- kysely Koulutuspäi- vät/hlö sairaspöissa- olopäivät Osallistuneiden työyksiköiden määrä	Osaamiskartoitus- tukset tehty koko henkilös- tölle Koulutussuun- nitelma tehtynä työnantajan tar- peen mukaisesti 100 % osallistu- minen	Osaamiskartoituksia ei ole tehty vuoden 2020 aikana. Koulutussuunnitelma vuodelle 2020 tehtiin työnantajan osaa- mistarpeen perusteella. Työyhteisökilpailua ei järjes- tetty vuoden 2020 aikana.
Talous				
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestys-tekijät	Mittari	Tavoitetaso 2020	Toteuma 31.12.2020

Palveluja tuotetaan kustannuste-hokkaasti	Resurssien kohden-ta-minen oikein paran-ta-malla koko-naisuuden hallintaa.	Kustannuste-hokkuus valta-kunnallisiin mittareihin ver-rattuna	Valtakunnanta-son alapuolella	Edelleen valtakunnallisesti verrattu kuntayhtymien kus-tannuksiin kustannusten nousu on maltillista.
---	--	--	-------------------------------	--

Toimintatuotot ja –menot

Terveys- ja vanhuspalvelut hallinto	Alkup. TA 20	TA muutos	muut. TA 20	Tot 2020	Tot %	Erotus €	TP 2019	Muutos 19/20
C20 Haapajärven palvelut	-313 790,00		-313 790,00	-344 264,43	109,71 %	-30 474,43	-349 627,27	-5 362,84
C24 Terveys- ja vanhuspalvelutpalvelut	-313 790,00		-313 790,00	-344 264,43	109,71 %	-30 474,43	-349 627,27	-5 362,84
A3100 TOIMINTATUOTOT				3 644,03		3 644,03	6 128,02	2 483,99
A4100 TOIMINTAKULUT	-302 690,00		-302 690,00	-341 759,18	112,91 %	-39 069,18	-346 985,59	-5 226,41
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISE	-11 100,00		-11 100,00	-6 149,28	55,40 %	4 950,72	-8 769,70	-2 620,42
C40 Pyhäjärven palvelut	-268 520,00		-268 520,00	-253 813,51	94,52 %	14 706,49	-287 265,74	-33 452,23
C44 Terveys- ja vanhuspalvelut	-268 520,00		-268 520,00	-253 813,51	94,52 %	14 706,49	-287 265,74	-33 452,23
4700 Hallinto-Terveiden- ja sairaanhoito	-268 520,00		-268 520,00	-253 813,51	94,52 %	14 706,49	-287 265,74	-33 452,23
A3100 TOIMINTATUOTOT				8 964,40		8 964,40	4 312,67	-4 651,73
A4100 TOIMINTAKULUT	-259 920,00		-259 920,00	-258 217,05	99,34 %	1 702,95	-283 744,50	-25 527,45
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISE	-8 600,00		-8 600,00	-4 560,86	53,03 %	4 039,14	-7 833,91	-3 273,05
C50 Reisjärven palvelut	-180 510,00	15 000,00	-165 510,00	-140 677,67	85,00 %	24 832,33	-154 365,33	-13 687,66
C54 Terveys- ja vanhuspalvelut	-180 510,00	15 000,00	-165 510,00	-140 677,67	85,00 %	24 832,33	-154 365,33	-13 687,66
5700 Hallinto- Terveiden ja sairaanhoido	-180 510,00	15 000,00	-165 510,00	-140 677,67	85,00 %	24 832,33	-154 365,33	-13 687,66
A3100 TOIMINTATUOTOT				32,26		32,26	2 255,40	2 223,14
A4100 TOIMINTAKULUT	-176 160,00	15 000,00	-161 160,00	-138 311,36	85,82 %	22 848,64	-153 174,18	-14 862,82
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISE	-4 350,00		-4 350,00	-2 398,57	55,14 %	1 951,43	-3 446,55	-1 047,98
Kaikki yhteensä	-762 820,00	15 000,00	-747 820,00	-738 755,61	98,79 %	9 064,39	-791 258,34	-52 502,73

9.3.2 Hoito- ja hoivapalvelut

Palveluohjaus, omaishoito, päivätoiminta ja arviointiyksiköt

Vastuuhenkilö: Hoito- ja vanhustyönjohtaja Virpi Jaatinen, arviointiyksiköiden osalta hoitotyönjohtaja Tarja Vaitiniemi

Toiminnan kuvaus: Kaikki uudet asiakkaat tulevat palveluiden piiriin keskitetyn palveluohjauksen kautta, palvelutarpeen arvioinnin ja kotikuntoutustiimin arviointijaksojen kautta. Palveluohjauksessa arvioidaan asiakkaan palvelujen tarvetta RAI-mittariston avulla ja suunnitellaan palveluiden toteuttamista yhdessä asiakkaiden kanssa. Selänteen alueen asukkaiden arviointijaksot toteutetaan aina ensisijaisesti asiakkaan kotona ja arviointiyksiköissä vasta, mikäli arviointijaksoa ei ole turvallisista toteuttaa asiakkaan kotona. Arviointijaksot kestävät 2-6 viikkoon yksilöllisen tarpeen mukaan.

Palveluohjauksessa moniammatillinen tiimi pyrkii kuntoutusta edistävien asioiden ja matalan kynnyksen palveluiden avulla ylläpitämään ja edistämään asiakkaiden toimintakykyä, jotta he pärjäsivät kotona. Mikäli arvioinnin jälkeen palveluiden piiriin päädytään, omaishoito ja päivätoiminta ovat ensisijaisia ennaltaehkäiseviä ja matalan kynnyksen palveluja ikääntyville. Näihin kuuluvat myös omaishoidon vapaat ja ympärivuorokautinen arviointi-/kuntoutusjakso. Tavoitteena on mielekäs elämä kotona, toimintakykyinen kotona asuva hyvinvoiva ikäihminen.

Toiminnan ja palveluiden toteutuminen: Vuoden 2020 aikana palveluohjaukseen tuli yhteydenotopyyntöjä 738 kappaletta. Kotikäyntejä tehtiin 976. Kotikuntoutustiimi koostuu kahdesta palveluohjaajasta, kotiutusohjaajasta, fysioterapeutista ja muistikoordinaattorista. Toimintaterapeutin vakanssi on täyttämättä. Tiimi toteuttaa moniammatillista palveluohjausta kotona asuville ikääntyneille ja pyrkii kuntouttavain toimin ylläpitämään kotona asumisen mahdollisuuksia. Vuonna 2020

on tarjottu asiakkaille tiimin fysioterapeutin kotikuntoutuskäyntejä maksutta toimintakyvyn ylläpitämiseksi. Lisäksi on laajennettu moniammatillista yhteistyötä hyvinvointipalveluiden palveluohjauksen kanssa, asiakkaan palvelun laadun takaamiseksi. Yhteisiä palaveriteita on pidetty kerran viikossa. Palveluohjauksen ja palvelutarpeen arvioinnin lisäksi kotikuntoutustiimi järjestää vuorohoitajaksoja.

Omaishoidonohjaaja työskentelee terveys- ja vanhuspalveluissa sekä hyvinvointipalveluissa. Hän on yhteyshenkilö kaikille Selänteen alueen omaishoitajille. Suurin osa omaishoitajista hoitaa ikään tynyttä tai muistisairasta läheistään. Omaishoidon piirissä oli yhteensä 227 asiakasta toimintavuoden 2020 aikana. Osa heistä on myös pitkäaikaissairaita ja vammaispalveluiden asiakkaita eri ikäryhmistä. Asiakkaista 186 oli terveys- ja vanhuspalveluissa ja 41 hyvinvointipalveluissa. Erityisesti Haapajärvellä omaishoidon asiakkaita vuoden 2020 aikana oli enemmän kuin mihin oli varauduttu talousarviossa eikä omaishoidon asiakkuuksia päättynyt Haapajärvellä. Näiden tekijöiden vuoksi omaishoitoon varatut määrärahat ylittyivät.

Omaishoidonohjaajalla oli toimintavuoden 2020 aikana yhteensä 273 tilastoitua yhteydenottoa omaishoitoperheisiin. Kotikäyntien määrä oli vuonna 2020 poikkeusolosuhteista johtuen vähäisempi kuin 2019. Omaishoidonohjaaja piti asiakkaisiin yhteyttä puhelinkontaktein, sähköisen Teams-kuvayhteyden avulla. Pienissä ryhmissä oli mahdollista toteuttaa myös omaishoitajille järjestettyjä tilaisuuksia kuten valmennuksia.

Poikkeusolosuhteiden vuoksi isot omaishoitajille järjestettävät tilaisuudet ja koulutuksen peruuntuivat suurelta osin. Omaishoitajille suunnattu valmennus toteutui osittain maaliskuulla ja siihen osallistui 15 uutta omaishoitajaa. Marraskuussa järjestettyyn omaishoitajien kinestetiikka -työpajaan osallistui 10 omaishoitajaa. Syksyllä aloittaneessa omaishoitajien ja hoidettavien läheisten kuntosaliryhmässä Pyhäjärvellä kävi säännöllisesti kuusi – kahdeksan henkilöä.

Seniorineuvolassa työskentelevä hoitaja kutsuu ikääntyneet omaishoitajat terveystarkastukseen vähintään joka toinen vuosi ja resurssien mahdollistaessa vuosittain. Muiden omaishoitajien terveystarkastukset hoidetaan neuvolan terveydenhoitajien toimesta. Omaishoitajien terveystarkastukset toteutuivat kuntien seniorineuvoloissa poikkeusolosuhteet huomioiden. Huolimatta rajoituksista ja sulkuajoista, omaishoitajien terveys- ja hyvinvointitarkastuksissa kävi noin puolet kaikista omaishoitajista. Kuitenkin Reisjärvellä tarkastukset toteutuivat lähes täysimääräisinä.

Omaishoidon vapaapäivien käyttäjien lukumäärä Selänteen terveys- ja vanhuspalveluissa oli 92 henkilöä, eli lähes puolet omaishoitajien kokonaislukumäärästä. Vapaat toteutuivat suurelta osin sijaishoidon toimeksiantosopimuksina tai vuorohoidossa. Uusia perhehoidon toimeksiantosopimuksia saatiin myös muutamille omaishoitoperheille. Hyvinvointipalveluissa omaishoidon vapaita käytti hieman yli puolet kaikista omaishoidettavista. Suurin osa näistä omaishoitajien vapaista toteutui tilapäishoidossa tai sijaishoidon toimeksiantosopimuksella. Kaikille omaishoitajille tarjotaan mahdollisuus vapaiden käyttöön, mutta osa omaishoitajista ei kokenut tarpeelliseksi käyttää palveluja. Koronaepidemian vuoksi omaishoitajien vapaita järjestettiin enemmän toimeksiantosopimuksilla, mikä lisäsi omaishoidon kustannuksia.

Päivätoimintaa on järjestetty jokaisella kuntayhtymän paikkakunnalla. Reisjärvellä päivätoimintaa on neljänä päivänä viikossa ja Haapajärvellä ja Pyhäjärvellä kaikkina arkipäivinä. Haapajärvellä ja Pyhäjärvellä ryhmäkoot olivat loppuvuodesta suuria, jopa yli 10 hengen kokoisia. Päivätoimintojen sisältöjä on kehitetty ja yhdenmukaistettu. Toiminta on toimintakykyä tukevaa, kuntouttavaa ja asiakkaan voimavarat huomioivaa. Päivätoimintakävijöille laaditaan yhdessä asiakkaan kanssa henkilökohtaiset tavoitteet ja suunnitelma tavoitteiden saavuttamiseksi. Päivätoiminta jouduttiin sulkemaan maaliskuun puolessa välissä koronatilanteen vuoksi ja avattiin uudelleen elokuussa normaalin kesätauon jälkeen. Päivätoiminnan kustannukset pysyivät talousarviossa. Kuljetus- ja ruokakustannukset pienenivät, mutta toisaalta asiakasmaksutuloja ei sulun aikana ollut. Päivätoiminnan

työntekijät tekivät sulun aikana töitä kotihoidossa, minkä johdosta palkkamenoissa ei ollut muutosta.

Päivätoiminta otti vuoden 2020 aikana käyttöön Videovisiti -etäyhteyskuvapalvelun ja sen avulla lähetettiin päivätoiminnasta ohjelmaa kotona asuville joulukuussa joulukalenterin muodossa. Toimintaa kehitetään edelleen vuonna 2021. Päivätoiminta hyödynsi myös maakunnallista KOTI TV:n pilotointia omassa toiminnassaan.

Arviointiyksikkö toimii Haapajärvellä Pääskysessä (16 paikkaa). Fysioterapeutti työskentelee säännöllisesti arviointiyksiköissä osana arviointi- ja kuntoutustiimiä. Pääskysessä hoidetaan pääasiassa Pyhäjärven ja Haapajärven asiakkaiden arviointeja, käyttöaste vuonna 2020 on ollut 83,8 %. Henkilökunnan työhyvinvointiin ovat vaikuttaneet palvelurakenneuudistuksessa esitetyt muutokset työyksikön toimintaan. Pyhäjärvellä arviointiyksikkö toimi terveystieteiden vuodeosaston yhteydessä helmi- maaliskuun ajan (4 paikkaa), mutta toiminta keskeytettiin toistaiseksi Koronaepidemian vuoksi 17.3.2020 alkaen. Reisjärvellä on 12-paikkainen arviointi- ja vuorohoitoyksikkö Arviida, joka toimi sekä osastona että arviointiyksikkönä 16.3.-12.5.2020 välisen ajan. Arviidan käyttöaste oli vuonna 2020 81,6 %. Myös Selänteen alueen vuorohoitaja toteutettiin keväällä Arviidassa.

Asiakas Päivätoiminta, omaishoito ja vuorohoito				
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2020	Toteuma, 31.12.2020
Mielekäs arjentuksen sisältäen päivätoimintaa ja sosiaalista kanssakäymistä.	Suunnitelmallinen ja tavoitteellinen päivätoiminta	Päivätoimintakävijöiden lukumäärä	116 asiakasta	Vuoden aikana yhteensä 114 asiakasta 14pv/vk
Omaishoitajien jaksamisen tukeminen	Monipuolinen ohjaus ja tuki ja koulutus.	toimintapäivien lukumäärä	15 pv/viikossa	50-100%
	Omaishoidon vapaapäivät /vuorohoito/perhehoito/päivätoiminta/toimeksiantosopimus/kotiin annettava palvelu	Omaishoitajien tarkastukset ryhmätoimintakerrat	100 %/ omaishoito/hoitajan tekemä	41% omaishoitajista käytti vapaapäiviä. Kaikille tarjotaan. 1 omh-valmennus 1 kine-ryhmä Kuntosali-ryhmä
			12viikkoa/asiakas/vuosi 100 % Kaikki omaishoitajat käyttävät vapaapäiviä	80%

Riittävästi toimintakykyä tukevaa tavoitteellista vuorohoittoa/arviointia- ja kuntouttavaa hoitoa	Vuorohoitopaikat toimivat aidosti toimintakykyä tukevana lyhytaikaishoitopaikkoina Arviointipaikat arviointijaksokäytössä	Vuorohoitojaksojen määrä/as/vuosi kuormitusaste Arviointijaksoasiakkaiden määrä ja hoidon kesto vuorokausina	100 % Arviointijakso-paikat: käyttöaste 100 %, arviointijakson kesto km 2 vk	100% Jaksojen kesto 2-4 vk Lisäys noin 50%
Turvallista kotona asumista tukipalveluiden ja hyvinvointiteknologian avulla	Tukipalvelut ja hyvinvointiteknologia kotona asumista tukevana palveluna saatavilla	Tukipalveluasiakkaat, joilla ei säännöllistä kotihoitoa Hyvinvointiteknologia käytössä kotihoito/tukipalveluasiakkailla	Vuoden 2017 tasoon lisäys asiakasmäärissä 30 % 70 asiakkaalla	47 Video-Visit laitetta ja 9 lääkeautomaattia, sekä turvapuhelimet
Palvelut (prosessit)				
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2020	Toteuma 31.12.2020
Toiminnaltaan monipuolinen tavoitteellinen päivätoiminta tukipalveluna kotona asumisen tukemiseen Omaishoitajien jaksamisen tukeminen monipuolisin tukitoimenpitein	Toiminnallista päivätoimintaa on tarjolla koko Selänteen alueella. Monipuolinen palveluvalikoima omaishoitajien jaksamisen tukemiseen.	Selänteen alueella toimivien päivätoiminta yksiköiden lukumäärä Omaishoitajien/omaishoidettavien osallistuminen ryhmä- ja päivätoimintaan	3 kpl Omaishoitajista 20 % osallistuu tarjottuun palveluun Viikko-ohjelmat tehty	3 kpl 18% osallistunut Viikko-ohjelmat tehdään

Tavoitteellista toimintakykyä ylläpitävää ja kotona asu- mista tuke- vaa vuoro- hoitoa	Vuorohoitojaksoille on laadittu päiväkohtainen tavoitteellinen toimintakykyä ylläpitävä/parantava sisältö	Viikko-ohjelmat tehtynä	100 %	Kaikille asiakkaille tavoitteelliset hoito- ja palvelusuunnitelmat ja jatkosuunnitelmat
		Yhdessä laaditut tavoitteelliset hoito- ja palvelusuunnitelmat jaksoille laadittuna.	100%	
Monipuolisen hyvinvointitek- nologian hyödyntäminen kotona asu- misen tur- vaajana	Erilaiset teknologiaratkaisut ovat käytettävissä	Jatkohoitosuun- telma laadittu		
		Teknologian hyödyntäminen vaihtoehtona koti- käynneille ja koti- käyntien luku- määrän vähentä- minen	Jos 4 käyn- tiä, niin 1 käynnin korvaami- nen tekno- logian rat- kaisujen avulla	Etäkäyntien mahdolli- suus kartoit- tettu sään- nöllisen ko- tihoidon asiakkail- la.
		Erilaisten hyvin- vointitek- nologian vaihtoehtojen luku- määrä	5 kpl	VideoVisit, turvapuhe- lin useat vaihtoehtot, lääkeauto- maatti
Henkilöstö				
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2020	Toteuma 31.12.2020
Moniammatillinen osaava ihmislähtöinen henkilökunta	Päivätoiminnassa ja vuorohoidossa on moniammatillinen koulutettu henkilöstö	Koulutuspäivät	3 pv /vuosi	1-2pv/vuosi
		Fysioterapeuttien, palveluohjaajien, sairaanhoitajien, kuntoutukseen suuntautuneiden lähihoitajien, ja toimintaterapeuttien lukumäärä	Ammatti- henkilöiden luku- määrä/yk- sikkö	Fysiotera- peutti 2-3 pv/vk, sai- raanhoita- jien ja lähi- hoitajien suuntautu- minen kun- toutukseen,

		Osaamiskartoi- tukset	Tehty	toimintete- rapia tarvit- taessa käy- tössä Kehityskes- kustelut henkilöstön kanssa käyty
Talous				
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2020	Toteuma 31.12.2020
Kustannuste- hokkaat tuki- palvelut ko- tona asumi- sen mahdol- listamiseksi	Palvelurakenteen toteutumi- nen/keventäminen tukipalveluja lisäämällä	Kotihoidon peit- tävyys 75v tehostetun palve- luasumisen peittä- vyys 75v Omaishoidon peittävyys Perhehoidossa asuvien osuus Tukipalveluiden osuus 75 v Kustannusten kohdentuminen kotiin annettaviin palveluihin %	max.13 Max 7% 6% 1 % 20 % 50 % kotiin annettavat palvelut	23% n. 9% Ikäihmiset 6,1% 1 asiakas 18% 50,86 % kustannuk- sista kotiin annettavissa palveluissa

Selänne palveluohjaus, päivätoiminta, omaishoito, arviointiyksikkö Suoritteet 2020						
Asiakas- ja palveluohjaus		TP20 YHT.	TP20 HPJ	TP20 PJ	TP20 RJ	ulko- kunta- laiset
Käynnit	kpl	976	407	453	116	
Yhteydenotot	kpl	738	313	313	112	
Yhteydenotot, alle 75-vuotiaat	kpl	196	98	76	22	
Yhteydenotot, yli 75-vuotiaat	kpl	542	215	237	90	

Ehkäisevät palvelut						
Asiakkaat, alle 75-vuotiaat	hlö	199	61	105	31	2
Asiakkaat, 75 vuotta täyttäneet	hlö	104	55	44	5	
Asiakkaat yhteensä kaikilta ikäryhmiltä	hlö	303	116	149	36	2
Käynnit, alle 75-vuotiaat	kpl	330	152	138	32	8
Käynnit, 75 vuotta täyttäneet	kpl	364	267	92	5	
Käynnit ikäryhmiltä yhteensä	kpl	694	419	230	37	8
joista käynnit 70 -vuotiaiden terveystar- kastuksessa	kpl	78	16	28	34	
Avopalvelut						
Asiakkaat, alle 75-vuotiaat	hlö	71	21	42	6	2
Asiakkaat, 75 vuotta täyttäneet	hlö	145	37	91	17	
Asiakkaat yhteensä kaikilta ikäryhmiltä	hlö	216	58	133	23	2
Käynnit, alle 75-vuotiaat	kpl	76	21	47	6	2
Käynnit, 75 vuotta täyttäneet	kpl	169	39	113	17	
Käynnit ikäryhmiltä yhteensä	kpl	245	60	160	23	2
Omaishoidon tuki						
Asiakkaat, alle 75-vuotiaat	hlö	67	39	20	8	
Asiakkaat, 75 vuotta täyttäneet	hlö	119	49	50	20	
Asiakkaat yhteensä kaikilta ikäryhmiltä	hlö	186	88	70	28	0
Omaishoidon vapaapäivien käyttäjät	kpl	92	38	36	18	
Lyhytaikainen tehostettu palveluasuminen						
Hoitopäivät, alle 75-vuotiaat	pv	2 465	1 054	585	826	
Hoitopäivät, 75 vuotta täyttäneet	pv	7 797	3 878	762	3 155	2
Hoitopäivät yhteensä	pv	10 262	4 932	1 347	3 981	2
Arviointihoitopäivät	pv	4 134	1 729	1 268	1 137	
Vuorohoitopäivät	pv	2 325	366	665	1 294	
Muut hoitopäivät	pv	4 140	1 984	358	1 798	
Paikkojen lukumäärä	kpl	33	16	3	14	
Arviointipaikat	kpl	8	4		4	
Vuorohoitopaikat	kpl	25	12	3	10	

Kotihoito

Vastuuhenkilö: Hoito- ja vanhustyönjohtaja Virpi Jaatinen

Toiminnan kuvaus: Alueen asukkaille tuotetaan yksilöllisiä palveluita palvelutarpeen mukaisesti. Kotihoidon palvelujen tarve arvioidaan moniammatillisen palveluohjauksen ja arviointijaksojen perusteella. Kotihoito on kuntouttavaa ja kotona asumista tukevaa moniammatillista toimintaa.

Toiminnan ja palveluiden toteutuminen: Kotihoidon toimintaa muokattiin koronaepidemian vaatimusten mukaisesti siten, että tiimit eriytettiin maaliskuun loppupuolella toimimaan erillisinä yksiköinä ja ne myös sijaitsivat erillään toisistaan. Eriyttäminen lisäsi jonkin verran henkilöstön tarvetta, koska tiimeistä ei pystytty auttamaan toisia. Tämä lisäsi henkilöstökustannuksia. Lisäksi tiimmeille jouduttiin vuokraamaan lisätiloja. Myös tiedonkulun ja muiden käytännön toimintojen suhteen eriyttäminen aiheutti haasteita. Kotihoidon henkilöstön sairaspöissaolot vähenivät

huomattavasti keväällä, mutta loppuvuodesta poissaolojen määrä kuitenkin vastasi edellisen vuoden lukuja. Seniorineuvolatoiminta oli myös tauolla reilun neljä kuukautta. Terveystarkastuksia ja muita ennaltaehkäiseviä palveluita on käynnistetty syksyllä ja niihin on suunnattu enemmän resurssia kuin aiemmin.

Kaikki uudet asiakkaat tulevat keskitetyn palvelutarpeen arvioinnin kautta ja palvelua tarvitsevat asiakkaat ohjautuvat kotihoitoon suunnitellun arviointijakson kautta. Arviointi tapahtuu yhdessä asiakkaan, läheisten, kotikuntoutustiimin ja kotihoidon/vuorohoidon kanssa Arviointihoitopäiviä arviointiyksiköissä on ollut Haapajärvellä 2424, Pyhäjärvellä 339 sekä Reisjärvellä 1468 päivää. Noin 80 % arviointijaksoilla olleista asiakkaista on jäänyt säännöllisen kotihoidon asiakkaaksi. Kotihoidossa olevat helmihoitajat osallistuvat arviointijaksoilla asiakkaan palvelutarpeen arviointiin. Kotihoidossa olevien fysioterapeuttien työnkuvaa on kehitetty ja he tukevat asiakkaan toimintakykyä kotona ja ohjaavat työntekijöitä kuntouttavaan toimintaan. Haapajärvellä ja Pyhäjärvellä on ollut vuoden 2020 aikana oma fysioterapeutti.

Kotihoidon asiakkaiden määrä on lisääntynyt. Asiakasmäärä oli joulukuussa 2020 428 asiakasta. Vuoden takaiseen lisäys on kaksitoista (12) asiakasta koko Selänteen alueella. Palvelutuntien määrä on lisääntynyt vuoden takaisesta 610,90 tuntia. Tämä kuvaa asiakkaiden avun tarpeen lisääntymistä kotihoidossa. Kotihoidon asiakkaista 50-80 % saa palvelua enemmän kuin kymmenen (10) tuntia/kuukaudessa.

Etäkotihoito on jo osa vakiintunutta toimintaa, Videovisit-kuvapalvelulaitteita on 47 asiakkaalla Selänteen alueella. Etäkäynnit toteutetaan keskitetysti koko Selänteen alueen asukkailla Haapajärven kotihoidosta. Videovisit-asiakkaille on kehitetty vuoden aikana oheispalvelua etäpalveluna. Joulukuulla käytössä oli kokeiluluontoisesti yhteisiä tuokioita joulukalenterin muodossa. Tavoitteena on ollut tuottaa kuntouttavaa toimintaa ja sosiaalista kanssakäymistä etälaitteiden avulla korona-aikana.

Toiminnanohjausjärjestelmän Hilkan optimointia on jatkettu ja se on keskitetty nimetyille työntekijöille. Työnjaon keskittämällä pyritään optimointiin ja laadun kehittämiseen. Kotihoidon laatua parannetaan NHG:n toteuttaman vertailukehittämisen raporttien pohjalta. Hoitotarvikejakelu on osa kotihoidon työnjakajien toimintaa, mutta hoitotarvikkeilla on oma kustannuspaikka terveyspalveluiden puolella täydentävien palvelujen alla.

Kotihoidon lääkäripalvelut ostetaan Espericare lääkäripalveluilta. Lääkärit pitivät vastaanottoa noin kahtena päivänä kuukaudessa jokaisella paikkakunnalla. Tällöin he ovat tehneet myös kotikäyntejä hoitajan kanssa. Lisäksi kotihoidon hoitajat ovat konsultoineet etänä lääkäreitä kotihoidon asiakkaiden asioista. Lääkäriresurssia on ostettu tarpeen mukaan vuoden aikana. Vuodelle 2020 talousarvioon ei oltu varattu määrärahaa lääkäripalvelun ostoon, mutta lääkäritilanteesta johtuen Selänteen omien lääkärin työpanosta ohjattiin muualle ja ikääntyneille hoidon jatkuvuuden turvaamiseksi ostettiin lääkäripalvelua.

Haapajärvellä oleva Haapakoti ja Reisjärvellä oleva Mansikka ovat ns. tukiasumisyksiköitä, joissa asiakkaat ovat kotihoidon palvelujen piirissä. Heille tuotetaan tehostettua kotihoitoa päivä ja iltapäivä. Lisäksi asukkaille järjestetään yksiköissä mahdollisuus yhteiseen ruokailuun ja ajanviettoon. Tällaisia välimuotoisia palveluja tarvitaan tulevaisuudessa yhä enemmän.

Kotisairaaloimintaa aloitettiin kehittämään maakunnallisesti, jolloin Selänne lähti mukaan pilotoimaan kotisairaala- ja maakuntamallin mukaan. Tavoitteena on vähentää päivystyskäyntejä ja sairaalapäiviä sekä lisätä lääketieteellistä osaamista säännöllisen palvelun piirissä kotona oleville. Kotisairaalan avulla mahdollistetaan erikoissairaanhoito ja perussairaanhoito tasoinen hoito asiakkaalle kotona silloin, kun se on mahdollista. Palliatiivinen hoito ja saattohoito kotona ovat osa kotisairaalan toimintaa. Toimintaa kehitetään yhteistyössä erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon, sosiaalipalveluiden ja ensihoidon kanssa. Vuoden 2020 aikana on Selänteen alueella koottu yhteinen

työryhmä suunnittelemaan kotisairaaloimintaa. Ryhmässä on mukana kotihoidon, osaston ja poliklinikan hoitajia sekä lääkäreitä. Ryhmän vetäjänä on ollut lääkäri Minna Mikkola.

Asiakas Kotihoito 2020				
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2020	Toteuma 31.12.2020
Mahdollistetaan ikääntyvien inhimillinen kotona asuminen.	Moniammatillinen henkilöstö	Asiakastyytyväisyys-kysely myös yhteistyö kumppaneille	100%	Asiakaspalautetta ei ole kerätty vuoden 2020 aikana.
	Toimintakykyä tukeva ja kuntouttava työote	Ergonomia-korttikoulutuksen suorittaneet henkilöstöstä	100 % suorittanut ergonomiakorttikoulutuksen	Henkilöstöltä edellytetään ergonomia-, kiinneste- ja validaatiokoulutuksiin osallistuminen.
	Asiakkaan yksilöllinen hoidon arvioiminen ja suunnitteleminen asiakkaan ja läheisten kanssa yhdessä RAI-mittaristoa hyödyntäen	Toimintakykymitaristo ADL, IADL Asiakkaan kanssa yhdessä laaditut hoito- ja palvelusuunnitelmat	Paranee tai pysyy ennallaan asiakkaan alku-tasoon verrattuna 100 %	Kaikille kotihoidon asiakkaille tehdään RAI-arviointi ja hoito- ja palvelusuunnitelma. Kaikille kotihoidon asiakkaille laaditaan hoito- ja palvelusuunnitelma
Palvelut (prosessit)				

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2020	Toteuma 31.12.2020
Oikean aikaiset ja tarpeiden mukaiset palvelut	Toimiva palveluohjaus ja kriteeristö	Kotona asuvien asiakkaiden suhteellinen osuus 75 v	93 %	91%
	Seniorineuvolan toiminta ohjaavana toimintana.	70-vuotisten terveystarkastusten määrä	100 %	Tehty 78 asiakkaalle. Toiminta keskeytyi pandemian vuoksi.
		Seniorineuvola-avo asiakkaiden määrä	150 henkilöä	
		Omaishoitajien terveystarkastusten määrä	100 %	225 henkilöä
		Seniorineuvola-käynnit	1200 käyntiä /vuosi	n. 50%
				300 käyntiä
Henkilöstö				
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2020	Toteuma 31.12.2020
Moniammatillinen ja tiimityöhön kykenevä henkilöstö	Osaava moniammatillinen motivoitunut henkilökunta	Toteutuneet koulutuspäivät	3 pv/vuosi	2 pv/vuosi
		Sairaslomapäivien lukumäärä	Sairaslomapäivien väheneminen % vuoden 2020 tasosta	Sairaslomapäivät vähenivät keväällä huomattavasti, mutta loppuvuodesta samalla tasolla edellisvuoteen verrattuna.
	Alueellinen tiimityöskentely koko alueella toiminnassa.	Asiantuntijoiden konsultointikerrat kotihoidossa	Päivittäin	Kotihoidoissa tiimit, joissa sairaanhoitaja
Talous				
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2020	Toteuma 31.12.2020

Toiminta järjestetään taloudellisesti ja tehokkaasti niin, että laadulliset tavoitteet säilytetään Kotihoidon asiakkaaksi kuntoutustien arviointijakson kautta	Kotihoidon toiminnanohjausjärjestelmän optimoinnin käyttöönotto Hoito- ja palvelusuunnitelmat ovat ajantasaiset Kotihoidon myöntäminen määräajaksi	Asiakastyöaika Hoito- ja palvelusuunnitelmien päivitys 3 kk välein ja tarvittaessa useammin. Säännöllisten kotihoidon asiakkaiden määrä	60% 100 % 5 % vähemmän vuoden 2019 tasoon	52% 90% Uusia säännöllisen kotihoidon asiakkaita 109 määrä kasvoi edellisvuoteen verrattuna
--	---	--	--	--

Selänne Kotihoito ja kotisairaala suoritteet 2020					
		TP20 YHT.	TP20 HPJ	TP20 PJ	TP20 RJ
Kotihoito					
Asiakkaat (summatason hetu), alle 75-vuotiaat	hlö	503	229	157	117
Asiakkaat (summatason hetu), 75 vuotta täyttäneet	hlö	848	326	356	166
Asiakkaat, alle 75-vuotiaat	hlö	503	229	157	117
Asiakkaat, 75 vuotta täyttäneet	hlö	848	326	356	166
Asiakkaat yhteensä kaikilta ikäryhmiltä	hlö	1 351	555	513	283
Säännölliset asiakkaat	hlö	454	161	206	87
joista uudet säännölliset asiakkaat	hlö	109	45	46	18
Tilapäiset asiakkaat	hlö	705	325	250	130
joista uudet tilapäiset asiakkaat	hlö	212	93	85	34
Käynnit, alle 75-vuotiaat	kpl	63 594	18 160	31 888	13 546
Käynnit, 75 vuotta täyttäneet	kpl	226 582	63 957	125 196	37 429
Käynnit ikäryhmiltä yhteensä	kpl	290 176	82 117	157 084	50 975
joista etäkäynnit	kpl	9 454	5 616	3 544	294
Asiakkaan luona suoritettut työtunnit	h	279 027	77 486	156 623	44 918
Tukipalvelut					
Asiakkaat, alle 75-vuotiaat	hlö	89	50	23	16
Asiakkaat, 75 vuotta täyttäneet	hlö	344	171	100	73
Asiakkaat yhteensä kaikilta ikäryhmiltä	hlö	433	221	123	89
Käynnit, alle 75-vuotiaat	kpl	13 846	8 093	2 280	3 473
Käynnit, 75 vuotta täyttäneet	kpl	50 958	29 008	5 640	16 310

Käynnit ikäryhmiltä yhteensä	kpl	64 804	37 101	7 920	19 783
Kotisairaala					
Käynnit, 75 vuotta täyttäneet	kpl	2 291	1 103	941	247
Käynnit ikäryhmiltä yhteensä	kpl	2 291	1 103	941	247

Toimintatuotot ja –menot

Terveys- ja vanhuspalvelut kotiin annettavat palvelut									
	Alkup. TA 20	TA muutos	muut. TA 20	Tot 2020	Tot %	Erotus €	TP 2019	Muutos 19/20	
C20 Haapajärven palvelut	-2 891 000,00	4 000,00	-2 887 000,00	-2 644 280,31	91,59 %	242 719,69	-2 864 566,92	-220 286,61	
A3100 TOIMINTATUOTOT	684 450,00		684 450,00	858 484,90	125,43 %	174 034,90	689 210,88	-169 274,02	
A4100 TOIMINTAKULUT	-3 568 150,00	4 000,00	-3 564 150,00	-3 499 149,73	98,18 %	65 000,27	-3 548 069,47	-48 919,74	
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-7 300,00		-7 300,00	-3 615,48	49,53 %	3 684,52	-5 708,33	-2 092,85	
C40 Pyhäjärven palvelut	-3 434 860,00	-280 000,00	-3 714 860,00	-3 510 362,27	94,50 %	204 497,73	-3 553 186,56	-42 824,29	
A3100 TOIMINTATUOTOT	520 300,00		520 300,00	601 549,41	115,62 %	81 249,41	544 338,32	-57 211,09	
A4100 TOIMINTAKULUT	-3 949 760,00	-280 000,00	-4 229 760,00	-4 109 828,36	97,16 %	119 931,64	-4 089 497,08	20 331,28	
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-5 400,00		-5 400,00	-2 083,32	38,58 %	3 316,68	-8 027,80	-5 944,48	
C50 Reisjärven palvelut	-1 182 690,00	10 000,00	-1 172 690,00	-1 136 406,62	96,91 %	36 283,38	-1 149 814,87	-13 408,25	
A3100 TOIMINTATUOTOT	303 100,00	20 000,00	323 100,00	339 643,84	105,12 %	16 543,84	298 415,65	-41 228,19	
A4100 TOIMINTAKULUT	-1 483 440,00	-10 000,00	-1 493 440,00	-1 474 909,95	98,76 %	18 530,05	-1 446 482,52	28 427,43	
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-2 350,00		-2 350,00	-1 140,51	48,53 %	1 209,49	-1 748,00	-607,49	
Kaikki yhteensä	-7 508 550,00	-266 000,00	-7 774 550,00	-7 291 049,20	93,78 %	483 500,80	-7 567 568,35	-276 519,15	

Asumispalvelut ja perhehoito

Vastuuhenkilö: Hoito- ja vanhustyönjohtaja Virpi Jaatinen

Toiminnan kuvaus: Asumispalvelun vaihtoehtoja ovat perhehoito, tuettu asuminen ja tehostettu asumispalvelu omana toimintana tai palvelusetelillä. Käytössä on sähköinen palvelusetelijärjestelmä PSOP. Tehostetun palveluasumisen päätöksenteossa käytetään RAI-arviointijärjestelmää ja päätöksenteko tapahtuu moniammatillisessa SAS-ryhmässä (suunnittele, arvioi, sijoita).

Toiminnan ja palveluiden toteutuminen: Selänteen alueella ei ollut perhehoidon yksiköitä 31.12.2020. Pyhäjärven perhehoitokoti, jossa asiakkaat kävivät vuorohoitojaksoilla, lopetti toimintansa koronaepidemian vuoksi keväällä 2020. Vuoden 2020 aikana pitkäaikaisessa perhehoidossa on ollut 5 asiakasta, joista 4 on siirtynyt vuoden aikana tehostetun palveluasumisen piiriin. Reisjärvellä pitkäaikaisessa perhehoidossa olleet kolme asiakasta siirtyivät tehostetun palveluasumisen piiriin, samoin yksi Lohjalla perhehoitokodissa ollut asiakas. Lyhytaikaista, asiakkaiden kotona tapahtuvaa perhehoitoa käytetään säännöllisesti. Lyhytaikaisessa ja osa-aikaisessa perhehoidossa on 30 asiakasta. Syksyllä 2020 perhehoidon valmennuksen kävi viisi henkilöä iäkkäiden palveluihin.

Selänteen omia tehostetun palveluasumisen paikkoja on Haapajärvellä Koivikon Peipposessa 24 paikkaa ja Reisjärven Honkalinnassa 21 paikkaa. Pyhäjärvellä ei ole lainkaan Selänteen omia tehostetun palveluasumisen paikkoja. Selänteen omat tehostetun palveluasumisen yksiköt ovat olleet koko ajan täynnä. Haapajärven Peipposessa siirryttiin pesulapalveluissa ostopalveluun, johon ei oltu talousarviossa varauduttu. Ruokahuollossa vaihdettiin palveluntuottajaa, jonka myötä ruokahuollon kustannukset olivat arvioitua pienemmät. Honkalinnassa ei tapahtunut vuoden 2020 aikana toiminnallisia muutoksia.

Palvelusetelintuottajaksi on hyväksytty Attendo Järvenhelmi ja Attendo Ruusula, Lampelan Palvelukoti, Karpalokoti, Hoivakoti Paavola, Espero Hoivakoti Jaatinen Espero Ylivieska ja Attendo Variskylä. Palvelusetelipalvelujen osalta siirryttiin maaliskuun 2020 alusta sähköiseen palvelusetelijärjestelmään (PSOP). Samalla otettiin käyttöön uusi kuntayhtymähallituksen hyväksymä palvelusetelin arvolaskelma. Palvelusetelikustannukset olivat 5 % pienemmät kuin oli arvioitu. Yksityisillä palveluntuottajilla oli paikkoja vapaana Pyhäjärvellä (10 paikkaa) vuoden 2020 lopussa. Reisjärven ja

Haapajärven yksiköt olivat täynnä. Myönteisiä palveluasumispäätöksiä tehtiin vuonna 2020 aikana 58 kpl ja kielteisiä 32 kpl.

Palveluasumisessa on kiinnitetty huomiota kuntouttavaan työotteeseen, yksilölliseen ja asiakasläh-
töiseen palveluun. Työntekijöitä on koulutettu kinestetiikan käyttöön, josta lähes kaikki työntekijät
ovat käyneet peruskurssin. Selänteen alueelle saatiin myös kaksi kinestetiikan tutoria, jotka koulutta-
vat ja vievät kinestetiikan käytäntöön. Asiakkaan hoidossa toteutetaan asiakkaan/omaisten kanssa
yhteistyössä laadittua hoito- ja palvelusuunnitelmaa. Hoito- ja palvelusuunnitelmat arvioidaan ja päi-
vitetään säännöllisesti ja aina toimintakyvyn oleellisesti muuttuessa.

Turvallinen lääkehoito on ollut yhtenä kehittämiskohteena Selänteen asumispalveluissa. Asiakkailla
on lääkkeiden annosjakelu käytössä. Annosjakelua on edellytetty myös yksityisiltä palveluntuottajilta

Kotisairaaloiminta on ollut aktiivista ja asiakkaan loppuvaiheenhoitoon on kiinnitetty erityistä huo-
miota. Hoito on toteutettu STM:n saattohoito periaatteita noudattaen. Kotisairaaloiminta on järjes-
tetty myös yksityisiin palveluasumisen yksiköihin tarvittaessa. Lääkäripalvelua on järjestetty kaikkiin
tehostetun palveluasumisen yksiköihin Esperi lääkäripalveluiden kautta. Jokaisella yksiköllä on oma
lääkäri, joka vastaa asiakkaiden lääketieteellisten hoitosuunnitelmien tekemisestä. Lääkärit käyvät
säännöllisesti yksiköissä ja lisäksi yksiköille on järjestetty etäkonsultaatiomahdollisuus.

Selänteen omille tehostetun palveluasumisen yksiköille on aloitettu syksyllä 2020 yhteinen kehittä-
misprojekti. Projektin aluksi yksiköiden työntekijät ovat käyneet tutustumassa toistensa yksiköihin ja
vaihtaneet kokemuksia. Yksiköiden esimiehet ovat saaneet sparrausta Konstituutti Oy:ltä yksiköiden
kehittämiseen. Kehittämisen tavoitteina ovat toimintojen yhtenäistäminen, kuntouttavan työn omak-
suminen ja henkilöstön hyvinvointi.

Asiakas Tehostettu palveluasuminen 2020				
Strategiset päämäärät	Kriittiset me- nestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2020	Toteuma 31.12.2020
Asiakkaan in- himillinen ja turvallinen elämä toimin- takykyä tu- kien omassa kodissa lop- puun saakka, tarvittaessa kotisairaalan turvin.	Asiakkaan yk- silöllinen hoi- don arvioimi- nen ja suunnit- teleminen asi- akkaan ja lä- heisten kanssa yhdessä RAI- mittaristoa hyödyntäen	Asiakkaan kanssa yhdessä laaditut hoito- ja palvelu- suunnitelmat	100 %	98%
Palvelut (prosessit)				
Strategiset päämäärät	Kriittiset me- nestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2020	Toteuma 31.12.2020

Oikea-aikaiset palvelut ,ja monipuolinen palvelutarjonta mahdollisuudet huomioda asiakkaan yksilölliset palvelutarpeet	Toimiva palveluohjaus ja kriiteeristö.	Tehostetussa palveluasumisessa yli 75 v	Enintään 7 % yli 75	n. 9%
Turvallinen akuutti sairaanhoito ja elämän loppuvaiheen hoito	Toimiva palveluprosessi kotisairaaloiminnassa ja saattohoidossa	Alle 75 vuotiaista	1 %	0,1%
		Kotisairaalamuokaudet	600 vrk	Kotisairaalamuokanteja 2291 kpl
		Palveluprosessikuvaus	Tehty	tehty
Henkilöstö				
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2020	Toteuma 31.12. 2020
Ihmislähtöinen osaava henkilöstö	Henkilöstön asenne ja sitoutuneisuus ihmislähtöiseen ajattelumalliin.	Osaamiskartoitus	Tehty 100 %	Tehty 80%, henkilöstölle pidetty tsemppikeskustelut
	Ammatillisen osaamisen päivittäminen säännöllisesti.	Asiakastyytyväisyyskysely	Tehty kaikille asiakkaille, omaisille ja henkilökunnalle	Asiakastyytyväisyyskysely omaisille ja asiakkaille tehty
		Kehittämispäivät	Neljä ilta-päivää/vuosi	kolme ilta-päivää kehittämisprojektin merkeissä
Koulutus-päivät	3 pv/vuosi Tunteva-koulu-tus /10 työntekijää/yksikkö Kineste-tiikka-kou-lutus /2 – 3 työntekijää/yksikkö	Henkilöstön edellytetään osallistuvan kinestetikan ja validaatiokoulutukseen		
Talous				
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2020	Toteuma 31.12.2020

Ympäri vuorokautisen hoitopäivien määrällinen lasku tehostamalla avopalveja	Toimivat ja joustavat palveluprosessit SAS -työryhmän toiminta yhdessä kotiutustiimin kanssa	Palveluprosessien yhtymäpinnat kuvattuna SAS-työryhmän kokoontumiset kotiutustiimin kanssa ja myönnetty uudet palvelusetelit ja oman toiminnan paikat	Palveluprosessit kuvattuna Uudet myönnetty palveluasumisen paikat vuoden 2019 tasolla koko kuntayhtymän alueella.	Tehty Tehostetun palveluasumisen palvelusetelit ovat vähentyneet 4 myönnettyä edellisestä vuodesta. Oman toiminnan paikkojen määrä on säilynyt ennallaan. Myönteisiä päätöksiä 58 kpl.
---	---	--	--	--

		TP20 YHT.	TP20 HPJ	TP20 PJ	TP20 RJ	Ulko- kunnat
Selänne Asumispalvelut suoritteet 2020						
Lyhytaikainen perhehoito						
Asiakkaat	hlö	10	2	8		
Hoitopäivät, alle 75-vuotiaat	pv	7	5	2		
Hoitopäivät, 75 vuotta täyttäneet	pv	162	1	161		
Hoitopäivät yhteensä	pv	169	6	163	0	0
Kokoaikainen perhehoito						
Asiakkaat	hlö	5	0	2	3	
Hoitopäivät, 75 vuotta täyttäneet	pv	1 096	0	731	365	
Hoitopäivät yhteensä	pv	1 096	0	731	365	0
Osa-aikainen perhehoito						
Asiakkaat	hlö	19	6	12	1	
Hoitopäivät, alle 75-vuotiaat	pv	2	1	1	0	
Hoitopäivät, 75 vuotta täyttäneet	pv	389	157	223	9	
Hoitopäivät yhteensä	pv	391	158	224	9	0
Pitkäaikainen tehostettu palveluasuminen						
Hoitopäivät, alle 75-vuotiaat	pv	6 505	3 358	2 800	347	
Hoitopäivät, 75 vuotta täyttäneet	pv	61 231	21 598	27 419	11 727	487
Hoitopäivät yhteensä	pv	67 736	24 956	30 219	12 074	487
Paikkojen lukumäärä	kpl	182	62	83	35	2

Toimintatuotot ja -menot

Terveys- ja vanhuspalvelut asumispalvelut	Alkup. TA 20	TA muutos	muut. TA 20	Tot 2020	Tot %	Erutus €	TP 2019	Muutos 19/20
C20 Haapajärven palvelut	-2 841 160,00	126 000,00	-2 715 160,00	-2 658 893,58	97,93 %	56 266,42	-2 875 461,87	-216 568,29
A3100 TOIMINTATUOTOT	612 650,00	130 000,00	742 650,00	820 864,90	110,53 %	78 214,90	570 496,02	-250 368,88
A4100 TOIMINTAKULUT	-3 443 410,00	-4 000,00	-3 447 410,00	-3 471 498,02	100,70 %	-24 088,02	-3 439 129,45	32 368,57
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-10 400,00		-10 400,00	-8 260,46	79,43 %	2 139,54	-6 828,44	1 432,02
C40 Pyhäjärven palvelut	-2 992 400,00	375 000,00	-2 617 400,00	-2 786 629,15	106,47 %	-169 229,15	-2 967 656,38	-181 027,23
A3100 TOIMINTATUOTOT	32 300,00	80 000,00	112 300,00	156 874,00	139,69 %	44 574,00	261 221,63	104 347,63
A4100 TOIMINTAKULUT	-3 024 700,00	295 000,00	-2 729 700,00	-2 942 876,52	107,81 %	-213 176,52	-3 228 524,86	-285 648,34
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET				-626,63		-626,63	-353,15	273,48
C50 Reisjärven palvelut	-1 775 860,00	70 000,00	-1 705 860,00	-1 640 377,62	96,16 %	65 482,38	-1 523 235,85	117 141,77
A3100 TOIMINTATUOTOT	438 000,00		438 000,00	596 772,82	136,25 %	158 772,82	444 302,29	-152 470,53
A4100 TOIMINTAKULUT	-2 211 560,00	70 000,00	-2 141 560,00	-2 233 871,15	104,31 %	-92 311,15	-1 964 902,04	268 969,11
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-2 300,00		-2 300,00	-3 279,29	142,58 %	-979,29	-2 636,10	643,19
Kaikki yhteensä	-7 609 420,00	571 000,00	-7 038 420,00	-7 085 900,35	100,67 %	-47 480,35	-7 366 354,10	-280 453,75

Vuodeosastot

Vastuuhenkilö: Ylilääkäri Kirsi Kiukaanniemi, Hoitotyönjohtaja Tarja Vaitiniemi

Toiminnan kuvaus: Akuutti vuodeosastolla hoidetaan akuutisti sairaita asiakkaita silloin kun heidän lääketieteellistä hoitoa ei voida toteuttaa kotona tai ympärivuorokautisen hoivan yksikössä. Hoito on toimintakykyä tukevaa ja edistävää hoitoa.

Toiminnan ja palvelun toteutuminen: Akuuttiosastoilla koronaepidemia aiheutti muutoksia toimintaan kevään aikana. Pyhäjärven akuuttiosasto muutettiin Selänteen infektio-osastoksi 17.3.-11.5.2020 väliseksi ajaksi ja Reisjärven Arviida muutettiin akuuttiosastoksi ajalle 16.3.-12.5.2020. Infektiopotilaille on Pyhäjärven osastolla edelleen 10 paikkaa, joita käytetään tarpeen mukaisesti Selänteen infektipotilaiden hoitoon, mutta muutoin osasto toimii normaalisti.

Haapajärven vuodeosaston käyttöaste on ollut 92,3 %, potilasvaihtuvuus viisi (5)/vrk ja keskimääräinen hoitoaika seitsemän vuorokautta. Haapajärven osastolla on hoidettu Selänteen ulkopuolelta tulevia potilaita 565 vuorokautta eli noin kaksi paikkaa on ollut ulkokuntalaisten käytössä. Palvelurakennemuutos ja siitä johtuvat yhteistoimintaneuvottelut ovat aiheuttaneet henkilökunnalle paljon paineita ja mietintää, mikä on vaikuttanut osaston henkilökunnan työhyvinvointiin. Tilanne on vaikuttanut myös rekrytointiin Selänteelle henkilökunnan saatavuuteen ja sitoutumiseen akuuttiosastolla.

Pyhäjärven osaston käyttöaste on ollut 77,4 %. Potilasvaihtuvuus on viisi (5)/vrk ja keskimääräinen hoitoaika seitsemän vuorokautta. Pyhäjärven osasto toimi infektio-osastona 17.3.-11.5.2020 välisenä aikana, mikä laski vuodeosaston käyttöastetta viime vuonna. Selänteen ulkopuolisia potilaita on hoidettu osastolla 566 vuorokautta eli lähes kaksi paikkaa. Osastonlääkärin työtä on jouduttu osittamaan, mikä on lisännyt osaston kustannuksia.

Reisjärven asukkaita on hoidettu akuuttiosastoilla yhteensä 987 vrk, keskimäärin 2,7/vrk. Lisäksi 16.3.-12.5.2020 Reisjärven osastolla hoidettiin Reisjärven potilaita 336 vrk.

Akuuttihoiton osalta talousarviot alittuivat. Haapajärven osaston toteuma oli 76,60 %, Pyhäjärven 90,14 % ja Reisjärven osastot ja toiminta oli 59,81 %.

Asiakas	Vuodeosastot			
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2020	Toteuma 31.12.2020
Selänteen asiakkaalle järjestetään toimintakykyä tukeva akuutisairaanhoido	Yksilöllinen, asiakaslähtöinen hoito ja kuntoutus	Hoitojakson kesto/vrk	4 - 6vrk 4 h/vrk	7 vrk sekä Haapajärven että Pyhäjärven osastoilla. Kuntouttavaa

		Kuntouttava asiakastyö-aika/vrk		työaikaa ei ole mitattu.
Palvelut (prosessit)				
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2020	Toteuma 31.12. 2020
Kotiutusprosessin hallinta ja kehittäminen	Kotikuntoutustiimin toiminta Selänteen alueella Toimiva hoidon porrastus ja ohjaus	Kuukauden sisällä päivystyskäynnit Selänteen alueella Missä asuu puolen vuoden kuluttua kotiutumisesta	Kotiutusprosessiohjaa toimintaa. Tavoitteena ei käyntejä avovastaanotolla kuukauden sisällä Kotona asuu 94 % ilman palveluita.	Kotiutushoitaja toimii aktiivisesti kotiutusprosessissa yhteistyössä osaston henkilökunnan kanssa. Ei ole mitattu. Osastolla hoidetuista potilaista ei ole saatu raporttia puolen vuoden kuluttua kotiutumisesta. Kaikista yli 75-vuotiaista 91% asuu kotona ja noin 9% tehostetussa palveluasumisessa.
Henkilöstö				
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2020	Toteuma 31.12 2020
Hyvän hoidon osaamisen varmistaminen koulutuksella	Osaava moniammatillinen motivoitunut henkilökunta	Fysioterapeutin/ toimintaterapeutin työpanos /osasto Koulutuspäivät/hlö	5pv/fysioterapeutin palvelut osastolla ja toimintaterapeutti saatavilla. 3 pv/hlö/v	Fysioterapeutti/kuntotohoitaja paikalla 5pv/vk. Kokonaisvastuu asiakkaan kuntoutusprosessista. 2 pv/hlö/v Koulutuksia vähemmän koronaepidemian vuoksi.
Talous				
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2020	Toteuma 31.12.2020
Vain akuuttihoitoa tarvitsevat asiakkaat vuodeosastolla ja vain tarvittavan ajan	Oikea-aikainen hoidon ja palvelutarpeen arviointi	Akuuttisairaanhoitopäivien lukumäärä Selänteen vuodeosastoilla Selänteen	17000 akuuttisairaanhoitopäivää/vuosi	14194 hoitopäivää/vuosi Joista Selänteen alueen asukkaiden hoitopäiviä 13063 hoitopäivää.

		alueen asuk- kaille/vuosi		Mukaan on laskettu myös Reisjärven osaston hoitopäivät kevään ajalta.
--	--	------------------------------	--	--

Selänne Akuuttivuodeosasto suoritteet 2020		TP20 YHT.	TP20 HPJ	TP20 PJ	TP20 RJ	Ulkokun- nat
Akuutti-, kuntoutus- ja lyhytaikaishoi- topaikat						
Hoitopäivät, alle 75-vuotiaat	pv	4 785	1 996	2 001	364	424
Hoitopäivät, 75 vuotta täyttäneet	pv	9 409	3 282	4 461	959	707
Hoitopäivät yhteensä	pv	14 194	5 278	6 462	1 323	1 131
Paikkojen lukumäärä	kpl	55	20	21	14	

Toimintatuotot ja -menot

Terveys- ja vanhuspalvelut vuodeosastot	Alkup. TA 20	TA muutos	muut. TA 20	Tot 2020	Tot %	Erotus €	TP 2019	Muutos 19/20
C20 Haapajärven palvelut	-1 463 160,00	-130 000,00	-1 593 160,00	-1 220 295,94	76,60 %	372 864,06	-1 435 344,43	-215 048,49
A3100 TOIMINTATUOTOT	445 000,00	-130 000,00	315 000,00	750 623,46	238,29 %	435 623,46	482 064,23	-268 559,23
A4100 TOIMINTAKULUT	-1 891 660,00		-1 891 660,00	-1 966 886,20	103,98 %	-75 226,20	-1 910 993,87	55 892,33
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-16 500,00		-16 500,00	-4 033,20	24,44 %	12 466,80	-6 414,79	-2 381,59
C40 Pyhäjärven palvelut	-1 585 400,00	-80 000,00	-1 665 400,00	-1 501 191,15	90,14 %	164 208,85	-1 621 834,00	-304 549,99
A3100 TOIMINTATUOTOT	420 000,00	-80 000,00	340 000,00	759 201,08	223,29 %	419 201,08	527 484,27	-231 716,81
A4100 TOIMINTAKULUT	-1 993 950,00		-1 993 950,00	-2 254 802,60	113,08 %	-260 852,60	-2 134 427,26	120 375,34
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-11 450,00		-11 450,00	-5 589,63	48,82 %	5 860,37	-14 891,01	-9 301,38
C50 Reisjärven palvelut	-202 050,00	-20 000,00	-222 050,00	-322 746,43	145,35 %	-100 696,43	-627 296,42	-304 549,99
A3100 TOIMINTATUOTOT		-20 000,00	-20 000,00	14 510,71	-72,55 %	34 510,71	148 698,83	134 188,12
A4100 TOIMINTAKULUT	-194 000,00		-194 000,00	-337 222,69	173,83 %	-143 222,69	-773 780,08	-436 557,39
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-8 050,00		-8 050,00	-34,45	0,43 %	8 015,55	-2 215,17	-2 180,72
Kaikki yhteensä	-3 250 610,00	-230 000,00	-3 480 610,00	-3 044 233,52	87,46 %	436 376,48	-3 684 474,85	-640 241,33

9.3.3 Vastaanottopalvelut

Vastuuhenkilö: Ylilääkäri Kirsi Kiukaanniemi ja hoitotyönjohtaja Tarja Vaitiniemi

Toiminnan kuvaus: Vastaanottopalvelut toimivat kaikissa Selänteen kunnissa. Ne tarjoavat kiireetöntä ja kiireellistä hoitoa tarpeen mukaan kaikissa Selänteen alueen kunnissa lähipalveluna.

Toiminnan ja palvelun toteutuminen: Kiireettömät lääkäreiden ja hoitajien vastaanottopalvelut ovat toimineet supistetusti koronaepidemian vuoksi maaliskuun lopusta toukokuun loppuun. Kiireetön vastaanottotoiminta oli myös suljettuna heinäkuussa. Päivystyspalvelu on toiminut ilman lääkärin ostopalvelua. Lääkäreiden rekrytointia on hoitanut yksityinen rekrytointiyritys Medimanageri yhdessä Selänteen kanssa. Etävastaanottoja on ollut mahdollista pitää Videovisitt-kuvayhteyspalvelun kautta. Henkilökunta on saanut koulutusta etävastaanottoihin ja välineitä on päivitetty vaatimusten mukaisiksi. Projektin etävastaanottojen käynnistämiseksi aloitettiin syyskuussa ja se on edennyt hyvin. Käyttö oli vuoden 2020 aikana vielä vähäistä.

Myös lääkäripäivystyksen toimintaa muutettiin koronaepidemian johdosta: Pyhäjärvellä toimi normaalin päivystyksen lisäksi koko Selänteen alueen infektiovastaanotto, jossa hoidettiin kaikki Selänteen alueen infektiopotilaat. Infektiovastaanotolla olivat vuorollaan työssä kaikkien Selänteen kuntien lääkärit ja hoitajat. Tämän lisäksi myös kotihoidon ja työterveyshuollon hoitohenkilökunta työskenteli infektiovastaanotolla. Virka-ajan ulkopuolella päivystyksessä Oulaisissa, Kokkolassa ja Iisalmessa on käyty yhteensä 1073 kertaa eli keskimäärin noin 4-5 käyntiä/vuorokausi ja sen lisäksi päivystyksessä on hoidettu puhelinkonsultaatioita 1144 kertaa.

Koronaepidemian aikana henkilökunnan suojautumiseen tarvittavat varusteet (maskit, hanskat, takit ja muut tarvittavat varusteet) on tilattu kootusti terveyskeskusten varastoihin ja jaettu

henkilökunnalle kerran viikossa. Suojavarusteiden kustannukset on kirjattu kunnittain pandemiaan varautumisen kustannuspaikalle. Koronanäytteitä on otettu 1.8.2020 alkaen ajanvarauksella arkipäivisin kaikissa Selänteen terveyskeskuksissa. Koronaa sairastavien ja koronaan altistuneiden selvitystä on pääasiassa tehty suunterveydenhuollon henkilökunnan toimesta. Kaikkiaan Selänteessä on koulutettu koronaselvitystyöhön yhteensä 25 henkilöä.

Lääkärin vastaanottokäyntejä on toteutunut 16 % vähemmän kuin edellisenä vuonna johtuen kevään kiireettömien palveluiden sulusta. Hoitajien osalta käyntejä on toteutunut 25 % vähemmän johtuen kiireettömien asiantuntijasairaanhoidajien vastaanottojen sulkemisesta keväällä koronaepidemian johdosta. Syksyn aikana toiminta palautui normaaliksi ja kaksi uutta Tulppa- ryhmää on aloittanut syyskuussa 2020.

TeleQ-takaisinsoittopalvelussa on käsitelty viestejä ja puheluita 80 % enemmän verrattuna viime vuoteen. Suurin syy soittojen lisääntymiseen on koronaepidemian mukanaan tuomat ajanvaraukset ja hoidontarpeen arvioinnit. Klinik -sähköiseen yhteydenottopalveluun tuli myös 45 % enemmän yhteydenottoja (3459) kuin vuonna 2019. Sähköisiin yhteydenottoihin vastaamisen keskimääräinen aika oli vuonna 2020 7,5 tuntia. Klinik-palvelussa tavoitteena on vastausaika 24 tunnin kuluessa, mikä alittui vuoden 2020 aikana.

Vastanottopalvelut ovat pysyneet talousarviossa Haapajärvellä ja Pyhäjärvellä. Reisjärven talousarvio on ylittynyt virheellisesti arvioitujen päivystyspalveluiden ostojen takia.

Asiakas 2020				
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestyskijät	Mittari	Tavoitetaso 2020	Toteuma 31.12.2020
Vastaanottopalveluiden saatavuuden turvaaminen asiakaille	Palveluiden toteuttamisessa painotetaan sähköisiä, ennaltaehkäiseviä ja monimuotoisia palveluita Toimivat hoitajien ja lääkärin vastaanottopalvelut Palveluohjaus	Ryhmävastaanottojen määrä sähköisten yhteydenottojen määrä omahoitopalveluiden käyttäjien määrä Omakannan käyttö T3 hoidon tarpeen arviointi 3 pv sisällä Hoitosuunnitelma paljon palveluja käyttäville asiakaille	Elintaparyhmät 20 ryhmävastaanottoa/160 asiakasta 10 % yhteydenottoista 10 % kuntalaisista 100 % 14 pv 5-10 hoitosuunnitelmaa/vastuuhenkilö	Elintaparyhmät eivät ole toteutuneet, koronaepidemiasta johtuen. Yhteydenotoista sähköisiä on 8,5%. Omahoitoalustaa ei ole otettu käyttöön. T3 aika on vaihdellut välillä 14-20pv. Vain yksittäisiä hoitosuunnitelmia on tehty asiantuntijasairaanhoidajien toimesta.
Palvelut (prosessit)				

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestyskijät	Mittari	Tavoitetaso 2020	To-teuma31.12.2020
Hoito- ja palvelu-prosessien kehittäminen asiakasläh-töisesti	Toimivat hoi-toketjut ja palvelupro-ssit	Asiakkaan läpi-menoaika	Kiirevastaan-otto-potilaan läpimeno-aika 2 h Kiireettömän poti-laan vastaanotto-aika 21 vrk Kuvatut prosessit ohjaavat toimintaa	Läpimenoaikaa ei ole mitattu. Kiireettömän poti-laan vastaanotto-aika saadaan pää-sääntöisesti 21 vrk kuluessa. Prosessit on ku-vattu, päivitystä ei ole tehty. Eivät ole käytössä riittävästi palveluohjeuksessa.
Henkilöstö				
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestyskijät	Mittari	Tavoitetaso 2020	To-teuma31.12.2020
Ihmislähtöinen hoi-totyö	Osaava, asia-kaslähtöinen, sitoutunut, moniamma-tillinen hen-kilökunta	Osaamiskartoi-tus Virkalääkärei-den määrä Asiantuntija-saira-an-hoita-jien määrä Asiakastyyty-väisyys-kysely	Tehty koko henki-lökunnalle Virat/vakanssit täytetty vakitui-sella henkilökun-nalla Asiakastyytyväi-syyskysely vuoden 2020 aikana	Osaamiskartoituk-sia ei tehty. Vapautuneita va-kansseja ei laitettu syksyllä avoimeksi, koska palvelura-kennemuutoksesta johtuen yhteistoi-mintaneuvotteluja käytiin syksyn ai-kana. Tehtäviä on hoidettu sijaisuuk-silla. Roidu- asiakaspa-laute käytössä-
Talous				
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestyskijät	Mittari	Tavoitetaso 2020	Toteuma 31.12.2020
Kustannustehok-kaat valtakunnalli-sesti vertailukel-poiset vastaanotto-palvelut	Vähennetään yksityisiä os-topalveluja	Ostopalvelujen määrä/€/vuosi	Ostona vain akuuttivastaanot-topalvelut	Vastaanotoille on jouduttu alku-vuonna ostamaan lääkäripalvelua yh-teensä Selänne: 140 000 €

	Hoitajan vastaanottopalvelujen tehostaminen Lääkärissurssien oikea kohdentaminen	Hoitajien käynnit kaikista avokäynneistä Lääkärien käynnit/avokäynneistä	60 % 40 %	Hpj 26 013 €, Pj 97 269 € ja Rj 16 939 €. Lisäksi Pyhäjärven osastolle on joudu- tettu ostamaan lääkäreitä. 56% 44% Korona on vähentänyt asiakkaiden vastaanottokäyn- tejä. Toisaalta taas puheluiden määrää on kasvanut ja työ- aika on jakautunut poikkeuksellisesti vuoden 2020 aikana
--	---	---	------------------	---

Selänne Vastaanottopalvelut suoritteet 2020 Tilinpäätös 2020		TP20 YHT.	TP20 HPJ	TP20 PJ	TP20 RJ	Ulkokun- nat
Lääkäripalvelut						
Asiakkaat	hlö	9 525	3 924	3 966	1 203	432
Käynnit, alle 18-vuotiaat	kpl	1 563	827	515	153	68
Käynnit, 18-74 -vuotiaat	kpl	10 936	4 224	4 812	1 418	482
Käynnit, 75 vuotta täyttäneet	kpl	4 137	1 388	2 172	526	51
Joista käynnit päivystyksessä	kpl	8 128	3 492	4 076	196	364
Puhelinkonsultaatiot	kpl	1 763	942	487	279	55
Hoitajapalvelut						
Asiakkaat	hlö	12 022	5 160	4 228	2 076	558
Käynnit, alle 18-vuotiaat	kpl	1 843	922	410	390	121
Käynnit, 18-74 -vuotiaat	kpl	16 595	8 291	5 259	2 456	589
Käynnit, 75 vuotta täyttäneet	kpl	5 913	2 467	2 516	851	79
Käynnit ikäryhmiltä yhteensä	kpl	24 351	11 680	8 185	3 697	789
Puhelinkonsultaatiot	kpl	25 546	12 740	7 957	3 630	1 219

Toimintatuotot ja –menot

Terveys- ja vanhuspalvelut vastaanottopalvelut								
	Alkup. TA 20	TA muutos	muut. TA 20	Tot 2020	Tot %	Erotus €	TP 2019	Muutos 19/20
C20 Haapajärven palvelut	-2 081 300,00	-10 000,00	-2 091 300,00	-1 944 034,99	92,96 %	147 265,01	-2 098 874,53	-154 839,54
A3100 TOIMINTATUOTOT	258 000,00	-130 000,00	128 000,00	423 695,11	331,01 %	295 695,11	377 994,30	-45 700,81
A4100 TOIMINTAKULUT	-2 332 650,00	120 000,00	-2 212 650,00	-2 364 725,06	106,87 %	-152 075,06	-2 471 671,54	-106 946,48
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-6 650,00		-6 650,00	-3 005,04	45,19 %	3 644,96	-5 197,29	-2 192,25
C40 Pyhäjärven palvelut	-1 641 170,00	130 000,00	-1 511 170,00	-1 362 911,72	90,19 %	148 258,28	-1 726 411,34	-363 499,62
A3100 TOIMINTATUOTOT	219 800,00	-60 000,00	159 800,00	462 643,42	289,51 %	302 843,42	261 172,41	-201 471,01
A4100 TOIMINTAKULUT	-1 851 620,00	190 000,00	-1 661 620,00	-1 821 090,19	109,60 %	-159 470,19	-1 973 786,91	-152 696,72
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-9 350,00		-9 350,00	-4 464,95	47,75 %	4 885,05	-13 796,84	-9 331,89
C50 Reisjärven palvelut	-631 330,00	-,00	-631 330,00	-834 240,29	132,14 %	-202 910,29	-879 121,01	-44 880,72
A3100 TOIMINTATUOTOT	108 000,00		108 000,00	122 675,59	113,59 %	14 675,59	139 495,26	16 819,67
A4100 TOIMINTAKULUT	-736 280,00	-,00	-736 280,00	-955 244,50	129,74 %	-218 964,50	-1 016 084,43	-60 839,93
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-3 050,00		-3 050,00	-1 671,38	54,80 %	1 378,62	-2 531,84	-860,46
Kaikki yhteensä	-4 353 800,00	120 000,00	-4 233 800,00	-4 141 187,00	97,81 %	92 613,00	-4 704 406,88	-563 219,88

9.3.4 Tukipalvelut ja yhteiset

Vastuuhenkilö: Hoitotyönjohtaja Tarja Vaitiniemi

Toiminnan kuvaus: Laadukkaat ja oikea-aikaiset, vertailukelpoiset tukipalvelut turvaavat asiakkaiden hyvän hoidon koko Selänteen alueella.

Toiminnan ja palveluiden toteutuminen: Laboratorionäytteiden analysointi siirtyi 29.6.2020 NordLabille sopimuksen mukaisesti, koska laboratoriohoitajien tehtäviä ei saatu täytettyä aktiivisesta rekrytoinnista huolimatta. Laboratorionäytteet kuljetetaan päivittäin NordLabille kuljetussopimuksen mukaisesti. Vuonna 2020 maanantaisin ja perjantaisin akuuttiosastojen näytteet on lisäksi kuljetettu erillisellä kuljetuksella aamupäivällä laadukkaan akuuttihoidon toteuttamiseksi. Vierianalytiikkaa (pikatestejä) lisättiin vastaanotoille muutoksen yhteydessä. Vastaanotoilla on myös otettu koronanäytteitä. Niitä ovat ottaneet ajanvaruksella vastaanoton, neuvolan ja työterveyshuollon henkilökunta.

Röntgen on toiminut pääsääntöisesti kahdessa yksikössä, Haapajärvellä ja Pyhäjärvellä. Syksyllä oli haasteita saada henkilöstöä sijaisuuksiin ja toimintaa jouduttiin supistamaan niin, että röntgenhoitaja liikkui yksiköiden välillä. Röntgenlääkäripalvelut ovat toimineet kuten ennenkin.

Laitos- ja välinehuollossa laitoshuoltajien saatavuus sijaisuuksiin on ollut haasteellista. Haapajärven välinehuollon autoklaavia ei voitu enää korjata, minkä johdosta välinehuoltoon vuokrattiin väliaikaisesti autoklaavi 1.4.2020. Reisjärven välinehuolto tehdään Haapajärvellä, kun taas Pyhäjärvellä toimii oma välinehuolto.

Täydentäviin palveluihin on lisätty vuoden 2020 alussa hoitotarvikejakelulle kunnittain omat kustannuspaikat. Kustannuspaikat sisältävät kaikki ilmaisvälinejakelussa asiakkaille jaettavat hoitotarvikkeet. Aikaisemmin kustannukset ovat sisältyneet diabetestarvikkeiden osalta hoitajan vastaanottopalveluiden kustannuspaikalle ja vaippojen ym. hoitotarvikkeiden osalta kotihoitojen kustannuspaikoille. Hoitotarvikejakelussa jaettavien pitkäaikaissairauksien (diabetes jne.) hoitotarvikkeiden kustannukset olivat Haapajärvellä 328 000 €, Pyhäjärvellä 264 261 € ja Reisjärvellä 179 590 €. Täydentävien palveluiden talousarvio ylittyi pääosin hoitotarvikkeiden johdosta. Myös laboratorion toimintamuutokset vaikuttivat määrärahaylityksiin. Haapajärven laboratorion kustannusten toteuma oli 103,70 % ja kustannukset olivat noin 28 000 € suuremmat verrattuna vuoteen 2019, lähinnä muutos johtui tulojen vähenemisestä. Pyhäjärven laboratorion kustannusten toteuma oli 131,20 %, mutta vuoteen 2019 verrattuna laboratorion kustannukset kokonaisuudessaan olivat noin 35 000 € pienemmät. Reisjärven laboratorion talousarvio alittui (toteuma 84,18 %) ja verrattuna vuoteen 2019, kulut olivat noin 32 000 € pienemmät.

Asiakas lut 2020		Täydentävät palve-		
Strategiset päämää- rät	Kriittiset menestys- tekijät	Mittari	Tavoit- tetaso 2020	Toteuma 31.12.2020
Laborato- rion näyt- teenotto- palvelut lä- hellä asia- kasta	Näytteen- otto jokai- sella paik- kakunnalla.	Näyt- teenotto- pisteet paikka- kunnit- tain	Kolme näyt- teenot- topis- tettä	Toteutuu Haapajärvellä ja Pyhäjärvellä 5 pv/vk ja Reisjärvellä 3pv/vk.
Kuvanta- mispalve- lut saata- villa	Röntgenpal- velut saata- villa arki- päivisin.	Sulku- päivien luku- määrä	Sulku- päivät koko selän- teen alueella 0	Koko Selänteen alueella on ollut röntgenissä vain yksi sulkupäivä.
Siistit, puhtaat ja toimivat ti- lat	Laitos- huolto toi- mii mitoi- tusten mu- kaan.	Asiakas- palaute toimiti- lojen siistey- destä	Asia- kaspalaute 2020 aikana.	Erillistä asiakaspalautekyselyä ei ole tehty mutta Roidu käytössä.
Lääkekes- kus mah- dollistaa asiakkai- den yksi- löllisen lääkeseu- rannan ko- tihoidossa ja palvelu- asumisessa	Farmaseut- tinen osaa- minen käy- tetään asia- kastyöhön.	Asiak- kaiden lääkitys- ten arvi- oinnit /asiakas	200 asia- kasta / vuosi	Asiakkaiden lääkitysten arviointeja asiakkaan kanssa yhdessä on tehty yhteensä seitsemän Lääkitysten selvittelyä ilman asiakkaan läsnä- oloa on tehty 118 kpl.
Palvelut (prosessit)				
Strategiset päämää- rät	Kriittiset menestys- tekijät	Mittari	Tavoit- tetaso 2020	Toteuma 31.12.2020
Laaduk- kaat labo- ratoriopal- velut.	Lab. vas- tausten saa- minen asi- akkaan hoi- don kan- nalta riittä- vän ajoissa sujuvan hoi- don takaa- miseksi.	Labora- toriotu- lostien valmis- tuminen.	Selän- teen analy- soinnit valmiit klo 14 men- nessä.	Analysoinnit toteuttaa Nordlab 29.6.2020 al- kaen. Tutkimustulokset käytettävissä klo 14:40-15. Ma ja pe osastoilla aikaisemmin.
Toimivat, tarkoituk- senmukai- set ja laa- dukkaat palvelut	Toimiva ja luotettava	Laadun- tarkkai- lun seu- ranta	Laa- dun- tark- kailu	Vierianalytiikan (pikatestien) osalta laaduntark- kailu toteutuu ja yksiköihin on nimetty laatu- vastaavat. Kiireelliset lausunnot saadaan seuraavana arkipäivänä 100 %. Samana päivä tarvittavat lausunnot pyydetään Pohjois-Poh- janmaan sairaanhoitopiiriltä.

Laaduk- kaat ku- vantamis- palvelut ja erikoispal- veluiden toimivuus	analy- tiikka/vieri- analytiikka.	Kiireel- listen lausun- tojen to- teutumi- nen sa- mana päivänä	tehty suosi- tusten mukai- sesti 100 %	Laitoshuollon mitoitukset käytössä. Sijaisuuksien osalta on ollut haasteellista saada koulutettua henkilökuntaa.
Mitoituk- sen mukai- nen taso laitoshuol- lon palve- luissa	Ajanmukai- set rtg-lait- teet ja ar- kisto ja etä- lausunnot saadaan so- vitulla aika- taululla. Työvoiman tarkoituk- senmukai- nen käyttö koko yksi- kössä.	Mitoi- tukset käytössä	Työvoi- masuh- teessa mitoi- tukseen	Toteutunut. Palvelurakenne uudistuksen keskeneräisyys hidastanut tarkoituksen mukaista toteutusta ja laitehankintoja. Hoitotarvikkeet tilataan sairaanhoitopiirin sähköisen Emmi-järjestelmän kautta. Keväällä koronaepidemian alussa suojainten saatavuus oli heikkoa. Tilanne korjautui syksyn aikana. Lääkekeskus on toimittanut lääkkeit yksiköille tarpeen mukaisesti.
Väli- nehuollon toteutus tarkoituk- sen mukai- sesti.		Laadun- tarkkailu väli- nehuol- lon lait- teille.	Huollot ja laa- dun- tark- kailu tehty suosi- tusten mukai- sesti.	
Lääkekes- kus ja kes- kusvarasto tukee eri yksiköiden toimintaa.	Toimiva vä- linehuolto ja riittävästi turvallis- ia hoitoväli- neitä käytet- ävissä. Lääkkeet ja hoitotarvik- keet ovat oikea-aikai- sesti saata- ville eri yk- siköissä.	Toimi- tusvar- muus yksi- köille.	Poik- keamat toimi- tuksissa	
Henkilöstö				

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2020	Toteuma 31.12.2020
Osaava moniammatillinen henkilökunta	Riittävä ja motivoitunut henkilöstö ja työvoiman saanti Hyvä yhteistyö muiden yksiköiden kanssa	Täytetyt virat/tehtävät Koulutuksiin osallistuminen Sidosryhmäkysely Sairauspoissaolot, Virkistyspäivien toteutuminen	100 % 3 pv /hlö vuoden 2020 aikana Vuoden 2020 aikana Toteuma 10 % alle 2019 toteuman 1 krt vuodessa	90%. Haapajärven laboratorion hoitajan yksi vakanssi on täyttämätön, samoin Pyhäjärvellä on 0,5 vakanssia täyttämättä. Lähihoitajat ottavat näytteitä ja heidät on työpaikkakoulutettu. Toteutunut 1pv/hlö. Koulutuksia toteutunut normaalia vähemmän koronan takia. Sidosryhmäkysely tehty vain röntgenistä. Sairauspoissaoloja on ollut 20 % vähemmän. Ei ole toteutunut kaikissa yksiköissä.

Talous				
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2020	Toteuma 31.12.2020
Kokonaiskustannusten hallinta ja kustannustehokas toiminta	Resurssien oikea kohdentaminen	Talousarvion toteuma 2020	+/- 0	Täydentävien palveluiden kustannukset ylittivät kaikkien kuntien osalta

Selänne Tukipalvelut suoritteet 2020 Tilinpäätös 2020		TP20 YHT.	TP20 HPJ	TP20 PJ	TP20 RJ	Ulko-kunnat

Laboratorio						
Tutkimukset	kpl	156 795	75 170	60 994	20 631	
Kuvantaminen						
Tutkimukset	kpl	6 669	2 820	2 339	724	786
Lausunnot	kpl	2 213	935	979	186	113

Toimintatuotot ja –menot

Terveys- ja vanhuspalvelut täydentävät palvelut								
	Alkup. TA 20	TA muutos	muut. TA 20	Tot 2020	Tot %	Erutus €	TP 2019	Muutos 19/20
C20 Haapajärven palvelut	-564 290,00		-564 290,00	-880 214,10	155,99 %	-315 924,10	-540 340,98	339 873,12
A3100 TOIMINTATUOTOT	283 000,00		283 000,00	249 540,38	88,18 %	-33 459,62	310 904,41	61 364,03
A4100 TOIMINTAKULUT	-814 740,00		-814 740,00	-1 105 677,74	135,71 %	-290 937,74	-823 868,62	281 809,12
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-32 550,00		-32 550,00	-24 076,74	73,97 %	8 473,26	-27 376,77	-3 300,03
C40 Pyhäjärven palvelut	-467 810,00		-467 810,00	-819 306,73	175,14 %	-351 496,73	-578 213,63	241 093,10
A3100 TOIMINTATUOTOT	136 000,00		136 000,00	151 729,16	111,57 %	15 729,16	154 678,84	2 949,68
A4100 TOIMINTAKULUT	-576 910,00		-576 910,00	-946 117,56	164,00 %	-369 207,56	-700 755,21	245 362,35
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-26 900,00		-26 900,00	-24 918,33	92,63 %	1 981,67	-32 137,26	-7 218,93
C50 Reisjärven palvelut	-162 410,00		-162 410,00	-300 532,57	185,05 %	-138 122,57	-168 989,22	131 543,35
A3100 TOIMINTATUOTOT	11 600,00		11 600,00	17 786,37	153,33 %	6 186,37	9 627,36	-8 159,01
A4100 TOIMINTAKULUT	-174 010,00		-174 010,00	-318 318,94	182,93 %	-144 308,94	-178 496,90	139 822,04
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET						0,00	-119,68	-119,68
Kaikki yhteensä	-1 194 510,00		-1 194 510,00	-2 000 053,40	167,44 %	-805 543,40	-1 287 543,83	712 509,57

9.3.5 Kuntoutus

Vastuuhenkilö: Hoitotyönjohtaja Tarja Vaitiniemi, ylilääkäri Kirsi Kiukaanniemi ja vt. osastonhoitaja Paula Kallatsa-Korpi

Toiminnan kuvaus: Kuntalaisilla on vastuu omasta hyvinvoinnistaan, jota kuntoutuspalvelut tukevat tarvittaessa. Tavoitteena on, että kuntoutuspalvelut kohdentuvat oikein, ovat monipuolisia ja laadukkaita sekä painottuvat ennaltaehkäisevään toimintaan. Kuntoutuspalveluilla ylläpidetään ja parannetaan kuntalaisten toimintakykyä elämänsä kaikenlaisissa vaiheissa, varhaisella puuttumisella ehkäistään erityisongelmien syntymistä.

Toiminnan ja palveluiden toteutuminen: Vuonna 2020 työntekijöiden ajankäyttöön panostus on ollut ikääntyviin asiakkaiden kotona selviämisen tukemisessa, mikä näkyy apuvälinepalveluiden käyttömäärän lisääntymisenä. Osastofysioterapeutit ovat jalkautuneet kuntoutumista tukevien työtehtävien mallintajiksi osastoille ja ottaneet vastuun kuntouttavan työn ohjauksesta/opettamisesta asiakkaan tukiverkostolle ja hoitohenkilökunnalle. Osaston fysioterapeutti toimii yksilövastuullisesti apuvälinepalveluiden asiantuntijana koko kuntoutuspalveluissa.

Palveluseteleillä ostettavia sarjafysioterapioita on korvattu yksilöllisesti laaditun ohjelman mukaan kaksi kertaa viikossa tapahtuvalla harjoittelulla harjoitusterapiaryhmissä. Palvelusetelisääntökirja päivitettiin joulukuussa 2020 ja lääkinnällisen kuntoutuksen siirtyminen PSOP (ParastaPalvelua.fi) järjestelmään aloitettiin.

Resursseja ennaltaehkäisevään ryhmätoimintaan oli vuoden 2020 aikana ainoastaan Pyhäjärvellä. Kuntoutus on ollut painotukseltaan vuonna 2020 edistävää, ylläpitävää ja raihnaantumista hidastavaa ikääntyvien kuntoutusta sekä korjaavaa sairaanhoidollista eli lääkinnällistä kuntoutusta.

Toimintaterapeutteja oli toimintavuoden aikana vain yksi, joten vain välttämättömät terapiat on voitu toteuttaa. Toimintaterapiaa on toteutettu koko Selänteen alueella. Puheterapeutteja on ollut kaksi ja he ovat hoitaneet koko Selänteen alueen asiakkaat tarpeen mukaan. Reisjärven puheterapian on hoitanut Pyhäjärven puheterapeutti.

Kuntoutuksen talousarvio on toteutunut noin 98 %:sti koko Selänteessä.

Asiakas Kuntoutus 2020				
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2020	Toteuma 31.12.2020
Ihmisten toiminta- ja työkyvyn ylläpitäminen ja parantaminen elämänkaaren eri vaiheissa. Erityisongelmien ennaltaehkäisy ja kuntoutus sekä varhainen puuttuminen	Resurssien oikein kohdentaminen ennaltaehkäisevään toimintaan Oikea-aikainen kuntoutus	Ennaltaehkäisevä ryhmätoiminta Kotikuntoutus asiakkaiden määrä/v Kuinka nopeasti kuntoutus alkaa toimenpiteen/vamman jälkeen	10 toimintakykyä tukevaa ryhmää toiminnassa 500 asiakasta 75 asiakasta vuodessa 1 – 3 vrk toimenpiteestä/vammasta	Toteutunut 17 toimintakykyä tukevaa ryhmää ja yhteensä 1867 käyntiä ryhmässä. Kotikuntoutus asiakkaiden määrää ei saatu tilastoista. Fysioterapian asiakkaita on ollut Hpj 475 henkilöä, Pj 536 henkilöä ja Rj 129 asiakasta. Toteutuu välittömästi asiakkaan yhteydenoton jälkeen. Aluksi puhelinohjaus ja annettujen jatkohoito ohjeiden tarkistaminen keskustelussa.
Palvelut (prosessit)				
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2020	Toteuma 31.12.2020
Joustavat monimuotoiset/ moniammatilliset palvelut	Joustavat konsultaatiot eri ammattiryhmien ja erikoissairaanhoidon välillä. Moniammatillinen kuntoutustyöryhmän toiminta Itsehoidon merkityksen	Kuntoutustyöryhmän kokoontumiskerrat Kysely	1 krt/kk 50 % jatkaa jossakin	1 x 1-2 kk:ssa kuntoutuksen ylilääkärin kanssa. Kuntoutuksen asiantuntijat tekevät kuntoutustarvearvioita ja valmistelevat asiat palautteiden ja suositusten perusteella. Konsultointia viikoittain prosessikuntoutuksesta Lääketieteellisten asioiden kuntoutuspalaverit 2 kk välein. Kyselyä ei ole toteutettu.

	oivaltaminen ja oma aktiivisuus ja ryhmätoimintaan motivoituminen	ryhmätoimintaan osallistumisesta	oma-toimi/harrasteryhmässä	
Henkilöstö				
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2020	Toteuma 31.12.2020
Osaava moniammatillinen kuntoutustiimi	Riittävät moniammatilliset henkilöstöressit Ammattitaitoisen työvoiman saanti	Täytetyt virrat/ tehtävät Koulutuksiin osallistuminen	Eri ammattiryhmien vakanssit täytettynä 100 % vakituisesti. Koulutuspäivät 3 pv/hlö/vuosi	95 % Toinen toimintaterapeutin vapautui keväällä eikä sitä saatu täytettyä. Muut vakanssit ovat täytettyinä. Keskimäärin 3pv/hlö/vuosi. Osa ei ole halunnut osallistua koulutuksiin.
Talous				
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2020	Toteuma 31.12.2020
Kokonaiskustannusten hallinta ja kustannustehokas toiminta kuntoutuksessa	Resurssien oikea kohdentamien ennaltaehkäisevään ryhmätoimintaan	Palvelusetelien/ostopalveluiden määrä euroina.	Tavoite kustannukset pysyvät vuoden 2020 tasolla	Kokonaiskustannukset vähentyneet 27 %. Kustannukset: palvelusetelit/ostopalvelu Haapajarvi Yht. 40 510 € (v.2019 55 615 €) Pyhajarvi yht. 54 710 € (v. 2019 75 994 €) Reisjarvi yht. 16 286 € (v. 2019 20 810 €)

Selänne Kuntoutus suoritteet 2020		TP20 YHT.	TP20 HPJ	TP20 PJ	TP20 RJ	Ulkokunnat
Fysioterapia						
Asiakkaat	hlö	1 325	504	576	178	67
Käynnit	kpl	5 372	1 775	2 764	660	173
Ryhmien määrä	kpl	319	105	186	28	
Ryhmien osallistujamäärä	hlö	1 868	688	1 030	149	1
Toimintaterapia						
Asiakkaat	hlö	91	41	28	20	2

Käynnit	kpl	369	181	94	84	10
Käynnit kaikki	kpl	369	181	94	84	10
Puheterapia						
Asiakkaat	hlö	186	69	78	35	4
Käynnit	kpl	1 137	442	523	146	26
Käynnit kaikki	kpl	1 137	442	523	146	26
Lääkinnällinen kuntoutus						
Asiakkaat	hlö	91	41	28	20	2
Käynnit	kpl	369	181	94	84	10
Veteraanikuntoutus						
Asiakkaat	hlö	9	3	5	1	

Toimintatuotot ja –menot

Terveys- ja vanhuspalvelut kuntoutus	Alkup. TA 20	TA muutos	muut. TA 20	Tot 2020	Tot %	Erotus €	TP 2019	Muutos 19/20
C20 Haapajärven palvelut	-337 070,00	20 000,00	-317 070,00	-336 279,36	106,06 %	-19 209,36	-321 676,51	14 602,85
A3100 TOIMINTATUOTOT	22 000,00		22 000,00	28 860,46	131,18 %	6 860,46	34 423,21	5 562,75
A4100 TOIMINTAKULUT	-355 120,00	20 000,00	-335 120,00	-361 765,27	107,95 %	-26 645,27	-351 924,64	9 840,63
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-3 950,00		-3 950,00	-3 374,55	85,43 %	575,45	-4 175,08	-800,53
C40 Pyhäjärven palvelut	-435 350,00		-435 350,00	-419 831,35	96,44 %	15 518,65	-394 961,87	24 869,48
A3100 TOIMINTATUOTOT	23 600,00		23 600,00	34 232,35	145,05 %	10 632,35	54 202,38	19 970,03
A4100 TOIMINTAKULUT	-451 900,00		-451 900,00	-448 711,30	99,29 %	3 188,70	-438 783,45	9 927,85
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-7 050,00		-7 050,00	-5 352,40	75,92 %	1 697,60	-10 380,80	-5 028,40
C50 Reisjärven palvelut	-166 100,00	25 000,00	-141 100,00	-122 482,22	86,81 %	18 617,78	-137 432,05	-14 949,83
A3100 TOIMINTATUOTOT	9 700,00		9 700,00	7 171,06	73,93 %	-2 528,94	11 164,99	3 993,93
A4100 TOIMINTAKULUT	-175 500,00	25 000,00	-150 500,00	-129 525,56	86,06 %	20 974,44	-148 361,76	-18 836,20
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-300,00		-300,00	-127,72	42,57 %	172,28	-235,28	-107,56
Kaikki yhteensä	-938 520,00	45 000,00	-893 520,00	-878 592,93	98,33 %	14 927,07	-854 070,43	24 522,50

9.3.6 Suun terveydenhuollon palvelut

Vastuuhenkilö: Ylilääkäri Kirsi Kiukaanniemi, hoitotyönjohtaja Tarja Vaitiniemi, johtava hammaslääkäri Olli Lapinoja

Toiminnan kuvaus: Suunterveydenhuollon palveluiden saatavuuden turvaaminen alueen asukille ja asiakkaiden hyvä oikea-aikainen hoito.

Toiminnan ja palveluiden toteutuminen: Maaliskuun puoliväliin saakka hammashuolto toimi normaalisti. koronaepidemiasta johtuen kiireetön toiminta keskeytettiin maaliskuun puolivälissä ohjeiden mukaisesti ja samaan aikaan Reisjärven hammashoitolaan perustettiin infektiovastaanotto.

Kiireellistä ja puolikiireellistä hoitoa jatkettiin supistettuna toimintana kaikissa jäsenkunnissa. Toiminnan supistamisesta johtuen osa henkilökunnasta piti vuosilomia ja ylityövapaita ja osa siirtyi osa-aikatyöhön. Samaan aikaan osa hammashoitajista ja suuhygienisteistä siirtyi perehtymään muihin tehtäviin ja hammashuollon henkilöstöä koulutettiin tartuntaketjujen jäljitystyöhön. Koronainfektioiden jäljitystyöhön on osallistunut hammashuollon henkilöstöstä 2 -3 työntekijää osa-aikaisesti vuoden loppuun saakka. Hammashoitola on hoidettu myös hoitotarvikejakelua kevään ja kesän aikana.

Koronaepidemian rauhoittumisen ja parantuneen suojavarustetilanteen myötä erillisen infektiovastaanoton toiminta lopetettiin Reisjärvellä ja kiireetön hoito aloitettiin uudelleen loppukevään aikana. Heinä- ja joulukuussa rajoitetun toiminnan aikana hammashuollon päivystys keskitettiin Haapajärvelle. Koronaepidemian aiheuttamien toiminnan muutosten johdosta hammashuollon käynnit, koululaisten ryhmävalistukset ja maksutulot eivät toteutuneet suunnitellusti. Käynneistä on toteutunut edellisvuoteen verrattuna 64 %. Koronasta johtuen peruskoulun ala-asteella ei käyty pitämässä

terveyskasvatustapahtumia vuoden 2020 aikana. Hammashuollon T3 aika (kolmas vapaa aika) on 55 vrk Selänteessä. Särkypäivystys-/akuuttiaikoja voidaan antaa kolmen päivän sisällä. Myös ikäihmisten tarkastuksia on tehty vuoden 2020 aikana.

Hammaslääkäreiden rekrytointia on tehty yhdessä rekrytointifirman kanssa ja loppuvuodesta virkojen täyttöaste oli 77 %. Suuhygienistien ja hammashoitajien osalta vakanssit ovat täytettynä. Erikoishammashoidon palvelut on tuotettu pääsääntöisesti ostopalveluna Selänteen alueella ja hammashoidon viikonloppu- ja arkipyhäpäivystykset on hankittu ostopalveluna Soitelta Kokkolan terveyskeskuksesta. Ostopalvelun käyttö väheni 20% edellisen vuoden tasosta.

Potilaat ovat päässeet hoitoon hoitotakuun asettamissa rajoissa ja kokonaishoidossa on painotettu ennaltaehkäisevää hoitoa.

Suunterveydenhuollon talousarvion toteuma on yhteensä 102.85%. Koronan aiheuttamien muutosten vuoksi toimintaa jouduttiin supistamaan keväällä ja tämä aiheutti ylimääräisiä kuluja sekä tulojen vähennyksiä.

Asiakas 2020 Suun ja hamapaiden terveydenhuolto				
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2020	Toteuma 31.12.2020
Vastaanottopalveluiden saataavuuden turvaaminen eri-ikäisille asiakkaille	Asiakaslähtöinen ja ennaltaehkäisevä palvelu Toimivat hammashuollon vastaanottopalvelut	Ennaltaehkäisevät käynnit ja ennaltaehkäisevä työ suuhygienistin käynnin yhteydessä(Tilasto) Alakoululais-ten/eskareiden ryhmäkäynnit Yläkoulun terveyskasvatustapahtuma Kiireetön T3 Akuuttiaika/särkypäivystys	Kaikista hammashuollon käynneistä 70%:ssa kirjaus ennaltaehkäisevästä työstä Kaikki alakoulun ikäryhmät 2 x vuodessa Toteutetaan joka 3. vuosi 30 vrk Akuuttiaika 3pv:n sisällä yhteydenotosta	Toteutunut 64 %:ssa käynneistä Alakouluilla ei ole käyty pitämässä terveyskasvatustapahtumia vuoden 2020 aikana, koronaepidemiasta johtuen. Edelliset käynnit syksyllä 2019.Yläkouluilla käyty syksyllä 2019, toteutetaan joka 3. vuosi. T3 aika 55 vrk Selänteessä. Akuuttiaika toteutuu 3pv:n sisällä.
Palvelut (prosessit)				

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2020	Toteuma 31.12.2020
Hoitoketjujen ja prosessien kehittäminen asiakaslähtöisesti	Toimivat hoitoketjut, palveluprosessit ja työnjako Erikoislääkäripalveluiden käyttö yhteisten kriteerien/hoidonporrastuksen mukaisesti	Asiakkaan hoidon läpimenoaika (hoidon aloitus/kokonaishoidon päättäminen) Ensiapukäyntien määrä Virka-ajan ulkopuolisen päivistyksen käyttö Dmf 4vuotiailla DMF1 lk, 5lk ja 8lk Lähetteet esh	Kokonaishoito on toteutettu 6kk:n sisällä hoidon aloituksesta Kaikista omista hammashuollon käynneistä 15 % Säilyy vuoden 2019 tasolla Tavoite 4v 0,35 1lk 0,16 5lk 0,61 8lk 2,47 Lähetteiden määrä -10% v. 2019 tasosta	Toteutuu Pyhäjällä ja Reisjällä, Haapajällä toteutuu osittain. Ensiapukäyntejä 16 % kaikista hammashuollon käynneistä. Lisäystä 18 % edelliseen vuoteen verrattuna 4v. 0,75 1lk 0,25 5lk 0,65 8lk 2,55 Ei tietoa. Erikoislääkäripalveluita käytetään yhteisen hoidonporrastuksen mukaisesti.
Henkilöstö				
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2020	Toteuma 31.12.2020
Osaava asiakaslähtöinen, sitoutunut moniammatillinen henkilökunta	Riittävät moniammatilliset henkilöstöresurssit Ammattitaitoisen työvoiman saanti	hammaslääkäreiden suuhygienistien ja hammashoitajien virat Koulutuspäivät / hlö Asiakastyytyväisyyskysely	Virat täytetty vakituisella henkilökunnalla 3 pv/henkilö Asiakastyytyväisyyskysely vuoden 2020 aikana	Toteutunut, ostopalvelua käytetty satunnaisesti. Toteutunut, pääosin etäkoulutuksia. Roidu jatkuva asiakastyytyväisyyskysely.
Talous				
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2020	Toteuma 31.12.2020

Kustannustehokkaat valtakunnallisesti vertailukelpoiset vastaanotto-palvelut	Vähennetään ostopalvelujen käyttöä Toimiva ennaltaehkäisevätyö ja oikea-aikainen kokonaishoito	Ostopalvelujen määrä/€/vuosi Hammaslääkäri-käynnit Suuhygienisti-käynnit hammashoitajien käynnit	50 % vuoden 2019 tasosta HML ja SHG käynnit vuoden 2019 tasolla Hammashoitajien käynnit v. 2017 tasolla	Vähentynyt 20 % edelliseen vuoteen verrattuna. Ei ole toteutunut keväisen toiminnan supistamisen johdosta.
--	---	---	---	---

Selänne Suun- ja hampaiden terveydenhuollon suoritteet 2020		TP20 YHT.	TP20 HPJ	TP20 PJ	TP20 RJ	Ulko-kunnat
Hammaslääkäri						
Asiakkaat	hlö	4 560	1 970	1 545	925	120
Asiakkaat yhteensä kaikilta ikäryhmiltä	hlö	4 560	1 970	1 545	925	120
Käynnit	kpl	8 409	3 988	2 603	1 634	184
Käynnit kaikki	kpl	8 409	3 988	2 603	1 634	184
Suuhygienisti						
Asiakkaat	hlö	1 959	982	570	386	21
Asiakkaat yhteensä kaikilta ikäryhmiltä	hlö	1 959	982	570	386	21
Käynnit	kpl	2 789	1 563	723	479	24
Käynnit kaikki	kpl	2 789	1 563	723	479	24
Hammashoitaja						
Asiakkaat	hlö	443	178	90	159	16
Asiakkaat yhteensä kaikilta ikäryhmiltä	hlö	443	178	90	159	16
Käynnit	kpl	533	225	116	172	20
Käynnit kaikki	kpl	533	225	116	172	20
Erityistason hammaslääkäri						
Asiakkaat	hlö	442	215	124	98	5
Käynnit	kpl	853	494	197	153	9
Käynnit kaikki	kpl	853	494	197	153	9

Toimintatulot ja -menot

Terveys- ja vanhuspalvelut suun terveydenhuolto								
	Alkup. TA 20	TA muutos	muut. TA 20	Tot 2020	Tot %	Erotus €	TP 2019	Muutos 19/20
C20 Haapajärven palvelut	-599 580,00	-30 000,00	-629 580,00	-634 223,08	100,74 %	-4 643,08	-552 401,44	81 821,64
A3100 TOIMINTATUOTOT	281 500,00	-40 000,00	241 500,00	270 072,25	111,83 %	28 572,25	329 151,80	59 079,55
A4100 TOIMINTAKULUT	-856 780,00	10 000,00	-846 780,00	-886 305,10	104,67 %	-39 525,10	-860 453,03	25 852,07
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-24 300,00		-24 300,00	-17 990,23	74,03 %	6 309,77	-21 100,21	-3 109,98
C40 Pyhäjärven palvelut	-393 040,00		-393 040,00	-397 371,21	101,10 %	-4 331,21	-389 714,36	7 656,85
A3100 TOIMINTATUOTOT	180 000,00		180 000,00	172 139,69	95,63 %	-7 860,31	174 798,45	2 658,76
A4100 TOIMINTAKULUT	-566 640,00		-566 640,00	-566 570,73	99,99 %	69,27	-557 234,86	9 335,87
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-6 400,00		-6 400,00	-2 940,17	45,94 %	3 459,83	-7 277,95	-4 337,78
C50 Reisjärven palvelut	-279 640,00	60 000,00	-219 640,00	-245 337,02	111,70 %	-25 697,02	-279 414,47	-34 077,45
A3100 TOIMINTATUOTOT	123 000,00		123 000,00	140 414,87	114,16 %	17 414,87	112 916,78	-27 498,09
A4100 TOIMINTAKULUT	-392 890,00	60 000,00	-332 890,00	-377 353,73	113,36 %	-44 463,73	-383 357,12	-6 003,39
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-9 750,00		-9 750,00	-8 398,16	86,13 %	1 351,84	-8 974,13	-575,97
Kaikki yhteensä	-1 272 260,00	30 000,00	-1 242 260,00	-1 276 931,31	102,79 %	-34 671,31	-1 221 530,27	55 401,04

9.3.7 Erikoissairaanhoito

Vastuuhenkilö: Ylilääkäri Kirsi Kiukaanniemi

Toiminnan kuvaus: Selänne ostaa erikoissairaanhoidon palveluita Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriltä ja Reisjärvelle Soitelta Kokkolasta. Omaa perusterveydenhuollon erikoissairaanhoitoa järjestetään ostopalvelusopimuksin Selänteen alueella ja sopimukset ovat voimassa vuoden 2021 loppuun saakka.

Toiminnan ja palveluiden toteutuminen: Pohjois-Pohjanmaan erikoissairaanhoidon palvelut ovat toteutuneet Haapajärven osalta 95,2 % verrattuna Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin talousarvioon ja ovat olleet 8,1 % (1 690 000 €) pienemmät kuin vuonna 2019. Kustannuksissa on huomioitu kalliiden hoitojen tasaukset ja koronasta aiheutuneet palautukset. Selänteen omaan talousarvioon, joka sisältää sairaanhoitopiirin kustannusten lisäksi myös dialyysihoidon, omat perusterveydenhuollon erikoislääkäripalvelut ja yksityisiltä tuottajilta ostetut palvelut, verrattuna kustannusten toteuma on ollut 94,61 %.

Pyhäjärven erikoissairaanhoidon palvelut ovat toteutuneet 97,3 % verrattuna Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin arvioon. Menot ovat kasvaneet 4,8 % (306 000 €) vuoteen 2019 verrattuna. Kustannuksissa on mukana kalliiden hoitojen tasaukset ja koronapalautukset. Selänteen talousarvioon verrattuna toteuma on 100,54 %. Dialyysiasiakkaita on ollut toimintavuoden aikana arvioitua enemmän.

Reisjärven erikoissairaanhoidon palvelut tuottaa Soite ja palvelut laskutetaan palveluhinnaston mukaisesti. Reisjärven erikoissairaanhoidon toteuma Selänteen talousarvioon verrattuna on 91,67 % ja kustannukset laskivat edellisvuoteen verrattuna noin 143 000€ kustannukset sisältävät dialyysihoidon, erikoislääkäripalvelut ja ostopalvelut yksityisiltä.

Selänteen kustannukset laskivat Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin talousarvioon verrattuna yhteensä 2,6 %. Koko Selänteen alueen erikoissairaanhoidon toteuma oli 96,28 % Selänteen talousarvioon verrattuna. Yksityisten sairaaloiden ostopalvelut vähenivät merkittävästi kaikkien kuntien osalta ja dialyysin kustannukset nousivat Haapajärven ja Pyhäjärven osalta.

Ensihoidon kustannukset kunnille määräytyvät sairaanhoitopiirin päätöksen mukaisesti. Pyhäjärvelle ja Haapajärvelle ensihoidon palvelut tuottaa Jokipelastuslaitos, jonka kanssa Haapajärvellä ja Pyhäjärvellä on sopimus ns. ”yönylimallista”. Tällöin potilas voidaan ottaa yön aikana osastolle Haapajärvelle ja Pyhäjärvelle voimien salliessa, kun lääkäri katsoo potilaan tilan 24 tunnin kuluessa. Reisjärven ensihoidon hoitaa Soite.

Kustannukset ovat Haapajärven ja Pyhäjärven osalta hieman laskeneet edellisvuoteen verrattuna. Reisjärven osalta kirjauksissa näkyy myös edellisen vuoden kirjauksia, joten tulos ei ole vertailukelpoinen edellisvuoteen verrattuna.

POP-sote hankkeessa on erillinen Ensihoidon ja perusterveydenhuollon yhteistyöhanke, jossa on tavoitteena etsiä yhteistyömahdollisuuksia. Selänteen osalta projektissa on mukana hoitotyönjohtaja Tarja Vaitiniemi noin 10 % työpanoksella.

Asiakas 2020		Erikoissairaanhoido		
Strategiset päämäärät	Kriittiset menes- tystekijät	Mittari	Tavoite- taso 2020	Toteuma 31.12.2020
Oikea-ai- kaiset mo- nimuotoiset erikoissai- raanhoidon palvelut ja reaaliaikai- nen tiedon- kulku	Hoitoon pääsy kii- reellisyy- den mu- kaan. Toimivat yhtenäiset tietojär- jestelmät	Hoitota- kuu Haipro- luku- määrät tiedon- kulusta	Toteutuu suositus- ten mukai- sesti	Toteutuu Kanta-arkisto ja Neagen (rtg-arkisto) toimivat hyvin.
Palvelut (prosessit)				
Strategiset päämäärät	Kriittiset menes- tystekijät	Mittari	Tavoite- taso 2020	Toteuma 31.12.2020
Toimiva hoidonpor- rastus	Peruster- veyden- huollon optimaali- nen toi- minta ja peruster- veyden- huollon erikois- lääkäri- palvelui- den käyttö lä- hipalve- luna Oikea-ai- kaisesti ja erikoissai- raanhoidon oh- jautuvat erikoissai- raanhoidon tarvit- sevat	Lähet- teiden luku- määrä/ sähköi- set kon- sultaa- tiot Hoito- päivien luku- määrä	4600 lähe- tettä 700 6000 3800 1600	2440 lähetettä Pohjois-Pohjanmaan sairaan- hoitopiirille Selänteen terveyskeskuksista ja 3948 lähetettä kun lasketaan mukaan sairaan- hoitopiiriin sisältä ja muista sairaaloista tulleet lähetteet. 714 sähköistä konsultaatiovastausta. Yhteensä 5851 hoitopäivää Vähennystä edelli- seen vuoteen verrattuna 889 hoitopäivää. (Puuttuu Soiten lähetteet) 1028 käyntejä 1893 hoitokäyntiä

	asiakkaat. Dialyysiyksikön toiminta lähipalveluna	Perusterveydenhuollon erikoislääkäripäivät/asiakasikäynnit Hoitopäivien lukumäärä		
Henkilöstö				
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoite-taso 2020	Toteuma 31.12.2020
Toimiva ammattitaitoinen joustava yhteistyöhaluinen henkilöstö	Osaava ammattitaitoinen henkilöstö riittävin resurssein Ammattitaitoinen henkilöstö	Alueellisten koulutuspäivien /etäkoulutusten määrä Yleislääketieteen erikoislääkärinkoulutus	1-2pv/viikko 1-2 / koulutus	0,5 päivää/vk. Yksi lääkäri on yleislääketieteen erikoislääkärinkoulutuksessa.
Talous				
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoite-taso 2020	Toteuma 31.12.2020
Erikoissairaanhoidon kustannusten hallinta	Toimiva perusterveydenhuolto ja toimiva hoidon porrastus. Hallittu yksityissairaala-palvelujen käyttö	Erikoissairaanhoidon ostopalveluiden toteuma 2020	Ei kasvua vuoden 2020 tasoon.	Selänteiden toteuma 96,28 % talousarvioon verrattuna. Kustannukset ovat laskeneet 1,5 %. Yksityissairaaloitten ostopalvelut ovat laskeneet 40,18 % vuoteen 2019 verrattuna.

Selänne Erikoislääkäripalvelut suorit- teet 2020		TP20 YHT.	TP20 HPJ	TP20 PJ	TP20 RJ	Ulkokun- nat
Oma erikoissairaanhoido						
Asiakkaat	hlö	744	337	270	120	17
Käynnit	kpl	2 921	861	1 109	231	720
Erikoissairaanhoido sairaanhoitopiirin ulkopuolelta						
Asiakkaat	hlö	365	147	145	73	

Toimintatuotot ja -menot

terveys- ja vanhuspalvelut erikoissairaanhoido	Alkup. TA 20	TA muutos	muut. TA 20	Tot 2020	Tot %	Erotus €	TP 2019	Muutos 19/20
C20 Haapajärven palvelut	-9 500 220,00	-586 000,00	-10 086 220,00	-9 542 077,50	94,61 %	544 142,50	-10 345 188,14	-803 110,64
A3100 TOIMINTATUOTOT	477 400,00		477 400,00	685 889,11	143,67 %	208 489,11	596 936,43	-88 952,68
A4100 TOIMINTAKULUT	-9 977 620,00	-586 000,00	-10 563 620,00	-10 227 966,61	96,82 %	335 653,39	-10 942 124,57	-714 157,96
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET						0,00		0,00
C40 Pyhäjärven palvelut	-7 784 200,00	-378 000,00	-8 162 200,00	-8 206 005,31	100,54 %	-43 805,31	-7 873 178,63	332 826,68
A3100 TOIMINTATUOTOT	56 500,00		56 500,00	49 673,85	87,92 %	-6 826,15	60 361,84	10 687,99
A4100 TOIMINTAKULUT	-7 840 700,00	-378 000,00	-8 218 700,00	-8 255 679,16	100,45 %	-36 979,16	-7 933 540,47	322 138,69
C50 Reijjärven palvelut	-3 332 200,00	-565 000,00	-3 897 200,00	-3 572 716,94	91,67 %	324 483,06	-3 429 565,89	143 151,05
A3100 TOIMINTATUOTOT	6 000,00		6 000,00	5 718,60	95,31 %	-281,40	7 184,75	1 466,15
A4100 TOIMINTAKULUT	-3 338 200,00	-565 000,00	-3 903 200,00	-3 578 435,54	91,68 %	324 764,46	-3 436 750,64	141 684,90
Kaikki yhteensä	-20 616 620,00	-1 529 000,00	-22 145 620,00	-21 320 799,75	96,28 %	824 820,25	-21 647 932,66	-327 132,91

Terveys- ja vanhuspalvelut ensihoito	Alkup. TA 20	TA muutos	muut. TA 20	Tot 2020	Tot %	Erotus €	TP 2019	Muutos 19/20
C20 Haapajärven palvelut	-406 800,00		-406 800,00	-429 022,80	105,46 %	-22 222,80	-433 041,58	-4 018,78
A4100 TOIMINTAKULUT	-404 000,00		-404 000,00	-426 208,80	105,50 %	-22 208,80	-430 227,58	-4 018,78
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-2 800,00		-2 800,00	-2 814,00	100,50 %	-14,00	-2 814,00	0,00
C40 Pyhäjärven palvelut	-328 000,00	-41 000,00	-369 000,00	-344 295,64	93,31 %	24 704,36	-351 149,03	-6 853,39
A4100 TOIMINTAKULUT	-328 000,00	-41 000,00	-369 000,00	-344 295,64	93,31 %	24 704,36	-351 149,03	-6 853,39
C50 Reijjärven palvelut	-242 000,00	-155 000,00	-397 000,00	-340 486,05	85,76 %	56 513,95	-65 976,36	274 509,69
A4100 TOIMINTAKULUT	-242 000,00	-155 000,00	-397 000,00	-340 486,05	85,76 %	56 513,95	-65 976,36	274 509,69
Kaikki yhteensä	-976 800,00	-196 000,00	-1 172 800,00	-1 113 804,49	94,97 %	58 995,51	-850 166,97	263 637,52

9.3.8 Työterveyshuolto

Vastuuhenkilö: Ylilääkäri Kirsi Kiukaanniemi, hoitotyönjohtaja Tarja Vaitiniemi, vastaava työterveyshoitaja Merja Rautaoja.

Toiminnan kuvaus: Työterveyshuolto tuottaa ennaltaehkäiseviä ja sairaanhoidollisia palveluita Se-
länteen ja jäsenkuntien henkilöstölle. Alueen yrityksille työterveyshuolto tuottaa ennaltaehkäiseviä
palveluita.

Toiminnan ja palveluiden toteutuminen: Vuosi 2020 on ollut koronaepidemian vuoksi poikkeuk-
sellinen vuosi myös työterveyshuollon osalta. Työterveyshuollossa se näkyi taloudellisena tappiona.
Menot alittuivat, mutta tulojen osalta menetys näkyi vielä isompana. Työterveyshuollossa ainoas-
taan tammikuu ja helmikuu olivat normaaleja toimintakuukausia. Sen jälkeen koronaepidemia on
vaikuttanut toimintaan koko ajan.

Maaliskuun alkupuolella toiminta työterveyshuollossa hiljeni, normaalit työpaikkakäynnit ja ter-
veystarkastukset lopetettiin turvallisuussyistä. Poikkeuslain voimaan tultua yksi työntekijä siirrettiin
työskentelemään kokoaikaisesti toiseen yksikköön ja toiset työntekijät valmistautuivat koronaan
kouluttautumalla ja perehtymällä varatehtäviin, jotta ihmishenkien kannalta välttämättömät toimin-
nat saataisiin varmistettua myös tilanteessa, jossa iso joukko hoitajia sairastuisi tai altistuisi ja ase-
tettaisiin karanteeniin.

Työterveyshuollon hoitajat osallistuivat useamman hoitajan työpanoksella koronanäytteiden ottoon ja infektio poliklinikan toimintaan. Työterveyslääkäri on kuntayhtymän tartuntataudeista vastaava lääkäri ja hänen työtehtävänsä siirtyivät pääosin epidemian hoitoon maaliskuusta alkaen. Toiseen avoimeen työfysioterapeutin toimeen ei saatu hakijoita. Paikka on ollut kaksi kertaa haettavana vuoden 2020 aikana.

Puolikas työterveyshoitajan työpanos on vuoden alusta sovitusti siirretty vastaanottopalveluihin, mikä on luonnollisesti vähentänyt työterveyshuollossa tehtävää työtä. Henkilökunnan siirto vastaanottopalveluihin on tehty muuttuneen asiakasmäärän ja muuttuneen toiminnan johdosta. Työterveyshuollon asiakastietojärjestelmä vaihtui vuoden 2021 alusta ja se aiheutti paljon koulutuspäiviä ja valmistelutyötä henkilökunnalle syksyn 2020 aikana.

Talousarvion tavoitteisiin ei päästy pääosin koronan aiheuttamien toiminnan muutosten vuoksi. Talousarvioin toteuma koko Selänteen työterveyshuollossa on 108 319,56 €, josta Haapajärven toteuma 67 520 €, Pyhäjärven 30 438 € ja Reisjärvi 10 361 €.

Asiakas Työterveyshuolto 2020				
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2020	Toteuma 31.12.2020
Hyvän työterveyshuoltokäytännön mukaisten palveluiden turvaaminen asiakasyrityksille ja niiden työntekijöille	Asiakaslähtöisten ja ennaltaehkäisevien palveluiden saatavuus oikea-aikaisesti laadukkaasti Toimiva yhteistyö asiakasyritysten ja asiakkaiden kanssa	Asiakaskäynnit 1lk ja 2lk Yritysten vuosittainen kontakti Asiakastyytyväisyyskysely	60 % asiakasyritysten käynneistä 1.luokan käyntejä 100% Asiakastyytyväisyyskysely asiakasyrityksille ja asiakkaille tehty 2020	70% koronaviruksen aiheuttaman toiminnanmuutosten vuoksi emme päässeet tavoitteeseen Koronavuonna kyselyä ei tehty
Työterveyshuollon palveluiden järjestäminen Selänteen alueen asukkaille lakimuutosten jälkeen	Lakimuutos voimaan 2020 Palveluiden järjestämisen vaihtoehdot 2020 jälkeen	Eri vaihtoehdot selvitettyinä vuoden 2018 aikana.	Suunnitelma valmiina vuoden lopussa 2018	Työterveys Selänne tarjosi lain mukaisesti kokonaisvaltaisen työterveyshuollon kuntayhtymän osakaskunnille ja niiden kuntayhtymille sekä 100 % omistamille yhtiöille. Muille

				palvelut tuotettiin korvausluokka I mukaisesti
Palvelut (prosessit)				
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2020	Toteuma 31.12.2020
Vaikuttavat ja kehittyvät työterveyshuollon palvelut	Toimivat palveluprosessit	Työoloselvitykset	100%	90 % koronavuoden muutosten johdosta
		Työkyvyn arviointi	Kiireelliset saman päivän aikana 100 %	90 %
			Terveystarkastukset 2 vk	90 %
			Lääkärin vastaanotolle pääsee 1. lk 3 vk sisällä.	90 %
	Vaikuttava työkykyprosessi		100/v	88/v
		Kolmikantaneuvottelut	Tehdyistä työkykyselvityksistä henkilö jatkaa työssä 90%	Tästä ei saada tarkkaa tilastoa.
		Työkykyselvitykset		
	Sähköisten palveluiden hyödyntäminen		100 % neuvotte- luista etänä	100 % Teamsilla tai muulla etäyhteydellä. Noin 6 % yhteydenotoista tapahtui Klinikin kautta.
		Kuntoutusneuvottelut Lyncillä	20 % asiakkaista käyttää sähköistä asiointia.	Mikäli jatkossa on mahdollisuus sähköiseen ajanvaraukseen, se lisää sähköistä asiointia samoin kuin uudet etävastaanottopalvelut Videovisitin kautta.
		Klinik- yhteydenottojärjestelmä käytössä		
Henkilöstö				
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2020	Toteuma 31.12.2020

Hyvinvoiva, osaava moniammatillinen ja sitoutunut henkilökunta	Riittävät moniammatilliset henkilöstöresurssit	Osaamiskartotus	Tehty koko henkilökunnalle	Henkilöstöllä on laaja-alainen koulutus ja tii- mityötä kehite- tään.
	Ammattitaitoisen työvoiman saanti	Koulutuspäivät	Työterveyshuol- lon ammattihen- kilöille koulu- tusta 7pv/hen- kilö, muille 3 pv/v	Koronan vuoksi osa koulutuk- sista on peruttu, mutta uuden asiakastietojär- jestelmän käyt- töönotto on ai- heuttanut paljon koulutuspäiviä. Ei ole toteutunut koronan vuoksi.
		Työnohjaus	Työnohjausta 4 x vuodessa	Ei ole toteutunut
		Vakituisen hen- kilökunnan määrä	100 % vakitui- nen henkilö- kunta	82 %Vuoden ai- kana yksi työter- veyshoitajan si- jainen työssä. Työfysiotera- peutin tehtävää ei ole saatu täy- tetyksi. Lääkäri- palveluja on os- tettu useammalta lääkäriltä. Työ- terveyslääkä- reistä ja työfy- sioterapeuteista on ollut vajetta.
Talous				
Strategiset pää- määrät	Kriittiset me- nestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2020	Toteuma 31.12.2020
Tasapainoinen ta- lous	Läpinäkyvä tuot- teistus	Tuotteistetut palvelut	100 %	100 %
	Hinta-laatusuhde kunnossa	Tulot kattavat menot	Tulos +/-0 tilin- päätöksessä	Koko Selänteen tth: -109 310 € Haapajärvi - 67 521 € Pyhäjärvi -30

				438 € Reisjärvi -10 361 €
--	--	--	--	---------------------------------

Selänne Työterveyshuolto suoritteet 2020		TP20 YHT.	TP20 HPJ	TP20 PJ	TP20 RJ
Ennaltaehkäisevä työterveys					
Lääkärikäynnit	kpl	1 137	619	290	228
Hoitajakäynnit	kpl	2 629	1 267	722	640
Työpaikkakäynnit	kpl	167	70	50	47
Työterveyden sairaanhoito					
Lääkärikäynnit	kpl	809	393	225	191
Hoitajakäynnit	kpl	1 297	755	472	70

Toimintatuotot ja –menot

Terveys- ja vanhushuoltopalvelut työterveyshuolto	Alkup. TA 20	TA muutos	muut. TA 20	Tot 2020	Tot %	Erutus €	TP 2019	Muutos 19/20
C20 Haapajärven palvelut	470,00		470,00	-67 520,60	-14366,09 %	-67 990,60	-51 874,44	15 646,16
A3100 TOIMINTATUOTOT	645 250,00		645 250,00	542 682,15	84,10 %	-102 567,85	645 460,72	102 778,57
A4100 TOIMINTAKULUT	-634 830,00		-634 830,00	-609 308,57	95,98 %	25 521,43	-695 688,00	-86 379,43
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-9 950,00		-9 950,00	-894,18	8,99 %	9 055,82	-1 647,16	-752,98
C40 Pyhäjärven palvelut	420,00		420,00	-30 438,41	-7247,24 %	-30 858,41	-10 778,95	19 659,46
A3100 TOIMINTATUOTOT	343 200,00		343 200,00	215 130,31	62,68 %	-128 069,69	300 460,38	85 330,07
A4100 TOIMINTAKULUT	-334 930,00		-334 930,00	-244 929,97	73,13 %	90 000,03	-308 294,22	-63 364,25
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-7 850,00		-7 850,00	-638,75	8,14 %	7 211,25	-2 945,11	-2 306,36
C50 Reisjärven palvelut	100,00		100,00	-10 360,55	-10360,55 %	-10 460,55	19 807,39	30 167,94
A3100 TOIMINTATUOTOT	192 450,00		192 450,00	171 283,70	89,00 %	-21 166,30	188 045,63	16 761,93
A4100 TOIMINTAKULUT	-188 450,00		-188 450,00	-181 261,02	96,19 %	7 188,98	-167 532,31	13 728,71
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-3 900,00		-3 900,00	-383,23	9,83 %	3 516,77	-705,93	-322,70
Kaikki yhteensä	990,00		990,00	-108 319,56	-10941,37 %	-109 309,56	-42 846,00	65 473,56

Terveys- ja vanhushuoltopalvelut yhteensä

Terveys- ja vanhushuoltopalvelut yhteensä	Alkup. TA 20	TA muutos	muut. TA 20	Tot 2020	Tot %	Erutus €	TP 2019	Muutos 19/20
C20 Haapajärven palvelut	-20 997 900,00	-586 000,00	-21 583 900,00	-21 227 811,90	98,35 %	356 088,10	-21 868 398,11	-640 586,21
C23 Terveys- ja vanhushuoltopalvelut	-7 195 320,00	,00	-7 195 320,00	-6 523 469,83	90,66 %	671 850,17	-7 175 373,22	-651 903,39
A3100 TOIMINTATUOTOT	1 742 100,00		1 742 100,00	2 429 973,26	139,49 %	687 873,26	1 741 771,13	-688 202,13
A4100 TOIMINTAKULUT	-8 903 220,00	,00	-8 903 220,00	-8 937 533,95	100,39 %	-34 313,95	-8 898 192,79	39 341,16
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-34 200,00		-34 200,00	-15 909,14	46,52 %	18 290,86	-18 951,56	-3 042,42
C24 Terveys- ja vanhushuoltopalvelut	-13 802 580,00	-586 000,00	-14 388 580,00	-14 704 342,07	102,19 %	-315 762,07	-14 693 024,89	11 317,18
A3100 TOIMINTATUOTOT	1 967 150,00	,00	1 967 150,00	2 204 740,49	112,08 %	237 590,49	2 300 998,89	96 258,40
A4100 TOIMINTAKULUT	-15 678 430,00	-586 000,00	-16 264 430,00	-16 850 778,54	103,61 %	-586 348,54	-16 922 943,57	-72 165,03
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-91 300,00		-91 300,00	-58 304,02	63,86 %	32 995,98	-71 080,21	-12 776,19
C40 Pyhäjärven palvelut	-19 330 330,00	-732 000,00	-20 062 330,00	-20 257 467,65	100,97 %	-195 137,65	-19 754 350,49	503 117,16
C43 Terveys- ja vanhushuoltopalvelut	-8 012 660,00	15 000,00	-7 997 660,00	-7 798 182,57	97,51 %	199 477,43	-8 142 676,94	-344 494,37
A3100 TOIMINTATUOTOT	972 600,00		972 600,00	1 517 624,49	156,04 %	545 024,49	1 333 044,22	-184 580,27
A4100 TOIMINTAKULUT	-8 968 410,00	15 000,00	-8 953 410,00	-9 307 507,48	103,95 %	-354 097,48	-9 452 449,20	-144 941,72
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-16 850,00		-16 850,00	-8 299,58	49,26 %	8 550,42	-23 271,96	-14 972,38
C44 Terveys- ja vanhushuoltopalvelut	-11 317 670,00	-747 000,00	-12 064 670,00	-12 459 285,08	103,27 %	-394 615,08	-11 611 673,55	847 611,53
A3100 TOIMINTATUOTOT	959 100,00		959 100,00	1 094 513,18	114,12 %	135 413,18	1 009 986,97	-84 526,21
A4100 TOIMINTAKULUT	-12 210 620,00	-747 000,00	-12 957 620,00	-13 510 922,80	104,27 %	-553 302,80	-12 547 288,65	963 634,15
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-66 150,00		-66 150,00	-42 875,46	64,82 %	23 274,54	-74 371,87	-31 496,41
C50 Reisjärven palvelut	-8 154 690,00	-720 000,00	-8 874 690,00	-8 903 400,19	100,32 %	-28 710,19	-8 395 404,08	507 996,11
C53 Terveys- ja vanhushuoltopalvelut	-3 160 600,00	60 000,00	-3 100 600,00	-3 099 530,67	99,97 %	1 069,33	-3 300 347,14	-200 816,47
A3100 TOIMINTATUOTOT	741 100,00	,00	741 100,00	950 927,37	128,31 %	209 827,37	891 416,77	-59 510,60
A4100 TOIMINTAKULUT	-3 889 000,00	60 000,00	-3 829 000,00	-4 046 003,79	105,67 %	-217 003,79	-4 185 164,64	-139 160,85
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-12 700,00		-12 700,00	-4 454,25	35,07 %	8 245,75	-6 599,27	-2 145,02
C54 Terveys- ja vanhushuoltopalvelut	-4 994 090,00	-780 000,00	-5 774 090,00	-5 803 869,52	100,52 %	-29 779,52	-5 095 056,94	708 812,58
A3100 TOIMINTATUOTOT	450 750,00		450 750,00	465 179,45	103,20 %	14 429,45	470 690,17	5 510,72
A4100 TOIMINTAKULUT	-5 423 490,00	-780 000,00	-6 203 490,00	-6 256 069,91	100,85 %	-52 579,91	-5 549 733,70	706 336,21
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-21 350,00		-21 350,00	-12 979,06	60,79 %	8 370,94	-16 013,41	-3 034,35
Kaikki yhteensä	-48 482 920,00	-2 038 000,00	-50 520 920,00	-50 388 679,74	99,74 %	132 240,26	-50 018 152,68	370 527,06

9.4 Ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut

Vastuuhenkilö: Ympäristöjohtaja Sanna Rätty

Toiminnan kuvaus: Ympäristö- ja rakennusvalvontapalveluiden päämääränä on turvallisen, terveellisen ja viihtyisän asuin-, elin- ja toimintaympäristön sekä hyöty- ja kotieläinten hyvinvoinnin turvaaminen Haapajärvellä, Pyhäjärvellä, Reisjärvellä ja Kärämäellä.

Selänteen ympäristölautakunta vastaa laissa kunnan tehtäväksi säädettyjen ympäristönsuojelun, ympäristöterveydenhuollon ja rakennusvalvonnan viranomaispalvelujen tuottamisesta ja järjestämisestä. Ympäristölautakunta on delegoinut laajasti toimivaltaa alaisilleen viranhaltijoille ja viranhaltijat toimivat myös valmistelemiensa asioiden esittelijöinä ympäristölautakunnan kokouksissa. Ympäristö- ja rakennusvalvontapalveluiden toimintaa ohjaavat Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen kuntayhtymähallituksen hyväksymä pitkän tähtäimen strategia sekä toimialaan liittyvät alueelliset ja valtakunnalliset suunnitelmat.

Viranomaistoiminta ja -palvelut järjestetään siten, että toiminta on ennalta ehkäisevää ja laadukasta sekä valvonta säännöllistä, tehokasta ja oikein kohdennettua. Toiminnan on myös oltava hyvän hallinnon mukaista, eri toimijoita tasapuolisesti ja oikeudenmukaisesti kohtelevaa. Valvontasuunnitelmat laaditaan riskiperusteisesti, jotta voimavarat saadaan kohdennettua oikein. Viranomaisyhteistyöllä pyritään asiakaslähtöisyyteen.

Toiminnan ja palveluiden toteutuminen: Ympäristö- ja rakennusvalvontapalveluissa korona-epidemia näyttäytyi suunnitelmallisen valvonnan supistamisena ja kiireettömän asioinnin lykkäämisena alkuvuodesta. Valvontasuunnitelmista poikettiin jonkin verran koronatilanteesta johtuen. Koronasuosituksen myötä etätö otettiin käyttöön nopeasti toimisto- ja valvontahenkilöstön keskuudessa, koska suuri osa ympäristö- ja rakennusvalvontapalveluiden viranomaistyöstä soveltuu tehtäväksi etätöinä. Lisäksi korona-tilanne näkyi sähköisten palveluiden läpilyöntinä, erilaisten etäpalavereiden, -kokousten ja -koulutusten sekä webinaarien lisääntymisenä, uusien valvontamenetelmien omaksumisena sekä toimijoiden ohjauksessa ja neuvonnassa.

Ympäristölautakunta kokoontui vuoden 2020 aikana neljä kertaa. Kolme kokousta järjestettiin ns. hybridikokouksena, eli osa osallistujista oli mukana etäyhteydellä. Pöytäkirjoihin kirjattiin yhteensä 40 §:ää.

Ympäristöterveysvalvonnan vuotta 2020 varjostivat henkilöstön resurssivaje sekä koronan aiheuttama katkos tarkastustyössä. Kolmesta tarkastajan virasta oli täytettynä vuoden aikana 1,8 - 2,6. Ympäristöjohtaja osallistui talousvesivalvontaan. Vuoden lopulla, joulun pyhien aikaan ja vuoden vaihtuessa ympäristöterveysvalvontaa työllisti talousvesiepidemian hoitaminen ja selvittäminen Haapajärvellä.

VATI-tietojärjestelmän kehittäminen oli edelleen kesken vuonna 2020, joten useita tukipyyntöjä tehtiin ja toiminnallisuuksia korjattiin vuoden mittaan. Toimipisteet sijaitsivat edelleen Haapajärvellä, Pyhäjärvellä ja Kärämäellä, mutta toimipisteet olivat suljettuna asiakkailta osan vuotta Koronarajoitusten vuoksi. Ympäristöterveysvalvonnan (elintarvike-, terveydensuojelu- ja tupakkavalvonta) valvontasuunnitelman mukaista toimintaa saatiin vaikeuksista huolimatta toteutettua, koska valvontatyössä omaksuttiin ketterästi uusia toimintatapoja. Näitä olivat esimerkiksi asiakirjatarkastukset, toimijan toimittamaan kuvamateriaaliin perustuvat tarkastukset sekä Teams-neuvottelut. Etätö otettiin laajasti käyttöön koronaepidemian myötä keväällä. Ympäristöterveysvalvonta osallistui aktiivisesti Selänteen ja kuntien sisäilmatyöryhmien toimintaan. Kaikki ilmoitukset, lupahakemukset, asiakkaiden pyytämät tarkastukset ja neuvonta sekä lausuntopyynnöt pystyttiin käsittelemään kohtuullisessa ajassa.

Ympäristöterveysvalvonta	TP20 YHT.	TP20 HPJ	TP20 PJ	TP20 RJ	TP20 KM
Päätökset ja ilmoitukset	30	16	3	7	4
Tarkastukset	142	56	43	20	23
Lausunnot	33	21	7	4	1
Näytteenotot	63	22	21	10	10

Toimintatuotot ja-menot

Ympäristöterveysvalvonta	Alkup. TA 20	TA muuto: muut. TA 20	Tot 2020	Tot %	Erotus €	TP 2019	Muutos 19/20
C20 Haapajärven palvelut	-90 200,00	-90 200,00	-63 678,29	70,60 %	26 521,71	-50 902,20	12 776,09
A3100 TOIMINTATUOTOT	15 000,00	15 000,00	16 955,27	113,04 %	1 955,27	16 757,82	-197,45
A4100 TOIMINTAKULUT	-105 200,00	-105 200,00	-80 633,56	76,65 %	24 566,44	-67 660,02	12 973,54
C30 Kärsämäen palvelut	-44 080,00	-44 080,00	-31 904,95	72,38 %	12 175,05	-25 888,15	6 016,80
A3100 TOIMINTATUOTOT	7 300,00	7 300,00	8 296,30	113,65 %	996,30	8 176,75	-119,55
A4100 TOIMINTAKULUT	-51 380,00	-51 380,00	-40 201,25	78,24 %	11 178,75	-34 064,90	6 136,35
C40 Pyhäjärven palvelut	-70 340,00	-70 340,00	-49 716,78	70,68 %	20 623,22	-39 984,66	9 732,12
A3100 TOIMINTATUOTOT	11 700,00	11 700,00	13 237,83	113,14 %	1 537,83	13 163,64	-74,19
A4100 TOIMINTAKULUT	-82 040,00	-82 040,00	-62 954,61	76,74 %	19 085,39	-53 148,30	9 806,31
C50 Reisjärven palvelut	-36 490,00	-36 490,00	-25 713,85	70,47 %	10 776,15	-20 742,81	4 971,04
A3100 TOIMINTATUOTOT	6 050,00	6 050,00	6 845,60	113,15 %	795,60	6 828,93	-16,67
A4100 TOIMINTAKULUT	-42 540,00	-42 540,00	-32 559,45	76,54 %	9 980,55	-27 571,74	4 987,71
Kaikki yhteensä	-241 110,00	-241 110,00	-171 013,87	70,93 %	70 096,13	-137 517,82	33 496,05

Eläinlääkintähuollossa vähennettiin Koronaepidemian vuoksi maaliskuussa kiireettömiä asiakkaita ja tarkastuksia. Eläinlääkärit ovat myös vältäneet yhtäaikaista työskentelyä vastaanotolla.

Eläinlääkäripalveluiden saatavuudessa oli vuoden 2020 aikana jonkin verran haasteita. Yhden vakituisen eläinlääkärin irtisanouduttua 1.9.19 alkaen, virka saatiin täytettyä vasta 1.4.2020 alkaen. Kolme vakituista eläinlääkärinä ja yksi pitkäaikainen sijainen olivat vuoden aikana opintovapaalla mukaisella opintovapaalla tai osittaisella opintovapaalla. Määräaikaisia sijaisia oli palkattuna virkavapaiden ja vuosilomien vuoksi. Pyhäjärven vastaanoton pieneläinajoja pystyttiin tarjoamaan 1-2 päivänä viikossa, kysynnän ja vaihtelevien eläinlääkäriresurssien mukaan. Pyhäjärven pieneläimille oli kuitenkin tarjota aikoja yhteisvastaanotolta, mikäli Pyhäjärven vastaanotolla ei ollut eläinlääkärinä. Yhteisvastaanotto on ollut vetovoimatekijä rekrytoitaessa sijaisia mm. vuosilomien ajalle. Pieneläinröntgenin investointi ei toteutunut.

Valvontaeläinlääkäri teki osittaista työaika (78 %). Valvontaeläinlääkäri jäi virkavapaalle lokakuusta alkaen, jolloin eläinsuojelutehtävät siirtyivät praktikkoeläinlääkäreiden hoidettaviksi. Eläinsuojelutarkastuksia tehtiin tästä huolimatta 69 kpl, mikä on hieman enemmän kuin vuonna 2019 (44 kpl). Valvontaeläinlääkärin työaika ei riitä kaikkiin valvontasuunnitelman mukaisiin tuotantotilataarkastuksiin Selänteen alueella. Työsuojelullisista syistä on lisäksi pyrittävä löytämään keinot parityön mahdollistamiseksi eläinsuojelutehtävissä. Valvontasuunnitelmaan kirjatuista maidontuotantotilataarkastuksista (32 kpl) toteutui 15 kpl, mikä on kuitenkin hyvä saavutus resursseihin nähden. Valvontaeläinlääkärin tehtäviin kuuluvat lisäksi sivutuotevalvonta ja eläintautivalvontaan liittyvät viranomastehtävät.

	TP20 YHT.	TP20 HPJ	TP20 PJ	TP20 RJ	TP20 KM
Eläinlääkintähuolto					
Suureläinkäynnit	2 098	680	268	719	422
Päivystysajan suureläinkäynnit	378	124	56	102	96
Terveystenhuoltokäynnit	226	43	22	52	105
Vastaanottokäynnit	1 938	736	555*	331	178
Päivystysajan pieneläinkäynnit	236	98	60*	35	25
Eläinsuojelutarkastukset	69	32	17	7	11

*Vastaanottokäynneistä 271 kpl Pyhäjärven vastaanotolla, päivystysajan vastaanottokäynneistä 1 kpl Pyhäjärven vastaanotolla.

Toimintatuotot ja -menot

Eläinlääkintähuolto	Alkup. TA 20	TA muuto: muut. TA 20	Tot 2020	Tot %	Erutus €	TP 2019	Muutos 19/20
C20 Haapajärven palvelut	-278 380,00	-278 380,00	-244 864,49	87,96 %	33 515,51	-230 422,97	-230 422,97
A3100 TOIMINTATUOTOT	15 700,00	15 700,00	14 797,18	94,25 %	-902,82	13 482,50	13 482,50
A4100 TOIMINTAKULUT	-287 380,00	-287 380,00	-252 987,92	88,03 %	34 392,08	-238 088,19	-238 088,19
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMIS	-6 700,00	-6 700,00	-6 673,75	99,61 %	26,25	-5 817,28	-5 817,28
C30 Kärsämäen palvelut	-126 750,00	-126 750,00	-114 480,22	90,32 %	12 269,78	-107 248,38	-107 248,38
A3100 TOIMINTATUOTOT	6 450,00	6 450,00	6 540,68	101,41 %	90,68	6 457,93	6 457,93
A4100 TOIMINTAKULUT	-131 900,00	-131 900,00	-119 737,50	90,78 %	12 162,50	-112 587,62	-112 587,62
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMIS	-1 300,00	-1 300,00	-1 283,40	98,72 %	16,60	-1 118,69	-1 118,69
C40 Pyhäjärven palvelut	-189 480,00	-189 480,00	-166 886,49	88,08 %	22 593,51	-156 349,98	-156 349,98
A3100 TOIMINTATUOTOT	9 500,00	9 500,00	9 632,55	101,40 %	132,55	10 343,79	10 343,79
A4100 TOIMINTAKULUT	-197 080,00	-197 080,00	-174 593,89	88,59 %	22 486,11	-165 015,67	-165 015,67
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMIS	-1 900,00	-1 900,00	-1 925,15	101,32 %	-25,15	-1 678,10	-1 678,10
C50 Reisjärven palvelut	-154 410,00	-154 410,00	-123 682,22	80,10 %	30 727,78	-140 458,19	-140 458,19
A3100 TOIMINTATUOTOT	8 400,00	8 400,00	8 153,97	97,07 %	-246,03	10 219,71	10 219,71
A4100 TOIMINTAKULUT	-159 810,00	-159 810,00	-128 884,31	80,65 %	30 925,69	-146 457,78	-146 457,78
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMIS	-3 000,00	-3 000,00	-2 951,88	98,40 %	48,12	-4 220,12	-4 220,12
Kaikki yhteensä	-749 020,00	-749 020,00	-649 913,42	86,77 %	99 106,58	-634 479,52	-634 479,52

Ympäristönsuojelussa työskenteli kaksi ympäristötarkastajaa. Ympäristötarkastajan virassa aloitti uusi viranhaltija 7.1.2020, jonka vuoksi perehtymiseen ja perehdyttämiseen on käytetty jonkin verran työaikaa. Koronatilanne on jarruttanut tarkastusten ja katselmusten tekemistä. Ympäristönsuojelun suunnitelmallisista tarkastuksista toteutui 61 %, mikä on kuitenkin hyvä saavutus resursseihin nähden ja koronatilanne huomioiden. Ympäristönsuojelun suunnitelmallinen valvonta ei toteutunut suunnitelmasti ilman lisäresursseja. Työllistäviä asioita ympäristönsuojelussa ovat olleet erityisesti jätevesipoikkeamislupahakemusten käsittelyt. Kaikki lupapäätökset ja lausuntoasiat on käsitelty normaalisti. Lupahakemuksia ei tullut vireille yhtä paljon kuin aikaisempina vuosina. Ympäristötarkastajat sijaistivat toisiaan vuosilomien ym. virkavapaiden aikana. Etätöy yleistyi myös ympäristönsuojelussa koronatilanteen siivittämänä.

Maa-ainesasioita ovat hoitaneet kaksi ympäristönsuojelun ympäristötarkastajaa yhteisvastuullisesti. Maa-aineslupat on käsitelty pääasiassa kuntakohtaisesti. Valvontaa on tehty osittain paritarkastuksina. Valvottavista kohteista tarkastettiin vuoden 2020 aikana 40 kohdetta. Vuonna 2020 pyydyttiin tekemään myös jälkivalvontaa kohteisiin, joissa oli huomautettavaa tarkastuksilla. Maa-ainesvalvonnan tavoitteeseen päästiin hyvin vuonna 2020. Ympäristönsuojelun maksutuloja on kertynyt hyvin vuonna 2020, joka johtuu suurelta osin resursseihin nähden hyvin toteutuneesta maa-ainesvalvonnasta.

	TP20 YHT.	TP20 HPJ	TP20 PJ	TP20 RJ	TP20 KM
Ympäristönsuojelu					
Päätökset	66	25	21	8	12
Lausunnot	146	53	51	21	21
Ilmoitukset	20	10	2	5	3
Tarkastukset	62	18	19	12	13
Kehotukset	7	2	2	0	3

Toimintatuotot ja -menot

Ympäristönsuojelu	Alkup. TA 20	TA muuto: muut.	TA 20	Tot 2020	Tot %	Erotus €	TP 2019	Muutos 19/20
C20 Haapajärven palvelut	-61 760,00		-61 760,00	-39 209,82	63,49 %	22 550,18	-56 985,88	-17 776,06
A3100 TOIMINTATUOTOT	14 200,00		14 200,00	27 639,76	194,65 %	13 439,76	6 376,01	-21 263,75
A4100 TOIMINTAKULUT	-75 960,00		-75 960,00	-66 849,58	88,01 %	9 110,42	-63 361,89	3 487,69
C30 Kärämäen palvelut	-33 990,00		-33 990,00	-22 174,49	65,24 %	11 815,51	-32 061,89	-9 887,40
A3100 TOIMINTATUOTOT	7 800,00		7 800,00	15 225,31	195,20 %	7 425,31	3 504,09	-11 721,22
A4100 TOIMINTAKULUT	-41 790,00		-41 790,00	-37 399,80	89,49 %	4 390,20	-35 565,98	1 833,82
C40 Pyhäjärven palvelut	-45 740,00		-45 740,00	-29 212,85	63,87 %	16 527,15	-42 293,35	-13 080,50
A3100 TOIMINTATUOTOT	10 500,00		10 500,00	20 456,54	194,82 %	9 956,54	4 732,32	-15 724,22
A4100 TOIMINTAKULUT	-56 240,00		-56 240,00	-49 669,39	88,32 %	6 570,61	-47 025,67	2 643,72
C50 Reisjärven palvelut	-33 120,00		-33 120,00	-20 934,08	63,21 %	12 185,92	-30 832,20	-9 898,12
A3100 TOIMINTATUOTOT	7 550,00		7 550,00	14 756,80	195,45 %	7 206,80	3 449,89	-11 306,91
A4100 TOIMINTAKULUT	-40 670,00		-40 670,00	-35 690,88	87,76 %	4 979,12	-34 282,09	1 408,79
Kaikki yhteensä	-174 610,00		-174 610,00	-111 531,24	63,87 %	63 078,76	-162 173,32	-50 642,08

Rakennusvalvonnassa aloitti perhevapaan sijainen 30.3.2020 alkaen, joten aikaa on käytetty jonkin verran perehtymiseen ja perehdyttämiseen. Rakennustarkastajaresurssissa oli 31.8.2020 alkaen vajetta, kun kahdesta virasta oli täytettynä 1,8 perhevapaasta johtuen. Hakemukset pystyttiin käsittelemään tästä huolimatta palvelutasosuunnitelman mukaisesti.

Keväällä rakennusvalvonnan toiminta keskitettiin koronarajoitusten vuoksi vain kiireellisimpiin katselmuksiin ja tarkastuksiin. Rakennusvalvonta toimi myös lomien ja virkavapaiden vuoksi ajalla 22.6.-9.8.2020 supistetusti, jolloin varoitettiin asiakkaita normaalia pidemmistä käsittelyajoista. Käsittelyajat eivät kuitenkaan juuri venyneet, vaikka yksi rakennustarkastaja hoiti koko Selänteen aluetta ja lupasihteerit vuorottelivat loma-ajankohtiaan.

Lupasihteerien työpanos on merkittävä reusurssillisä rakennusvalvonnan lupa-asoiden käsittelyssä ja rakennustarkastajat ovat hoitaneet tehtäviä joustavasti asiakkaiden aikatauluja huomioiden. Lupapiste -sähköinen asiointijärjestelmä on aiheuttanut lisätyötä niissä tapauksissa, kun asiakas on hakenut lupaa edelleen perinteisellä paperihakemuksella. Lupapiste kuitenkin vakiinnutti edelleen asemaansa asiointikanavana, osittain koronarajoitusten ansiosta. Uuden KuntaNet7:n kanssa yhteensopiva laskutusjärjestelmä saatiin käyttöön vihdoinkin vuoden 2020 aikana.

Rakennustarkastajat ovat olleet mukana kiinteistöveroselvityksen ohjausryhmässä Haapajärvellä ja Kärämäellä. Tuulivoimapuistojen rakennuslupatulojen ansiosta rakennusvalvonnan tulot olivat arvioon nähden noin kolminkertaiset.

	TP20 YHT.	TP20 HPJ	TP20 PJ	TP20 RJ	TP20 KM
Rakennusvalvonta					
Rakennus- ja toimenpideluvat	307	101	109	57	40
Toimenpideilmoitukset	152	75	39	25	13
Katselmuksien ja tarkastukset	513	193	143	104	73

Toimintatuotot ja -menot

Rakennusvalvonta	Alkup. TA 20	TA muuto: muut. TA 20	Tot 2020	Tot %	Erotus €	TP 2019	Muutos 19/20
C20 Haapajärven palvelut	-63 480,00	-63 480,00	27 549,87	-43,40 %	91 029,87	41 585,65	14 035,78
A3100 TOIMINTATUOTOT	38 800,00	38 800,00	119 460,44	307,89 %	80 660,44	125 859,17	6 398,73
A4100 TOIMINTAKULUT	-102 280,00	-102 280,00	-91 910,57	89,86 %	10 369,43	-84 273,52	7 637,05
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET					0,00		0,00
C30 Kärsämäen palvelut	-28 470,00	-28 470,00	12 034,77	-42,27 %	40 504,77	17 931,50	5 896,73
A3100 TOIMINTATUOTOT	17 400,00	17 400,00	53 574,17	307,90 %	36 174,17	56 249,91	2 675,74
A4100 TOIMINTAKULUT	-45 870,00	-45 870,00	-41 539,40	90,56 %	4 330,60	-38 318,41	3 220,99
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET					0,00		0,00
C40 Pyhäjärven palvelut	-58 760,00	-58 760,00	25 889,98	-44,06 %	84 649,98	38 797,71	12 907,73
A3100 TOIMINTATUOTOT	36 000,00	36 000,00	110 808,69	307,80 %	74 808,69	117 421,70	6 613,01
A4100 TOIMINTAKULUT	-94 760,00	-94 760,00	-84 918,71	89,61 %	9 841,29	-78 623,99	6 294,72
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET					0,00		0,00
C50 Reisjärven palvelut	-26 090,00	-26 090,00	11 230,36	-43,04 %	37 320,36	17 007,08	5 776,72
A3100 TOIMINTATUOTOT	15 900,00	15 900,00	48 915,54	307,64 %	33 015,54	52 031,16	3 115,62
A4100 TOIMINTAKULUT	-41 990,00	-41 990,00	-37 685,18	89,75 %	4 304,82	-35 024,08	2 661,10
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET					0,00		0,00
Kaikki yhteensä	-176 800,00	-176 800,00	76 704,98	-43,39 %	253 504,98	115 321,94	38 616,96

Strategisten ja laadullisten tavoitteiden toteutuminen

Asiakas				
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2020	Toteuma 31.12.2020
Asiakaslähtöinen palvelu Asiakkaiden tehokas neuvonta ja ohjaus ja tehokas tiedottaminen	Verkkosivujen hyödyntäminen, henkilökunnan tavoitettavuus, asiakkaan viivytyksetön ja tasapuolinen palvelu, riittävät henkilös- töresurssit	Käsittelyajat Viranhaltijoiden hyvä tavoitettavuus	Hakemukset käsitellään viivytyksettä Ymp.tarkastajien sekä rak.tarkastajien palvelupisteet tai palvelupäivät kaikissa Selänteen kunnissa	Toteutui Koronarajoitusten vuoksi palvelupisteet olivat osan vuodesta kiinni, tavoitettavuus toteutui sähköisesti, puhelimitse tai sovittaessa tapaamisesta
Palvelut (prosessit)				
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2020	
Lakisääteisten viranomaispalveluiden tuottaminen Laadukas asiakirjahallinta Viranomaisyhteistyö ja palveluiden tuottaminen yhden luukun periaatteella	Riittävät henkilöstö- ja talousresurssit myös ennalta-ehkäiseviin palveluihin Sähköisten palveluprosessien käyttöönotto Yhteislausunnot, keskinäiset lausunto-pyynnöt ja sisäinen tiedonkulk	Suoritteiden määrät Palveluiden tuottaminen tasapuolisesti ja hyvän hallinnon periaatteiden mukaisesti Sähköiset ilmoitus-lomakkeet ja sähköinen arkisto Yhteislausuntojen ja sisäisten	Valvontasuunnitelmissa ja talousarvion vuosisopimuksessa esitetyt tavoitteet Sähköisen asioinnin ja lupaprosessin sujuvuuden ja taloudellisuuden kehittäminen	Toteutui osittain. Toteutui osittain. Lupapisteen käyttö vakiintui, ympäristönsuojelun ja ymp.terv.huollon sähköinen

		lausuntojen määrä		asiointi ei vielä toteutunut
Henkilöstö				
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2020	
Työyhteisöllisyyden edistäminen ja viranomaisyhteis-työn hyödyntäminen	Riittävät henkilöstö-resurssit Säännölliset palaverit ja virkistyspäivät Esimiehen ja työntekijän kehityskeskustelut Tarpeita vastaava koulutussuunnitelma	Ympän ja eläinlääkäreiden palaverien / virkistyspäivien toteutuminen Kehityskeskustelujen toteutuminen Koulutus-suunnitelman teko	Ympän yhteinen palaveri 6 krt/a, eläinlääkäri-palaveria väh. 2 krt/a, virkistyspäivä kerran vuodessa Kehityskeskustelut kaikkien kanssa Jokainen osallistuu vuosittain koulutukseen Videoyhteyskoulutusten hyödyntäminen	Teams-palaveria pidettiin, fyysisiä palaveria ei pidetty suunnitellusti koronan takia. Virkistyspäivä toteutui. Tsemppikeskustelut toteutuivat osittain. Toteutui. Hyödynnettiin paljon videoyhteyksiä.
Henkilöstön tiedon ajantasaisuus, työn mielekkyys ja sujuvuus				
Talous				
Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittari	Tavoitetaso 2020	
Resurssien oikein kohdentaminen, kokonaisuuden hallinta ja kustannustehokas palvelujen tuotto	Riskiperusteiset ja realistiset resursseihin mitoitettut valvontasuunnitelmat Maksutaksan mukaisten maksujen perintä	Valvontasuunnitelmien ja tulostavoitteen toteutumisen seuranta Seurataan miten maksutulot kattavat toimintamenoja	Toteutuma väh. 75 % Realistisen talousarvion laatiminen ja siinä pysyminen Kasvava kattavuus	Toteutui osittain.

Toimintatuotot ja -menot

Ympäristö- ja rakennuspalvelut hallinto	Alkup. TA 20	TA muuto: muut. TA 20	Tot 2020	Tot %	Erotus €	TP 2019	Muutos 19/20
C20 Haapajärven palvelut	-43 110,00	-43 110,00	-37 699,72	87,45 %	5 410,28	-38 830,55	-1 130,83
A3100 TOIMINTATUOTOT					0,00		0,00
A4100 TOIMINTAKULUT	-43 110,00	-43 110,00	-37 699,72	87,45 %	5 410,28	-38 830,55	-1 130,83
C30 Kärsämäen palvelut	-15 840,00	-15 840,00	-14 019,98	88,51 %	1 820,02	-14 341,26	-321,28
A3100 TOIMINTATUOTOT					0,00		0,00
A4100 TOIMINTAKULUT	-15 840,00	-15 840,00	-14 019,98	88,51 %	1 820,02	-14 341,26	-321,28
C40 Pyhäjärven palvelut	-31 740,00	-31 740,00	-27 689,98	87,24 %	4 050,02	-28 520,78	-830,80
A3100 TOIMINTATUOTOT					0,00		0,00
A4100 TOIMINTAKULUT	-31 740,00	-31 740,00	-27 689,98	87,24 %	4 050,02	-28 520,78	-830,80
C50 Reisjärven palvelut	-16 500,00	-16 500,00	-14 406,29	87,31 %	2 093,71	-15 031,38	-625,09
A3100 TOIMINTATUOTOT					0,00		0,00
A4100 TOIMINTAKULUT	-16 500,00	-16 500,00	-14 406,29	87,31 %	2 093,71	-15 031,38	-625,09
Kaikki yhteensä	-107 190,00	-107 190,00	-93 815,97	87,52 %	13 374,03	-96 723,97	-2 908,00

Ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut

Ympäristö- ja rakennuspalvelut yhteensä	Alkup. TA 20	TA muuto: muut. TA 20	Tot 2020	Tot %	Erotus €	TP 2019	Muutos 19/20
C20 Haapajärven palvelut	-536 930,00	-536 930,00	-357 902,45	66,66 %	179 027,55	-335 555,95	22 346,50
A3100 TOIMINTATUOTOT	83 700,00	83 700,00	178 852,65	213,68 %	95 152,65	162 475,50	-16 377,15
A4100 TOIMINTAKULUT	-613 930,00	-613 930,00	-530 081,35	86,34 %	83 848,65	-492 214,17	37 867,18
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMIS	-6 700,00	-6 700,00	-6 673,75	99,61 %	26,25	-5 817,28	856,47
C30 Kärsämäen palvelut	-249 130,00	-249 130,00	-170 544,87	68,46 %	78 585,13	-161 608,18	8 936,69
A3100 TOIMINTATUOTOT	38 950,00	38 950,00	83 636,46	214,73 %	44 686,46	74 388,68	-9 247,78
A4100 TOIMINTAKULUT	-286 780,00	-286 780,00	-252 897,93	88,19 %	33 882,07	-234 878,17	18 019,76
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMIS	-1 300,00	-1 300,00	-1 283,40	98,72 %	16,60	-1 118,69	164,71
C40 Pyhäjärven palvelut	-396 060,00	-396 060,00	-247 616,12	62,52 %	148 443,88	-228 351,06	19 265,06
A3100 TOIMINTATUOTOT	67 700,00	67 700,00	154 135,61	227,67 %	86 435,61	145 661,45	-8 474,16
A4100 TOIMINTAKULUT	-461 860,00	-461 860,00	-399 826,58	86,57 %	62 033,42	-372 334,41	27 492,17
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMIS	-1 900,00	-1 900,00	-1 925,15	101,32 %	-25,15	-1 678,10	247,05
C50 Reisjärven palvelut	-266 610,00	-266 610,00	-173 506,08	65,08 %	93 103,92	-190 057,50	-16 551,42
A3100 TOIMINTATUOTOT	37 900,00	37 900,00	78 671,91	207,58 %	40 771,91	72 529,69	-6 142,22
A4100 TOIMINTAKULUT	-301 510,00	-301 510,00	-249 226,11	82,66 %	52 283,89	-258 367,07	-9 140,96
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMIS	-3 000,00	-3 000,00	-2 951,88	98,40 %	48,12	-4 220,12	-1 268,24
Kaikki yhteensä	-1 448 730,00	#####	-949 569,52	65,54 %	499 160,48	-915 572,69	33 996,83

9.5 Investointien toteutuminen

Suurin investointikohde oli talous- ja henkilöstöhallinnon ohjelmien vaihtaminen Abilitasta CGI:n Kuntamalli 2.6:een 118.189 euroa. LifeCaren palvelualustan investointi aloitettiin vuoden 2019 puolella, vuonna 2020 siitä toteutui 20.619 euroa. Työterveyshuollon ohjelma uusimisprojektista toteutui 12.529 euroa ja Tieto pääjulkaisuun kohdentui 27.709,50 euroa. Investointimenot olivat yhteensä 179.046,50 euroa.

Investointimenot/kohde	Alkuperäinen TA	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama %
Työterveyshuollon ohjelma	50 000	0	50 000	12 529,00	74,94
Kylmiö, Haapajärvi	20 000	0	20 000		
Kylmiö, Reisjärvi	10 500	0	10 500		
Lääkekeskuksen varaston hallintaohjelma		15 000	15 000		100,00
Talous- ja henkilöstöhallinnon ohjelmat		120 000	120 000	118 189,00	1,51
Titania sähköinen asiointi		30 000	30 000		
Kannettavien tietokoneiden hankinta koronasta johtuvaa etättyötä varten		55 000	55 000		
LifeCare palvelualusta		21 499	21 499	20 619,00	4,09
Tietopääjulkaisu		144 326	144 326	27 709,50	80,80
Yhteensä	80 500	385 825	466 325	179 046,50	61,60

9.6 Rahoitusosan toteutuminen

RAHOITUSLASKELMA 2020	Alkuperäinen TA	Talousar- viomuutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama %
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	308 500		308 500	2 619 259	-749
Satunnaiset erät					
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-80 500	-385 825	-466 325	-179 047	62
Investointihyödykkeiden myyntitulot					
Toiminnan ja investointien rahavirta	228 000	-385 825	-157 825	2 440 212	1 646
Rahoituksen rahavirta					
Oman pääoman muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset				674 838	
Rahoituksen rahavirta				674 838	
Rahavarojen muutos	228 000	-385 825	-157 825	3 115 050	-2 074
Rahavarat 31.12.	3 688 797			6 575 847	
Rahavarat 1.1.	3 460 797			3 460 797	
Muutos					

10 Tilinpäätöslaskelmat

Tuloslaskelma

TUOSLASKELMA (ulk.)	2020	2019
TOIMINTATUOTOT	79 920 957,36	76 514 715,58
Myyntituotot	74 065 493,32	70 543 984,25
Maksutuotot	5 031 792,93	5 182 095,21
Tuet ja avustukset	290 633,07	352 040,41
Muut toimintatuotot	533 038,04	436 595,71
TOIMINTAKULUT	-77 324 392,99	-76 287 943,66
Henkilöstökulut	-25 341 278,35	-25 409 701,24
Palkat ja palkkiot	-20 906 679,18	-20 915 238,63
Henkilösivukulut	-4 434 599,17	-4 494 462,61
Eläkekulut	-3 668 527,73	-3 763 970,50
Muut henkilösivukulut	-766 071,44	-730 492,11
Palvelujen ostot	-39 166 795,42	-37 846 559,87
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 875 781,58	-2 616 922,33
Avustukset	-6 356 147,96	-6 715 829,00
Muut toimintakulut	-3 584 389,68	-3 698 931,22
TOIMINTAKATE	2 596 564,37	226 771,92
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	22 694,18	37 138,71
Korkotuotot	3 825,03	15 468,20
Muut rahoitustuotot	59 023,96	52 725,37
Muut rahoituskulut	-40 154,81	-31 054,86
VUOSIKATE Summa	2 619 258,55	263 910,63
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-182 579,61	-263 910,63
TILIKAUDEN TULOS Summa	2 436 678,94	,00
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	2 436 678,94	,00

Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA	2020	2019	2 018	2 017	2016
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	2 619 258,55	263 910,63	337 456,42	344 379,21	294 467,20
Satunnaiset erät					
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-179 046,50	-57 068,11	-88 276,52	-355 785,21	-530 498,15
Investointihyödykkeiden myyntitulot					29 392,94
Toiminnan ja investointien rahavirta	2 440 212,05	206 842,52	249 179,90	-11 406,00	-206 638,01
Rahoituksen rahavirta					
Oman pääoman muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	5 961,00	-9 205,91	3 342,83	718,42	-13 363,82
Vaihto-omaisuuden muutos	23 147,80	-10 752,59	6 166,67	21 038,04	6 373,79
Saamisten muutos	1 374 753,10	-938 691,31	957 999,39	-489 735,61	-415 615,60
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	-729 024,39	128 451,48	397 294,95	-303 578,12	-634 241,55
Rahoituksen rahavirta	674 837,51	-830 198,33	1 364 803,84	-771 557,27	-1 056 847,18
Rahavarojen muutos	3 115 049,56	-623 355,81	1 613 983,74	-782 963,27	-1 263 485,19
Rahavarat 31.12.	6 575 846,94	3 460 797,38	4 084 153,19	2 470 169,45	3 253 132,72
Rahavarat 1.1.	3 460 797,38	4 084 153,19	2 470 169,45	3 253 132,72	4 516 617,91
Muutos	3 115 049,56	-623 355,81	1 613 983,74	-782 963,27	-1 263 485,19

Tase

TASE	2020	2019		2020	2019
VASTAAVAA	11 615 949,01	9 902 333,46	VASTATTAVAA	11 615 949,01	9 902 333,46
A Pysyvät vastaavat	306 904,93	310 438,04	A Oma pääoma	2 455 676,94	18 998,00
I Aineettomat hyödykkeet	49 386,99	86 605,29	I Peruspääoma	18 998,00	18 998,00
1. Aineettomat oikeudet	49 386,99	86 605,29	V Tilikauden yli-/alijäämä	2 436 678,94	
II Aineelliset oikeudet	256 516,94	222 831,75	D Toimeksiantojen pääomat	11 127,32	5 166,32
4. Koneet ja kalusto	98 089,44	205 873,75	2. Valtion toimeksiannot		
6. Keskenäiset hankinnat	158 427,50	16 958,00	3. Muut toimeksiantojen pääomat	11 127,32	5 166,32
III Sijoitukset	1 001,00	1 001,00	E Vieras pääoma	9 149 144,75	9 878 169,14
1. Osakkeet ja osuudet	1 001,00	1 001,00	II Lyhytaikainen	9 149 144,76	9 878 169,14
C Vaihtuvat vastaavat	11 309 044,08	9 591 895,42	5. Saadut ennakot	40 876,45	11 654,16
I Vaihto-omaisuus	111 272,21	134 420,01	6. Ostovelat	4 551 147,31	4 835 337,31
1. Aineet ja tarvikkeet	103 602,21	124 170,01	7. Muut velat	905 625,42	1 446 782,44
2. Valmiit tuotteet	7 670,00	10 250,00	8. Siirtovelat	3 651 495,57	3 584 395,23
II Saamiset	4 621 924,93	5 996 678,03			
1. Myyntisaamiset	3 828 337,85	5 252 124,90			
3. Muut saamiset	551 715,12	513 017,13			
4. Siirtosaamiset	241 871,96	231 536,00			
IV Rahat ja pankkisaamiset	6 575 846,94	3 460 797,38			

11 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

11.1 Arvostuksen periaatteet

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelmanmukaisten poistojen perusteet.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO-periaatteen mukaisesti hankintamenon tai sitä alemman todennäköisen hankintamenon tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Saatavien poistot on tehty vuosittain kuolinpesien osalta vuosilta 2019-2020. Muita saatavia ei ole poistettu vaan ne poistetaan velanvanhentumisen säännösten mukaisesti niiden vanhennuttua.

Vuoden 2019 menojäämäpalkat maksetaan vuoden 2020 palkkoina. Ne kohdentuvat siis maksupäivänsä mukaisesti. Kaikkiaan menojäämäpalkkoja olisi ollut 184.127,84 euroa, sivukuluja 34.128,06 ja verottomia korvauksia 29.719,76 euroa.

11.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

11.2.1 Kuntayhtymän toimintatuotot

Kuntayhtymän toimintatuotot	2020	2019
Myyntituotot jäsenkunnilta	71 141 528	68 110 966
Erikoissairaanhoido	412 372	507 184
Perusterveydenhuolto**	5 790 536	2 103 085
Terveysturvajärjestelmä ja eläinlääkintähuolto	162 538	102 611
Sosiaalipalvelut**	1 906 455	5 494 256
Muut palvelut	507 528	196 613
Kuntayhtymän toimintatuotot yhteensä*	79 920 957	76 514 715
* Toimintatuottojen erittely esitetty ulkoisista eristä		
** Muutokset toimintatuottojen kohdentumisessa johtuvat koronaepidemian vaikutuksesta maksutuottoihin		

11.2.2 Palvelujen ostot eriteltyinä asiakaspalvelujen ostoihin ja muiden palvelujen ostoihin

Palvelujen ostojen erittely	2020	2019
Asiakaspalvelujen ostot	32 307 358	31 078 718
Muiden palvelujen ostot	9 540 506	8 423 556
Palvelujen ostot yhteensä	41 847 863	39 502 273
Sisältää sisäiset ostot, korjattu vuotta 2019 35.218 euroa alaspäin		

11.3 Käyttöomaisuus

Käyttöomaisuusinvestointien poistosuunnitelma on hyväksytty yhtymähallituksessa 10.12.2020 § 180. Se käsitellään yhtymävaltuustossa 19.3.2021 § 6.

Yhtymävaltuusto raja-arvot (Kilan kuntajaoston suositus)

Kalustoryhmä	Yhtymävaltuusto raja-arvot 19.3.2021 § 6 (Kilan kuntajaoston suositus 2016)		Yhtymähallitus 10.12.2020 § 180 (1.1.2021 alkaen)	
	Tasapoisto aika vuosina	Menojäännös- poisto-%	Tasapoisto aika vuosina	Menojäännös- poisto-%
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Kehittämismenot	2-5	ei suositella	5	
Aineettomat oikeudet	5-20	ei suositella	20	
Liikearvo	2-5	ei suositella	5	
Muut pitkävaikutteiset menot				
Tietokoneohjelmistot	2-5	ei suositella	5	
Muut	2-10	ei suositella	10	
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Rakennukset ja rakennelmat				
Kiinteät rakenteet ja laitteet				
Puhelin- tai ICT-verkko	10-12	20-22%	12	
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10-15	2025 %	15	
Koneet ja kalusto				
Kuljetusvälineet/autot	4-7	25-30 %	7	
Muut liikkuvat työkoneet	5-10	25-30 %	10	
Muut kevyet koneet	5-10	25-30 %	10	
Sairaala,- terveydenhuolto- yms. laitteet	5-15	20-30%	15	
ICT-laitteet	3-5	30-40%	5	
Muut laitteet ja kalusteet	3-5	30-40%	5	
Muut aineelliset hyödykkeet				
Arvo- ja taide-esineet		ei poistoaikaa		ei poistoaikaa
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		ei poistoaikaa		ei poistoaikaa
Pysyvien vastaavien sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet		ei poistoaikaa		ei poistoaikaa

Pienhankintaraja on 10.000 euroa.

Käyttöomaisuuskirjanpitoon aktivoidaan aineellisen ja aineettoman omaisuuden hankintameno, joka ylittää pienhankintarajan. Hyödyke, joka koostuu useasta eri komponentista ja joiden yhteenlaskettu hankintameno ylittää pienhankintarajan aktivoidaan käyttöomaisuuskirjanpitoon. Pienhankintaraan alittavat hyödykehankinnat ovat käyttöönottolikauden kulu, mutta niistä pidetään erillistä irtaimistoluetteloa. Yhtymähallitus antaa irtaimistoluettelon pitämisestä erilliset ohjeet.

Hyödykkeiden poistojen laskennassa noudatetaan todennäköisiä taloudelliseen pitoaikaan perustuvia poistoaikoja. Yhtymähallitus arvioi viranhaltijoiden asiantuntemusta hyödyntäen ja kunnanvaltuuston raja-arvoja noudattaen hyödykkeiden taloudellisen käyttöajan talousarvion investointisuunnitelman yhteydessä. Ohjeellisista poistoaajoista voidaan poiketa hyödykekohtaisesti teknis-taloudellisin perustein yhtymävaltuuston määrittämien raja-arvoja rajoissa. Poistoaika perustuu kokonaisarvioon hyödykkeiden kestävydestä, käytettävyyteen palvelutuotannossa, tulontuottamiskykyyn ja muista vastaavista seikoista.

Kuntayhtymän perustamisen yhteydessä jäsenkunnilta siirtyneet pysyvien vastaavien hyödykkeet (irtaimisto) on poistettu kahden vuoden aikana tase-erittäin yhdisteltyinä nimikkeinä, jotka ovat tulleet siis vuonna 2011 loppuun poistettua.

11.4 Tasetta koskevat liitetiedot

11.4.1 Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Edelliseen vuoteen verrattuna poistot olivat 83.864,13 euroa pienemmät ja lisäykset 119.445,28 euroa suuremmat sisältäen keskeneräiset hankinnat.

	Poistamaton hankintameno 1.1.2020	Lisäykset tilikauden aikana	Siirrot erien välillä	Tilikauden poisto	Poistamaton hankintameno 31.12.2020
Aineettomat hyödykkeet ja oikeudet	86 605,29	37 577,00		74 795,30	49 386,99
Aineelliset hyödykkeet, Koneet ja kalusto	205 873,75			107 784,31	98 089,44
Sijoitukset, Osakkeet ja osuudet	1 001,00				1 001,00
Keskeneräiset	16 958,00	141 469,50			158 427,50
Kirjanpitoarvo 31.12.20120	310 438,04	179 046,50	0,00	182 579,61	306 904,93

11.4.2. Sijoitukset

Kuntien Tiera Oy:n osakkeita on merkitty yksi osake hintaan 1 euro kuntayhtymän johtaja Johanna Kiiskilän allekirjoituksella 31.3.2011. Kuntayhtymähallitus päätti kokouksessaan 22.11.2018 154 §:ssä hankkia Joki ICT Oy:n osakkeen hintaan 1.000 euroa.

	Osakkeet
Hankintameno 1.1.	1,00
Lisäykset	1 000,00
Vähennykset	
Siirrot erien välillä	
Kirjanpitoarvo 31.12.2020	1 001,00

11.4.3 Saamiset:

Lyhytaikaiset saamiset:

Myyntisaamiset	2020	2019
Myyntisaamiset jäsenkunnilta ja muilta		
1725 Myyntisaamiset jäsenkunnilta	2 459 645,96	4 132 653,56
1740 Myyntisaamiset muilta		
1741 Hallintopalvelut/Selänne	249 460,02	187 307,11
Asiakasmaksujen myyntisaamiset		
17416 Avohoidon maksut UUSI MR	83 191,63	78 973,98
17417 Vuodeosastomaksut UUSI MR	140 537,95	130 005,07
17418 Hammashoitomaksut UUSI MR	85 910,12	69 168,49
17419 Erikoissairaanhoitomaksut UUSI MR	19 343,12	21 673,86
17420 Työterveyshuollon maksut UUSI MR	50 747,87	56 328,21
17421 Kuntalaskut UUSI MR	111 493,43	80 424,50
17422 Kotipalvelumaksut UUSI MR	366 274,76	310 385,59
17424 Palveluasumismaksut UUSI MR	100 710,56	107 628,25
17425 Vammaispalvelut UUSI MR	81 366,15	69 891,78
17426 Ohjauskorvaus UUSI MR	57,12	
Ympäristöpalvelujen myyntisaamiset		
1742 Lupamaksut	69 731,80	3 250,50
1743 Ympäristövalvontamaksut	9 867,36	4 434,00
1745 Ympäristövalvonta UUSI MR		
Muut saamiset		
1796 Postimaksujen selvittelytili	2 371,10	3 377,60
1799 Pyöritykset	-0,42	
1805 Vähennyskelpoiset 23/24 %	0,00	
1808 Palautuskelpoiset	549 344,45	509 639,53
18081 Yhteisöostot	0,00	
1809 Laskennalliset palautukset	0,00	
1810 Muut saamiset		
1812 Muut laskutettavat		
A1490		
Muut siirtosaamiset		
1826 Muilta	241 871,96	231 536,00
1827 Muilta/Kärsämäen kunta		
Saamiset yhteensä	4 621 924,94	5 996 678,03

11.4.4 Peruspääoma

Kuntayhtymähallituksen 20.5.2020 § 82 hyväksymässä ja jäsenkuntien valtuustojen vahvistamassa uudessa perussopimuksessa 17 §:ssä peruspääoman suuruus ja jakautuminen jäsenkuntien kesken on pidetty samana kuin 21.8.2014 § 114 on päätetty. Tuolloin on päätetty muuttaa perussopimuksen 13 §:ää siten, että jäsenkunnat maksavat peruspääomaa kuntayhtymälle 1 €/asukas ja se jakautuu kuntien peruspääomasijoituksiksi 31.12.2013 kuntakohtaisten asukaslukujen suhteessa. Peruspääoman jakautuminen osoittaa kuntien oitusosuuksien suhteen. Jäsenkuntien valtuustot ovat hyväksyneet yhtäpitävin päätöksin peruspääoman muutoksen.

Vuoden 2014 tilinpäätöksessä määritelty peruspääoman jakaantuminen kunnittain:

Kunta	Osuus peruspääomasta/euroa	Osuus peruspääomasta/%
Haapajarvi	7 614	40,08
Kärsämäki	2 723	14,33
Pyhäjärvi	5 733	30,18
Reisjärvi	2 928	15,41
Yhteensä	18 998	100

Peruspääoma	1.1.	31.12.
	18.998	18.998

11.4.5 Sekkitililimiitti ja siitä käyttämättä oleva määrä

Sekkitililimiitti	2020	2019
Luotollinen sekkitilin limiitti 31.12.	500 000	500 000
'- siitä käyttämättä oleva määrä	500 000	500 000

11.4.6 Lyhytaikainen vieraspääoma

Saadut ennakot	2020	2019
2544 Muilta	-40 876,45	-11 654,16
Ostovelat		
2549 Muille	-4 551 147,31	-4 835 337,31
Muut velat		
2556 Tilitettävä arvonlisävero	0,00	
2557 Ennakonpidätysvelka	-432 849,57	-522 331,86
2558 Sosiaaliturvamaksuvelka	-21 704,40	-16 311,97
2559 Tulojen selvittelytili		
2561 Jäsenmaksut		-2 432,57
2562 Puolueverot		-16,50
2563 Perheiden selvittelytili		
2565 Ulosotot		-1 215,60
2566 Nettopalkat		-363 636,49
25670 KueL-maksut/työnantaja	-304 741,74	-365 927,11
25672 Tapaturmavakuutusmaksu/työnantaja	-6 155,00	-8 738,53
25673 Työttömyysvakuutusmaksu/työnantaja		-5 357,12
25674 Taloudellinen tuki	-375,38	-1 004,60
25676 Varhe-maksut		
25675 KueL alle 53-v/työntekijät	-139 622,64	-155 633,30
25679 Työttömyysvakuutusmaksut/työntekijät		-4 022,97
2568 Palkkojen selvittelytili	-176,69	-153,82
Siirtovelat		
2580 Lomapalkkajaksotus	-3 635 141,84	-3 573 525,52
Muut siirtovelat		
2588 Muille	-5 956,10	-302,28
2589 Muille/Kärsämäen kunta	-10 397,63	-10 567,43
Yhteensä	-9 149 144,75	-9 878 169,14

11.4.7 Lomapalkkavelka

Kirjanpidon mukainen lomapalkkavelka vuodelle 2020 oli -3.573.525,52 euroa. Laskennallinen lomapalkkavelka vuodelle 2020 on -3.635.141,77 euroa, joten lomapalkkavelan muutos oli -61616,25 euroa. Lomapalkkavelka on laskettu lomarahojen osalta voimassa olevien kunta-alan sopimusten mukaisesti. Lomarahoja alentava Kiky-sopimus oli voimassa vuosina 2016-2017, 2017-2018 ja 2018-2019. Lomapalkkavelka on laskettu palkkakirjanpidosta saadun toteutuman mukaisena lisättynä vuosiloma-ajan palkkaa korottavalla lomalisällä (sunnuntai-, ilta- ja yötyökorvaus).

11.4.8 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä 31.12. palvelulinjoittain

Henkilöstön lukumäärä 31.12.	2020	2019	2018
Hallinto- ja toimistopalvelut	25	23	26
Hyvinvointipalvelut	143	120	129
Terveys- ja vanhuspalvelut	440	424	455
Ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut	21	21	21
Yhteensä	629	588	631

Tilikauden palkat, palkkiot, eläkekulut ja muut henkilösivukulut, jos henkilöstömenoja on aktivoitu taseeseen

Tilikauden palkat, palkkiot, eläkekulut ja muut henkilöstösivukulut	2020	2019
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	-25 341 278	-25 409 701
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin		
Henkilöstökulut yhteensä	-25 341 278	-25 409 701

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetty luottamushenkilömaksut (kuntalaki 82.3 §)

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetty luottamushenkilömaksut	2020	2019
Suomen Keskusta Haapajärven kunnallisjärjestö	296	283
Suomen Keskusta Reisjärven kunnallisjärjestö	169	209
Suomen Keskusta Pyhäjärven kunnallisjärjestö		14
Haapajärven Perussuomalaiset (PS)	11	
Kärsämäen seudun Perussuomalaiset ry	11	
Sosiaalidemokraattinen Puolue Haapajärven ty Sarastus	340	277
Sosiaalidemokraattinen Puolue Pyhäjärven Työväenyhdistys		
Pyhäjärven Vasemmisto ry	87	87
Tilitetty luottamushenkilömaksut yhteensä	914	870

Lakisääteisestä tilintarkastusta suorittavan tilintarkastusyhteisön palkkiot

Tilintarkastusyhteisö	2020	2019
KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy		
Tilintarkastuslausunnot		
Tilintarkastuspalkkiot		3 015
Muut palkkiot		
BDO Audiator Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	9 260	5 130
Palkkiot yhteensä	9 260	8 145

Kuntayhtymän ja sen intressitahoihin kuuluvien välinen liiketoiminta

Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen omistaa Haapajärven ja Pyhäjärven kaupungit ja Reisjärven kunta. Kärämäen kunta on kuntayhtymän jäsen, joka on siirtänyt Ppky Selänteen tuottamaksi ainoastaan ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut. Perussopimus on allekirjoitettu 12.11.2008. Perussopimusta on tarkistettu kuntayhtymähallituksen päätöksellä 16.10.2014 § 145. Perussopimus on uusittu kuntayhtymähallituksen päätöksellä 20.5.2020 § 82. Jäsenkunnat ovat antaneet kuntayhtymälle tehtäväksi ja vastuulle järjestää asukkailleen lain säätämät sosiaali- ja terveydenhuolto- ja erikoissairaanhoidon palvelut. Kuntayhtymän tehtävänä ja vastuulla on järjestää myös ympäristöterveydenhuollon, ympäristösuojelun, maa-aineslain, rakennusvalvonnan ja korjausneuvonnan palvelut. Lisäksi kuntayhtymä tuottaa jäsenkunnilleen talous-, henkilöstö- ja it-palvelut. Jokainen jäsenkunta vastaa asukkaidensa käyttämien palveluiden todellisista omakustannushintaisista kustannuksista (perussopimus 15 §).

Kuntayhtymän johtajan kanssa on 16.6.2016 § 78 solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu neljän kuukauden palkkaa vastaavasta erokorvauksesta ja yli kaksi vuotta kestäneen virkasuhteen jälkeen erokorvaus on kuuden kuukauden palkkaa vastaava erokorvaus.

Vuokrasopimusten mukaisten vuokrien jäljellä olevien määrien yhteissumma ja leasingvastuut

Haapajärven Vanhainkotiyhdistyksen kanssa solmitun vuokrasopimuksen irtisanomisaika on yksi vuosi (Olavikoti). Olavikodin vuokrasopimus päättyi 31.3.2019. Haapajärven Vanhainkotiyhdistyksen Kuonalantien vuokrasopimuksen irtisanomisaika on kolme (3) kuukautta Haapajärven (päivätoiminta). Attendo Oy:ltä on vuokrattu tehostetun palveluasumisen yksikkö Koivikko ja arviointiyksikkö Pääskynen 1.3.2019 alkaen, vuokrasopimus on voimassa 29.2.2024 saakka ja sopijaosapuolilla on mahdollisuus sopia viiden vuoden jatkokaudesta. Reisjärven Vanhainkotiyhdistys ry:n kanssa solmitun vuokrasopimuksen irtisanomisaika on 12 kuukautta (Mansikka). Pyhäjärven Vanhainkotiyhdistys ry:ltä vuokratun tilan irtisanomisaika on asuinhuoneenvuokralain mukainen (päivätoiminta). Jäsenkuntien ja muiden kanssa solmitut vuokrasopimukset ovat irtisanottavissa yhden kuukauden irtisanomisajalla.

Jokilaaksojen Koulutuskuntayhtymän solmittu vuokrasopimus Erkkiläntie 1, Haapajärvi päättyy 31.12.2033 (Yhteisvastaanotto).

Vuokravastuut	2020	2019
Vuokravastuut yhteensä	16 160 359	16 148 572
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus (arvio)	3 232 072	3 229 714
Leasingvastuut	298 638	296 019
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	130 549	143 243
Leasingvuokrasopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon		

Kiinteistöjen vuokravastuut on laskettu yhteissummaan viiden vuoden ajalta.

Taseen ulkopuolisten järjestelyjen erääntyvä osuus vastuusitoumuksen luonteen perusteella

Oikeudenkäyntikuluihin ei ole varattu taseeseen rahaa. Kuntayhtymässä ei tällä hetkellä ole vireillä olevia vahingonkorvaus- tai muita asioita tuomioistuimissa.

12 Tilinpäätöksen allekirjoitukset

Haapajärvellä 25. maaliskuuta 2021

Kuntayhtymän johtaja

Tuomas Aikkila

Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen yhtymähallitus

kuntayhtymähallituksen puheenjohtaja

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Tilintarkastusmerkintä

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta kertomuksen

Haapajärvellä ____ . _____ kuuta 2021

BDO Audiator Oy

Asko Vanhatupa, JHTT

Tilinpäätöksen henkilöstöraportti vuodelta 2020

1 YLEISTÄ

Kuntayhtymän luottamushenkilöiden, johdon ja esimiesten on tunnettava henkilöstöresurssi, joilla palvelut järjestetään. Henkilöstöresurssin ennakointi on osa strategiatyötä, jossa määritellään henkilöstöä koskevat tavoitteet, pyritään turvaamaan työvoiman saatavuus, henkilöstön osaaminen, työhyvinvointi ja työn tuloksellisuus. Tieto henkilöstöresursseista auttaa henkilöstösuunnittelua myös palvelutarpeiden muuttuessa. Henkilöstöraportti on kiinteä osa edellisen vuoden talouden ja toiminnan tarkastelua. Henkilöstöraportti sisältää henkilöstöä ja sen työtä, kehitystä, tuottavuutta, tuloksia sekä terveyttä ja työkykyä koskevia tunnuslukuja ja tilastoja.

Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen strategian mukaisesti kuntayhtymän tehtävänä on palvelurakenteesta huolehtiminen yhdistämällä erillisten organisaatioiden, yksiköiden ja toimijoiden voimavarat hyödyntäen teknologisia ratkaisuja ja mahdollisia laadunhallinta- tai toiminnanohjausjärjestelmiä. Palveluketjujen ja työmenetelmien tulee olla toimivia ja tuloksellisia. Tähän pyritään prosessien uudistamisella, jatkuvalla arvioinnilla ja toiminnan kehittämällä yhdessä henkilöstön kanssa. Henkilöstöresurssit hyväksytään talousarvion hyväksymisen yhteydessä. Ppky Selänteen strategiana on riittävä, hyvinvoiva, osaava, innovatiivinen ja sitoutunut henkilöstö, joka vastaa muuttuviin palvelutarpeisiin. Vuorovaikutteista johtamista suositaan ja työyhteisön toimivuuteen panostetaan (esimies- ja työyhteisötaidot). Kriittisinä menestystekijöinä ovat henkilöstön osaamisen, pysyvyyden ja saatavuuden turvaaminen sekä oikea kohdentaminen. Työyhteisöä kehitetään johtamisen, esimiestyön, työhyvinvoinnin ja työyhteisöllisyyden näkökulmasta.

Kuntayhtymän työpaikkailmoitukset julkaistaan FCG Talent Oy:n Kuntarekryssä ja TE-toimiston sivuilla. Varahenkilöstöpankki on toiminut helmikuun 2017 alusta lähtien ja se on tuonut sijaisuuksien järjestämiseen jatkuvuutta ja helpottanut sijaisten hankintaa. Henkilökunnan irtisanoutumiseen vaikuttivat paitsi eläköityminen ja muuta yksityiselämän muutokset myös pitkään jatkunut palvelurakennemuutostuotantoprosessi. Eri-tyisesti haasteita on ollut terveyskeskuslääkäreiden, sosiaalityöntekijöiden, psykologien ja eläinlääkäreiden rekrytoinnissa. Palvelujen kehittämistä on jatkettu palvelulinjoilla, mutta kuluneena vuonna kehitystyötä vaikeutti koronaepidemia, joka aiheutti toimintaan huomattavia muutoksia ja pitkiäkin toiminnan rajoittamisia ja sulkemisia esimerkiksi hyvinvointipalveluissa.

Esimiehiä kannustettiin käyttämään Varhaisen tuen –mallia henkilökunnan työssä jaksamisen edistämiseksi. Kolmikantaneuvotteluja käytiin yhdessä työterveyshuollon kanssa ja tarpeen mukaan järjestettiin työnohjausta henkilökunnalle.

Työn vaaratekijöiden tunnistamista ja riskien arviointia jatkettiin työpaikoilla työsuojeluvaltuutetun opastuksella. Työmenetelmiä kehitettiin vuoden aikana.

Henkilöstöraportin laatimisessa on noudatettu tarkasti tietosuojasetuksen (EU 2016/679) säännöksiä. Tämän vuoksi taulukoita on pyritty muokkaamaan siten, etteivät yksittäiset työntekijät ole tunnistetavissa. Taulukoissa ja henkilöstön määrissä on pyritty niin suureen tarkkuuteen kuin se on mahdollista. Joidenkin työntekijöiden palkka on kuitenkin kohdennettu eri kustannuspaikoille, mikä aiheuttaa henkilöstöhallinnon ohjelmasta saataviin raporteihin virheitä. Nämä virheet on eliminoitu niin hyvin kuin se on mahdollista olennaisuusperiaatetta noudattaen.

2 KÄSITTEITÄ

Henkilöstöllä tarkoitetaan tässä henkilöstötilinpäätöksessä päätoimista henkilökuntaa työllistetyt mukaan lukien. Päätoimiseksi katsotaan henkilö, jonka työaika on vähintään puolet täydestä työajasta. Henkilöstöön kuuluu sekä kuukausi- että tuntipalkkaisia työntekijöitä ja viranhaltijoita. Henkilökunnan palvelussuhteet ovat joko pysyviä, sijaisuuksia tai määräajan voimassa olevia.

Tiedot henkilöstön määrästä ja rakenteesta ovat vuoden viimeisen päivän tilanteen mukaisia. Osa tiedoista, kuten poissaolo-, kustannus-, koulutus- ja työpanostiedot ovat koko vuodelta.

3 HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ 31.12.2020

Kertomusvuoden lopussa (taulukko 1) vakinaista henkilökuntaa oli 441 henkilöä ja sijaisia 187

henkilöä, joista työllistettyjä 2. Vakituiseista henkilökunnasta osa-aikatyössä oli 49 henkeä, joka henkilötyövuosiksi muutettuna on 33,85 henkilötyövuotta. Siten vuoden lopussa vakituisen henkilöstön määrä oli 425,85 henkeä. Vuoden 2020 aikana henkilöstön määrään vaikutti huomattavasti koko vuoden käynnissä ollut palvelurakenneuudistuksen valmistelu, mikä vaikutti esimerkiksi henkilöstön vaihtuvuuteen ja uusien työntekijöiden palkkaukseen. Kertomusvuoden aikana on vakinaiseen virka-/työsuhteeseen palkattu kuluneen vuoden aikana kaikkiaan 45 henkilöä mm. lähihoitajia, esimiehiä, toimistohenkilökuntaa ja lääkäreitä. Osittain uudet työ- ja virkasuhteet ovat kuitenkin tarkoittaneet työntekijän tai viranhaltijan siirtymistä tehtävästä toiseen Seilänteen sisällä. Terveyskeskuslääkäreitä ei onnistuttu rekrytoimaan vakinaisiin virkoihin. Kaikkia avoimia virkoja/työsuhteita ei ole täytetty käynnissä olleen palvelurakenneuudistuksen ja siihen liittyvien yt-neuvottelujen sekä hakijoiden puuttumisen vuoksi. Toisaalta henkilöstön ohjelmien käytön osaamista on pyritty tukemaan ja kehittämään palkkaamalla tähän työhön hyvinvointiteknologian kehittäjä ja kouluttaja.

Vakinaisen henkilökunnan määrään vaikuttaa vuoden lopussa avoinna olevien työpaikkojen määrä. Kuntayhtymän sijaiset ovat pääasiassa erilaisten virka-/työlomien sijaisia. Sijaisten lukumäärään ei ole laskettu perhe- ja omaishoitajia.

Vakinaisessa palvelussuhteessa on vuoden lopussa ollut 70,2 % henkilökunnasta, määräaikaisessa palvelussuhteessa 29,7 % ja työllistettynä 0,3 %. Koko kunta-alan henkilöstöstä vuonna 2019 on ollut vakinaisessa palvelussuhteessa 76,7 %. Kuntayhtymän vakinaisesta henkilökunnasta 68,7 % työskentelee terveys- ja vanhuspalvelujen palvelulinjalla. Hyvinvointipalveluissa työskentelee toiseksi suurin henkilöstöryhmä eli 21,8 % henkilökunnasta.

Työsuojeluvaltuutetun ja pääluottamusmiesten työaika on jaettu hallinnon ja terveys- ja vanhuspalvelujen kesken, mikä nostaa hallinnon henkilömäärää yhdellä ja vastavasti laskee terveys- ja vanhuspalvelujen henkilömäärää yhdellä.

Taulukko 1. Henkilökunnan määrä vuonna 2016 – 2020.

Palvelulinja	Vuonna 2016	Vuonna 2017	Vuonna 2018	Vuonna 2019	Vuosi 2020
Hallinto- ja toimistopalvelut	25	25	24	23	24
Hyvinvointipalvelu ja varhaiskasvatus					
Hyvinvointipalvelut (2016-17 yhteensä)	94	109	103	101	96
Terveys- ja vanhustalvet (hoipa)					
Terveys- ja vanhustalvet (2016-17 yhteensä)	384	376	330	314	303
Ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut	16	16	17	15	18
YHT. VAKINAINEN HENKILÖKUNTA	519	526	474	453	441
Hallinto- ja toimistopalvelut	4	2	2		1
Hyvinvointipalvelu ja varhaiskasvatus					
Hyvinvointipalvelut (2016-17 yhteensä)	30	29	26	19	47
Terveys- ja vanhustalvet (hoipa)					
Terveys- ja vanhustalvet (vuonna 2016-17 yh)	131	120	125	110	137
Ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut	3	2	4	6	3
YHT. SIJAISET, MÄÄRÄAIKAISET JA TYÖLLISTETYT	168	153	157	135	188
KAIKKI YHTEENSÄ	687	687	631	588	629

4 HENKILÖSTÖRAKENNE

4.1 Keski-ikä toimialueittain ja ikäjakauma

Vakinaisten henkilökunnan keski-ikä oli 49,2 vuotta. Miesten keski-ikä vuoden 2020 lopussa oli 48,4 vuotta, mikä on 2,3 vuotta vähemmän kuin edellisenä vuotena. Naisten keski-ikä vuoden 2020 lopussa oli 49,1 vuotta, mikä oli 1,4 vuotta vähemmän verrattuna edelliseen vuoteen. Kunta-alan koko henkilöstön keski-ikä vuonna 2019 oli 45,7 vuotta, miesten 45,6 ja naisten 45,8. Määräaikainen henkilöstö kunta-alalla on vakituista henkilöstöä selvästi nuorempaa (KT:n tilastot).

Palvelulinjoittain tarkasteltuna korkein keski-ikä oli hallinnossa 54,6 vuotta (56,1 vuotta/2019). Hyvinvointipalveluissa keski-ikä oli 49 vuotta (47 vuotta/2019) ja terveys- ja vanhustalvetuissa 48,6 vuotta (49,5 vuotta/2019). Keksi-ialtään nuorin henkilö kunta oli ympäristöpalveluissa 42,9 vuotta (43,2 vuotta/2019). Edelliseen vuoteen verrattuna keski-ikä on hallinnossa laskenut 1,5 vuodella, ympäristö- ja rakennuspalveluissa 0,3 vuodella sekä terveys- ja vanhustalvetuissa 0,9 vuodella. Keski-ikä on noussut hyvinvointipalveluissa 2,0 vuodella.

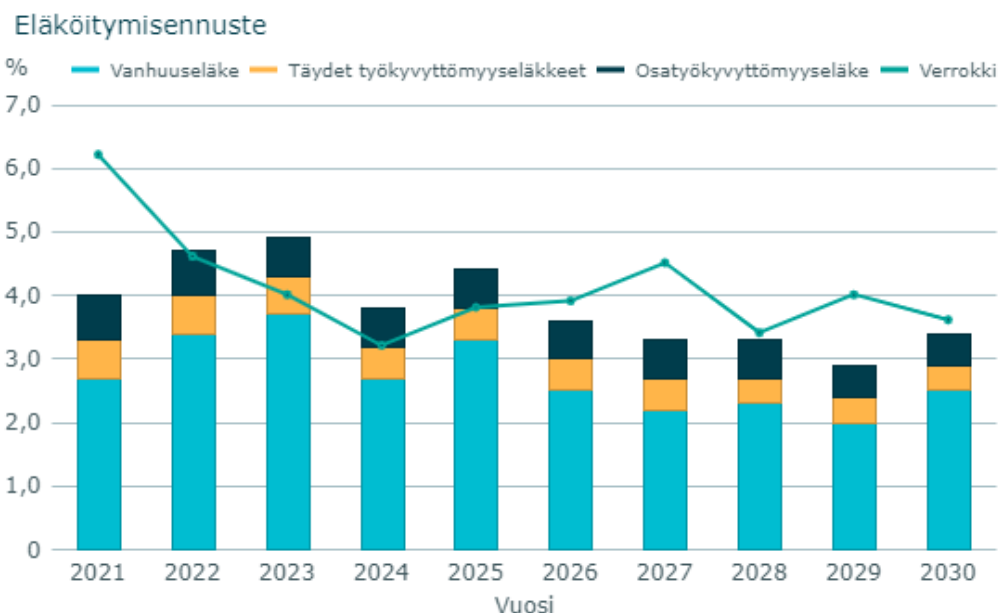
Kuten taulukosta kaksi voidaan todeta, henkilökunnasta yli 60-vuotiaita on reilu viidennes eli 21,3 %. Yli puolet työntekijöistä (52,6 %) oli vuoden 2020 lopussa yli 50-vuotiaita. Tämä ennustaa tulevien vuosien aikana suurta henkilöstön vaihtuvuutta eläköitymisen kautta. Tällöin on tärkeää huolehtia hiljaisen tiedon siirtymisestä uusille työntekijöille. Alle 40-vuotiaita vakinaisesta henkilökunnasta oli vuoden 2020 lopussa 24,2 %.

Taulukko 2. Vakinaisessa palvelussuhteessa olevan henkilökunnan ikäjakauma vuonna 2020.

Ikä	Henkilöt	%-osuus
20 - 24	3	0,007
25 - 29	18	0,041
30 - 34	36	0,082
35 - 39	50	0,113
40 - 44	49	0,111
45 - 49	53	0,120
50 - 54	70	0,159
55 - 59	68	0,154
60-69	94	0,213
Kaikki yht.	441	1

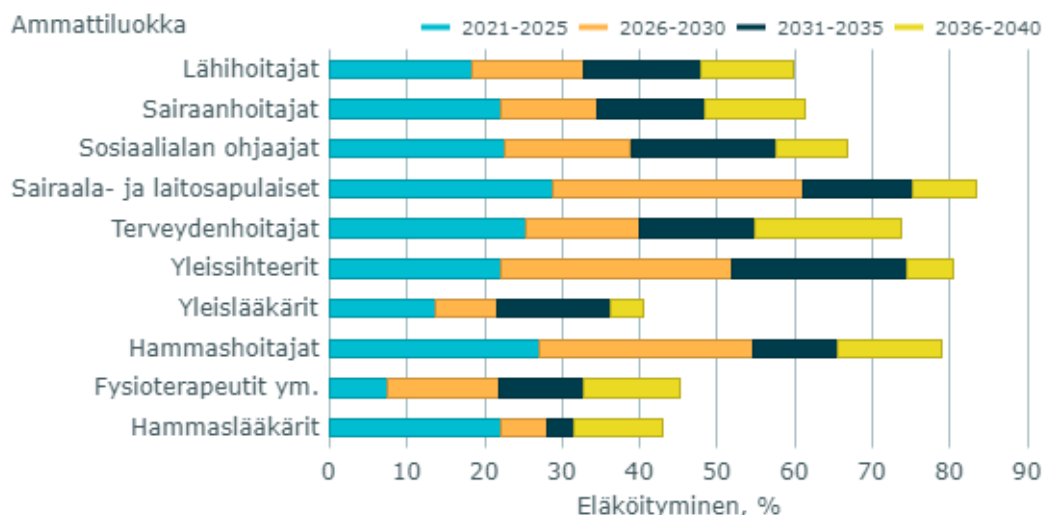
4.2 Ikääntyminen

Vuoden 2005 alusta on toteutettu suuri eläkeuudistus. Henkilö voi jäädä valintansa mukaan eläkkeelle 62-68 –vuotiaana. Kuviossa 1. on Kevan ennuste eläköitymismääristä Selänteessä vuoteen 2030 asti. Kuviossa 2. on Kevan ennuste eläköitymisen kohdentumisesta työntekijäryhmittäin vuoteen 2040 asti. Ennusteet ovat kuitenkin vain suuntaa antavia, sillä moni jatkaa työskentelyä eläkemahdollisuudesta huolimatta.

Kuvio 1. Kevan eläköitymisennuste. Lähde: Keva, työnantajapalvelut

Eläköitymisennuste ammattitasoinen kuvaaja

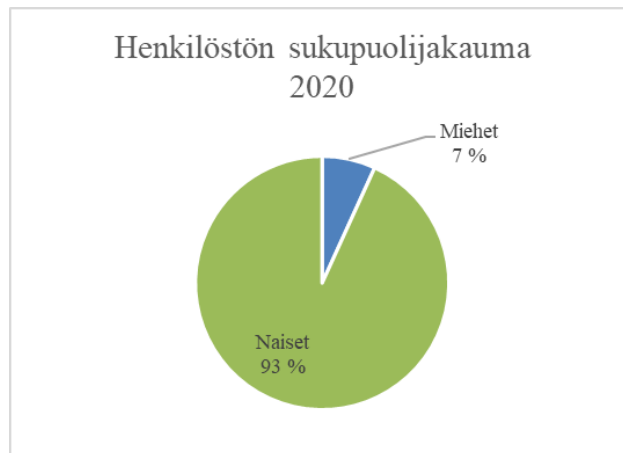

Kuvio 2. Kevan ennuste eläköitymisestä työntekijäryhmittäin. Lähde: Keva työnantajapalvelut

4.3 Sukupuoli (vakinaisen henkilökunta)

Vakinaisesta henkilöstöstä oli naisia 93,2 % eli 411 henkilöä ja miehiä 7 % eli 30 henkilöä (kuvio 3). Vakinaisen henkilökunnan sukupuolijakauma on lähes sama kuin

edellisenä vuonna. Koko maassa kunnallisesta henkilöstöstä naisten osuus vuonna 2019 oli koko henkilöstöstä 80 %. Miesten määrä kuntayhtymässä jakaantuu siten, että eniten miehiä vakinaisesta henkilökunnasta oli terveys- ja vanhushpalveluissa eli 43,3 % ja toiseksi eniten hyvinvointipalveluissa eli 23,3 %. Hallinnossa sekä ympäristö- ja rakennuspalveluissa miehiä oli viisi henkilöä henkilökunnasta.

Kuvio 3. Vakinaisen henkilökunnan sukupuoli-jakauma vuonna 2020

4.4 Keskimääräinen työhistoria työnantajalla

Henkilökunnan työhistoria on yli viiden vuoden mittainen 60,8 %:lla (2019 61,1 %) henkilökunnasta. Henkilökunta siirtyi Haapajärven ja Pyhäjärven kaupungeista ja Reisjärven kunnista 1.1.2010 lukien kuntayhtymään ns. vanhoina työntekijöinä. Suurimmalla osalla henkilökunnasta on ollut pitkä työhistoria omassa kunnassaan, joten suurin osa yli viiden vuoden työhistorian omaavista on kunnista siirtynyttä henkilökuntaa. Vakinaisesta henkilökunnasta 2-4 vuoden työsuhte on ollut 21,8 %:lla (2019 19,4 %) ja alle kaksi vuotta kestävä työsuhte 17,5 %:lla (2019 19,4 %).

4.5 Henkilökunnan vaihtuvuus ja rekrytointi

Vakinaisen henkilökunnan virka-/työsuhteita päättyi kertomusvuoden aikana yhteensä 58 eli 13,2 % koko henkilökunnan (31.12.2020) määrästä seuraavista syistä:

- eläke 10
- irtisanoutuminen/muu syy 48

Kuntayhtymästä eläkkeelle jääneiden keski-ikä oli 63,2 vuotta (2019 60,9).

Työharjoittelussa eri oppilaitoksista on ollut opiskelijoita. TET-jaksoille tulevia koulu-laisia kuntayhtymä ottaa mielellään tutustumaan sosiaali- ja terveydenhuollon työelämään.

5 TYÖPANOS LASKENNALLISINA VIRKOINA/TYÖSUHTEINA

Koko henkilökunnan nettotyöpanos on esitetty kuviossa 4 palvelulinjoittain. Terveys- ja vanhushpalvelujen palvelulinja on suurin palvelujen tuottaja kuntayhtymän alueella ja siellä koko henkilökunnan nettotyöpanos oli 71 % palvelulinjan nettotyöpanoksesta. Toiseksi suurin palvelujen tuottaja oli hyvinvointipalvelujen palvelulinja 21 %:n

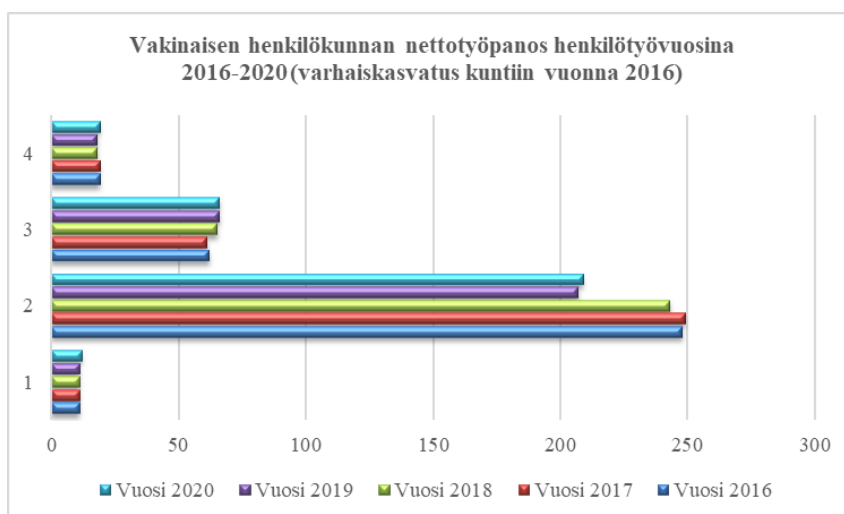
nettotyöpanoksella. Hallinnon (tukipalveluyksikkö Selma ja yleishallinto) osuus koko henkilökunnan nettotyöpanoksesta on 5 % ja ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelujen 3 %. Kaikkiaan kuntayhtymässä on tehty 448 henkilötyövuotta. Vuonna 2019 koko henkilökunnan työpanos oli 441 henkilötyövuotta. Nettotyöpanos on noussut hieman, 7 henkilötyövuodella verrattuna edelliseen vuoteen. Siihen ovat vaikuttaneet sekä korona, jonka vaikutuksesta sairauspoissaolot vähenivät ihmisten parantuneen käsihygienian ja vähentyneen matkustelun johdosta, mutta myös syksyllä 2020 käydyt yt-neuvottelut ja niiden aiheuttama rekrytointikielto. Nämä vaikutukset ovat osittain toisiaan kumoavia.

Kuvio 4. Koko henkilökunnan nettotyöpanos henkilötyövuosina vuonna 2020.

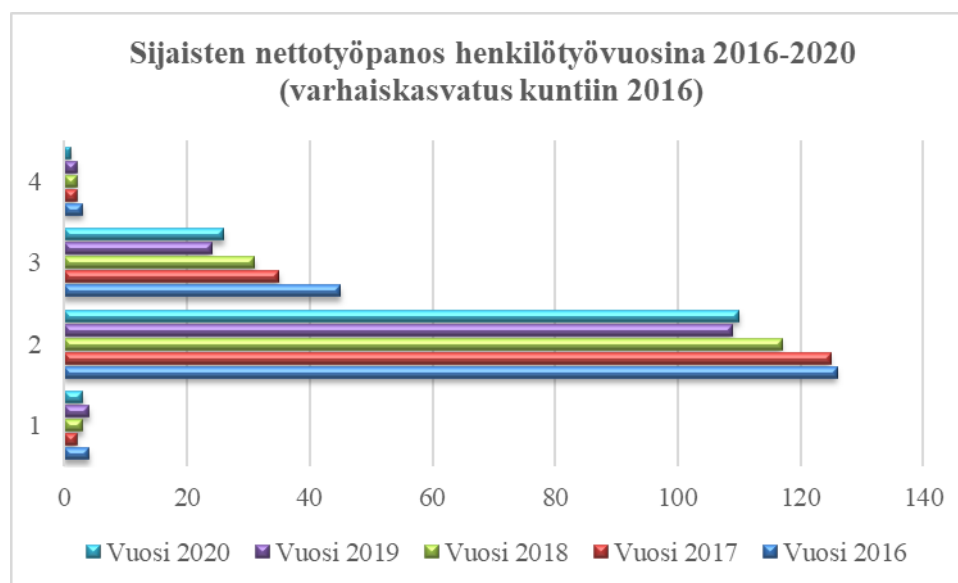
Merkittävimmin nettotyöpanokseen vaikuttavat pitkät vuosilomat, sairauspoissaolot ja muut lakisääteiset poissaolot. Myös vakinaisten virkojen ja työsuhteiden täyttöaste vaikuttaa työpanoksen määrään. Koulutuspäivät on nettotyöpanoksessa huomioitu osittain, koska kaikkia koulutuksia ei ole kirjattu palkkaohjelmaan.

Vakinaisen henkilökunnan nettotyöpanos (kuvio 5) on 306 (2019 302) henkilötyövuotta. Terveys- ja vanhuspalvelujen palvelulinjalla nettotyöpanos henkilötyövuosina oli vakinaisella henkilökunnalla 209 (207), hyvinvointipalveluissa 66 (66), ympäristö- ja rakennusvalvontapalveluissa 12 (11) ja hallinnossa 19 (18) henkilötyövuotta. Poissaoloista johtuvaa työvoiman vajeusta on korvattu sijaishenkilöstöllä.

Kuvio 5. Vakinaisen henkilökunnan nettotyöpanos henkilötyövuosina vuosina 2016-2020.

Vastaavalla tavalla kuin vakinaisen henkilökunnan nettotyöpanos on myös laskenut sijaisten nettotyöpanos. Sijaishenkilökunnan tarvetta on pyritty vähentämään palkkaamalla vakinaisia varahenkilöitä hoitotyöhön. Yhtymähallituksen päätöksen (10.10.2019 § 156 mukaisesti varahenkilöstöpankkia ollaan myös kasvattamassa. Merkittävimmin sijaistarpeeseen vaikuttavat pitkät äitiys- ja vanhempainvapaat, hoitovapaat, opintovapaat, vuorotteluvapaat, vuosilomien sijaisuudet ja sisäilmaongelmista johtuvat sijaistarpeet. Sijaishenkilökunnan tarve on vuonna 2020 ollut 140 henkilötyövuotta (2019 139). Kuviossa 6 näkyvä sijaistarpeen väheneminen johtuu varhaiskasvatuksen siirrosta jäsenkuntiin 1.1.2016 alkaen sekä vuoden 2018 aikana tehdyistä ulkoistamisista. Vuonna 2020 sijaistarpeeseen vaikuttivat koronan lisäksi syksyllä 2020 käydyt yt-neuvottelut ja niiden aiheuttama rekrytointikielto.

Kuvio 6. Sijaishenkilökunnan nettotyöpanos henkilötyövuosina vuosina 2016-2020.

6 OSAAMISEN KEHITTÄMINEN

6.1 Osaamisen kehittäminen

Kaikkiaan koulutukseen osallistu vuonna 2020 yhteensä 353 henkilöä. Koulutus sisälsi henkilöstön ammatillista täydennyskoulutusta sekä muuta koulutusta. Koronan vaikutuksesta koulutus järjestettiin vuonna 2020 pääosin etäkoulutuksina. Edelliseen vuoteen verrattuna koulutukseen osallistu 97 henkilöä enemmän. Koulutuspäiviä oli työpäivinä laskettuna 1.139 päivää (ks. taulukko 3). Koulutuspäiviä toteutui 490 päivää vähemmän edelliseen vuoteen verrattuna. Koulutusten muuttuminen sisäiseksi ja verkkokoulutukseksi vähentää tilastoitujen koulutuspäivien määrää.

Taulukko 3. Koulutukseen osallistuneet pv/hlö vuonna 2020.

	Lääkärit ja hammaslääkärit		Sosiaali-työntekijät		Muu korkeakoulutettu sos- ja terv.huollon hlöstö		Sos- ja terv.alan amk-tutkinnon suorittaneet mm. sh, sos.ohj., last.tarhanonnet		Sos.- ja terv.alan perustutkinnon suorittaneet		Muu palveluketjussa toimiva hlöstö mm. pph, tsto hlöstö		Opintovapaalain ja -asetuksen mukainen koulutus		Oppisopimuskoulutus		Hallinnon ja muu hlökunnan koulutus		Yhteensä	
Toimialue	Pv	Hlö	Pv	Hlö	Pv	Hlö	Pv	Hlö	Pv	Hlö	Pv	Hlö	Pv	Hlö	Pv	Hlö	Pv	Hlö	Pv	Hlö
Hallinto																	4	2	4	2
Hyvinvointipalvelut			43	8	5	1	104	35	34	35	22	4	509	5			20	4	228	87
Terveys- ja vanhushpalvelut	30	17			19	8	215	89	366	120	8	8			3	1	3	3	644	246
Ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut													200	2			63	16	263	18
Yhteensä	30	17	43	8	24	9	319	124	400	155	30	12	709	7	3	1	90	25	1 139	353

Organisaation kehittäminen palvelulinjoilla on ollut vilkasta. Sosiaali- ja terveystalouden edellyttää, että koulutuspäiviä järjestetään vakinaiselle henkilökunnalle 3-10 päivää vuodessa. Kaikille halukkaille on pystytty järjestämään lain vaatima koulutus.

Henkilökunnalle järjestetään vuosittain lääkehuollon koulutuksia. Lain mukaan yksilön tulee päivittää viiden vuoden välein lääkehuollon osaamisensa. Vuoden 2020 aikana on myös jatkettu kinestetiikka- ja validiakoulutusta. Lisäksi hoitohenkilökunta on osallistunut tarpeen mukaan oman alansa täydennyskoulutukseen. Työhyvinvoinnin edistämiseksi on käytetty työnohjaajia tarpeen mukaan yksilö- ja ryhmätyöohjauksessa. Henkilöstön omaehtoista kouluttautumista on tuettu kuntayhtymän koulutusperiaatteiden mukaisesti. Koulutuksiin osallistumisissa on hyödynnetty verkkoyhteyksiä.

Vuoden 2020 aikana uudistettiin käytössä olevia ohjelmistoja. Käyttöön otettiin uusia ohjelmia, kuten työterveyshuollon Acute, talous- ja henkilöstöhallinnon Kuntamalli 2.6 (CGI:n ohjelma perhe, josta käyttöön otettiin Raindance, Rondo, Populus ja UDP-raportointi) sekä talousraportointiin ja vertaisarviointiin tarkoitettu Kuntamaisema. Erityisesti talous- ja henkilöstöhallinnon ohjelmien valmistelu aiheutti koko syksyn jatkuneen talous- ja henkilöstöhallinnon työntekijöiden koulutustarpeen heidän rakentaessaan Kuntamalli 2.6:ta Ppky Selänteen ja jäsenkuntien tarpeita vastaavaksi.

Hyvinvointipalveluiden henkilökuntaa on koulutettu aktiivisesti hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen näkökulmiin jatkamalla ja syventämällä aiemmin aloitettujen koulutusten kautta saatuja tietoja ja taitoja. Sisäistä koulutusta on tehty laajasti jakamalla eri ammattiryhmien osaamista ja tietoa, myös tekemällä yhteistyötä terveys- ja vanhushpalvelujen kanssa. Ajankohtaisiin asioihin ja lakimuutoksien pohjalta tuleviin uudistuksiin on valmistauduttu kouluttautumisella. Koronan vaikutukset palveluiden järjestämiseen näkyivät erityisesti hyvinvointipalveluissa kehitystyönä, joka vaati sopeutumista ja uusien toimintamallien kehittämistä hyvinvointipalveluissa.

6.1 Johtamisen kehittäminen

Henkilökunnalle on järjestetty paikkakunnittain ja toimialoittain infotilaisuuksia kuntayhtymän toiminnasta. Säännöllisiä työpaikkakokouksia pidettiin palvelulinjoittain ja työyksiköittäin.

Esimiesten kanssa on pidetty esimiespalavereita. Esimiespalavereissa on käyty läpi mm. talouden seuraamiseen ja henkilöstöhallintoon liittyviä asioita. Esimiehiä kannustetaan löytämään omat vahvuutensa johtajina, jaksamaan työssään ja valmistautumaan muutoksen johtamiseen.

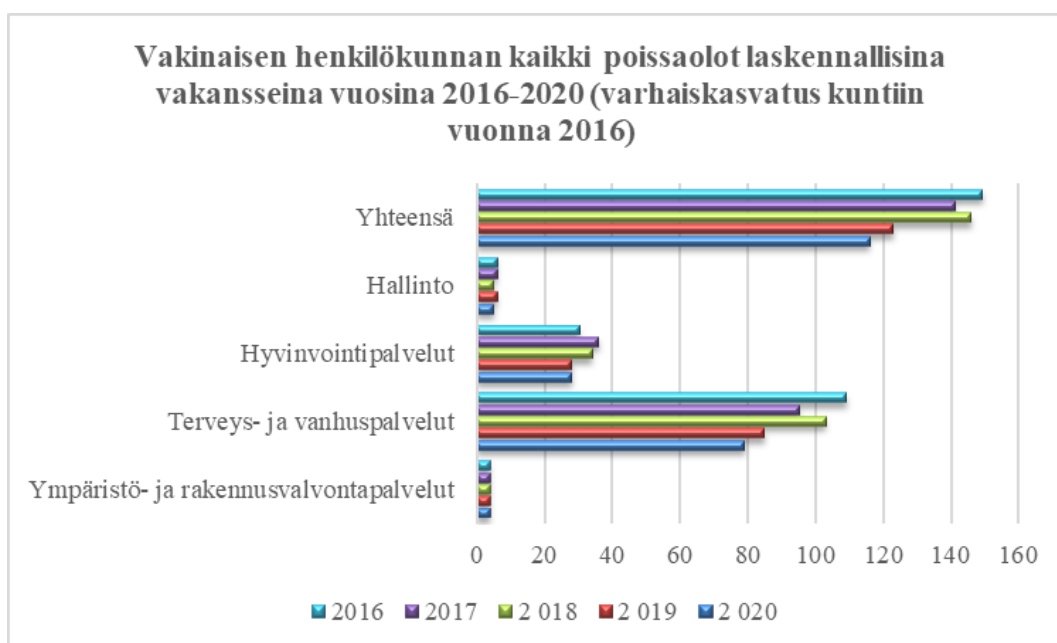
7 POISSAOLOT

Koko henkilöstölle poissaolopäiviä kertyi tilinpäätösvuonna 48.948 (2019 51.081) kalenteripäivää, mikä laskennallisina virka-/työsuhteina on 134 virka-/työsuhdetta, mikä on 6 virka-/työsuhteista vähemmän verran kuin vuonna 2019. Poissaolopäivien väheneminen johtuu koronaepidemian myötä nousseen käsihygienian lyhyitä sairauspoissaoloja vähentävästä vaikutuksesta keväällä 2020. Toisaalta poissaoloja vähensivät etätyömahdollisuuksien hyödyntäminen, erityisesti altistumisesta ja koronatesteistä aiheutuvien poissaolojen yhteydessä. Poissaoloista 46 % (kuvio 4) aiheutui vuosilomista, 23 % sairauslomista, 17 % lakisääteisistä virkavapaista/työlomista ja muista poissaoloista 14 %, joista suurin osa oli palkattomia työlomia/virkavapaita.

Kuvio 4. Koko henkilökunnan kaikki poissaolot syyn mukaan 1.1.-31.12.2020.

Kuviosta 5 voidaan todeta, että vakinaisen henkilökunnan kaikki poissaolot ovat vähentyneet vuoteen 2019 verrattuna. Ympäristö- ja rakennusvalvontapalveluissa sekä hyvinvointipalveluissa poissaolojen määrä on pysynyt samana. Hallintopalveluissa sekä terveys- ja vanhuspalveluissa poissaolojen määrä on laskenut.

Kuvio 5. Vakinaisen henkilökunnan kaikki poissaolot laskennallisina virkoina vuosina 2016-2020.

8 TERVEYDELLINEN TOIMINTAKYKY JA TYÖHYVINVOINTI

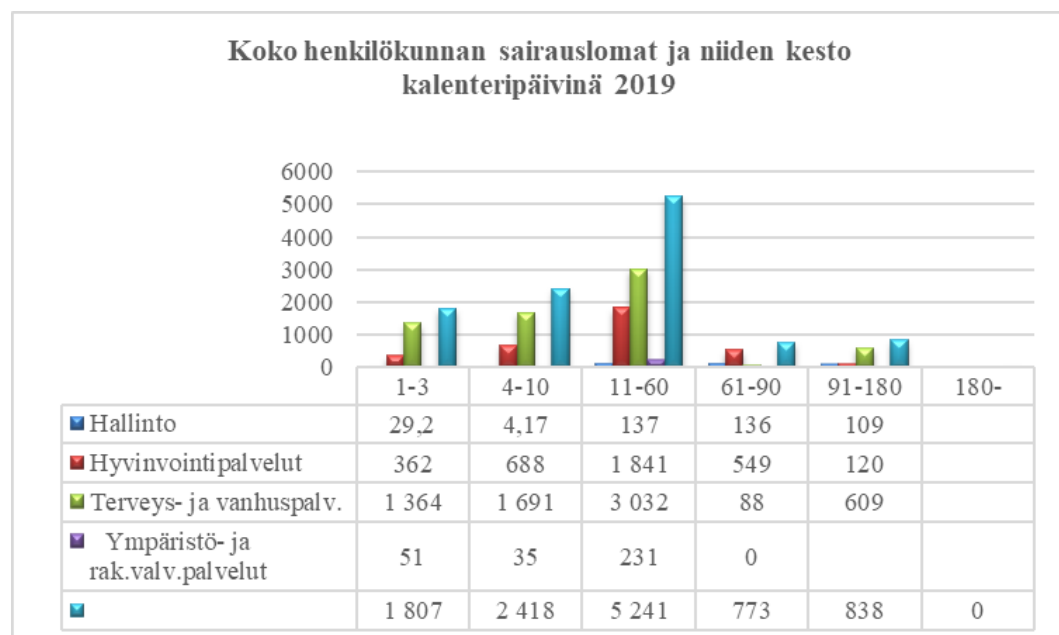
8.1 Henkilöstön sairastavuus

Koko henkilöstön sairauspoissaoloja kertyi vuodelta 2020 kalenteripäivinä 11.077 (10.133/2019) päivää, joista tapaturmista johtuvia poissaolopäiviä 108 päivää. Työtaturmia tapahtui 35 kappaletta. Vuoden lopussa olleen henkilökuntamäärän mukaan sairauspäiviä oli 17,6 päivää/työntekijä (2019 17,2 päivää/työntekijä). Työterveyslaitoksen mukaan vuonna 2018 poissaolopäiviä oli kunta-alalla 17 työntekijää kohti (<https://www.ttl.fi/sairauspoissaolojen-maara-kasvussa-kunta-alalla/>).

Kuviosta kuusi voidaan todeta, että eniten pitkiä sairauslomia olit terveys- ja vanhuspalveluissa, samoin kuin edellisenä vuonna. Terveys- ja vanhuspalvelujen henkilökuntamäärä on yli puolet koko kuntayhtymän henkilöstöstä, mikä osaltaan vaikuttaa siihen, että suurin osa sairauslomista, myös pitkistä, sijoittuu suurimmalle palvelulinjalle.

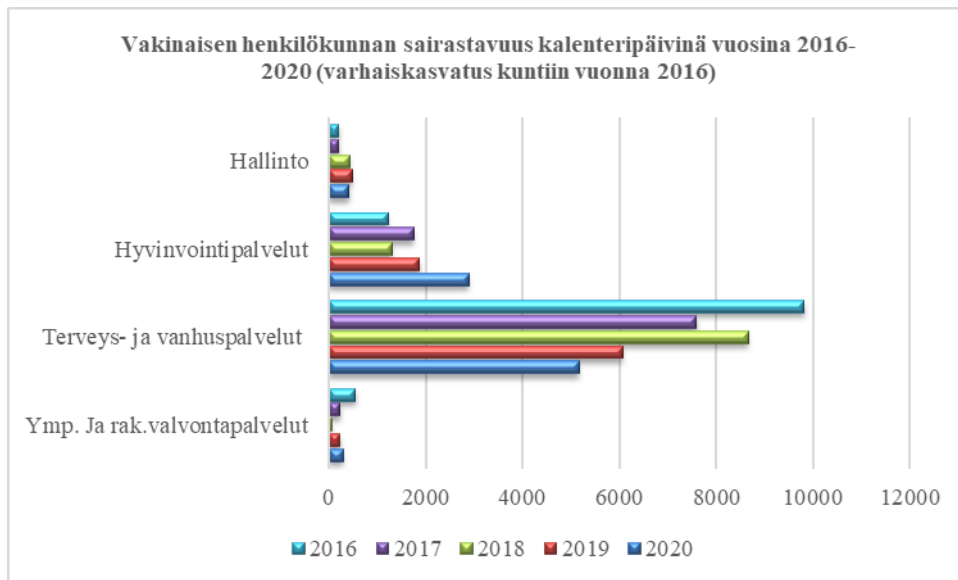
Sairauslomista 47,3 % (vuonna 2019 55,2 %) oli kestoltaan 11-60 päivää, 21,8 % (vuonna 2019 19 %) sairauslomista kesti 4-10 päivää, 16,3 % (vuonna 2019 18,5 %) sairauslomista kesti 1-3 päivää, 14,5 % (vuonna 2019 7,3 %) sairauslomista kesti yli 60. Esimiehen myöntämien sairauslomien määrä kasvoi jonkin verran 626 pv (550 pv/2019). Tämä johtuu koronaepidemian myötä annetusta mahdollisuudesta keväällä 2020 olla pois esimiehen luvalla viisi päivää koronatestien tulosten valmistumisen odottamisen mahdollistamiseksi sujuvasti.

Sairauslomien myöntäminen jaksoissa ei anna oikeaa kuvaa pitkien sairauslomien kestosta, koska palkkaohjelman raportointi ei kykene yhdistämään sairauslomia. Vertailu edellisiin vuosiin on vertailukelpoinen. Edelliseen vuoteen verrattuna pitkät sairauslomamat eli yli 11 päivää kestäivät nousivat 515 päivää verrattuna edelliseen vuoteen.

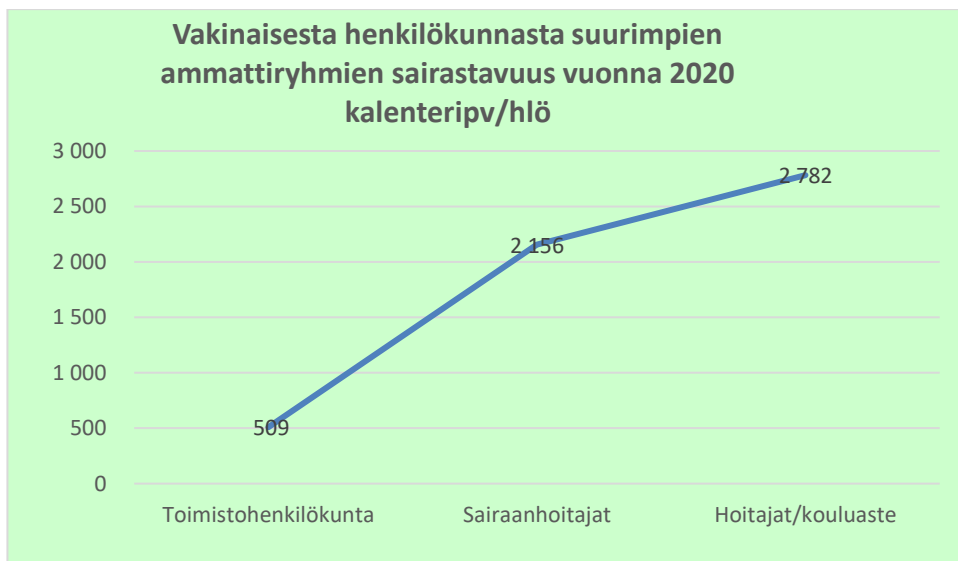
Kuvio 6. Koko henkilökunnan sairauspoissaolot kalenteripäivää/hlö vuonna 2020.

Kuviosta seitsemän voidaan todeta, että vakinaisen henkilökunnan sairaudesta aiheutuvat poissaolot laskivat hallintopalveluissa sekä terveys- ja vanhuspalveluissa, mutta nousivat ympäristö- ja rakennuspalveluissa.

Kuvio 7. Vakinaisen henkilökunnan sairastavuus vuosina 2015-2019.

Kuviossa kahdeksan on vertailtu vakinaisen henkilökunnan suurimpien ammattiryhmien sairastavuutta. Toimistohenkilökunnan keskimääräinen poissaolojen kesto oli 12,7 pv/henkilö (11,3 v. 2019), koulusteiden hoitajilla 23,8 pv/henkilö (27,5 v. 2019) ja sairaanhoitajilla/terveydenhoitajilla 25,1 pv/henkilö (18,2 v. 2019).

Kuvio 8. Suurimpien ammattiryhmien sairastavuus vuonna 2020 kalenteripv/hlö.

Työnantaja seuraa Varhaisen tuen malli -ohjeen mukaisesti työoloja ja työhyvinvointia. Esimies ottaa puheeksi sairauslomat silloin, kun työntekijällä on yksi tai useampia lyhyitä sairauspoissaoloja neljän kuukauden aikana tai yksi yli 10 päivän sairauspoissaolo tai yli 30 sairauspoissaolopäivää 12 kk:n aikana. Keskustelun tarkoituksena on vahvistaa työntekijän voimavaroja työssään, edistää hänen työhön paluutaan ja sopia niitä edistävästä toimenpiteistä. Kolmikantaneuvotteluja on käyty vuoden aikana, joissa on pyritty löytämään mahdollisuuksia työntekijän työuran pidentämiseen.

8.2 Henkilöstön jaksamisen tukeminen ja työkykyä ylläpitävä toiminta

Henkilökunnan työnkiertoa eri tehtäviin/työpisteisiin on tuettu mahdollisuuksien mukaan. Lisäksi henkilökunnan osa-aikaeläkkeelle siirtymiseen on suhtauduttu

myönteisesti ja siten tuettu mahdollisuutta olla työelämässä pitempään. Henkilökuntamäärään nähden työkyvyttömyyseläkkeitä on toimintavuoden aikana toteutunut vähäinen määrä.

Selänne on ollut savuton työpaikka 1.1.2012 alkaen. Kuntayhtymän työterveyshuoltosopimus on kokonaisvaltaista työterveyshuoltoa sisältäen lakisääteisen työterveyshuollon ja yleislääkäritasaisen työterveyspainotteisen sairaanhoidon.

Kelan järjestämille Kiila-kuntoutuskursseille henkilökunnasta on osallistunut muutama henkilö. Työoloselvityksiä on tehty työterveyshuollon toimesta ja niihin on osallistunut työterveyshoitajan lisäksi työfysioterapeutti ja tarvittaessa työterveyslääkäri tai työpsykologi.

Työkykyneuvotteluja on varhaisen puuttumisen ohjeen mukaan otettu arkiseksi työvälineeksi ja niitä käydään tarvittaessa mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Työfysioterapeutin aloittamat työergonomiakorttikoulutuksia on järjestetty koko vuoden työntekijöille. Työntekijöille on järjestetty myös kinestetiikka- ja turvallisuuskoulutusta. Työsuojelua on toteutettu hyvässä yhteistyössä työsuojelupäällikön ja työsuojeluvaltuutetun kanssa mm. siten, että he ovat mukana työpaikkakäynneillä. Työnantaja otti käyttöön vuoden 2017 alusta Smartum-kuntosetelin. Setelin arvo kokoaikaisella työntekijällä on 40 euroa vuodessa. Selänteen omia kuntosaleja on henkilökunnan ollut mahdollisuus käyttää silloin, kun ne eivät ole varattuna muuhun toimintaan.

Selänteessä toimii laaja-alainen työhyvinvointityöryhmä, joka seuraa ja arvioi henkilöstön jaksamista, työoloja, ja tuottaa ehdotuksia työhyvinvoinnin lisäämiseksi. Henkilökunnan jaksamiseen kiinnitetään huomiota koulutuksen, työnohjauksen, esimiesvalmennuksen, toimintojen järjeistämisen mm. ergonomisen työskentelyn ja riittävän henkilöstömitoituksen keinoin. Henkiseen hyvinvointiin kiinnitetään erityistä huomiota osallistavalla johtamisella ja mm. työnohjauksen avulla. Työhyvinvointikyselyn tulosten perusteella laadittujen tavoitteiden toteuttamista jatketaan työyksiköissä.

Kuntayhtymän käyttöön on valmistettu seuraavat työsuojeluohjelmat: Työsuojeluohjelma, Varhaisen tuen malli, Päihdeohjelma, Ohjeistus työpaikkahäirinnän, epäasiallisen kohtelun ennaltaehkäisemiseksi ja lopettamiseksi, Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma, Sovelletun työn ohje, Korvaavan työn ohje, Ohje huomautuksen tai varoituksen antamiseksi, Toimintaohje työnvaatimusten ja työntekijän työkyvyn yhteensovittamiseksi. Varhaisen puuttumisen helpottamiseksi laadittiin muistiopohja esimiesten tueksi. Sisäilmatyöryhmä on kokoontunut aktiivisesti sisäilmaongelmien vuoksi. Yhteistoimintaorganisaatio kokoontuu vähintään neljä kertaa vuodessa käsittelemään henkilökuntaa koskevia asioita.

9 PALKKA- JA MUUT HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET

Kunta-alalle solmittiin uudet sopimukset 27.5.2020. Sopimukset ovat voimassa 1.4.2020-28.2.2021. Sopimukset sisältävät kaksi yleiskorotusta, 1.8.2020- 26 euroa tai vähintään 1,22 % ja 1.4.2021- 1,0 %. Lisäksi sopimukset sisältävät paikallisen järjestelyerän, jonka suuruus on 0,8 % palkkasummasta. Järjestelyerän vaikutus alkaa 1.4.2021. Lääkärisopimuksen paikallisesta järjestelyvaraerästä sovitaan 28.2.2021 mennessä.

Kuntayhtymän tuloslaskelman mukaiset työvoimakustannukset olivat 25,4 miljoonaa euroa (taulukko 4), mikä on noin 1,4 miljoonaa euroa vähemmän edelliseen vuoteen verrattuna. Henkilösivukulut olivat yhteensä noin 4,4 miljoonaa euroa.

Taulukosta 5 voidaan nähdä, että suurimmat rahapalkkamenot ovat terveys- ja vanhuspalveluissa noin 15,1 milj. €. Siellä on myös suurin osa henkilökunnasta. Pienin rahapalkkamenoiltaan on hallinto- ja toimistopalvelut, noin 0,9 milj. €. Hyvinvointipalvelujen palkkamenot olivat yhteensä noin 3,9 milj. € ja ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelujen noin 0,8 milj. €.

Taulukko 4. Palkka ja muut henkilöstökulut vuonna 2020.

	TA 2020	Tot 2020	TP 2019	Erotus 19/20 €
Henkilöstökulut	-25 653 050,00	-25 409 701,24	-27 309 188,00	-1 899 486,76
Palkat ja palkkiot	-21 135 740,00	-20 915 238,63	-22 291 030,37	-1 375 791,74
Maksetut palkat ja palkkiot	-424 100,00	-294 565,17	-343 110,47	-48 545,30
Kuukausipalkat	-15 823 160,00	-14 761 035,36	-15 584 700,11	-823 664,75
Tunti- ja urakkapalkat	-71 450,00	-60 904,53	-64 695,87	-3 791,34
Erilliskorvaukset	-1 891 450,00	-2 117 212,83	-2 437 920,79	-320 707,96
Lomarahat	-774 280,00	-687 707,61	-721 142,30	-33 434,69
Sairaus- ja äitiysloman sijaisten palkat	-2 300,00			0,00
Vuosi- ja muiden sijaisten palkat	-1 995 000,00	-2 990 345,45	-3 098 814,72	-108 469,27
Määräaikaisten palkat	-67 200,00	-91 761,02	-274 035,89	-182 274,87
Työllistettyjen palkat	-41 800,00	-90 382,49	-72 130,27	18 252,22
Sosiaalipalkkalisä			0,00	0,00
Kokouspalkkiot	-3 000,00	-2 913,07	-3 166,62	-253,55
Kokouspalkkiot, ei sotua	-11 500,00	-14 910,00	-14 766,50	143,50
Ansionmenetykskorvaukset	-5 500,00	-7 463,98	-3 278,11	4 185,87
Asiantuntijapalkkiot	-25 000,00	-17 648,00	-21 300,00	-3 652,00
Jaksotetut palkat ja palkkiot		-131 268,00	-28 458,00	102 810,00
Henkilöstökorvaukset ja muut henkilöstömenojen korjaukset		352 878,88	376 489,28	23 610,40
Henkilösivukulut	-4 517 310,00	-4 494 462,61	-5 018 157,63	-523 695,02
Eläkekulut	-3 708 990,00	-3 763 970,50	-4 136 808,66	-372 838,16
Muut henkilösivukulut	-808 320,00	-730 492,11	-881 348,97	-150 856,86
Koulutus	-4 517 310,00	-4 494 462,61	-5 018 157,63	-523 695,02

Taulukko 5. Henkilöstökulut palvelulinjoittain.

Palvelulinja	Palkat ja palkkiot (1000 euroa) 2020	Henkilösivukulut (1000 euroa) 2020	Yhteensä (1000 euroa) 2020	% kokonaissummasta	Yhteensä (1000 euroa) 2019	Muutos 2019/2020 (1000 euroa/%)
Hallinto	921	182	1 103	4,35	1 041	62/6,0
Hyvinvointipalvelut	3 984	859	4 843	19,11	4 974	-145/2,9
Terveys- ja vanhuspalvelut	15 119	3 156	18 275	72,12	18 331	-56/0,3
Ympäristöpalvelut	882	238	1 120	4,42	1 064	56/5,3
Yhteensä	20 906	4 435	25 341	100	25 410	-83/0,3

10 YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Kuntayhtymän henkilöstöraportti osoittaa, että henkilökuntamäärä kuntayhtymässä on suuri verrattuna alueen muihin työpaikkoihin. Henkilökunnan lukumäärää vähentää vuonna 2018 tehostetun palveluasumisen ulkoistukset niin terveys- ja vanhuspalveluissa kuin myös hyvinvointipalveluissa. Päivätyössä olevan henkilökunnan vakanssien vapautuessa täyttölupa on haettu kuntayhtymähallitukselta. Lyhytaikaisten sijaisien tarve on suurinta terveys- ja vanhuspalvelujen kotihoidossa ja asumispalveluissa.

Varahenkilöstöpankki on toiminut vuodesta 2017 lähtien ja siitä on saatu hyviä tuloksia mm. sijaistarpeen vähentymisellä. Henkilöstöraportti osoittaa myös, että henkilökunta on osallistunut kuntayhtymän kehittämiseen vastuullisesti.

Kaikkia vapautuvia virkoja/työsuhteita ei ole saatu täytettyä. Vaikeimmin rekrytoitavaa henkilökuntaa ovat lääkärit, psykologit, bioanalyttikot ja sosiaalityöntekijät. Vuoden 2020 aikana rekrytointihaasteita aiheutti myös sote- ja palvelurakennemuutosten aiheuttama epävarmuus tulevasta. Yhdessä ne ovat myös merkittävä tekijä työntekijöiden työhyvinvoinnille ja sen kehitykselle. Toisaalta ne myös haastavat ja kannustavat kehittämään työtapoja ennakkoluulottomasti.

Vuotta 2020 leimasi myös koronaepidemia, jonka vaikutus tulee jatkumaan myös vuonna 2021. Se luoma epävarmuus ja aiheuttama pelko on lisännyt kaikkien työntekijöiden työn kuormittavuutta, vaikka epidemiatilanne Selänteen alueella onkin ollut rauhallinen koko vuoden.

Selänteessä on kaikista epävarmuuksista ja haasteista huolimatta pyritty kehittämään ja kehittymään. Yhteistyötä on tehty niin palvelulinjojen sisällä kuin niiden välillä sekä työnantajan ja työntekijäjärjestöjen kesken pyrkien hyvään yhteishenkeen.